

Nr. 16 – 2016
Side 2515–2669

NORSK LOVTIDEND

Avd. I

Lover og sentrale forskrifter mv.

Nr. 16 – 2016
Utgitt 20. januar 2017

Innhold

	Side
Forskrifter	
2016	
Des. 8. Forskrift om tilskudd for frakt av slaktedyr (Nr. 1468).....	2518
Des. 8. Fastsettelse av forskrift om spesialistutdanning og spesialistgodkjenning for leger og tannleger (spesialistforskriften) og endringer i visse andre forskrifter (Nr. 1482)	2551
Des. 9. Forskrift om finansforetak og finanskonsern (finansforetaksforskriften) (Nr. 1502)	2570
Des. 9. Forskrift om pensjonsforetak (Nr. 1503).....	2598
Des. 12. Forskrift om takseringsregler til bruk ved beskatning ved trekk i lønn mv. (lønnstrekkordningen) av personer som skattlegges på Svalbard i inntektsåret 2017 etter lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard (Nr. 1554)	2663
Des. 12. Forskrift om kvoter i jakt på kystsel i 2017 (Nr. 1556).....	2666
Des. 13. Forskrift om forbud mot å fiske norsk vårgytende sild i fiskevernsonen ved Svalbard i 2017 (Nr. 1558)	2667
Des. 13. Forskrift om forbud mot å fiske norsk vårgytende sild i Svalbards territorialfarvann i 2017 (Nr. 1559).....	2668
Des. 13. Forskrift om regulering av fisket etter torsk i fiskevernsonen ved Svalbard i 2017 (Nr. 1560).....	2668
Des. 13. Forskrift om regulering av fisket etter hyse i fiskevernsonen ved Svalbard i 2017 (Nr. 1561).....	2669
Endringsforskrifter	
2016	
Des. 5. Endr. i forskrift om fisket etter sild i Nordsjøen og Skagerrak i 2016 (Nr. 1464)	2515
Des. 6. Endr. i forskrift om motorferdsel på Svalbard (Nr. 1465)	2515
Des. 7. Endr. i forskrift om forebyggings- og tilretteleggingstilskudd for ansatte i virksomheter som har inngått samarbeidsavtale om et mer inkluderende arbeidsliv og honorar til bedriftshelsetjenesten (forskrift om forebyggings- og tilretteleggingstilskudd for IA-virksomheter og BHT-honorar) (Nr. 1466)	2518
Des. 7. Endr. i forskrift om regulering av fisket etter vassild i 2016 (Nr. 1467)	2518
Des. 9. Endr. i forskrift om offentlig kontroll med etterlevelse av regelverk om forvarer, næringsmidler og helse og velferd hos dyr (kontrollforskriften) (Nr. 1469)	2526
Des. 9. Endr. i forskrift om eiendomsmegling (Nr. 1470)	2530
Des. 9. Endr. i forskrift om luftfartsoperasjoner (Nr. 1471)	2531
Des. 9. Endr. i forskrift om bruk av normpris ved ligningsbehandlingen (Undersjøiske petroleumforekomster m.v.) (Nr. 1473)	2532
Des. 9. Endr. i forskrift om kommunefordeling av grunnlaget for eideomsskatt for kraftanlegg (Nr. 1474).....	2532
Des. 9. Endr. i forskrift om utskriving, betaling og avregning av terminskatt m.v. (Nr. 1476).....	2533
Des. 9. Endr. i forskrift 9. oktober 2015 nr. 1166 om tildeling av tilskudd til private barnehager (Nr. 1478).....	2534
Des. 9. Endr. i forskrift 29. juni 1990 nr. 492 om forenklet forelegg i vegtrafikksaker (Nr. 1479).....	2538
Des. 3. Endr. i forskrift om ernærings- og helsepåstander om næringsmidler (Nr. 1480).....	2540
Des. 8. Endr. i forskrift til lov om toll og vareførsel (tollforskriften) (Nr. 1481)	2549
Des. 9. Endr. i forskrift om offentlige anskaffelser (anskaffelsesforskriften) (Nr. 1483).....	2558
Des. 9. Endr. i forskrift om innkjøpsregler i forsyningssektorene (forsyningsforskriften) (Nr. 1484).....	2558
Des. 9. Endr. i forskrift om konsesjonskontrakter (konsesjonskontraktforskriften) (Nr. 1485)	2559
Des. 9. Endr. i forskrift om endring i forskrift om klagenemnd for offentlige anskaffelser (Nr. 1486).....	2559
Des. 9. Endr. i forskrift om overgangsregler for lov 17. juni 2016 nr. 73 om offentlige anskaffelser (anskaffelsesloven) (Nr. 1487)	2559
Des. 9. Endr. i forskrift om omregistreringsavgift (Nr. 1488)	2559
Des. 9. Endr. i forskrift om årsavgift for motorvogn (Nr. 1490)	2560
Des. 9. Endr. i forskrift for skattemessig behandling av deltakere i samordning og omfordeling av andeler i petroleumforekomst (Nr. 1493)	2561

Des.	9.	Endr. i forskrift om beregning og fastsetting m.v. av arbeidsgiveravgift til folketrygden (Nr. 1495).....	2561
Nov.	29.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter sei i Nordsjøen og Skagerrak i 2016 (Nr. 1498).....	2562
Des.	7.	Endr. i forskrift om private virksomheters adgang til å yte spesialisthelsetjenester mot betaling fra staten (Nr. 1499)	2563
Des.	8.	Endr. i forskrift om krav til kvalitet og sikkerhet ved håndtering av humane celler og vev (forskrift om håndtering av humane celler og vev) og endring i forskrift om kvalitet og sikkerhet for humane organer beregnet for transplantasjon (forskrift om humane organer til transplantasjon) (Nr. 1500)	2569
Des.	8.	Endr. i forskrift om godkjenning av bil og tilhenger til bil (Nr. 1501).....	2570
Des.	9.	Endr. i forskrift til forsikringsvirksomhetsloven (livsforsikring mv.) (Nr. 1504)	2605
Des.	9.	Endr. i forskrift om skatt til Svalbard (Nr. 1505).....	2613
Des.	9.	Endr. i forskrift til utfylling og gjennomføring av reglene i lov om skatt på honorar til utenlandske artister mv. (Nr. 1506).....	2614
Des.	9.	Endr. i forskrift fastsatt av Skattedirektoratet til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14 (Nr. 1507)	2614
Des.	9.	Endr. i forskrift om nedsettelse av pensjonsgivende inntekt, pensjonspoeng og avgift når utlignet skatt og avgift helt eller delvis ikke er betalt (Nr. 1508).....	2616
Des.	9.	Endr. i forskrift om kompensasjon av merverdiavgift til kommuner, fylkeskommuner mv. (Nr. 1509).....	2617
Des.	9.	Endr. i forskrift til merverdiavgiftsloven (merverdiavgiftsforskriften) (Nr. 1511)	2618
Des.	14.	Endr. i forskrift om gjennomføring av nedsettelse av pensjonsgivende inntekt, pensjonspoeng og avgift når utlignet skatt og avgift helt eller delvis ikke er betalt (Nr. 1512).....	2619
Des.	7.	Endr. i forskrift om studier ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) (Nr. 1525).....	2620
Des.	7.	Endr. i forskrift om arbeidsmarkedstiltak (Nr. 1526)	2621
Des.	8.	Endr. i forskrift om kompensasjon for utgifter til renter til investeringer for istandsetting av kirker og kirkeinventar fra Husbanken (Nr. 1527)	2622
Des.	9.	Endr. i diverse forskrifter om finansforetak mv. (Nr. 1528).....	2622
Des.	9.	Endr. i forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skattebetalingsloven (skattebetalingsforskriften) (Nr. 1529)	2635
Des.	9.	Endr. i forskrift om skattemessig behandling av leie av flyttbar produksjonsinnretning på kontinentalsokkelen (Nr. 1532)	2638
Des.	9.	Endr. i forskrift til utfylling og gjennomføring av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14 (Nr. 1534).....	2641
Des.	9.	Endr. i forskrift om vektårsavgift (Nr. 1535)	2652
Des.	9.	Endr. i forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skattebetalingsloven (skattebetalingsforskriften) (Nr. 1537).....	2652
Des.	9.	Endr. i forskrift om gjennomføring av skatte- og avgiftskontroll (Nr. 1540).....	2657
Des.	9.	Endr. i forskrift om engangsavgift på motorvogner (Nr. 1541).....	2657
Des.	9.	Endr. i forskrift om særavgifter (Nr. 1542)	2657
Des.	9.	Endr. i forskrift om bokføring (Nr. 1544)	2659
Des.	9.	Endr. i forskrift om samtykke til overdragelse av tillatelse og interesseoverføring etter petroleumsskatteloven § 10 (Nr. 1549)	2661
Des.	9.	Endr. i forskrift til merverdiavgiftsloven (merverdiavgiftsforskriften) (Nr. 1550)	2662
Des.	9.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2016 (Nr. 1553).....	2663
Des.	12.	Endr. i forskrift om registrering og rapportering ved fiske i farvann utenfor noen stats fiskerijurisdiksjon (Nr. 1555)	2664
Des.	13.	Endr. forskrift om parkeringstillatelse for forflytningshemmede (Nr. 1557)	2667

Diverse 2016

Des.	9.	Opph. av forskrift om gebyr ved for sent eller ikke leverte ligningsoppgaver (Nr. 1472).....	2531
Des.	9.	Opph. av forskrift om dokumentasjon av prisfastsettelsen ved kontrollerte transaksjoner og overføringer (Nr. 1475)	2533
Des.	9.	Overføring av forvaltningen av statens eierskap i Posten Norge AS fra Samferdselsdepartementet til Nærings- og fiskeridepartementet 1. januar 2017 (Nr. 1477).	2534
Des.	9.	Opph. av forskrift om Skatteklagenemnda (Nr. 1489)	2560

Des.	9.	Opph. av forskrift om oppgaveplikt i deltakerlignet selskap (Nr. 1491)	2560
Des.	9.	Opph. av forskrift om regnskapsføring for utenlandske selskaper og personer som driver virksomhet på norsk sokkel, unntatt petroleumsutvinning og rørledningstransport (Regnskapsloven 1977) (Nr. 1492)	2560
Des.	9.	Opph. av forskrift om bindende forhåndsuttalelser for skattepliktige etter petroleumsskatteloven (Nr. 1494)	2561
Des.	9.	Opph. av forskrift om gebyr ved for sent levert, mangelfull eller uriktig oppgave etter ligningsloven § 5–6 nr. 1 og 2 jf. nr. 3 (Nr. 1496).....	2562
Des.	9.	Opph. av forskrift om regnskapsføring for billedkunstnere (Nr. 1497).....	2562
Des.	9.	Opph. av forskrift om bruk av bokføringsregler i lov om regnskapsplikt m.v. og enkelte andre lover (Nr. 1510)	2618
Des.	9.	Opph. av forskrift om offentlige myndigheters mv. plikt til ukrevet å gi ligningsmyndighetene opplysninger om utbetaling av erstatninger, tilskudd, bidrag, trygder, stønader mv. (Nr. 1530)	2638
Des.	9.	Opph. av forskrift om opplysningsplikt til skattekontoret om forhold av betydning for arveavgift og ligning (Nr. 1531).....	2638
Des.	9.	Opph. av forskrifter gitt i medhold av lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) (Nr. 1533).....	2639
Des.	9.	Opph. av forskrift om summarisk fellesoppgjør for krav på skatt og arbeidsgiveravgift til folketrygden (Nr. 1536).....	2652
Des.	9.	Opph. av forskrift om sammenstilling til skattyter over opplysninger innrapportert etter a-opplysningsloven (Nr. 1538).....	2656
Des.	9.	Opph. av forskrift om overtredelsesgebyr ved manglende føring og oppbevaring av personalliste (Nr. 1539).....	2656
Des.	9.	Opph. av forskrift om elektronisk tilgang til opplysninger i ligningsforvaltningens registre (Nr. 1543).....	2659
Des.	9.	Opph. av forskrift om bindende forhåndsuttalelser i skatte- og avgiftssaker (Nr. 1545).....	2660
Des.	9.	Opph. av forskrift om overgangsbestemmelser ved iverksettelse av ny organisering av ligningsmyndighetene 1. januar 2008 (Nr. 1546).....	2661
Des.	9.	Opph. av forskrift om ligningsmyndigheter for Svalbard (Nr. 1547).....	2661
Des.	9.	Opph. av forskrift om oppgaveplikt for kontrollerte transaksjoner og mellomværender (Nr. 1548).....	2661
Des.	9.	Opph. av forskrift om pålegg om revisjon mv. (Nr. 1551).....	2662
Des.	9.	Opph. av forskrift om opplysningsplikt om realisasjon av naturgass utvunnet fra norsk kontinentalsokkel (Nr. 1552).....	1663

Rettelser

Oversikt over rettelser	3. omslagsside
Bestillinger, adresseendringer m.v.	4. omslagsside

NORSK LOVTIDEND

Avd. I Lover og sentrale forskrifter mv.

Utgitt i henhold til lov 19. juni 1969 nr. 53.

Utgitt 20. januar 2017

Nr. 16 – 2016

---

5. des. Nr. 1464 2016

Forskrift om endring i forskrift om fisket etter sild i Nordsjøen og Skagerrak i 2016

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeridirektoratet 5. desember 2016 med hjemmel i lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevande marine ressurser (havressurslova) § 16, jf. delegeringsvedtak 16. oktober 2001 nr. 4686. Kunngjort 12. desember 2016 kl. 14.45.

I

I forskrift 18. desember 2015 nr. 1761 om regulering av fisket etter sild i Nordsjøen og Skagerrak i 2016 gjøres følgende endring:

§ 7 femte og sjette ledd skal lyde:

Kvoteenheten for fiske i Nordsjøen for fartøy med ringnottillatelse fastsettes til 2,90. Av den totale fartøykvoten kan en maksimalkvote beregnet på grunnlag av en delkvoteenhet på 1,62 fiskes i EU-sonen. Kvoteenheten for fiske i Skagerrak fastsettes til 0,5. Fisket i Skagerrak stoppes 5. september 2016 kl. 10.00, med siste frist for innmelding av fangst til Norges Sildesalgslag kl. 12.00 samme dag.

Kvoteenheten for fiske i Nordsjøen for små ringnotfartøy fastsettes til 1,93. Av den totale fartøykvoten kan en maksimalkvote beregnet på grunnlag av en delkvoteenhet på 1,11 fiskes i EU-sonen. Delkvoteenheten for EU-sonen oppheves 5. desember 2016. Kvoteenheten for fiske i Skagerrak fastsettes til 0,35.

§ 8 første ledd femte punktum skal lyde:

Fartøy med ringnottillatelse kan ikke fiske kvantumet i EU-sonen fra og med 5. desember.

§ 11 fjerde ledd andre punktum skal lyde:

Av den totale fartøykvoten kan en maksimalkvote beregnet på grunnlag av en delkvoteenhet på 0,83 fiskes i EU-sonen.

§ 12 første ledd femte punktum skal lyde:

Kvantumet kan ikke fiskes i EU-sonen fra og med 5. desember.

II

Forskriften trer i kraft straks.

6. des. Nr. 1465 2016

Forskrift om endring i forskrift om motorferdsel på Svalbard

Hjemmel: Fastsatt av Klima- og miljødepartementet 6. desember 2016 med hjemmel i lov 15. juni 2001 nr. 79 om miljøvern på Svalbard (svalbardmiljøloven) § 80, § 81, § 82 og § 83. Kunngjort 12. desember 2016 kl. 14.45.

I

I forskrift 24. juni 2002 nr. 723 om motorferdsel på Svalbard gjøres følgende endringer:

§ 8 annet ledd ny bokstav c) skal lyde:

i et område markert med blått på vedlagte kart B på deler av Filchner- og Lomonosovfonna, dersom de deltar i organisert turopplegg eller er i følge med fastboende.

Nåværende § 8 annet ledd bokstav c) blir ny bokstav d), og nåværende bokstav d) blir ny bokstav e).

§ 8 fjerde ledd skal lyde:

Kart A er datert Miljøverndepartementet, juni 2002. Kart B er datert Klima- og miljødepartementet desember 2016. Kartene finnes i original hos Sysselmannen på Svalbard, hos Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

Kart B endres i henhold til vedlegget til denne forskrift.

For å lese kart B se her:

Kart B

For å lese kart B se her:

Overskriften i kart A endres i henhold til vedlegget til denne forskrift.

For å lese kart A se her:

Kart A

For å lese kart A se her:

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2017.

Kommentarer

Kommentarene til forskrift om motorferdsel på Svalbard endres slik:

Til § 8 skal lyde:

Til § 8 (områder og ferdselsårer hvor bruk av snøscooter og beltevogn er tillatt)

Paragrafen åpner for en viss bruk av snøscooter og beltevogn i terrenget på frossen og snødekt mark, i tråd med svalbardmiljøloven § 81. Fordi det ikke finnes veier mellom bosettingene på Svalbard har fastboende på øygruppen behov for bruk av snøscooter både til nytte- og rekreasjonskjøring. Svalbardmiljøloven har tatt hensyn til at de særskilte klimatiske og kommunikasjonsmessige forhold på Svalbard legitimerer en mer liberal regulering av snøscooterkjøring i terrenget for de fastboende enn for øvrige personer som befinner seg på Svalbard. I loven er derfor speilvendingsprinsippet og føre var-prinsippet noe modifisert for de fastboende ved at det ikke er de fastboendes behov, men i stedet begrensninger i deres adgang til motorferdsel som må være særskilt begrunnet. Begrensninger må være begrunnet enten i miljøvernbehov knyttet til Svalbard, eller i behovet for å skille motorisert og ikke-motorisert ferdsel. Miljøvernbehov knyttet til Svalbard kan for eksempel bestå i å unngå forstyrrelse av dyreliv eller skade på vegetasjon. Behovet for å skille motorisert og ikke-motorisert ferdsel tar særlig sikte på å gi grunnlag for scooterfrie områder for skiturer eller hundekjøring.

Loven sier uttrykkelig at det i en forskrift om motorferdsel skal skilles mellom fastboende og tilreisende, slik at de fastboende sikres en mer omfattende adgang til motorferdsel enn de tilreisende, jf. § 81 annet ledd.

Paragrafens første ledd sier hvor fastboende har lov til å ferdes motorisert i terrenget gjennom henvisninger til et kart som følger forskriften. Bokstav a gir fastboende adgang til å kjøre i områder som er markert med gult på et vedlagt kart A. Disse områdene innebærer i hovedsak en videreføring av gjeldende rett, hvor fastboende har hatt mulighet til å kjøre over hele Svalbard med unntak av i verneområdene. Det har gjennom forskrift 1. juni 1973 nr. 3780 om opprettelse av fuglereservater og større naturvernområder på Svalbard vært mulig for Sysselmannen å gi fastboende dispensasjon for kjøring i nasjonalparkene. Verken svalbardmiljøloven eller denne forskriften vil endre regelverket for kjøring i eksisterende verneområder. Det vil fortsatt være adgang for fastboende til å søke om dispensasjon til slik kjøring i henhold til verneforskriftene. Tillatelse etter denne forskriftens § 13 vil da behandles samtidig med en slik søknad.

En begrensning i de fastboendes adgang til motorferdsel vil være to områder på sentral-Spitsbergen som reserveres det ikke-motoriserte friluftsliv. Disse områdene er derfor ikke markert med gult på kartet. I St.meld.nr.9 (1999–2000) viste Regjeringen til at den motoriserte ferdselens negative virkninger på selve villmarksopplevelsen er av mer subjektiv karakter, men at dette likevel er et viktig tema i forhold til forvaltning og bevaring av villmark. Fraværet av mekanisk støy, eksos og spor etter motorkjøretøy er et viktig element ved villmarksopplevelsen. Økende motorisert ferdsel i villmarkspregede områder vil derfor redusere muligheten for fullverdig villmarksopplevelse for brukere som vektlegger stillhet og fravær av motoriserte kjøretøy som opplevelseskvaliteter. Villmark og stillhet markedsføres i reiselivssammenheng, men mangelen på større, snøscooterfrie områder som er lett tilgjengelig fra Longyearbyen, begrenser mulighetene for å utvikle ikke-motoriserte reiselivsprodukter i større omfang.

Det finnes allerede i dag to mindre snøscooterfrie områder i nærheten av Longyearbyen. Ordningen er frivillig, og blir stort sett respektert. Områdene er imidlertid relativt små, de er ikke egnet for hundekjøring, og de gir begrensede muligheter for lengre turer i et snøscooterfritt miljø. Det lille snøscooterfrie området (på Larsbreen) brukes til korte

skiturer med utgangspunkt i Longyearbyen, og området videreføres som scooterfritt i forskriften. Det andre området, som ligger litt lengre øst, vil inngå i et relativt stort område reservert det ikke-motoriserte friluftslivet, jf. merknader til bokstav b.

Det er viktig å gi det ikke-motoriserte friluftslivet muligheter til å utvikle seg. Forskriften oppretter derfor i bokstav b et større sammenhengende område med utgangspunkt i Longyearbyen og østover hvor det i den lyse delen av vinteren, dvs. fra 1. mars hver sesong, ikke vil være tillatt å ferdes motorisert. Dette er nødvendig for å gi både fastboende og tilreisende muligheter til å oppleve urørt arktisk natur, og vil samtidig redusere behovet for motorisert ferdsel til mer fjernliggende og uberørte områder. Området sikrer arealer helt uten eller med minimalt med motorstøy av noe slag for skiløpere og hundespenn. Særlig av hensyn til kjøring med hundespenn er det viktig at de scooterfrie områdene omfatter dalfører som sikrer korridorer ut fra bosetningene. Det foreslåtte området dekker både nærområdet til Longyearbyen og sikrer muligheten til lengre ski- og hundesledeturer østover. Innenfor dette området vil det være totalforbud mot motorisert ferdsel i terrenget etter 1. mars hver sesong, med to unntak. For det første unntas en ferdselsåre som kan brukes i forbindelse med nødvendig nytte trafikk, jf. § 9 bokstav b. For det andre unntas en ferdselsåre for kjøring også i forbindelse med utøvelse av motorisert friluftsliv i bokstav c. Ferdselsåren er merket med en sammenhengende rød strek på kart A og kart B, og går langs dalbunnen av Kjellstrømdalen til Kjellstrømdalhytta, videre opp søre Bellsundpasset og ned Passbreen og derfra korteste farbare vei over til Agardhdalen (Agardhsletta).

I tillegg til disse konkrete begrensningene, er det viktig å påpeke at loven oppstiller en plikt til å ferdes «på en måte som ikke skader, forøpler eller på annen måte forringer naturmiljøet eller kulturminner eller fører til unødig forstyrrelse av mennesker eller dyreliv», jf. svalbardmiljøloven § 73 annet ledd.

Paragrafens annet ledd sier hvor tilreisende kan ferdes motorisert gjennom henvisninger til et kart B som også følger forskriften.

I henhold til bokstav a kan tilreisende ferdes med snøscooter og beltevogn i områder markert med gult på vedlagte kart B. Dette er langt mindre områder enn det område som fastboende kan ferdes i etter bestemmelsens første ledd bokstav a. Det ene området ligger på sentral-Spitsbergen, og tilsvarer det som kalles «turområde 10». Turområde 10 defineres nærmere i turistforskriften, hvor det er gitt unntak for meldeplikten til Sysselmannen, jf. turistforskriften § 7, fjerde ledd. Det andre området er området rundt Ny-Ålesund i Kongsfjorden. Også her er det unntak for meldeplikten i turistforskriften.

De tilreisende kan ikke ferdes i de områder som reserveres det ikke-motoriserte friluftslivet – heller ikke før 1. mars i det østligste området. Disse områdene er derfor heller ikke på kart B markert med gult.

I henhold til bokstav b og c gis tilreisende som deltar i organiserte turopplegg eller er i følge med fastboende, adgang til å kjøre i to områder markert med blått på kartet. Turer til disse områdene må imidlertid, uavhengig av denne forskriften, meldes til Sysselmannen i medhold av turistforskriften. Bakgrunnen for å åpne for motorferdsel for tilreisende over Filchnerfonna og Lomonosovfonna er behovet for både å skjerme dyrelivet mot motorferdsel på fjordisen samtidig som man ivaretar reiselivets behov for en alternativ rute til Pyramiden når fjordisen er utrygg. Utviklingen med mindre fjordis i Tempelfjorden og Billefjorden gjør at ferdselen med snøscooter over fjordisen til Pyramiden kan komme i konflikt med sårbart dyreliv. Midlertidige restriksjoner etter forskriften § 10 kan benyttes i tilfeller hvor det er nødvendig for å beskytte dyrelivet på fjordisen i Tempel- eller Billefjorden.

Bokstav d gir tilreisende i følge med fastboende i Ny-Ålesund adgang til å ferdes i et område markert med oransje på vedlagte kart B utenfor Ny-Ålesund dersom de er i følge med fastboende i Ny-Ålesund.

Bokstav e gir tilreisende i følge med fastboende eller som deltar på organiserte turer adgang til å ferdes i den samme ferdselsåren som omtalt i første ledd bokstav c.

Tredje ledd åpner for motorisert ferdsel på islagt sjø som ligger inntil de områdene hvor motorisert ferdsel er tillatt. På sjøisen i Storfjorden mellom Agardhbukta og Wichebukta skal imidlertid ferdselen gå korteste farbare vei på sjøisen langs etter land. Det vil ikke være tillatt å kjøre videre utover sjøisen med mindre det er nødvendig pga. manglende framkommelighet/farbarhet på isen langs etter land. Bakgrunnen for dette kravet er områdets betydning for isbjørn med unger. Langs hele Storfjorden finnes isbjørnhi i varierende tetthetsgrad. Etter at mor og unger forlater hiet en gang i mars er det viktig for binna å få ro til å jakte og til å trene ungene i jakt. Binner med unger vil oppholde seg i dette området til isen går.

Fjerde ledd sier hvor man kan finne de offisielle kartversjonene som følger forskriften. Det skal finnes slike kart hos Sysselmannen på Svalbard, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet. Det vil bli laget mindre kart med færre detaljer til utsendelse og bruk i informasjonsmaterieell. Disse vil også inneholde verbale grensebeskrivelser. Dersom man er usikker på hvor grensene går anbefales det å sjekke mot de mer detaljerte offisielle kartene.

Til § 10 skal lyde:

Til § 10 (midlertidige endringer)

Paragrafen åpner for at Sysselmannen kan gjøre midlertidige endringer i § 8 og § 9, dvs. hvilke områder det er tillatt å ferdes med motoriserte kjøretøyer i. Slike midlertidige endringer kan gjøres når det anses nødvendig for å beskytte dyrelivet eller naturmiljøet for øvrig, eller dersom andre særlige grunner tilsier det. Bestemmelsen er ment å være en sikkerhetsventil.

De pågående klimaendringene og utvikling med mindre fjord- og sjøis medfører en belastning på flere arter på Svalbard. Det kan som følge av mindre fjord- og sjøis oppstå situasjoner der menneskelig ferdsel konsentreres til

områder som er viktige leveområder for arter som isbjørn og sel. Forskriften § 10 kan benyttes når det er nødvendig for å beskytte dyrelivet eller naturmiljøet for øvrig.

Vedtak etter denne paragrafen regnes som forskrift etter forvaltningsloven, og kan ikke påklages. Dersom det haster å fatte vedtak, kan høring etter forvaltningsloven unnlates, jf. forvaltningsloven § 37 fjerde ledd, bokstav a. Sysselmannen må sørge for nødvendig kunngjøring av slik forskrift.

7. des. Nr. 1466 2016

Forskrift om endring i forskrift om forebyggings- og tilretteleggingstilskudd for ansatte i virksomheter som har inngått samarbeidsavtale om et mer inkluderende arbeidsliv og honorar til bedriftshelsetjenesten (forskrift om forebyggings- og tilretteleggingstilskudd for IA-virksomheter og BHT-honorar)

Hjemmel: Fastsett av Arbeids- og sosialdepartementet 7. desember 2016 med hjemmel i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 8–7a femte ledd.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg XV nr. 1h (beslutning 2012/21/EU) og forskrift 14. november 2008 nr. 1213 om unntak fra notifikasjonsplikt for offentlig støtte § 3. Kunngjort 12. desember 2016 kl. 14.45.

I

I forskrift 19. desember 2003 nr. 1671 om forebyggings- og tilretteleggingstilskudd for ansatte i virksomheter som har inngått samarbeidsavtale om et mer inkluderende arbeidsliv og honorar til bedriftshelsetjenesten (forskrift om forebyggings- og tilretteleggingstilskudd for IA-virksomheter og BHT-honorar) gjøres følgende endringer:

Hjemmelen for forskriften skal være folketrygdloven § 8–7a femte ledd.

Ny § 7A skal lyde:

§ 7A. Støtte etter kommisjonsbeslutning 2012/21/EU

Tilskuddene er i tråd med gruppeunntaket for tjenester av allmenn økonomisk betydning, jf. forskrift 14. november 2008 nr. 1213 om unntak fra notifikasjonsplikt for offentlig støtte § 3.

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2017.

7. des. Nr. 1467 2016

Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter vassild i 2016

Hjemmel: Fastsett av Fiskeridirektoratet 7. desember 2016 med hjemmel i lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevande marine ressurser (havressurslova) § 12, jf. delegeringsvedtak 16. oktober 2001 nr. 4686. Kunngjort 12. desember 2016 kl. 14.45.

I

I forskrift 16. desember 2015 nr. 1702 om regulering av fisket etter vassild i 2016 gjøres følgende endring:

§ 5 andre ledd skal lyde:

Fisket etter vassild stoppes onsdag 7. desember kl. 24.00.

II

Forskriften trer i kraft straks.

8. des. Nr. 1468 2016

Forskrift om tilskudd for frakt av slaktedyr

Hjemmel: Fastsett av Landbruksdirektoratet 8. desember 2016 med hjemmel i lov 12. mai 1995 nr. 23 om jord (jordlova) § 18, forskrift 19. desember 2008 nr. 1490 om pristilskudd i landbrukssektoren § 4, § 8 og § 14 og jordbruksavtale 2016–2017 pkt. 6.6. Kunngjort 12. desember 2016 kl. 14.45.

§ 1. Formål

Forskriftens formål er å fastsette satser for frakt av slaktedyr av storfe, småfe og gris til slakteri og frakt av mobile slakterier for slakt av storfe, småfe og gris.

Tilskuddet skal bidra til å jevne ut transportkostnadene ved frakt av storfe, småfe og gris fra produsent til godkjent slakteri og frakt av mobilt slakteri til produsent. Tilskuddet skal bidra til effektiv og miljøvennlig inntransport.

§ 2. Grunnvilkår

Det kan gis tilskudd til slakteri godkjent for slakterivirksomhet av Mattilsynet.

§ 3. Definisjoner

I denne forskriften menes med

- *store slakterier*: Slakterier som slakter mer enn 1 500 tonn storfe, småfe og gris i referanseperioden
- *små slakterier*: Slakterier som slakter mindre enn 1 500 tonn storfe, småfe og gris i referanseperioden
- *mobilt slakteri*: Slakterier som fraktes til produsenten
- *nødslakteri*: Slakterier som er godkjent av Mattilsynet kun som nødslakteri
- *storfe*: Ku, okse, kvige og kalv
- *småfe*: Søye, vær og lam, geit, bukk og kje
- *gris*: Purke, råne og slaktegris over 20 kg
- *referanseperiode*: 1. juli 2015–30. juni 2016
- *kommunesenter*: Rådhuset i den kommunen hvor foretaket har sitt driftssenter.

§ 4. Beregning av tilskudd

Frakttilskudd til store slakterier beregnes fra kommunesenter til nærmeste slakteri for de enkelte dyreslagene uavhengig av om transporten skjer til et annet slakteri. Tilskuddet til store slakterier beregnes ut fra antall storfe, småfe og gris hentet per kommune. Satsene er differensiert per kommune og dyreslag.

Frakttilskudd til store slakterier gis ikke for transport innenfor en nullsone på 50 km rundt hvert slakterianlegg. Tilsvarende gis det ikke tilskudd for ferge- og bomkostnader på strekninger som i sin helhet er innenfor denne nullsonen.

Frakttilskudd til små slakterier beregnes som en gjennomsnittssats basert på antall dyr hentet i referanseperioden for hvert enkelt lite slakteri. Satsene er differensiert per dyreslag. Det er ingen nullsone rundt små slakterier.

Frakttilskudd til mobile slakterier beregnes som et gjennomsnitt av satsene for små slakterier som har sats større enn null.

Ved leieslakt mellom slakterier beregnes tilskuddet til det slakteriet som utbetaler oppgjør for slaktet. Tilskuddet gis også for frakt av dyr som leieslaktes for retur til produsent.

Rene nødslakterier skal ha kommunesatser som et stort slakteri, men med unntak av nullsone.

§ 5. Tilskuddssatser for små slakterier

Små slakterier, tilskuddssats per dyr

Anleggskode	Slakteri	Gris	Småfe	Storfe
1810	BERG GÅRD AS	0,00	0,00	0,00
0304	TRYGVE BROVOLD AS	103,17	66,93	297,83
2002	BØ GÅRDSSLAKTERI AS	0,00	49,07	106,94
1900	DALPRO AS	0,00	22,32	0,00
2005	GÅRDSSLAKTERIET SYLTE AS	0,00	0,00	0,00
1910	HURRAN VILLSAU	0,00	13,98	0,00
6803	JENS EIDE AS	53,88	56,31	327,24
7605	KANSTADFJORD V. HINNØY REINBEITEDISTRIKT	0,00	32,50	34,00
1960	NESSEBY VILLSAUPRODUKTER SA	0,00	17,80	0,00
7303	OLE RINGDAL AS	0,00	47,71	324,04
7604	PRUGLHEI GÅRD AS	0,00	0,00	0,00
7405	RØROS SLAKTERI AS	0,00	31,98	231,27
7402	SLAKTHUSET EIDSMO DULLUM AS, AVD. OPPDAL	0,00	26,94	0,00
2004	STRILALAM	0,00	36,48	0,00
1880	VIKJA AS	0,00	42,76	197,39
1970	VOSS GARDSSLAKTERI AS	55,97	31,93	188,15
7306	YTRE NORDMØRE SLAKTERI AS	0,00	0,00	298,36
1830	ØRE VILT SA	0,00	45,84	359,92

§ 6. Tilskuddssatser for mobile slakterier

Mobile slakterier, tilskuddssats per dyr

	Gris	Småfe	Storfe
	71,01	37,32	236,51

§ 7. Tilskuddssatser for store slakterier

Store slakterier, tilskuddssats kommune per dyr

Fylke/kommune		Gris	Småfe	Storfe
I ØSTFOLD				
118	AREMARK	48,00	47,34	350,04
124	ASKIM	31,53	34,94	110,95
125	EIDSBERG	27,29	30,33	191,13
106	FREDRIKSTAD	35,83	41,33	265,52
101	HALDEN	42,84	48,05	343,15
138	HOBØL	0,00	0,00	0,00

Store slakterier, tilskuddssats kommune per dyr				
Fylke/kommune		Gris	Småfe	Storfe
111	HVALER	58,97	46,32	373,39
119	MARKER	38,09	41,47	251,44
104	MOSS	0,00	23,69	163,25
128	RAKKESTAD	29,89	38,32	228,42
136	RYGGE	0,00	23,63	181,25
121	RØMSKOG	0,00	29,22	0,00
135	RÅDE	0,00	35,83	220,37
105	SARPSBORG	30,84	42,38	280,58
127	SKIPTVET	31,03	47,62	194,07
123	SPYDEBERG	15,10	30,72	108,91
122	TRØGSTAD	22,45	29,70	133,31
137	VÅLER	0,00	26,52	151,19
2 AKERSHUS				
220	ASKER	0,00	0,00	0,00
221	AURSKOG-HØLAND	0,00	0,00	0,00
219	BÆRUM	0,00	0,00	0,00
237	EIDSVOLL	0,00	0,00	0,00
229	ENEBAKK	0,00	0,00	0,00
227	FET	0,00	0,00	0,00
215	FROGN	0,00	0,00	0,00
234	GJERDRUM	0,00	0,00	0,00
239	HURDAL	0,00	0,00	0,00
230	LØRENSKOG	0,00	0,00	0,00
238	NANNESTAD	0,00	0,00	0,00
236	NES	0,00	0,00	0,00
216	NESODDEN	0,00	18,50	170,87
233	NITTEDAL	0,00	0,00	0,00
217	OPPEGÅRD	0,00	0,00	0,00
228	RÆLINGEN	0,00	0,00	0,00
231	SKEDSMO	0,00	0,00	0,00
213	SKI	0,00	0,00	0,00
226	SØRUM	0,00	0,00	0,00
235	ULLENSAKER	0,00	0,00	0,00
211	VESTBY	0,00	0,00	0,00
214	ÅS	0,00	0,00	0,00
3 OSLO				
301	OSLO	0,00	0,00	0,00
4 HEDMARK				
438	ALVDAL	96,94	55,65	419,83
420	EIDSKOG	32,99	31,89	244,33
427	ELVERUM	0,00	0,00	0,00
434	ENGERDAL	87,50	57,11	496,61
439	FOLLDAL	103,50	55,57	288,85
423	GRUE	39,51	35,56	248,79
403	HAMAR	0,00	0,00	0,00
402	KONGSVINGER	24,87	33,72	144,59
415	LØTEN	0,00	0,00	0,00
418	NORD-ODAL	0,00	0,00	0,00
441	OS	170,00	48,90	430,89
432	RENDALEN	88,50	55,96	435,63
412	RINGSAKER	0,00	0,00	0,00
417	STANGE	0,00	0,00	0,00
430	STOR-ELVDAL	44,88	30,13	278,46
419	SØR-ODAL	0,00	0,00	0,00
436	TOLGA	168,11	54,36	477,97
428	TRYSIL	48,10	40,63	363,79
437	TYNSET	168,00	47,84	400,04
426	VÅLER	24,16	0,00	193,90
429	ÅMOT	64,72	32,95	195,73
425	ÅSNES	36,52	31,00	223,16
5 OPPLAND				
511	DOVRE	88,50	56,97	0,00
541	ETNEDAL	0,00	28,35	177,93
522	GAUSDAL	15,64	25,13	141,38
502	GJØVIK	0,00	0,00	0,00
534	GRAN	0,00	0,00	0,00
532	JEVNAKER	26,82	27,51	198,24
512	LESJA	101,69	61,33	144,52
501	LILLEHAMMER	0,00	0,00	0,00
514	LOM	62,78	50,69	160,89
533	LUNNER	0,00	0,00	0,00
542	NORD-AURDAL	54,34	0,00	0,00
516	NORD-FRON	47,55	42,40	0,00
538	NORDRE LAND	45,70	26,32	154,63
520	RINGEBU	34,26	36,88	154,55
517	SEL	82,00	48,94	0,00

Store slakterier, tilskuddssats kommune per dyr				
Fylke/kommune		Gris	Småfe	Storfe
513	SKJÅK	50,04	42,99	188,03
536	SØNDRE LAND	20,88	25,38	112,64
540	SØR-AURDAL	42,01	28,77	172,82
519	SØR-FRON	41,27	34,95	0,00
545	VANG	76,00	35,66	278,70
543	VESTRE SLIDRE	66,00	31,14	229,28
529	VESTRE TOTEN	0,00	0,00	0,00
515	VÅGÅ	71,99	56,51	0,00
528	ØSTRE TOTEN	0,00	0,00	0,00
521	ØYER	16,73	22,46	138,82
544	ØYSTRE SLIDRE	66,00	23,27	216,54
6 BUSKERUD				
602	DRAMMEN	39,32	29,01	157,60
631	FLESBERG	0,00	55,50	329,02
615	FLÅ	0,00	21,98	89,60
617	GOL	78,32	0,00	0,00
618	HEMSEDAL	79,50	0,00	0,00
620	HOL	148,47	0,00	0,00
612	HOLE	32,12	35,83	142,96
628	HURUM	52,28	31,95	157,76
604	KONGSBERG	25,43	47,19	254,25
622	KRØDSHERAD	57,08	39,35	197,78
626	LIER	0,00	0,00	0,00
623	MODUM	55,85	40,79	258,68
625	NEDRE EIKER	24,00	31,00	169,85
616	NES	79,43	0,00	0,00
633	NORE OG UVDAL	70,00	35,47	211,08
605	RINGERIKE	31,74	34,70	199,99
632	ROLLAG	60,97	42,05	286,13
627	RØYKEN	0,00	0,00	0,00
621	SIGDAL	65,57	37,73	252,48
624	ØVRE EIKER	24,94	31,46	196,50
619	ÅL	78,35	0,00	0,00
7 VESTFOLD				
714	HOF	0,00	40,27	249,50
702	HOLMESTRAND	0,00	33,00	259,73
701	HORTEN	0,00	50,95	351,86
728	LARDAL	0,00	48,12	308,75
709	LARVIK	0,00	56,44	404,20
722	NØTTERØY	0,00	54,83	350,67
716	RE	0,00	42,00	270,61
713	SANDE	0,00	28,57	197,64
706	SANDEFJORD	0,00	55,25	377,48
711	SVELVIK	0,00	54,95	219,73
723	TJØME	0,00	43,47	383,00
704	TØNSBERG	0,00	60,07	305,00
8 TELEMARK				
814	BAMBLE	21,46	66,49	563,59
821	BØ	46,91	60,83	447,51
817	DRANGEDAL	43,00	71,48	621,18
831	FYRESDAL	0,00	81,46	717,13
827	HJARTDAL	0,00	62,08	455,09
815	KRAGERØ	55,39	68,42	608,85
829	KVITSEID	113,00	70,16	610,21
830	NISSDAL	0,00	89,44	779,68
819	NOME	38,38	62,77	482,43
807	NOTODDEN	77,33	47,50	329,39
805	PORSGRUNN	49,55	72,18	483,66
822	SAUHERAD	48,42	55,71	449,10
828	SELJORD	95,00	67,01	533,19
811	SILJAN	16,19	44,90	338,98
806	SKIEN	19,12	81,74	400,92
826	TINN	115,00	55,86	429,39
833	TOKKE	117,00	67,87	536,64
834	VINJE	116,00	60,10	537,01
9 AUST-AGDER				
906	ARENDAL	70,50	110,51	723,05
928	BIRKENES	100,00	116,00	604,32
938	BYGLAND	100,40	78,25	532,67
941	BYKLE	0,00	65,70	577,66
937	EVJE OG HORNNES	0,00	73,67	478,55
919	FROLAND	0,00	101,07	758,16
911	GJERSTAD	0,00	80,07	742,55
904	GRIMSTAD	77,57	94,04	663,36
935	IVELAND	95,00	101,43	612,23
926	LILLESAND	90,00	0,00	608,58

Store slakterier, tilskuddssats kommune per dyr				
Fylke/kommune		Gris	Småfe	Storfe
901	RISØR	0,00	0,00	784,18
914	TVEDESTRAND	62,60	90,21	756,10
940	VALLE	0,00	77,47	641,86
912	VEGÅRSHEI	53,01	112,66	741,00
929	ÅMLI	0,00	89,80	623,08
10 VEST-AGDER				
1027	AUDNEDAL	0,00	66,72	414,45
1003	FARSUND	63,12	73,07	315,65
1004	FLEKKEFJORD	47,00	51,63	195,68
1034	HÆGEBOSTAD	69,94	69,94	399,65
1001	KRISTIANSAND	96,21	68,19	531,72
1037	KVINSDAL	48,10	48,32	215,83
1029	LINDESNES	75,00	73,60	371,88
1032	LYNGDAL	83,91	68,79	313,97
1002	MANDAL	77,20	97,18	393,08
1021	MARNARDAL	80,13	90,59	443,80
1046	SIRDAL	40,99	39,81	154,23
1017	SONGDALEN	95,00	95,17	473,86
1018	SØGNE	137,43	73,73	522,69
1014	VENNESLA	103,32	86,91	576,31
1026	ÅSERAL	80,00	63,64	397,12
11 ROGALAND				
1114	BJERKREIM	0,00	0,00	0,00
1145	BOKN	0,00	0,00	174,60
1101	EIGERSUND	0,00	0,00	0,00
1141	FINNØY	24,85	27,67	196,52
1129	FORSAND	0,00	0,00	0,00
1122	GJESDAL	0,00	0,00	0,00
1106	HAUGESUND	0,00	0,00	0,00
1133	HJELMELAND	39,99	39,63	264,91
1119	HÅ	0,00	0,00	0,00
1149	KARMØY	20,23	24,30	162,95
1120	KLEPP	0,00	0,00	0,00
1144	KVITSØY	0,00	0,00	0,00
1112	LUND	31,09	35,78	120,80
1127	RANDABERG	0,00	0,00	0,00
1142	RENNESØY	0,00	0,00	0,00
1102	SANDNES	0,00	0,00	0,00
1135	SAUDA	24,07	29,23	165,46
1111	SOKNDAL	36,13	30,47	0,00
1124	SOLA	0,00	0,00	0,00
1103	STAVANGER	0,00	0,00	0,00
1130	STRAND	0,00	0,00	0,00
1134	SULDAL	22,27	25,98	147,01
1121	TIME	0,00	0,00	0,00
1146	TYSVÆR	0,00	0,00	0,00
1151	UTSIRA	0,00	37,43	268,99
1160	VINDAFJORD	0,00	0,00	0,00
12 HORDALAND				
1247	ASKØY	120,00	90,64	568,83
1244	AUSTEVOLL	0,00	56,47	462,36
1264	AUSTRHEIM	0,00	53,91	458,08
1201	BERGEN	105,88	78,47	549,12
1219	BØMLØ	30,55	37,14	250,21
1232	EIDFJORD	0,00	49,20	367,82
1211	ETNE	0,00	0,00	0,00
1265	FEDJE	0,00	61,98	0,00
1222	FITJAR	39,53	55,30	294,59
1246	FJELL	120,00	79,83	0,00
1241	FUSA	98,81	77,44	538,06
1234	GRANVIN	0,00	70,82	504,82
1227	JONDAL	0,00	54,92	387,05
1238	KVAM	0,00	60,19	481,11
1224	KVINNHERRAD	41,47	38,18	236,30
1263	LINDÅS	70,97	59,75	436,45
1266	MASEJORDEN	60,00	51,87	355,40
1256	MELAND	0,00	65,40	519,67
1252	MODALEN	0,00	48,85	414,78
1228	ODDA	24,89	40,68	235,34
1243	OS	0,00	70,77	485,06
1253	OSTERØY	81,41	81,73	535,86
1260	RADØY	81,84	69,77	515,06
1242	SAMNANGER	121,00	92,50	607,10
1221	STORD	52,10	42,30	250,49
1245	SUND	106,43	81,39	629,11
1216	SVEIO	0,00	0,00	0,00

Store slakterier, tilskuddssats kommune per dyr				
Fylke/kommune		Gris	Småfe	Storfe
1223	TYSNES	0,00	59,50	412,30
1231	ULLENSVANG	53,50	51,57	423,38
1233	ULVIK	0,00	62,75	559,52
1251	VAKSDAL	142,93	79,49	634,45
1235	VOSS	90,08	73,06	570,40
1259	ØYGARDEN	132,84	87,31	741,90
14 SOGN OG FJORDANE				
1428	ASKVOLL	15,68	32,78	138,26
1421	AURLAND	88,73	46,33	378,12
1418	BALESTRAND	0,00	42,38	278,31
1438	BREMANGER	0,00	39,21	270,37
1443	EID	20,50	30,33	149,60
1429	FJALER	0,00	0,00	0,00
1401	FLORA	16,63	27,18	157,94
1432	FØRDE	0,00	0,00	0,00
1430	GAULAR	0,00	0,00	0,00
1445	GLOPPEN	21,80	26,39	143,21
1411	GULEN	62,78	49,04	332,11
1444	HORNINDAL	0,00	0,00	0,00
1413	HYLLESTAD	26,03	41,44	192,82
1416	HØYANGER	22,20	30,12	168,53
1431	JØLSTER	0,00	0,00	0,00
1419	LEIKANGER	58,97	50,67	495,61
1426	LUSTER	64,77	48,55	411,96
1422	LÆRDAL	65,29	39,35	294,00
1433	NAUSTDAL	0,00	0,00	0,00
1441	SELJE	0,00	44,99	326,80
1420	SOGNDAL	51,90	40,71	314,79
1412	SOLUND	0,00	43,95	429,54
1449	STRYN	0,00	0,00	0,00
1417	VIK	0,00	52,69	384,43
1439	VÅGSØY	0,00	41,21	327,10
1424	ÅRDAL	0,00	48,21	0,00
15 MØRE OG ROMSDAL				
1547	AUKRA	100,85	75,82	651,64
1576	AURE	0,00	50,98	446,11
1554	AVERØY	149,00	82,94	723,61
1551	EIDE	100,00	72,57	600,29
1548	FRÆNA	96,99	75,53	616,74
1532	GISKE	66,51	58,82	476,38
1557	GIEMNES	103,12	64,28	564,10
1571	HALSA	0,00	47,13	387,53
1534	HARAM	85,00	65,89	514,00
1517	HAREID	0,00	42,26	264,36
1515	HERØY	0,00	40,78	328,24
1505	KRISTIANSUND	0,00	72,41	582,13
1545	MIDSUND	0,00	65,45	597,45
1502	MOLDE	84,56	66,19	563,52
1543	NESSET	0,00	71,44	576,24
1524	NORDDAL	68,61	55,93	462,19
1539	RAUMA	98,25	76,17	431,55
1567	RINDAL	108,54	26,87	226,48
1514	SANDE	44,85	39,14	334,51
1546	SANDØY	0,00	0,00	631,53
1529	SKODJE	0,00	57,12	430,91
1573	SMØLA	0,00	71,29	636,44
1526	STORDAL	0,00	44,44	357,57
1525	STRANDA	35,15	34,83	229,03
1531	SULA	0,00	0,00	408,88
1563	SUNNDAL	125,81	53,83	455,65
1566	SURNADAL	113,29	35,74	285,59
1528	SYKKYLVEN	0,00	37,83	355,14
1560	TINGVOLL	126,63	62,22	546,31
1516	ULSTEIN	55,79	52,49	293,14
1511	VANYLVEN	47,12	45,93	342,57
1535	VESTNES	74,06	59,71	472,03
1519	VOLDA	24,32	29,66	202,21
1523	ØRSKOG	0,00	51,24	412,04
1520	ØRSTA	27,64	35,47	216,28
1504	ÅLESUND	0,00	0,00	384,72
16 SØR-TRØNDELAG				
1622	AGDENES	84,42	23,59	190,77
1627	BJUGN	58,60	48,35	454,72

Store slakterier, tilskuddssats kommune per dyr				
Fylke/kommune		Gris	Småfe	Storfe
1620	FRØYA	0,00	57,73	512,96
1612	HEMNE	118,27	39,74	270,16
1617	HITRA	0,00	48,07	440,16
1644	HOLTÅLEN	0,00	30,67	286,59
1662	KLÆBU	0,00	0,00	0,00
1663	MALVIK	40,35	0,00	0,00
1636	MELDAL	0,00	13,67	135,15
1653	MELHUS	85,63	0,00	0,00
1648	MIDTRE GAULDAL	71,73	0,00	0,00
1634	OPPDAL	0,00	30,40	236,73
1638	ORKDAL	72,12	0,00	0,00
1633	ØSEN	0,00	56,68	559,09
1635	RENNEBU	89,50	22,08	167,48
1624	RISSA	44,13	36,99	277,05
1632	ROAN	0,00	66,87	616,76
1640	RØROS	131,11	0,00	348,03
1664	SELBU	51,54	0,00	0,00
1657	SKAUN	69,12	0,00	0,00
1613	SNILLFJORD	106,59	34,73	231,35
1601	TRONDHEIM	54,46	0,00	0,00
1665	TYDAL	70,50	32,68	259,47
1621	ØRLAND	60,81	42,81	334,39
1630	ÅFJORD	47,75	51,41	438,95
17 NORD-TRØNDELAG				
1749	FLATANGER	0,00	52,34	501,51
1748	FOSNES	50,44	75,64	672,21
1717	FROSTA	26,70	30,72	113,92
1742	GRONG	34,19	54,43	516,16
1743	HØYLANDET	43,08	67,54	597,31
1756	INDERØY	0,00	29,98	222,81
1755	LEKA	0,00	102,89	949,14
1718	LEKSVIK	0,00	47,88	341,55
1719	LEVANGER	0,00	25,06	138,55
1738	LIERNE	73,00	76,30	684,24
1711	MERÅKER	0,00	26,00	137,53
1725	NAMDALSEID	0,00	48,53	393,24
1703	NAMSOS	39,47	56,21	501,29
1740	NAMSSKOGAN	83,00	51,43	500,35
1751	NÆRØY	86,34	96,21	855,44
1744	OVERHALLA	39,21	60,58	565,43
1739	RØYRVIK	0,00	67,80	600,31
1736	SNÅSA	21,53	51,40	460,63
1702	STEINKJER	0,00	44,09	264,64
1714	STJØRDAL	29,60	0,00	0,00
1721	VERDAL	0,00	25,82	196,17
1724	VERRAN	0,00	52,01	392,80
1750	VIKNA	0,00	97,32	878,83
18 NORDLAND				
1820	ALSTAHAUG	36,45	28,56	227,80
1871	ANDØY	129,96	89,49	817,94
1854	BALLANGEN	115,00	56,86	469,17
1839	BEIARN	103,56	77,22	654,89
1811	BINDAL	75,07	91,80	801,46
1804	BODØ	159,74	91,88	770,28
1813	BRØNNØY	97,23	67,84	616,34
1867	BØ	110,00	76,72	697,93
1827	DØNNA	50,62	39,88	329,88
1853	EVENES	0,00	38,21	327,57
1841	FAUSKE	90,28	75,09	600,99
1859	FLAKSTAD	0,00	0,00	0,00
1838	GILDESKÅL	149,65	111,48	950,30
1825	GRANE	37,41	33,23	284,78
1866	HADSEL	56,23	44,94	368,69
1849	HAMARØY	0,00	78,80	699,50
1826	HATTJELLDAL	0,00	22,62	220,78
1832	HEMNES	0,00	0,00	0,00
1818	HERØY	0,00	42,01	323,62
1822	LEIRFJORD	24,58	28,44	196,83
1834	LURØY	54,70	45,47	372,90
1851	LØDINGEN	85,00	59,80	496,28
1837	MELØY	165,32	112,94	1018,40
1874	MOSKENES	0,00	25,00	0,00
1805	NARVIK	100,97	46,38	317,56
1828	NESNA	35,37	30,98	273,63
1833	RANA	0,00	0,00	0,00

Store slakterier, tilskuddssats kommune per dyr				
Fylke/kommune		Gris	Småfe	Storfe
1836	RØDØY	65,50	62,11	568,22
1856	RØST	0,00	35,35	0,00
1840	SALTDAL	78,09	63,70	503,06
1870	SORTLAND	95,30	61,85	520,85
1848	STEIGEN	148,13	106,79	922,22
1812	SØMNA	103,09	79,57	657,98
1845	SØRFOLD	0,00	78,81	651,81
1852	TJELDSUND	0,00	51,86	473,85
1835	TRÆNA	0,00	38,48	0,00
1850	TYSFJORD	0,00	88,61	672,40
1824	VEFSN	18,69	18,27	123,53
1815	VEGA	73,01	52,94	492,94
1860	VESTVÅGØY	0,00	0,00	0,00
1816	VEVELSTAD	63,53	45,84	443,50
1857	VÆRØY	0,00	0,00	0,00
1865	VÅGAN	42,00	27,54	195,24
1868	ØKSNES	0,00	75,67	591,17
19 TROMS				
1933	BALSFJORD	0,00	0,00	0,00
1922	BARDU	0,00	0,00	0,00
1929	BERG	0,00	0,00	0,00
1926	DYRØY	0,00	16,58	146,06
1919	GRATANGEN	0,00	26,70	182,28
1903	HARSTAD	90,61	60,05	499,91
1917	IBESTAD	0,00	38,61	260,75
1936	KARLSØY	70,00	63,08	543,77
1911	KVÆFJORD	80,53	61,12	532,92
1943	KVÆNANGEN	134,67	87,21	830,30
1940	KÅFJORD	75,01	60,01	502,90
1920	LAVANGEN	39,00	27,58	170,50
1931	LENVIK	0,00	0,00	0,00
1938	LYNGEN	64,95	37,66	302,36
1924	MÅLSELV	0,00	0,00	0,00
1942	NORDREISA	0,00	72,63	652,78
1923	SALANGEN	0,00	22,67	160,36
1941	SKJERVØY	0,00	74,43	0,00
1913	SKÅNLAND	0,00	49,48	402,22
1939	STORFJORD	0,00	26,95	226,80
1925	SØRREISA	0,00	0,00	0,00
1928	TORSKEN	0,00	37,63	0,00
1927	TRANØY	0,00	19,41	156,52
1902	TROMSØ	57,34	45,42	344,77
20 FINNMARK				
2012	ALTA	0,00	83,42	707,62
2024	BERLEVÅG	0,00	101,89	0,00
2028	BÅTSFJORD	0,00	0,00	0,00
2023	GAMVIK	0,00	91,81	0,00
2004	HAMMERFEST	0,00	63,02	0,00
2015	HASVIK	0,00	65,00	0,00
2021	KARASJOK	0,00	0,00	0,00
2011	KAUTOKEINO	0,00	48,59	379,87
2017	KVALSUND	0,00	61,74	0,00
2022	LEBESBY	0,00	100,95	947,09
2014	LOPPA	0,00	0,00	0,00
2018	MÅSØY	0,00	0,00	0,00
2027	NESSEBY	0,00	64,35	505,52
2019	NORDKAPP	0,00	0,00	0,00
2020	PORSANGER	0,00	26,49	189,22
2030	SØR-VARANGER	0,00	106,96	923,42
2025	TANA	83,31	60,28	531,74
2003	VADSØ	0,00	81,44	701,30
2002	VARDØ	0,00	100,08	0,00

§ 8. Rapportering, søknad og tildeling

Slakteriene søker Landbruksdirektoratet om frakttilskudd for antall slaktet dyr i tråd med § 3 i forskrift 7. desember 2016 nr. 1458 om søknads- og rapporteringsfrister for pristilskudd og formidling av pristilskudd i landbrukssektoren. Utbetaling skjer fra Landbruksdirektoratet i henhold til innvilget mengde.

§ 9. Klage

Vedtak fattet i medhold av denne forskriften kan påklages til Landbruks- og matdepartementet etter lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker kapittel VI.

§ 10. Ikraftttredelse

Forskriften trer i kraft 1. januar 2017. Samtidig oppheves forskrift 17. desember 2015 nr. 1733 om tilskudd for frakt av slaktedyr.

9. des. Nr. 1469 2016**Forskrift om endring i forskrift om offentlig kontroll med etterlevelse av regelverk om fôrvarer, næringsmidler og helse og velferd hos dyr (kontrollforskriften)**

Hjemmel: Fastsett av Mattilsynet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 23 tredje ledd, jf. § 16 og § 17.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg I kap. I del 7.1 nr. 13, kap. II nr. 41 og vedlegg II kap. XII nr. 54zzzc (forordning (EU) 2016/2107). Kunngjort 12. desember 2016 kl. 14.45.

I

I forskrift 22. desember 2008 nr. 1621 om offentlig kontroll med etterlevelse av regelverk om fôrvarer, næringsmidler og helse og velferd hos dyr (kontrollforskriften) gjøres følgende endringer:

EØS-henvisningsfeltet skal lyde:

EØS-avtalen vedlegg I kap. I del 1.1 nr. 11, kap. II nr. 31j, nr. 31o (forordning (EF) nr. 152/2009 som endret ved forordning (EU) nr. 278/2012, forordning (EU) nr. 51/2013, forordning (EU) nr. 691/2013 og forordning (EU) nr. 709/2014), nr. 47, vedlegg II kap. XII nr. 54zzzi (forordning (EF) nr. 882/2004 som endret ved forordning (EF) nr. 776/2006, forordning (EF) nr. 180/2008, forordning (EF) nr. 301/2008, forordning (EF) nr. 737/2008, forordning (EF) nr. 1029/2008, forordning (EU) nr. 208/2011, forordning (EU) nr. 880/2011, forordning (EU) nr. 563/2012 og forordning (EU) nr. 72/2013), nr. 54zzzzo (forordning (EF) nr. 669/2009 som endret ved forordning (EU) nr. 212/2010, forordning (EU) nr. 878/2010, forordning (EU) nr. 1099/2010, forordning (EU) nr. 187/2011, forordning (EU) nr. 433/2011, forordning (EU) nr. 799/2011, forordning (EU) nr. 1277/2011 og forordning (EU) nr. 294/2012), vedlegg I kap. I del 1.2 nr. 150 (forordning (EU) nr. 702/2013), vedlegg I kap. I del 3.2 nr. 41 og nr. 47 (forordning (EU) nr. 415/2013), vedlegg I kap. I del 7.1 nr. 13, kap. II nr. 41 og vedlegg II kap. XII nr. 54zzzc (forordning (EU) nr. 514/2012, forordning (EU) nr. 889/2012, forordning (EU) nr. 1235/2012, forordning (EU) nr. 91/2013, forordning (EU) nr. 270/2013, forordning (EU) nr. 618/2013, forordning (EU) nr. 925/2013, forordning (EU) nr. 1355/2013, forordning (EU) nr. 323/2014, forordning (EU) nr. 718/2014, forordning (EU) nr. 1021/2014, forordning (EU) nr. 1295/2014, forordning (EU) 2015/525, forordning (EU) 2015/943, forordning (EU) 2015/1012, forordning (EU) 2015/1607, forordning (EU) 2015/2383, forordning (EU) 2016/24, forordning (EU) 2016/166, forordning (EU) 2016/443, forordning (EU) 2016/1024 og forordning (EU) 2016/2107).

§ 3 skal lyde:

EØS-avtalen vedlegg I kapittel II nr. 47 og vedlegg II kapittel XII nr. 54zzzzo (forordning (EF) nr. 669/2009 som endret ved forordning (EU) nr. 212/2010, forordning (EU) nr. 878/2010, forordning (EU) nr. 1099/2010, forordning (EU) nr. 187/2011, forordning (EU) nr. 433/2011, forordning (EU) nr. 799/2011, forordning (EU) nr. 1277/2011 og forordning (EU) nr. 294/2012), vedlegg I kapittel I del 7.1 nr. 13, kap. II nr. 41 og vedlegg II kap. XII nr. 54zzzc (forordning (EU) nr. 514/2012, forordning (EU) nr. 889/2012, forordning (EU) nr. 1235/2012, forordning (EU) nr. 91/2013, forordning (EU) nr. 270/2013, forordning (EU) nr. 618/2013, forordning (EU) nr. 925/2013, forordning (EU) nr. 1355/2013, forordning (EU) nr. 323/2014, forordning (EU) nr. 718/2014, forordning (EU) nr. 1295/2014, forordning (EU) 2015/525, forordning (EU) 2015/943, forordning (EU) 2015/1012, forordning (EU) 2015/1607, forordning (EU) 2015/2383, forordning (EU) 2016/24, forordning (EU) 2016/166, forordning (EU) 2016/443, forordning (EU) 2016/1024 og forordning (EU) 2016/2107) om gjennomføring av europaparlaments og rådsforordning (EF) nr. 882/2004 med hensyn til strengere offentlig kontroll ved import av visse fôrvarer og næringsmidler av ikke-animalsk opprinnelse, og om endring av vedtak 2006/504/EF gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg I og II, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2017.

Forordninger**I**

I forskrift 22. desember 2008 nr. 1621 om offentlig kontroll med etterlevelse av regelverk om fôrvarer, næringsmidler og helse og velferd hos dyr (kontrollforskriften) gjøres følgende endringer i den konsoliderte versjonen av forordning (EF) nr. 669/2009:

Innledningsteksten skal lyde:

Nedenfor gjengis til informasjon EØS-avtalen vedlegg I kapittel II nr. 47 og vedlegg II kapittel XII nr. 54zzzzo (forordning (EF) nr. 669/2009 som endret ved forordning (EU) nr. 212/2010, forordning (EU) nr. 878/2010, forordning

(EU) nr. 1099/2010, forordning (EU) nr. 187/2011, forordning (EU) nr. 433/2011, forordning (EU) nr. 799/2011, forordning (EU) nr. 1277/2011 og forordning (EU) nr. 294/2012), vedlegg I kapittel I del 7.1 nr. 13, kap. II nr. 41 og vedlegg II kap. XII nr. 54zzzc (forordning (EU) nr. 514/2012, forordning (EU) nr. 889/2012 og forordning (EU) nr. 1235/2012, forordning (EU) nr. 91/2013, forordning (EU) nr. 270/2013, forordning (EU) nr. 618/2013, forordning (EU) nr. 925/2013, forordning (EU) nr. 1355/2013, forordning (EU) nr. 323/2014, forordning (EU) nr. 718/2014, forordning (EU) nr. 1021/2014, forordning (EU) nr. 1295/2014, forordning (EU) 2015/525, forordning (EU) 2015/943, forordning (EU) 2015/1012, forordning (EU) 2015/1607, forordning (EU) 2015/2383, forordning (EU) 2016/24, forordning (EU) 2016/166, forordning (EU) 2016/443, forordning (EU) 2016/1024 og forordning (EU) 2016/2107) med de endringer og tillegg som følger av EØS-tilpasningen av rettsakten i samsvar med vedlegg I og II til EØS-avtalen.

Forordning (EF) nr. 669/2009 er konsolidert til og med endringer gjennomført ved forordning (EU) 2016/2107.

I konsolideringsoversikten tilføyes følgende:

► **M30** Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2016/2107 av 1. desember 2016

Vedlegg I skal lyde:

Vedlegg I

Fôrvarer og næringsmidler av ikke-animalsk opprinnelse som skal underkastes en strengere kontroll på det utpekte innførselssted

► **M30**

<i>Fôrvarer og næringsmidler (tiltenkt bruk)</i>	<i>KN-kode¹</i>	<i>Norske varenummer</i>	<i>Opprinnelsesstat</i>	<i>Risiko</i>	<i>Hyppighet av fysiske kontroller og identitetskontroller (%)</i>
Ananas	0804 30 00	08.04.3000	Benin	Rester av plantevernmidler ^{2, 3}	20
<i>(Næringsmidler – friske eller kjølte)</i>					
Jordnøtter (peanøtter), med skall	1202 41 00	12.02.4110; 12.02.4190	Bolivia	Aflatoksiner	50
Jordnøtter (peanøtter), uten skall	1202 42 00	12.02.4210; 12.02.4290			
Peanøttsmør	2008 11 10	20.08.1110			
Jordnøtter (peanøtter), tilberedt/ konservert på annen måte	2008 11 91; 2008 11 96; 2008 11 98	20.08.1180; 20.08.1191			
<i>(Fôrvarer og næringsmidler)</i>					
Langbønner (<i>Vigna unquiculata</i> spp. <i>sesquipedalis</i>)	ex 0708 20 00; ex 0710 22 00	ex 07.08.2009; ex 07.10.2209	Kambodsja	Rester av plantevernmidler ^{2, 4}	50
Auberginer (<i>Solanum melongena</i>)	0709 30 00; ex 0710 80 95	07.09.3000; ex 07.10.8099			
<i>(Næringsmidler – friske, kjølte eller frosne grønnsaker)</i>					
Kinesisk selleri (<i>Apium graveolens</i>)	ex 0709 40 00	ex 07.09.4010; ex 07.09.4021; ex 07.09.4022; ex 07.09.4023	Kambodsja	Rester av plantevernmidler ^{2, 5}	50
<i>(Næringsmidler – friske eller kjølte urter)</i>					
<i>Brassica oleracea</i> (annet spiselig kål, kinesisk brokkoli) ⁶	ex 0704 90 90	ex 07.04.9099	Kina	Rester av plantevernmidler ²	50
<i>(Næringsmidler – friske eller kjølte)</i>					
Te, også tilsatt smakstoffer	0902	09.02	Kina	Rester av plantevernmidler ^{2, 7}	10
<i>(Næringsmidler)</i>					
Langbønner (<i>Vigna unquiculata</i> spp. <i>sesquipedalis</i>)	ex 0708 20 00; ex 0710 22 00	ex 07.08.2009; ex 07.10.2209	Den dominikanske republikk	Rester av plantevernmidler ^{2, 8}	20
Pepperfrukter (søte og annet) (<i>Capsicum</i> spp.)	0709 60 10; ex 0709 60 99; 0710 80 51; ex 0710 80 59	07.09.6010; 07.09.6020; ex 07.09.6090; 07.10.8095; ex 07.10.8099			

<i>Fôrvarer og næringsmidler (tiltenkt bruk)</i>	<i>KN-kode¹</i>	<i>Norske varenummer</i>	<i>Opprinnelsesstat</i>	<i>Risiko</i>	<i>Hyppighet av fysiske kontroller og identitetskontroller (%)</i>
<i>(Næringsmidler – friske, kjølte eller frosne grønnsaker)</i>					
Jordbær	0810 10 00	08.10.1011; 08.10.1023; 08.10.1024; 08.10.1025; 08.10.1030; 08.10.1040	<i>Egypt</i>	Rester av plantevernmidler ² , ⁹	10
<i>(Næringsmidler – friske eller kjølte)</i>					
Pepperfrukter (søte og annet) (<i>Capsicum</i> spp.)	0709 60 10; ex 0709 60 99; 0710 80 51; ex 0710 80 59	07.09.6010; 07.09.6020; ex 07.09.6090; 07.10.8095; ex 07.10.8099	<i>Egypt</i>	Rester av plantevernmidler ² , ¹⁰	10
<i>(Næringsmidler – friske, kjølte eller frosne)</i>					
Druer	0806 10 10	08.06.1011; 08.06.1091	<i>Egypt</i>	Rester av plantevernmidler ² , ³	20
<i>(Næringsmidler – friske eller kjølte)</i>					
Jordnøtter (peanøtter), med skall	1202 41 00	12.02.4110; 12.02.4190	<i>Gambia</i>	Aflatoksiner	50
Jordnøtter (peanøtter), uten skall	1202 42 00	12.02.4210; 12.02.4290			
Peanøttsmør	2008 11 10	20.08.1110			
Jordnøtter (peanøtter), tilberedt/konservert på annen måte	2008 11 91; 2008 11 96; 2008 11 98	20.08.1180; 20.08.1191			
<i>(Fôrvarer og næringsmidler)</i>					
Hasselnøtter, med skall	0802 21 00	08.02.2100	<i>Georgia</i>	Aflatoksiner	20
Hasselnøtter, uten skall	0802 22 00	08.02.2200			
<i>(Næringsmidler)</i>					
Palmeolje	1511 10 90; 1511 90 11; ex 1511 90 19; 1511 90 99	ex 15.11.1090; ex 15.11.9020; ex 15.11.9099	<i>Ghana</i>	Sudan-fargestoff ¹¹	50
<i>(Næringsmidler)</i>					
Sesamfrø	1207 40 90	12.07.4090	<i>India</i>	Salmonella ¹²	20
<i>(Næringsmidler – friske eller kjølte)</i>					
Enzymer; tilberedte enzymer <i>(Fôrvarer og næringsmidler)</i>	ex 35 07	ex 35.07	<i>India</i>	Kloramfenikol	50
<i>(Fôrvarer og næringsmidler)</i>					
Erter m/belg (uskallede)	ex 0708 10 00	ex 07.08.1000	<i>Kenya</i>	Rester av plantevernmidler ² , ¹³	10
<i>(Næringsmidler – friske eller kjølte)</i>					
Jordnøtter (peanøtter), med skall	1202 41 00	12.02.4110; 12.02.4190	<i>Madagaskar</i>	Aflatoksiner	50
Jordnøtter (peanøtter), uten skall	1202 42 00	12.02.4210; 12.02.4290			
Peanøttsmør	2008 11 10	20.08.1110			
Jordnøtter (peanøtter), tilberedt/konservert på annen måte	2008 11 91; 2008 11 96; 2008 11 98	20.08.1180; 20.08.1191			
<i>(Fôrvarer og næringsmidler)</i>					
Bringebær	ex 0811 20 11; ex 0811 20 19; 0811 20 31	ex 08.11.2019; ex 08.11.2091	<i>Serbia</i>	Norovirus	10
<i>(Næringsmidler – frosne)</i>					
Vannmelon (<i>Egusi</i> , <i>Citrullus</i> spp.) frø og produkter framstilt av dette <i>(Næringsmidler)</i>	ex 1207 70 00; ex 1106 30 90; ex 2008 99 99	ex 12.07.7090; ex 11.06.3090; ex 20.08.9909	<i>Sierra Leone</i>	Aflatoksiner	50

<i>Fôrvarer og næringsmidler (tiltenkt bruk)</i>	<i>KN-kode¹</i>	<i>Norske varenummer</i>	<i>Opprinnelsesstat</i>	<i>Risiko</i>	<i>Hyppighet av fysiske kontroller og identitetskontroller (%)</i>
Jordnøtter (peanøtter), med skall	1202 41 00	12.02.4110; 12.02.4190	<i>Sudan</i>	Aflatoksiner	50
Jordnøtter (peanøtter), uten skall	1202 42 00	12.02.4210; 12.02.4290			
Peanøttsmør	2008 11 10	20.08.1110			
Jordnøtter (peanøtter), tilberedt/konservert på annen måte	2008 11 91; 2008 11 96; 2008 11 98	20.08.1180; 20.08.1191			
<i>(Fôrvarer og næringsmidler)</i>					
Pepperfrukter (annet enn søte) (<i>Capsicum</i> spp.)	ex 0709 60 99	ex 07.09.6090	<i>Thailand</i>	Rester av plantevernmidler ² , ¹⁴	10
<i>(Næringsmidler – friske eller kjølte)</i>					
Langbønner (<i>Vigna unguiculata</i> spp. <i>sesquipedalis</i>)	ex 0708 20 00; ex 0710 22 00	ex 07.08.2009; ex 07.10.2209	<i>Thailand</i>	Rester av plantevernmidler ² , ¹⁵	20
Auberginer (<i>Solanum melongena</i>)	0709 30 00; ex 0710 80 95	07.09.3000; ex 07.10.8099			
<i>(Næringsmidler – friske, kjølte eller frosne grønnsaker)</i>					
Tørkede aprikoser	0813 10 00	08.13.1000	<i>Tyrkia</i>	Sulfitter ¹⁶	10
Aprikoser, tilberedt/konservert på annen måte	2008 50 61	ex 20.08.5000			
<i>(Næringsmidler)</i>					
Sitroner (<i>Citrus limon</i> , <i>Citrus limonum</i>)	0805 50 10	08.05.5020	<i>Tyrkia</i>	Rester av plantevernmidler ²	20
<i>(Næringsmidler – friske, kjølte eller tørkede)</i>					
Pepperfrukter (søte) (<i>Capsicum annuum</i>)	0709 60 10; 0710 80 51	07.09.6010; 07.09.6020; 07.10.8095	<i>Tyrkia</i>	Rester av plantevernmidler ² , ¹⁷	10
<i>(Næringsmidler – friske, kjølte eller frosne grønnsaker)</i>					
Vinblader	ex 2008 99 99	ex 20.08.9909	<i>Tyrkia</i>	Rester av plantevernmidler ² , ¹⁸	50
<i>(Næringsmidler)</i>					
Granatepler	ex 0810 90 75	ex 08.10.9090	<i>Tyrkia</i>	Rester av plantevernmidler ² , ¹⁹	20
<i>(Næringsmidler – friske eller kjølte)</i>					
Auberginer (<i>Solanum melongena</i>)	0709 30 00; ex 0710 80 95	07.09.3000; ex 07.10.8099	<i>Uganda</i>	Rester av plantevernmidler ²	20
Etiopisk eggplante (<i>Solanum aethiopicum</i>)	ex 0709 99 90; ex 0710 80 95	ex 07.09.9990; ex 07.10.8099			
<i>(Næringsmidler – friske, kjølte eller frosne grønnsaker)</i>					
Sesamfrø	1207 40 90	12.07.4090	<i>Uganda</i>	Salmonella ¹²	50
<i>(Næringsmidler – friske eller kjølte)</i>					
Pistasjnøtter, med skall	0802 51 00	08.02.5100	<i>USA</i>	Aflatoksiner	10
Pistasjnøtter, uten skall	0802 52 00	08.02.5200			
<i>(Næringsmidler)</i>					
Tørkede aprikoser	0813 10 00	08.13.1000	<i>Usbekistan</i>	Sulfitter ¹⁶	50
Aprikoser, tilberedt/konservert på annen måte	2008 50 61	ex 20.08.5000			
<i>(Næringsmidler)</i>					
Korianderblader	ex 0709 99 90	ex 07.09.9990	<i>Vietnam</i>	Rester av plantevernmidler ² , ²⁰	50
Basilikum (Holy basil, Sweet basil)	ex 1211 90 86;	ex 12.11.9000			
Mynte	ex 1211 90 86;	ex 12.11.9000			

<i>Fôrvarer og næringsmidler (tiltenkt bruk)</i>	<i>KN-kode¹</i>	<i>Norske varenummer</i>	<i>Opprinnelsesstat</i>	<i>Risiko</i>	<i>Hyppighet av fysiske kontroller og identitetskontroller (%)</i>
Persille (Næringsmidler – friske eller kjølte urter)	ex 0709 99 90	07.09.9920; ex 07.09.9990			
Okra	ex 0709 99 90	ex 07.09.9990	Vietnam	Rester av plantevernmidler ² , 20	50
Pepperfrukter (annet enn søte) (<i>Capsicum</i> spp.) (Næringsmidler – friske eller kjølte)	ex 0709 60 99	ex 07.09.6090			
Pitahaya (dragefrukt)	ex 0810 90 20	ex 08.10.9090	Vietnam	Rester av plantevernmidler ² , 20	10
(Næringsmidler – friske eller kjølte)					

- 1 Når bare visse produkter i en underposisjon skal undersøkes, og det ikke finnes noen særskilt varenummer i tolltariffen, står det «ex» foran underposisjonen.
- 2 Som et minimum, rester av pesticider som listet opp i kommisjonens gjennomføringsforordning som er vedtatt med hjemmel i artikkel 29(2) i Europaparlaments- og Rådsforordning (EF) nr. 396/2005 av 23. februar 2005 om grenseverdier for rester av plantevernmidler i eller på næringsmidler og fôr av vegetabilsk og animalsk opprinnelse og endring av rådsdirektiv 91/414/EØF (OJ L 70, 16.3.2005, s. 1), som kan analyseres ved multirest-metoder basert på GC-MS OG LC-MS (pesticider som skal overvåkes i og på produkter av vegetabilsk opprinnelse). Se forordning (EU) 2015/595, gjennomført i forskrift 2. november 2015 nr. 1258 om felles koordinert overvåkningsprogram for 2016, 2017 og 2018 for rester av plantevernmidler i næringsmidler.
- 3 Rester av: etefon.
- 4 Rester av: klorbufam.
- 5 Rester av: fentoat.
- 6 Arter av *Brassica oleracea* L. convar. *Botrytis* (L) Alef var. *Italica* Plenck, cultivar alboglabra. Også kjent som «Kai Lan», «Gai Lan», «Gailan», «Kailan», «Chinese bare Jielan».
- 7 Rester av: trifluralin.
- 8 Rester av: acefat, aldikarb (summen av aldikarb, dets sulfoksid og dets sulfon, uttrykt som aldikarb), amitraz (summen av metabolitter som inneholder en 2,4-dimetylanilin-enhet uttrykt som amitraz), diafenthiuron, dikofol (summen av p, p' og o,p' isomerer), ditiokarbamater (ditiokarbamater uttrykt som CS2, inkludert maneb, mankozeb, metiram, propineb, tiram, ziram) og metiokarb (summen av metiokarb og metiokarb sulfoksid og sulfon, uttrykt som metiokarb).
- 9 Rester av: heksaflumuron, metiokarb (summen av metiokarb og metiokarb sulfoksid og sulfon, uttrykt som metiokarb), fentoat og tiofanatmetyl.
- 10 Rester av: dikofol (summen av p, p' og o,p' isomerer), dinotefuran, folpet, prokloraz (summen av prokloraz og dens metabolitter inneholdende 2,4,6-triklorofenol-gruppen, uttrykt som prokloraz), tiofanatmetyl og triforin.
- 11 I dette vedlegget viser «sudan-fargestoff» til følgende kjemiske stoffer: (i) Sudan 1 (CAS Nummer 842–07–9); (ii) Sudan II (CAS Nummer 3118–97–6); (iii) Sudan III (CAS Nummer 85–86–9); (iv) Skarlagensrød; eller Sudan IV (CAS Nummer 85–83–6).
- 12 Referansemetode EN/ISO 6579 (den siste oppdaterte utgave av påvisningsmetoden) eller annen sertifisert metode som er samsvar med den nyeste utgaven av EN/ISO 16140 eller andre internasjonalt aksepterte lignende protokoller.
- 13 Rester av: acefat og diafenthiuron.
- 14 Rester av: formetanat (summen av formetanat og dets salter uttrykt som formetanat(hydroklorid)), protiofos og triforin.
- 15 Rester av: acefat, dikrotofos, protiofos, kvinalfos og triforin.
- 16 Referansemetoder EN 1988–1:1998, EN 1988–2:1998 eller ISO 5522:1981.
- 17 Rester av: diafenthiuron, formetanat (summen av formetanat og dets salter uttrykt som formetanat(hydroklorid)) og tiofanatmetyl.
- 18 Rester av: ditiokarbamater (ditiokarbamater uttrykt som CS2, inkludert maneb, mankozeb, metiram, propineb, tiram, ziram) og metrafenon.
- 19 Rester av: prokloraz.
- 20 Rester av: ditiokarbamater (ditiokarbamater uttrykt som CS2, inkludert maneb, mankozeb, metiram, propineb, tiram, ziram), fentoat og kvinalfos. ◀ M30

9. des. Nr. 1470 2016

Forskrift om endring i forskrift om eiendomsmegling

Hjemmel: Fastsett av Finansdepartementet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 29. juni 2007 nr. 73 om eiendomsmegling § 8–8, jf. delegeringsvedtak 17. juni 2016 nr. 704. Kunngjort 12. desember 2016 kl. 14.45.

I

I forskrift 23. november 2007 nr. 1318 om eiendomsmegling skal nytt kapittel 8 lyde:

Kapittel 8. Utenrettslige tvisteløsningsordninger

§ 8–1. Godkjenning av klageorgan

Et klageorgan som er godkjent etter lov om klageorganer for forbrukersaker § 3, anses uten forutgående søknad som godkjent klageorgan for behandling av tvister etter eiendomsmeglingsloven § 8–8, forutsatt at klageorganet i sine

vedtekter har angitt hvilke kunder og institusjoner som kan bringe sak inn for klageorganet. Andre klageorganer kan godkjennes etter søknad til Finansdepartementet.

§ 8–2. Klageorganets virksomhet

(1) Når ikke annet følger av lov eller forskrift, gjelder reglene i eller i medhold av lov om klageorganer for forbrukersaker kapittel 1 til 4 og § 26 tilsvarende så langt de passer for klageorganets virksomhet.

(2) Klageorganet kan oppfylle sine rapporterings-, opplysnings- og informasjonsforpliktelser til det offentlige ved innarbeidelse i, eller som vedlegg til, oppfyllelsen av de tilsvarende forpliktelsene for virksomhet omfattet av lov om klageorganer for forbrukersaker.

§ 8–3. Opplysninger til Finanstilsynet

Klageorganet skal oversende uttalelser om brudd på eiendomsmeglingsloven og tilhørende forskrifter til Finanstilsynet.

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2017.

9. des. Nr. 1471 2016

Forskrift om endring i forskrift om luftfartsoperasjoner

Hjemmel: Fastsatt av Luftfartstilsynet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 5–1 annet ledd, § 9–1, § 15–3, § 15–4 og § 16–1 første ledd jf. delegeringsvedtak 6. april 2001 nr. 321 og forskrift 7. august 2013 nr. 956 om luftfartsoperasjoner § 4.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 66nf (forordning (EU) nr. 965/2012 som endret ved forordning (EU) nr. 800/2013, forordning (EU) nr. 83/2014, forordning (EU) nr. 71/2014, forordning (EU) nr. 379/2014, forordning (EU) 2015/640, forordning (EU) 2015/140, forordning (EU) 2015/1329 og forordning (EU) 2015/2338) og nr. 66ng (forordning (EU) nr. 452/2014 som endret ved forordning (EU) 2016/1158). Kunngjort 12. desember 2016 kl. 14.45.

I

I forskrift 7. august 2013 nr. 956 om luftfartsoperasjoner gjøres følgende endringer:

§ 1 andre ledd skal lyde:

(2) EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 66ng (forordning (EU) nr. 452/2014) om fastsettelse av tekniske krav og administrative framgangsmåter for luftfartsvirksomhet utøvd av tredjestatsoperatører i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 216/2008 med endring:

a) forordning (EU) 2016/1158 av 15. juli 2016, gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg XIII, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

II

Forskriften trer i kraft straks.

Forordninger

Under avsnittet «Forordninger» tilføyes forordning (EU) 2016/1158.

Se her for å lese forordning (EU) 2016/1158:

9. des. Nr. 1472 2016

Forskrift om oppheving av forskrift om gebyr ved for sent eller ikke leverte ligningsoppgaver

Hjemmel: Fastsatt av Finansdepartementet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) § 10–8. Kunngjort 12. desember 2016 kl. 14.45.

I

Forskrift 22. januar 1991 nr. 57 om gebyr ved for sent eller ikke leverte ligningsoppgaver oppheves.

II

Opphevingen under I trer i kraft 1. januar 2017.

9. des. Nr. 1473 2016**Forskrift om endring i forskrift om bruk av normpris ved ligningsbehandlingen (Undersjøiske petroleumsforekomster m.v.)**

Hjemmel: Fastsett av Finansdepartementet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster m.v. § 4 og § 8. Kunngjort 12. desember 2016 kl. 14.45.

I

I forskrift 17. desember 1976 nr. 7 om bruk av normpris ved ligningsbehandlingen (Undersjøiske petroleumsforekomster m.v.) gjøres følgende endringer:

Tittelen skal lyde:

Forskrift om bruk av normpris ved skattefastsettingen (Undersjøiske naturforekomster mv.)

§ 1 skal lyde:

§ 1. Bruk av normpriser

Til bruk ved formues- og inntektsfastsettingen, herunder fastsetting av særskatt, ansettes solgt petroleum, petroleum uttatt til egen bruk og lagerbeholdning av petroleum til normpris.

§ 6 annet ledd skal lyde:

Beholdning av petroleum som det fastsettes normpris for kan ansettes til 0 ved fastsettingen for så vidt petroleumen ikke har passert det punkt som i det enkelte normprisvedtak er forutsatt som leveringssted. Annen petroleum kan verdsettes til 0 for så vidt den befinner seg i rørledning.

II

Endringene under I trer i kraft 1. januar 2017.

9. des. Nr. 1474 2016**Forskrift om endring i forskrift om kommunefordeling av grunnlaget for eieendomsskatt for kraftanlegg**

Hjemmel: Fastsett av Finansdepartementet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 6. juni 1975 nr. 29 om eieendomsskatt til kommunane (eieendomsskattelova) § 8B–5. Kunngjort 12. desember 2016 kl. 14.45.

I

I forskrift 20. desember 2000 nr. 1393 om kommunefordeling av grunnlaget for eieendomsskatt for kraftanlegg gjøres følgende endringer:

Forskriftens hjemmelsanvisning skal lyde:

Fastsett av Finansdepartementet 20. desember 2000 med heimel i lov 6. juni 1975 nr. 29 om eieendomsskatt til kommunane (eieendomsskattelova) § 8B–5.

§ 1 skal lyde:

§ 1. Virkeområde

Forskriften gjeld kommunefordeling av grunnlaget for eieendomsskatt for kraftanlegg som nemnt i eieendomsskattelova § 8B–2 og § 8B–3 tredje ledd og korrigering av kommunefordelinga av eieendomsskattegrunnlaget for kraftanlegg for investeringar, jf. eieendomsskattelova § 8B–2 andre ledd, femte ledd og § 8B–3 andre ledd. Reglane gjeld berre fordeling av eieendomsskattegrunnlag mellom norske kommunar.

§ 2 skal lyde:

§ 2. Kommunefordeling av grunnlaget for eieendomsskatt for kraftanlegg med kraftstasjon med installert effekt over 1000 kW sett i drift pr. 1. januar 2000

(1) Kommunefordelinga etter eieendomsskattelova § 8 B–2 første og tredje ledd skal byggje på oppgåver frå Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) om berekning av fordelingsnøklar og retningslinjer fastsett av departementet i samråd med NVE.

(2) For kraftanlegg med tilhøyrande særskilte driftsmiddel sett i drift pr. 1. januar 2000 som ikkje vart omfatta av NVE si fastsetjing av gjenanskaffingsverdet (GAV) pr. 1. januar 1997, skal NVE fastsetje gjenanskaffingsverdet for særskilte driftsmiddel som nemnt i eieendomsskattelova § 8B–2 første ledd. Det skal ikkje bereknast GAV for adkomstanlegg. Reglane i forskrift 20. januar 1997 nr. 79 om fastsettelse av skattemessige inngangsverdier pr. 1. januar 1997 for særskilte driftsmiddel i kraftforetak, gjeld tilsvarende for NVE si fastsetjing av desse verdier. For kraftanlegg sett i drift etter 1. januar 1997 skal verdsetjinga baserast på tilhøva pr. 1. januar 2000 og justerast til kroneverdet pr. 1.

januar 1997. Frist for eigar av særskilte driftsmiddel i slike kraftanlegg for innsending av opplysningar til NVE som nemnt i forskriften § 2–1 andre leden, vert sett til 9. februar 2001.

§ 3 første ledd skal lyde:

(1) Kommunefordeling etter eiedomsskattelova § 8B–2 fjerde leden, jf. § 8B–3 første leden vert berre fastsett dersom det vert kravt av eigar av kraftanlegget eller av ein av dei kommunar der kraftanlegget har tilhøyrande særskilte driftsmiddel som nemnt i eiedomsskattelova § 8B–2 første leden første punktum, jf. fjerde punktum.

§ 4 skal lyde:

§ 4. *Kommunefordeling av grunnlaget for eiedomsskatt for anleggsdeler som ikkje var sett i drift pr. 1. januar i skattefastsettingsåret*

Kommunefordeling etter eiedomsskattelova § 8 B–3 tredje leden, jf. første leden vert berre fastsett dersom det vert kravt av eigar av kraftanlegget eller av ein av dei kommunar der kraftanlegget har tilhøyrande særskilte driftsmiddel som nemnt i eiedomsskattelova § 8 B–2 første leden første punktum, jf. fjerde punktum. Krav om slik fordeling må framsetjast innan 9. februar 2001. Kravet skal sendast til Skattedirektoratet med kopi til dei berørte kommunar eller eigar av kraftanlegget. Dersom krav ikkje vert framsett, skal heile eiedomsskattegrunnlaget for kraftanlegget tilordnast den kommune der kraftverket ligg. § 3 tredje leden gjeld tilsvarende.

§ 5 tredje ledd skal lyde:

(3) Frist for klage etter andre leden er seks veker rekna frå tidspunktet for vedtaket. Klagen skal sendast til skattekontoret.

§ 6 skal lyde:

§ 6. *Korrigerer av kommunefordeling av eiedomsskattegrunnlaget for kraftanlegg for investeringar, jf. eiedomsskattelova § 8B–2 andre leden, femte leden og § 8B–3 andre leden*

(1) Kostpris for investering ført i skatterekneskapen, jf. eiedomsskattelova § 8B–2 andre leden, femte leden og § 8B–3 andre leden, regulerast til same kroneverdi som fordelingsnøkkelen etter dei nemnte paragrafane er bygget på. Ved reguleringa nyttast konsumprisindeksen til Statistisk sentralbyrå.

(2) Skattytar skal sende naudsynte opplysningar om investeringar som nemnt i eiedomsskattelova § 8B–2 andre leden, femte leden og § 8B–3 andre leden til NVE. Skattedirektoratet fastsett skjema og frist for slik innrapportering.

II

Endringene under I trer i kraft 1. januar 2017.

9. des. Nr. 1475 2016

Forskrift om oppheving av forskrift om dokumentasjon av prisfastsettelsen ved kontrollerte transaksjoner og overføringer

Hjemmel: Fastsatt av Finansdepartementet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) § 4–12 nr. 7. Kunngjort 12. desember 2016 kl. 14.45.

I

Forskrift 7. desember 2007 nr. 1369 om dokumentasjon av prisfastsettelsen ved kontrollerte transaksjoner og overføringer oppheves.

II

Opphevingen under I trer i kraft 1. januar 2017.

9. des. Nr. 1476 2016

Forskrift om endring i forskrift om utskriving, betaling og avregning av terminskatt m.v.

Hjemmel: Fastsatt av Finansdepartementet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattekasting av undersjøiske petroleumforekomster mv. (petroleumsskatteloven) § 7 nr. 5 og § 8. Kunngjort 12. desember 2016 kl. 14.45.

I

I forskrift 5. september 1980 nr. 4 om utskriving, betaling og avregning av terminskatt m.v. gjøres følgende endring:

§ 1 nr. 2 skal lyde:

2. Utskrevet terminskatt kan endres fram til forfallstid for 4. termin med virkning for de tre siste terminene når det er overveiende sannsynlig at den skattepliktige med den utskrevne terminskatt vil få en resterende skatt eller en tilgodesum ved skattefastsettingen for vedkommende år.

II

Endringen under I trer i kraft 1. januar 2017.

9. des. Nr. 1477 2016

Overføring av forvaltningen av statens eierskap i Posten Norge AS fra Samferdselsdepartementet til Nærings- og fiskeridepartementet 1. januar 2017

Hjemmel: Fastsatt ved kgl.res. 9. desember 2016. Fremmet av Statsministerens kontor. Kunngjort 12. desember 2016 kl. 14.45.

Forvaltningen av statens eierskap i Posten Norge AS overføres fra Samferdselsdepartementet til Nærings- og fiskeridepartementet 1. januar 2017.

9. des. Nr. 1478 2016

Forskrift om endringer i forskrift 9. oktober 2015 nr. 1166 om tildeling av tilskudd til private barnehager

Hjemmel: Fastsatt ved kgl.res. 9. desember 2016 med hjemmel i lov 17. juni 2005 nr. 64 om barnehager (barnehageloven) § 14 tredje ledd. Fremmet av Kunnskapsdepartementet. Kunngjort 12. desember 2016 kl. 14.45.

I

I forskrift 9. oktober 2015 nr. 1166 om tildeling av tilskudd til private barnehager gjøres følgende endringer:

Ny § 3 femte ledd skal lyde:

Kommuner som ikke har kommunale ordinære barnehager, skal gi driftstilskuddet ut fra følgende tabell:

	<i>Kroner per heltidsplass driftsutgifter, inklusive administrasjonspåslag</i>
Ordinære barnehager, barn fra null år til to år	199 800
Ordinære barnehager, barn fra tre år til seks år	96 300

§ 4 fjerde og femte ledd oppheves.

Ny § 4a skal lyde:

§ 4a. Søknadsordning for private barnehager med vesentlig høye pensjonsutgifter

Har den private barnehagen pensjonsavtale inngått før 1. januar 2015 og vesentlig høyere pensjonsutgifter enn det som blir dekket gjennom pensjonspåslaget, har den private barnehagen etter søknad til kommunen krav på å få dekket sine pensjonsutgifter. Den private barnehagens pensjonsutgifter fremgår av barnehagens to år gamle regnskap. Kommunens plikt til å dekke barnehagens pensjonsutgifter er begrenset oppad til kommunens pensjonsutgift per heltidsstilling i egne tilsvarende barnehager.

Kommunen skal samtidig med at satsene fastsettes etter § 9, oppgi hva pensjonspåslaget utgjør per heltidsplass 0 til 2 år og per heltidsplass 3 til 6 år i egne barnehager, og hva egen pensjonsutgift utgjør per heltidsstilling. Kommunens pensjonsutgifter fremgår av kommunens to år gamle regnskap.

Endret § 6 skal lyde:

§ 6. Kapitaltilskudd til ordinære private barnehager

Kommunen skal gi kapitaltilskudd til private ordinære barnehager per heltidsplass på kroner 8 600.

Hvis den private ordinære barnehagen er ny eller har en stor økning i godkjent areal, skal kommunen gi barnehagen kapitaltilskudd per heltidsplass for dette arealet ut fra barnehagens godkjenningsår etter følgende tabell:

<i>Godkjenningsår</i>	<i>Kroner per heltidsplass</i>
2009, 2010 og 2011	14 400
2012, 2013 og 2014	16 800
2015, 2016 og 2017	20 900

Ny § 7 femte ledd og sjette ledd skal lyde:

Kommuner som ikke har kommunale familiebarnehager, skal gi driftstilskudd til private familiebarnehager etter følgende tabell:

<i>Arbeidsgiveravgiftssone</i>	<i>Sats per heltidsplass for barn fra null til to år</i>	<i>Sats for heltidsplass for barn fra tre til seks år</i>
Sone I	156 100	118 900
Sone Ia	156 100	118 900
Sone II	151 000	114 800
Sone III	144 900	109 900
Sone IV	143 000	108 400
Sone IVa	147 100	111 700
Sone V	135 700	102 500

Kommunen skal gi kapitaltilskudd til private familiebarnehager etter følgende tabell:

Sats per heltidsplass for barn fra null til to år	13 100
Sats per heltidsplass for barn fra tre til seks år	13 100

Ny § 8 femte ledd skal lyde:

Kommuner som ikke har kommunale åpne barnehager, skal gi tilskudd til private åpne barnehager etter følgende tabell:

<i>Arbeidsgiveravgiftssone</i>	<i>Åpningstid på 6 til 15 timer</i>	<i>Åpningstid på 16 timer eller mer</i>
Sone I	20 300	28 500
Sone Ia	20 300	28 500
Sone II	19 800	27 800
Sone III	19 300	27 100
Sone IV	19 200	26 800
Sone IVa	19 500	27 300
Sone V	18 500	25 900

Endret § 10 skal lyde:

§ 10. Indeksregulering av satsgrunnlaget

Kommuner som fastsetter egne satser, jf. § 3, § 7 og § 8, skal indeksregulere satsgrunnlaget med faktoren for forventet pris- og kostnadsvekst i kommunesektoren (kommunal deflator) før kommunen fatter vedtak om tilskudd, jf. § 1.

Endret § 14 skal lyde:

§ 14. Klage til fylkesmannen

Fylkesmannen er klageinstans for kommunens vedtak etter § 1, § 4a første ledd, § 6 andre ledd, § 9 og § 13.

Endret § 15 andre ledd skal lyde:

Hvis barnet går i ordinær privat barnehage, skal kommunen i beregningen av refusjonskravet bruke satsene for drifts- og kapitaltilskudd i § 3 femte ledd og § 6 andre ledd for kommunen der barnet går i barnehage. Hvis barnet går i privat familiebarnehage skal kommune i beregningen av refusjonskravet bruke satsene for drifts- og kapitaltilskudd i § 7 femte og sjette ledd. Kommunen skal gjøre fratrekk etter § 11 første ledd.

II

Ikraftsetting

Endringene i forskriften trer i kraft 1. januar 2017.

Merknader til forskriften

Til § 3

Til første ledd andre avsnitt nytt tredje punktum

Utgifter som finansieres av statlige stimuleringsmidler til videreutdanning, regnes ikke som driftsutgifter, og er derfor ikke en del av beregningsgrunnlaget her.

Til § 4a første ledd

Private barnehager som har «vesentlig høyere» pensjonsutgifter enn det som dekkes av påslaget, har etter søknad krav på å få det overskytende dekket. Både private ordinære, åpne- og familiebarnehager kan søke. Det er imidlertid et krav om at barnehagens pensjonsavtale må være inngått før 1. januar 2015.

Pensjonsutgiftene som dekkes, skal indeksreguleres med faktoren for forventet pris- og kostnadsvekst i kommunesektoren (kommunal deflator) før de utbetales til den private barnehagen.

For at de private barnehagene skal kunne vurdere om de skal søke om ekstra tilskudd til pensjonsutgiftene, må de sammenligne egen pensjonsutgift med pensjonspåslaget og med kommunens pensjonsutgifter, jf. tredje ledd.

Først må den private barnehagen gange pensjonspåslaget per heltidsplass med antallet heltidsplasser i barnehagen per 15. desember året før tilskuddsåret. Summen av dette, deles på antallet heltidsstillinger i den private barnehagen. Antallet heltidsstillinger fremgår av årsmeldingen 15. desember året før tilskuddsåret. Deltidsstillinger omregnes til heltidsstillinger. Barnehagen finner etter dette ut hvor mye av tilskuddet barnehagen får til pensjon per heltidsstilling (pensjonstilskudd per heltidsstilling). Med heltidsstillinger, menes omregnede heltidsstillinger. Hvis for eksempel barnehagen har to 50 prosentstillinger og én 100 prosentstilling, regnes dette som to heltidsstillinger.

Pensjonstilskuddet per heltidsplass må sammenlignes med barnehagens faktiske pensjonsutgifter per heltidsstilling. Barnehagens faktiske pensjonsutgifter finner barnehagen i barnehagens to år gamle regnskap. Barnehagen vil normalt finne pensjonsutgiftene i årsregnskapsskjemaets post 5945 Pensjonsforsikring for ansatte. For barnehager som baserer sitt regnskap på GRS for små foretak eller GRS for ideelle organisasjoner, vil de fleste av disse føre pensjonsutgiften som pensjonskostnad. I så fall skal tallet på årsregnskapsskjemaets post 5945 være det samme som tallet i noteopplysningen om pensjon, Premiebetaling for året. Den private barnehagen må prisjustere sine pensjonsutgifter og arbeidsgiveravgiften av pensjonsutgiftene med kommunal deflator.

Barnehagen må dokumentere pensjonsutgiftene. Dette kan gjøres ved å fremvise samlede fakturaer for innbetalte premier til sine pensjonsleverandører i løpet av det aktuelle regnskapsåret.

Barnehagens faktiske pensjonsutgifter deles på antallet heltidsstillinger i barnehagen to år før tilskuddsåret. Med heltidsstillinger menes det vektete snittet av heltidsstillinger fra årsmeldingen per 15. desember tre år før tilskuddsåret (vektes med 7/12-del) og årsmeldingen per 15. desember to år før tilskuddsåret (vektes med 5/12-del). Deltidsstillinger omregnes til heltidsstillinger.

Med «vesentlig høyere» pensjonsutgifter menes at pensjonsutgiftene til den private barnehagen må være betydelig høyere enn det som blir dekket gjennom påslaget. Det kreves en kvalifisert underdekning av pensjonsutgiftene. Det betyr at kommunen må legge vekt på om det er en vesentlig del av pensjonen per heltidsstilling som ikke blir dekket av tilskuddet og om barnehagens pensjonsutgift per heltidsstilling nærmer seg det kommunen selv har i pensjonsutgift per heltidsstilling. Desto nærmere den private barnehagens pensjonsutgifter er de kommunale barnehagens pensjonsutgifter, desto mer taler det for at den private barnehagens pensjonsutgifter er «vesentlig høyere».

De private barnehagene får ikke dekket mer per heltidsstilling enn det kommunen bruker på pensjon per heltidsstilling i egne barnehager.

Kommunens pensjonsutgift fremgår av kommuneregnskapet. Beregning av kommunens pensjonsutgifter skal basere seg på kommunens pensjonspremier, inkludert reguleringspremier. Det skal ikke korrigeres for årlige premieavvik eller amortiseringskostnader, verken i dag eller for tiden fremover. Årlig bruk av premiefond skal trekkes fra. Fratrukket kan beregnes ved å bruke den samme fordelingsnøkkel som kommunen har benyttet når den har fordelt pensjonspremiene ut til de enkelte tjenestene. Dette kan for eksempel være sum lønn i kommunale barnehager delt på sum lønn i kommunen. Utgifter til AFP i kommunale barnehager skal også tas med i grunnlaget.

Ettersom kommuneregnskapet dekker hele året, er det antallet heltidsstillinger gjennom hele regnskapsåret som skal legges til grunn i beregningen av hva som er kommunens egen pensjonsutgift per heltidsstilling. Hvis en heltidsstilling har vært besatt kun i deler av året, må kommunen finne ut hvor stor andel av året stillingen har vært besatt.

Det er ikke bestemte stillinger som er avgjørende for om pensjonsutgiften skal være med i beregningen eller ikke, men om vedkommende har arbeidet i den kommunale barnehagen. Det innebærer at pensjonsutgifter til vikarer, midlertidig ansatte osv. også skal være med i beregningen. Kommunen må gjøre en selvstendig vurdering av kommuneregnskapet.

Dersom stillingene er deltidsstillinger eller vikariater, må pensjonsutgiftene knyttet til disse regnes om til hva tilsvarende pensjonsutgifter ville vært dersom dette var heltidsstillinger.

Det skal ikke gjøres fratrekk for arbeidsgiveravgift på pensjonsutgiftene i beregningen her.

Til § 4a andre ledd

Kommunen skal oppgi tallene for pensjonspåslag og egen pensjonsutgift samtidig med at satsene fastsettes etter § 9. Dette kan sendes de private barnehagene sammen med vedtaket om sats.

I kommuner som ikke har egne ordinære barnehager, skal kommunen legge til grunn pensjonspåslag inklusive arbeidsgiveravgift på kroner 13 625 per heltidsplass i 2017, og pensjonsutgiftene inklusive arbeidsgiveravgift per heltidsstilling i kommunale barnehager på kroner 61 515 i år 2017.

I kommuner som ikke har egne familiebarnehager, skal kommunen i 2017 legge til grunn følgende tabell for pensjonspåslag og pensjonsutgifter:

<i>Arbeidsgiveravgiftssone</i>	<i>Arbeidsgiveravgiftssone, prosent</i>	<i>Barnehagens pensjonspåslag per heltidsplass inklusive arbeidsgiveravgift</i>	<i>Kommunens pensjonsutgift per heltidsstilling inklusive arbeidsgiveravgift</i>
Sone I	14,1 %	6 919	63 454
Sone Ia	14,1 %	6 919	63 454
Sone II	10,6 %	6 707	61 508
Sone III	6,4 %	6 542	59 172
Sone IV	5,1 %	6 373	58 449

<i>Arbeidsgiveravgiftssone</i>	<i>Arbeidsgiveravgiftssone, prosent</i>	<i>Barnehagens pensjonspåslag per heltidsplass inklusive arbeidsgiveravgift</i>	<i>Kommunens pensjonsutgift per heltidsstilling inklusive arbeidsgiveravgift</i>
Sone IVa	7,9 %	6 543	60 006
Sone V	0,0 %	6 064	55 613

Pensjonspåslag per heltidsplass og pensjonsutgift per heltidsstilling i tabellen ovenfor er beregnet med et pensjonspåslag på 6 prosent. Kommunen skal bruke pensjonspåslag og pensjonsutgift ut fra arbeidsgiveravgiftssonen for kommunen som barnehagen er lokalisert i.

I kommuner som ikke har egne kommunale åpne barnehager, skal kommunen i 2017 legge til grunn følgende for barnehager med åpningstid 6 til 15 timer:

<i>Arbeidsgiveravgiftssone</i>	<i>Arbeidsgiveravgiftssone, prosent</i>	<i>Barnehagens pensjonspåslag per heltidsplass inklusive arbeidsgiveravgift</i>	<i>Kommunens pensjonsutgift per heltidsstilling inklusive arbeidsgiveravgift</i>
Sone I	14,1 %	747	69 699
Sone Ia	14,1 %	747	69 699
Sone II	10,6 %	724	67 561
Sone III	6,4 %	697	64 996
Sone IV	5,1 %	688	64 201
Sone IVa	7,9 %	707	65 912
Sone V	0,0 %	655	61 086

I kommuner som ikke har egne kommunale åpne barnehager, skal kommunen i 2017 legge til grunn følgende for barnehager med åpningstid 16 timer eller mer:

<i>Arbeidsgiveravgiftssone</i>	<i>Arbeidsgiveravgiftssone, prosent</i>	<i>Barnehagens pensjonspåslag per heltidsplass inklusive arbeidsgiveravgift</i>	<i>Kommunens pensjonsutgift per heltidsstilling inklusive arbeidsgiveravgift</i>
Sone I	14,1 %	1 128	70 230
Sone Ia	14,1 %	1 128	70 230
Sone II	10,6 %	1 094	68 076
Sone III	6,4 %	1 052	65 491
Sone IV	5,1 %	1 039	64 691
Sone IVa	7,9 %	1 067	66 415
Sone V	0,0 %	989	61 552

Til § 6 første ledd

Bestemmelsen slår fast at kommunen har plikt til å gi kapitaltilskudd til private ordinære barnehager per heltidsplass.

Til 6 andre ledd

Hvis barnehagen oppfyller vilkårene i andre ledd, har kommunen plikt til å gi tilskudd etter tabellen for plassene som bruker arealet.

Bestemmelsen krever at barnehagen enten er «ny» eller at det er en «stor økning i godkjent areal». Med «ny» barnehage menes barnehager som er nyoppførte eller barnehager som starter opp i lokaler der det før var drevet annen virksomhet enn barnehage. Totalrenovering av eksisterende barnehager er ikke «ny» barnehage. Ordlyden «stor økning» innebærer at det skal en del til for at vilkåret er oppfylt. Kommunen skal gjøre en konkret vurdering av den enkelte barnehages godkjente areal. Typisk vil dette være økning i areal som gjør det mulig å opprette avdeling eller større gruppe.

Hvis den private barnehagen enten er «ny» eller har «stor økning i godkjent areal» fastsetter bestemmelsen at kommunen skal gi barnehagen kapitaltilskudd per heltidsplass for dette arealet ut fra barnehagens godkjenningsår. Det er barnehagens godkjenning etter barnehageloven § 10 som avgjør godkjenningsåret. Vilkaaret er ment å sikre at barnehagens økte kapitalkostnader skyldes faktiske forhold med barnehagens lokaler. Typisk vil oppføring av nye bygg, totalrenoveringer av gamle bygg og lignende føre til at det bygget må godkjennes etter en konkret vurdering i henhold til barnehageloven § 10. Godkjenningen knytter barnehagen til godkjenningsår i tabellen også for vedtak fremover i tid. Det betyr at hvis barnehagen har godkjenning fra 2017, så får barnehagen tilskudd for godkjenningsåret 2017 i årene fremover.

For barnehager som har godkjenning fra før og gjør endringer i barnehagebygget som fører til at barnehagen får ny godkjenning, må kommunen sammenligne den gamle godkjenningen med den nye godkjenningen for å finne ut om barnehagen har en kvalifisert økning i areal.

Hvis barnehagen har rapportert om færre plasser enn det barnehagen er godkjent for, forutsettes det at det nyeste arealet blir tatt i bruk først. Barnehagen kan dermed få høyere tilskuddssats for disse plassene, mens de øvrige får minimumssatsen.

Til § 14

Nytt andre avsnitt

Fylkesmannen er klageinstans for vedtak som gjelder søknad om økt tilskudd etter § 4a første ledd (pensjon) og § 6 andre ledd (kapital). Disse vedtakene kan, avhengig av når barnehagen søker og kommunens behandlingstid, være en del av vedtaket etter § 1 eller et eget vedtak.

9. des. Nr. 1479 2016

Forskrift om endringer i forskrift 29. juni 1990 nr. 492 om forenklet forelegg i vegtrafikksaker

Hjemmel: Fastsatt ved kgl.res. 9. desember 2016 med hjemmel i lov 18. juni 1965 nr. 4 om vegtrafikk (vegtrafikkloven) § 2 og § 31b. Fremmet av Samferdselsdepartementet. Kunngjort 12. desember 2016 kl. 14.45.

I

I forskrift 29. juni 1990 nr. 492 om forenklet forelegg i vegtrafikksaker gjøres følgende endringer:

§ 1 skal lyde slik:

§ 1. Trafikklovbrudd som kan bøtelegges ved forenklet forelegg

1. Overtredelse av vegtrafikkloven § 5, jf. trafikkskilt 362 og 366 og/eller fartsgrense etter vegtrafikkloven § 6, samt overtredelse av forskrift om forbud mot bruk av beltemotorsykel (snøscooter) på offentlig veg eller overtredelse av § 4 i forskrift om kjøring med motorvogn i terrenget og på veg ikke åpen for alminnelig ferdsel – når fartsgrense på stedet er 60 km/t eller lavere, og fartsoverskridelsen er,

a)	til og med 5 km/t	kr	750,–
b)	til og med 10 km/t	kr	2 050,–
c)	til og med 15 km/t	kr	3 700,–
d)	til og med 20 km/t	kr	5 350,–
e)	til og med 25 km/t	kr	8 300,–

– når fartsgrense på stedet er 70 km/t eller høyere og fartsoverskridelsen er

j)	til og med 5 km/t	kr	750,–
k)	til og med 10 km/t	kr	2 050,–
l)	til og med 15 km/t	kr	3 300,–
m)	til og med 20 km/t	kr	4 600,–
n)	til og med 25 km/t	kr	6 250,–
o)	til og med 30 km/t	kr	8 300,–
p)	til og med 35 km/t	kr	9 950,–

– når fartsgrense på stedet er 70 km/t¹ eller høyere, og fartsoverskridelsen er,

q)	36 km/t til og med 40 km/t	kr	10 400,–

2. kjøring med motorvogn

- a) i strid med trafikklyssignal med fast eller blinkende lys med rød farge, unntatt lys med rød farge på tolyssignal brukt ved bomstasjon, kai eller annet område, skiltforskriften § 23 og § 24
- b) med for kort avstand til forankjørende, jf. trafikreglene § 5 nr. 3

kr 6 650,–

3. kjøring med motorvogn i strid med trafikkskiltene,

302 Innkjøring forbudt,
306.0, 306.1 og 306.3–5 Trafikkforbud,

- 330 Svingforbud,
 332 Vendingsforbud,
 402 Påbudt kjøreretning,
 404 Påbudt kjørefelt,
 406 Påbudt rundkjøring,
 508 Kollektivfelt, trafikkreglene § 5
 509 Sambruksfelt, trafikkreglene § 5,
 526 Envegskjøring,
 548 Gågate
4. kjøring med motorvogn
- a) i sperreområde, begrenset av heltrukken gul linje eller parallelle gule sperrelinjer, skiltforskriften § 22 trafikkskilt 1014 og § 21 nr. 4
 b) på fortau, sykkelfelt (skilt 521), gangveg (skilt 518), sykkelveg (skilt 520) og gang- og sykkelveg (skilt 522), trafikkreglene § 4
 c) i strid med bestemmelsene om feltvalg ved svinging, trafikkreglene § 6
 d) på eller over gul eller hvit sperrelinje og/eller i sperreområde begrenset av heltrukken hvit linje, skiltforskriften § 22 og § 21 nr. 4
5. trafikkreglene § 12, ulovlig forbikjøring med motorvogn,
- a) til høyre
 b) like foran eller i vegkryss, eller hvor sikten er hindret ved bakketopp, kurve eller på annen måte
 c) foran gangfelt
 d) ved ikke å ha forvisset seg om at
 1) den forankjørende ikke har gitt tegn om forbikjøring, eller
 2) ingen bakenforliggende har begynt å kjøre forbi ham
 e) i strid med trafikkskiltene
 334 Forbikjøringsforbud
 335 Forbikjøringsforbud for lastebil
6. fører av motorvogn som ikke har overholdt vikeplikt,
- a) i henhold til trafikkskilt 202 Vikeplikt og 204 Stopp,
 b) overfor trafikk fra høyre, trafikkreglene § 7
 c) overfor gående i gangfelt, trafikkreglene § 9
 d) ved utkjøring fra parkeringsplass, holdeplass, torg, eiendom, bensinstasjon, gågate, gatetun eller lignende område, trafikkreglene § 7,
 e) overfor gående eller syklende der det skal kjøres inn ved svinging, trafikkreglene § 7,
 f) i henhold til § 3 i forskrift om forbud mot bruk av beltemotorsykel (snøscooter) på offentlig veg eller § 3 i forskrift om kjøring med motorvogn i terrenget og på veg ikke åpen for alminnelig ferdsel
7. kjøring med motorvogn,
- a) uten å gi påbudt tegn, trafikkreglene § 14 og § 7 i forskrift om kjøring med motorvogn i terrenget og på veg ikke åpen for alminnelig ferdsel
 b) uten å ha påbudt lys tent, trafikkreglene § 15 og § 6 i forskrift om kjøring med motorvogn i terrenget og på veg ikke åpen for alminnelig ferdsel
 c) med lys som blir brukt på feilaktig måte, trafikkreglene § 15 og § 6 i forskrift om kjøring med motorvogn i terrenget og på veg ikke åpen for alminnelig ferdsel
 d) uten å ha tilstrekkelig utsyn, forskrift om bruk av kjøretøy § 1–3
 e) der det er feil ved nærlys, fjernlys eller kjørellys, vegtrafikkloven § 23
 f) med større antall personer på noen av sitteinneordningene, eller på andre plasser enn kjøretøyet er registrert for, forskrift om bruk av kjøretøy § 3–1,
 g) der foreskrevne kjennemerker mangler, forskrift om bruk av kjøretøy § 2–5
8. kjøring med motorsykel (herunder moped) hvor det er foretatt endring som øker den maksimale hastighet eller ytelse som motorsykel er registrert for, vegtrafikkloven § 23 jf. § 13

kr 5 350,—

kr 4 100,—

kr 6 650,—

kr 6 650,—

kr 2 550,—

kr 5 350,—

9. vegtrafikkloven § 23, kjøring med kjøretøy,

a)	under 3,5 tonn tillatt totalvekt der parkeringsbrems ikke virker	kr	2 550,—
b)	3,5 tonn eller mer tillatt totalvekt der parkeringsbrems ikke virker	kr	4 100,—

10.	trafikkreglene § 4, kjøring med motorvogn eller vogntog som ikke lovlig kan kjøre minst 40 km/t eller med moped på motorveg eller motortrafikkveg	kr	1 650,—

11. kjøring med sykkel

a)	uten å ha foreskrevne lykter montert eller tent, trafikkreglene § 15 og forskrift om krav til sykkel § 5		
b)	i strid med trafikksignallys med fast eller blinkende lys med rød farge, skiltforskriften § 24		
c)	i strid med skilt 302 Innkjøring forbudt 306.0 Forbudt for alle kjøretøy 306.6 Forbudt for syklende 306.8 Forbudt for syklende og gående		
d)	på motorveg og motortrafikkveg, trafikkreglene § 4	kr	1 150,—

12.	overtredelse av bestemmelser gitt med hjemmel i vegtrafikkloven § 23b	kr	1 650,—

13.	unnlatt sikring av passasjerer under 15 år, jf. vegtrafikkloven § 23a, jf. forskrift 21. september 1979 nr. 7 om bruk av personlig verneutstyr under kjøring med motorvogn	kr	2 250,—

14.	kjøring med selvb balanserende kjøretøy i strid med bestemmelser i nr. 1 til 10 og 12		halv sats av det som gjelder for motorvogner

15.	kjøring med selvb balanserende kjøretøy på veger med fartsgrense over 60 kilometer i timen	kr	2 150,—

1 Skal være 90 km/t, Lovtidend-redaksjonens anm.

§ 2 skal lyde slik:

§ 2. Fellesbot

Foreligger det flere overtredelser som alle kan avgjøres ved forenklet forelegg, kan disse avgjøres ved en fellesbot. Den høyeste enkeltbot gis fullt ut, og summen av de øvrige bøter reduseres med 50 %. Forenklet forelegg skal likevel ikke i noe tilfelle utferdiges når fellesboten etter disse bestemmelser vil overstige kr 18 000,—.

Når flere bestemmelser regulerer samme forhold, benyttes forenklet forelegg kun for overtredelse av den bestemmelse som leder til den høyeste enkeltbot.

§ 3 skal lyde slik:

§ 3. Subsidiær fengselsstraff

Ved bøtelegging fastsettes følgende fengselsstraff dersom boten ikke blir betalt:

1.	ved bot til og med	kr 4 000,—	3 dager fengsel
2.	ved bot til og med	kr 5 000,—	5 dager fengsel
3.	ved bot til og med	kr 6 500,—	7 dager fengsel
4.	ved bot til og med	kr 7 000,—	11 dager fengsel
5.	ved bot til og med	kr 10 000,—	15 dager fengsel
6.	ved bot over	kr 10 000,—	20 dager fengsel

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2017.

3. des. Nr. 1480 2016**Forskrift om endring i forskrift om ernærings- og helsepåstander om næringsmidler**

Hjemmel: Fastsett av Mattilsynet 3. desember 2016 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 10 annet ledd, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790 og delegeringsvedtak 5. mai 2004 nr. 884.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg II kap. XII nr. 54zzzzzz (forordning (EU) nr. 432/2012 som endret ved forordning (EU) nr. 536/2013,

forordning (EU) nr. 851/2013, forordning (EU) nr. 1018/2013, forordning (EU) nr. 40/2014, forordning (EU) 2015/539 og forordning (EU) 2015/7, forordning (EU) 2015/2314 og forordning (EU) 2016/854) og nr. 112 (forordning (EU) 2016/854), nr. 113 (forordning (EU) 2016/8626), nr. 115 (forordning (EU) 2016/1379), nr. 116 (forordning (EU) 2016/1381), nr. 117 (forordning (EU) 2016/1389) og nr. 118 (forordning (EU) 2016/1390). Kunngjort 13. desember 2016 kl. 14.15.

I

I forskrift 17. februar 2010 nr. 187 om ernærings- og helsepåstander om næringsmidler gjøres følgende endringer:

EØS-henvisningsfeltet skal lyde:

EØS-avtalen vedlegg II kap. XII nr. 54zzzt (forordning (EF) nr. 1924/2006 som endret ved forordning (EF) nr. 109/2008, forordning (EU) nr. 116/2010, forordning (EU) nr. 1169/2011 og forordning (EU) nr. 1047/2012), nr. 54zzzy (forordning (EU) nr. 957/2010), nr. 54zzzz (forordning (EU) nr. 958/2010), nr. 54zzzu (forordning (EU) nr. 1161/2010), nr. 54zzzv (forordning (EU) nr. 1162/2010), nr. 54zzzw (beslutning 2009/980/EU som endret ved beslutning 2010/770/EU), nr. 54zzzza (forordning (EF) nr. 353/2008 som endret ved forordning (EU) nr. 1169/2009), nr. 54zzzzb (forordning (EF) nr. 983/2009 som endret ved forordning (EU) nr. 376/2010 og forordning (EU) nr. 686/2014), nr. 54zzzzc (forordning (EF) nr. 984/2009), nr. 54zzzzd (forordning (EF) nr. 1024/2009), nr. 54zzzze (forordning (EF) nr. 1025/2009), nr. 54zzzzf (forordning (EF) nr. 1167/2009), nr. 54zzzzg (forordning (EF) nr. 1168/2009), nr. 54zzzzh (forordning (EU) nr. 375/2010), nr. 54zzzzi (forordning (EU) nr. 382/2010), nr. 54zzzzj (forordning (EU) nr. 383/2010), nr. 54zzzzk (forordning (EU) nr. 384/2010 som endret ved forordning (EU) nr. 686/2014), nr. 54zzzzo (forordning (EU) nr. 379/2012), nr. 54zzzzp (forordning (EU) nr. 432/2012 som endret ved forordning (EU) nr. 536/2013, forordning (EU) nr. 851/2013, forordning (EU) nr. 1018/2013, forordning (EU) nr. 40/2014, forordning (EU) 2015/539, forordning (EU) 2015/7, forordning (EU) 2015/2314 og forordning (EU) 2016/854), nr. 57 (forordning (EU) nr. 432/2011), nr. 58 (forordning (EU) nr. 440/2011), nr. 59 (forordning (EU) nr. 665/2011), nr. 60 (forordning (EU) nr. 666/2011), nr. 65 (forordning (EU) nr. 1160/2011), nr. 66 (forordning (EU) nr. 1170/2011), nr. 67 (forordning (EU) nr. 1171/2011), nr. 71 (forordning (EU) nr. 378/2012), nr. 72 (forordning (EU) nr. 1048/2012), nr. 78 (forordning (EU) nr. 851/2013), nr. 79 (forordning (EU) nr. 1017/2013), nr. 80 (forordning (EU) nr. 1066/2013), nr. 81 (forordning (EU) nr. 155/2014), nr. 82 (forordning (EU) nr. 175/2014), nr. 83 (forordning (EU) nr. 907/2013), nr. 85 (forordning (EU) nr. 40/2014), nr. 90 (forordning (EU) nr. 1135/2014), nr. 91 (forordning (EU) nr. 1154/2014), nr. 92 (forordning (EU) nr. 1226/2014), nr. 93 (forordning (EU) nr. 1228/2014), nr. 94 (forordning (EU) nr. 1229/2014), nr. 95 (forordning (EU) 2015/391), nr. 98 (forordning (EU) 2015/402), nr. 99 (forordning (EU) 2015/539) og nr. 100 (forordning (EU) 2015/7), nr. 101 (forordning (EU) 2015/8), nr. 103 (forordning (EU) 2015/1041), nr. 104 (forordning (EU) 2015/1052), nr. 106 (forordning (EU) 2015/1886), nr. 107 (forordning (EU) 2015/1898), nr. 109 (forordning (EU) 2015/2314), nr. 110 (forordning (EU) 2016/371) og nr. 111 (forordning (EU) 2016/372), nr. 112 (forordning (EU) 2016/854), nr. 113 (forordning (EU) 2016/862) og nr. 115 (forordning (EU) 2016/1379), nr. 116 (forordning (EU) 2016/1381), nr. 117 (forordning (EU) 2016/1389) og nr. 118 (forordning (EU) 2016/1390).

§ 1a skal lyde:

§ 1a. Fellesskapsliste over tillatte helsepåstander etter artikkel 13(3) i forordning (EF) nr. 1924/2006

EØS-avtalen vedlegg II, kapittel XII nr. 54zzzzp (forordning (EU) nr. 432/2012 som endret ved forordning (EU) nr. 536/2013, forordning (EU) nr. 851/2013, forordning (EU) nr. 1018/2013, forordning (EU) nr. 40/2014, forordning (EU) 2015/539, forordning (EU) 2015/7, forordning (EU) 2015/2314 og forordning (EU) 2016/854) om fastsettelse av en liste over tillatte helsepåstander om næringsmidler som ikke viser til redusert sykdomsrisiko eller barns utvikling og helse, gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg II, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

§ 2 skal lyde:

§ 2. Avgjørelser av søknader om bruk av helsepåstander etter artikkel 13(5) i forordning (EF) nr. 1924/2006

EØS-avtalen vedlegg II, kapittel XII nr. 54zzzz (forordning (EU) nr. 958/2010), nr. 54zzzu (forordning (EU) nr. 1161/2010), nr. 54zzzw (beslutning 2009/980/EU som endret ved beslutning 2010/770/EU), nr. 54zzzzc (forordning (EF) nr. 984/2009), nr. 54zzzze (forordning (EF) nr. 1025/2009), nr. 54zzzzg (forordning (EF) nr. 1168/2009), nr. 54zzzzh (forordning (EU) nr. 375/2010), nr. 54zzzzi (forordning (EU) nr. 382/2010), nr. 54zzzzj (forordning (EU) nr. 383/2010), nr. 54zzzzo (forordning (EU) nr. 379/2012), nr. 57 (forordning (EU) nr. 432/2011), nr. 60 (forordning (EU) nr. 666/2011), nr. 67 (forordning (EU) nr. 1171/2011), nr. 78 (forordning (EU) nr. 851/2013), nr. 79 (forordning (EU) nr. 1017/2013), nr. 80 (forordning (EU) nr. 1066/2013), nr. 81 (forordning (EU) nr. 155/2014), nr. 82 (forordning (EU) nr. 175/2014), nr. 85 (forordning (EU) nr. 40/2014), nr. 91 (forordning (EU) nr. 1154/2014), nr. 94 (forordning (EU) nr. 1229/2014), nr. 98 (forordning (EU) 2015/402), nr. 99 (forordning (EU) 2015/539), nr. 100 (forordning (EU) 2015/7), nr. 101 (forordning (EU) 2015/8), nr. 103 (forordning (EU) 2015/1041), nr. 106 (forordning (EU) 2015/1886), nr. 109 (forordning (EU) 2015/2314), nr. 110 (forordning (EU) 2016/371), nr. 112 (forordning (EU) 2016/854), nr. 113 (forordning (EU) 2016/862) og nr. 115 (forordning (EU) 2016/1379) om innvilgelse og avslag på bruk av helsepåstander på næringsmidler, andre enn de som gjelder påstander om redusert sykdomsrisiko og barns utvikling og helse, gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg II, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

§ 3 skal lyde:

§ 3. Avgjørelser av søknader om bruk av helsepåstander etter artikkel 14 i forordning (EF) nr. 1924/2006

EØS-avtalen vedlegg II, kapittel XII nr. 54zzzzzy (forordning (EU) nr. 957/2010), nr. 54zzzzzv (forordning (EU) nr. 1162/2010), nr. 54zzzzzb (forordning (EF) nr. 983/2009 som endret ved forordning (EU) nr. 376/2010 og forordning (EU) nr. 686/2014), nr. 54zzzzzd (forordning (EF) nr. 1024/2009), nr. 54zzzzzf (forordning (EF) nr. 1167/2009), nr. 54zzzzzk (forordning (EU) nr. 384/2010 som endret ved forordning (EU) nr. 686/2014), nr. 58 (forordning (EU) nr. 440/2011), nr. 59 (forordning (EU) nr. 665/2011), nr. 65 (forordning (EU) nr. 1160/2011), nr. 66 (forordning (EU) nr. 1170/2011), nr. 71 (forordning (EU) nr. 378/2012), nr. 72 (forordning (EU) nr. 1048/2012), nr. 90 (forordning (EU) nr. 1135/2014), nr. 92 (forordning (EU) nr. 1226/2014), nr. 93 (forordning (EU) nr. 1228/2014), nr. 95 (forordning (EU) 2015/391), nr. 104 (forordning (EU) 2015/1052) og nr. 107 (forordning (EU) 2015/1898), nr. 111 (forordning (EU) 2016/372), nr. 116 (forordning (EU) 2016/1381), nr. 117 (forordning (EU) 2016/1389) og nr. 118 (forordning (EU) 2016/1390) om innvilgelse og avslag på bruk av helsepåstander på næringsmidler som gjelder påstander om redusert sykdomsrisiko og barns utvikling og helse, gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg II, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

II

Denne forskriften trer i kraft straks.

Forordninger og vedtak

Endringer som gjøres i punktet «Forordninger og vedtak»:

I konsolidert forordning (EU) nr. 432/2012 gjøres følgende endringer:

Innledningsteksten skal lyde:

Nedenfor gjengis til informasjon norsk oversettelse av forordning (EU) nr. 432/2012. Dette er grunnrettsakten. Grunnrettsakten er endret ved forordning (EU) nr. 536/2013, forordning (EU) nr. 851/2013, forordning (EU) nr. 1018/2013, forordning (EU) nr. 40/2014, forordning (EU) 2015/539, forordning (EU) 2015/7, forordning (EU) 2015/2314 og forordning (EU) 2016/854. Alle endringer av grunnrettsakten samt de endringer og tillegg som følger av EØS-tilpasningen av grunnrettsakten i samsvar med vedlegg II kapittel XII nr. 54zzzzzp er innarbeidet nedenfor.

I konsolideringsoversikt til forordning (EU) nr. 432/2012 tilføyes:

► **M8** Forordning (EU) 2016/854

I vedlegget til forordning (EU) nr. 432/2012 gjøres følgende endringer (endringene skal angis som ► **M8** og ◀ **M8**, henholdsvis før og etter den enkelte endringen). Endringen settes inn i tabellen etter helsepåstandene om «niacin» (slik at det alfabetiseres etter den engelske versjonen).

Næringsstoff, stoff, næringsmiddel eller næringsmiddelkategori	Påstand	Vilkår for bruk av påstanden	Vilkår og/eller begrensninger for bruk av næringsmiddelet og/eller en tilleggs-erklæring eller -advarsel	EFSA Journal-nummer	Registreringsnummer på den konsoliderte listen innsendt til EFSA for vurdering
► M8 Ikke-gjærbare karbohydrater	Inntak av næringsmidler/drikker som inneholder <navn på alle ikke-gjærbare karbohydrater som brukes> i stedet for gjærbare karbohydrater, bidrar til å opprettholde tannmineralisering.	For at påstanden skal kunne brukes, bør gjærbare karbohydrater ^(1**) erstattes i næringsmidler eller drikker med ikke-gjærbare karbohydrater ^(2***) i slike mengder at inntak av disse næringsmidlene eller drikkene ikke senker plakk-pH til under 5,7 under eller opptil 30 minutter etter inntak. ^(1**) Gjærbare karbohydrater defineres som karbohydrater eller karbohydratblandinger i næringsmidler eller drikker som senker plakk-pH til under 5,7 ved bakteriell gjæring under og opptil 30 minutter etter inntak, som fastsatt in vivo eller in situ ved plakk-pH-telemetri. ^(2***) Ikke-gjærbare karbohydrater defineres som karbohydrater eller karbohydratblandinger i næringsmidler eller drikker som ikke senker plakk-pH til under en konservativ pH-verdi på 5,7 ved bakteriell gjæring under og opptil 30		2013;11(7):3329	

Næringsstoff, stoff, næringsmiddel eller næringsmiddelkategori	Påstand	Vilkår for bruk av påstanden	Vilkår og/eller begrensninger for bruk av næringsmiddelet og/eller en tilleggs-erklæring eller -advarsel	EFSA Journal-nummer	Registreringsnummer på den konsoliderte listen innsendt til EFSA for vurdering
Ufordøyelige karbohydrater	Inntak av næringsmidler/drikker som inneholder <navn på alle ufordøyelige karbohydrater som brukes> i stedet for sukker, fører til lavere blodsukkerøkning etter inntaket sammenlignet med sukkerholdige næringsmidler/drikker.	minutter etter inntak, som fastsatt in vivo eller in situ ved plakk-pH-telemetri. For at påstanden skal kunne brukes, bør sukker i næringsmidler eller drikker erstattes med ufordøyelige karbohydrater, som er karbohydrater som verken fordøyes eller absorberes i tynntarmen, slik at sukkerinnholdet i næringsmidlene eller drikkene reduseres med minst den mengden som angis i påstanden REDUSERT INNHOLD AV [NAVN PÅ NÆRINGSSTOFF] i vedlegget til forordning (EF) nr. 1924/2006.		2014 12(1):3513 2014 12(10):3838 2014 12(10):3839	◀ M8

Under overskriften «Forordninger og vedtak» legges følgende forordninger inn i kronologisk rekkefølge:

Forordning (EU) 2016/862

Nedenfor gjengis til informasjon norsk oversettelse av forordning (EU) 2016/862 med de endringer og tillegg som følger av EØS-tilpasningen av rettsakten i samsvar med vedlegg II kapittel XII nr. 113.

Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2016/862

av 31. mai 2016

om avslag på godkjenning av en annen helsepåstand om næringsmidler enn dem som viser til redusert sykdomsrisiko og barns utvikling og helse

EUROPAKOMMISJONEN HAR –

under henvisning til traktaten om Den europeiske unions virkemåte,

under henvisning til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1924/2006 av 20. desember 2006 om ernærings- og helsepåstander om næringsmidler,¹ særlig artikkel 18 nr. 4, og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) I henhold til forordning (EF) nr. 1924/2006 er helsepåstander om næringsmidler forbudt med mindre de er godkjent av Kommisjonen i samsvar med nevnte forordning og oppført på listen over tillatte påstander.
- 2) I forordning (EF) nr. 1924/2006 er det også fastsatt at driftsansvarlige for næringsmiddelforetak kan inngi søknader om godkjenning av helsepåstander til vedkommende nasjonale myndighet i en medlemsstat. Vedkommende nasjonale myndighet skal videresende gyldige søknader til Den europeiske myndighet for næringsmiddeltrygghet (EFSA), heretter kalt «Myndigheten», for vitenskapelig vurdering og til Kommisjonen og medlemsstatene til orientering.
- 3) Kommisjonen skal avgjøre om helsepåstander skal godkjennes, idet det tas hensyn til Myndighetens uttalelse. I noen tilfeller kan ikke den vitenskapelige risikovurderingen alene gi alle de opplysningene som en beslutning om risikohåndtering bør bygge på, og derfor bør andre berettigede faktorer som er relevante for den aktuelle saken, også tas i betraktning.
- 4) Etter en søknad fra Oy Karl Fazer AB inngitt i samsvar med artikkel 13 nr. 5 i forordning (EF) nr. 1924/2006 ble Myndigheten bedt om å avgi uttalelse om en helsepåstand om surdeigsrugbrød med høyt fiberinnhold og redusert glykemisk respons etter måltider (spørsmål nr. EFSA-Q-2014-00012).² Søkerens foreslåtte påstand hadde følgende ordlyd: «Inntak av surdeigsrugbrød med høyt fiberinnhold bidrar til redusert glykemisk respons ledsaget av redusert insulinrespons etter et måltid.» Etter anmodning fra Myndigheten spesifiserte søkeren at den påståtte virkningen av surdeigsrugbrød med høyt fiberinnhold bør sammenlignes med glukose.
- 5) Kommisjonen og medlemsstatene mottok 8. oktober 2014 den vitenskapelige uttalelsen fra Myndigheten, som konkluderte med at det på grunnlag av de framlagte opplysningene kunne påvises en årsakssammenheng mellom inntak av nesten alle næringsmidler og senket blodsukkernivå etter måltider sammenlignet med glukose.
- 6) I henhold til artikkel 6 nr. 1 og artikkel 13 nr. 1 i forordning (EF) nr. 1924/2006 skal helsepåstander bygge på allment anerkjente vitenskapelige beviser. Godkjenning kan også med rette tilbakeholdes dersom

helsepåstandene ikke er i samsvar med andre allmenne eller særskilte krav i forordning (EF) nr. 1924/2006, selv i tilfeller der påstanden har fått en positiv vitenskapelig vurdering av Myndigheten. Myndigheten påpekte i sin vitenskapelige uttalelse at når sammenlignbare mengder tilgjengelige karbohydrater fra ulike næringsmidler som inneholder karbohydrater prøves, vil i prinsippet nesten alle næringsmidler som inneholder karbohydrater, gi redusert glykemisk respons etter måltider sammenlignet med den glykemiske responsen som inntak av glukose gir. Myndigheten påpekte dessuten at næringsmidler som inneholder små mengder karbohydrater, eller ingen tilgjengelige karbohydrater, også ville medføre lavere glykemisk respons etter måltider sammenlignet med glukose.

- 7) I forordning (EF) nr. 1924/2006 defineres «påstand» som ethvert budskap eller enhver framstilling som angir, antyder eller gir inntrykk av at næringsmiddelet har særlige egenskaper. En påstand om surdeigsrugbrød med høyt fiberinnhold og glykemisk respons etter måltider antyder at surdeigsrugbrød med høyt fiberinnhold har særlige egenskaper når det gjelder redusert glykemisk respons etter måltider sammenlignet med glukose, mens nesten alle næringsmidler i realiteten har denne virkningen. I henhold til artikkel 3 bokstav a) annet ledd i forordning (EF) nr. 1924/2006 skal bruken av helsepåstander ikke være villedende. En påstand om at et bestemt næringsmiddel har visse gunstige egenskaper når nesten alle næringsmidler faktisk har de samme egenskapene, vil være villedende.
- 8) På bakgrunn av ovennevnte oppfyller påstanden om inntak av surdeigsrugbrød med høyt fiberinnhold og redusert glykemisk respons etter måltider ikke kravene i forordning (EF) nr. 1924/2006 og bør derfor ikke oppføres i listen over tillatte helsepåstander.
- 9) De kommentarene som Kommisjonen har mottatt fra søkeren i henhold til artikkel 16 nr. 6 i forordning (EF) nr. 1924/2006, er tatt i betraktning ved fastsettelsen av tiltakene i denne forordning.
- 10) Medlemsstatene er blitt rådspurt –
  - 1 EUT L 404 av 30.12.2006, s. 9.
  - 2 EFSA Journal 2014 12(10):3837.

VEDTATT DENNE FORORDNING:

Artikkel 1

Helsepåstanden angitt i vedlegget til denne forordning skal ikke oppføres på EU-listen over tillatte påstander omhandlet i artikkel 13 nr. 3 i forordning (EF) nr. 1924/2006.

Artikkel 2

Denne forordning trer i kraft den 20. dag etter at den er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*.

Denne forordning er bindende i alle deler og kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater.

Utferdiget i Brussel, 31. mai 2016.

For Kommisjonen
Jean-Claude JUNCKER
President

VEDLEGG *Avslått helsepåstand*

<i>Søknad – relevante bestemmelser i forordning (EF) nr. 1924/2006</i>	<i>Næringsstoff, stoff, næringsmiddel eller næringsmiddel-kategori</i>	<i>Påstand</i>	<i>Referansenummer for EFSA-uttalelse</i>
Artikkel 13 nr. 5 – helsepåstand som bygger på nyutviklede vitenskapelige bevis og/eller inneholder en anmodning om sikring av data underlagt eiendomsrett	Surdeigsrugbrød med høyt fiberinnhold	Redusert glykemisk respons etter måltider sammenlignet med glukose	Q-2014-00012

Forordning (EU) 2016/1379

Nedenfor gjengis til informasjon norsk oversettelse av forordning (EU) 2016/1379 med de endringer og tillegg som følger av EØS-tilpasningen av rettsakten i samsvar med vedlegg II kapittel XII nr. 115.

*KOMMISJONSFORORDNING (EU) 2016/1379**av 16. august 2016**om avslag på godkjenning av visse andre helsepåstander om næringsmidler enn dem som viser til redusert sykdomsrisiko og barns utvikling og helse*

EUROPAKOMMISJONEN HAR –

under henvisning til traktaten om Den europeiske unions virkemåte,
under henvisning til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1924/2006 av 20. desember 2006 om ernærings- og helsepåstander om næringsmidler,¹ særlig artikkel 18 nr. 5, og
ut fra følgende betraktninger:

- 1) I henhold til forordning (EF) nr. 1924/2006 er helsepåstander om næringsmidler forbudt med mindre de er godkjent av Kommisjonen i samsvar med nevnte forordning og oppført på en liste over tillatte påstander.
- 2) I forordning (EF) nr. 1924/2006 er det også fastsatt at driftsansvarlige for næringsmiddelforetak kan inngi søknader om godkjenning av helsepåstander til vedkommende nasjonale myndighet i en medlemsstat. Vedkommende nasjonale myndighet skal videresende gyldige søknader til Den europeiske myndighet for næringsmiddeltrygghet (EFSA), heretter kalt «Myndigheten», for vitenskapelig vurdering og til Kommisjonen og medlemsstatene til orientering.
- 3) Myndigheten skal avgi uttalelse om den aktuelle helsepåstanden.
- 4) Kommisjonen skal avgjøre om helsepåstander skal godkjennes, idet det tas hensyn til Myndighetens uttalelse.
- 5) Etter en søknad fra E-piim production Ltd, inngitt i henhold til artikkel 13 nr. 5 i forordning (EF) nr. 1924/2006, ble Myndigheten bedt om å avgi uttalelse om en helsepåstand om *Lactobacillus plantarum* TENSIA® i den halvfaste edamerlignende «hjerteosten» av merket Harmony<trade> og opprettholdelse av normalt blodtrykk (spørsmål nr. EFSA-Q-2014-00097).² Søkerens foreslåtte påstand hadde følgende ordlyd: «Regelmessig daglig inntak (i minst åtte uker) av 50 g Südamejuust («hjerteost») av merket Harmony<trade> som inneholder *Lactobacillus plantarum* TENSIA®, bidrar til å opprettholde hjerte- og karsystemet/hjertehelsen ved å senke blodtrykket/hjertesymbol».
- 6) Kommisjonen og medlemsstatene mottok 1. oktober 2014 den vitenskapelige uttalelsen fra Myndigheten, som konkluderte med at det på grunnlag av de framlagte dataene ikke kunne påvises noen årsakssammenheng mellom inntak av *Lactobacillus plantarum* TENSIA® i den halvfaste edamerlignende «hjerteosten» av merket Harmony<trade> og opprettholdelse av normalt blodtrykk. Ettersom påstanden ikke oppfyller kravene i forordning (EF) nr. 1924/2006, bør den ikke godkjennes.
- 7) Etter en søknad fra British Specialist Nutrition Association Ltd, inngitt i henhold til artikkel 13 nr. 5 i forordning (EF) nr. 1924/2006, ble Myndigheten bedt om å avgi uttalelse om en helsepåstand om karbohydratløsninger og opprettholdelse av fysisk prestasjonsevne under utholdenhetstrening (spørsmål nr. EFSA-Q-2014-00058).³ Søkerens foreslåtte påstand hadde følgende ordlyd: «Karbohydratløsninger bidrar til å opprettholde utholdenheten under langvarig utholdenhetstrening.» På anmodning fra Myndigheten presiserte søkeren at de næringsmidler som påstanden gjelder, er karbohydratløsninger som ikke inneholder elektrolytter, og at karbohydratløsninger bør sammenlignes med vann eller vann-elektrolyttløsninger når det gjelder den påståtte virkningen.
- 8) Kommisjonen og medlemsstatene mottok 1. oktober 2014 den vitenskapelige uttalelsen fra Myndigheten, som konkluderte med at det på grunnlag av de framlagte dataene ikke kunne påvises noen årsakssammenheng mellom inntak av karbohydratløsninger og opprettholdelse av fysisk prestasjonsevne under utholdenhetstrening sammenlignet med vann eller vann-elektrolyttløsninger. Ettersom påstanden ikke oppfyller kravene i forordning (EF) nr. 1924/2006, bør den ikke godkjennes.
- 9) De kommentarene som Kommisjonen har mottatt fra søkerne i henhold til artikkel 16 nr. 6 i forordning (EF) nr. 1924/2006, er tatt i betraktning ved fastsettelsen av tiltakene i denne forordning.
- 10) Tiltakene fastsatt i denne forordning er i samsvar med uttalelse fra Den faste komité for planter, dyr, næringsmidler og fôr –

¹ EUT L 404 av 30.12.2006, s. 9.

² EFSA Journal 2014;12(10):3842.

³ EFSA Journal 2014;12(10):3836.

VEDTATT DENNE FORORDNING:

Artikkel 1

Helsepåstandene oppført i vedlegget til denne forordning skal ikke tas med på EU-listen over tillatte påstander omhandlet i artikkel 13 nr. 3 i forordning (EF) nr. 1924/2006.

Artikkel 2

Denne forordning trer i kraft den 20. dag etter at den er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*.

Denne forordning er bindende i alle deler og kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater.

Utferdiget i Brussel, 16. august 2016.

For Kommisjonen
Jean-Claude JUNCKER
President

VEDLEGG
Avslåtte helsepåstander

Søknad – relevante bestemmelser i forordning (EF) nr. 1924/2006	Næringsstoff, stoff, næringsmiddel eller næringsmiddel-kategori	Påstand	Referansenummer for EFSA-uttalelse
Artikkel 13 nr. 5 – helsepåstand som bygger på nyutviklede vitenskapelige bevis og/eller inneholder en anmodning om sikring av data underlagt eiendomsrett	<i>Lactobacillus plantarum</i> TENSIA® i halvfast edamerlignende «hjerteost» av merket Harmony<trade>	Regelmessig daglig inntak (i minst åtte uker) av 50 g Südamejuust («hjerteost») av merket Harmony<trade> som inneholder <i>Lactobacillus plantarum</i> TENSIA®, bidrar til å opprettholde hjerte- og karsystemet/hjertehelsen ved å senke blodtrykket/hjertesymbol.	Q-2014-00097
Artikkel 13 nr. 5 – helsepåstand som bygger på nyutviklede vitenskapelige bevis og/eller inneholder en anmodning om sikring av data underlagt eiendomsrett	Karbohydratløsninger	Karbohydratløsninger bidrar til å opprettholde utholdenheten under langvarig utholdenhetstrening.	Q-2014-00058

Forordning (EU) 2016/1381

Nedenfor gjengis til informasjon norsk oversettelse av forordning (EU) 2016/1381 med de endringer og tillegg som følger av EØS-tilpasningen av rettsakten i samsvar med vedlegg II kapittel XII nr. 116.

KOMMISJONSFORORDNING (EU) 2016/1381
av 16. august 2016

om avslag på godkjenning av en helsepåstand om næringsmidler som viser til barns utvikling og helse

EUROPAKOMMISJONEN HAR –

under henvisning til traktaten om Den europeiske unions virkemåte,
under henvisning til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1924/2006 av 20. desember 2006 om ernærings- og helsepåstander om næringsmidler,¹ særlig artikkel 17 nr. 3, og
ut fra følgende betraktninger:

- 1) I henhold til forordning (EF) nr. 1924/2006 er helsepåstander om næringsmidler forbudt med mindre de er godkjent av Kommisjonen i samsvar med nevnte forordning og oppført på en liste over tillatte påstander.
- 2) I forordning (EF) nr. 1924/2006 er det også fastsatt at driftsansvarlige for næringsmiddelforetak kan inngi søknader om godkjenning av helsepåstander til vedkommende nasjonale myndighet i en medlemsstat. Vedkommende nasjonale myndighet skal videresende gyldige søknader til Den europeiske myndighet for næringsmiddeltrygghet (EFSA), heretter kalt «Myndigheten».
- 3) Etter at søknaden er mottatt, skal Myndigheten straks underrette de øvrige medlemsstatene og Kommisjonen og avgi uttalelse om den aktuelle helsepåstanden.
- 4) Kommisjonen skal avgjøre om helsepåstander skal godkjennes, idet det tas hensyn til Myndighetens uttalelse.
- 5) Etter en søknad fra Cross Vetpharm Group UK Ltd, inngitt i henhold til artikkel 14 nr. 1 bokstav b) i forordning (EF) nr. 1924/2006, ble Myndigheten bedt om å avgi uttalelse om en helsepåstand om beta-galaktosidase fra *Kluyveromyces lactis* i Colief® og reduksjon av mage- og tarmplager (spørsmål nr. EFSA-Q-2014-00404).² Søkerens foreslåtte påstand hadde følgende ordlyd: «Colief® /laktaseenzym reduserer laktosebelastningen i spedbarns kosthold og lindrer besvær som skyldes nedsatt fordøyelse av laktose hos spedbarn med kolikk som ikke klarer å fordøye all laktose i kosten».
- 6) Kommisjonen og medlemsstatene mottok 17. juli 2015 den vitenskapelige uttalelsen fra Myndigheten, som konkluderte med at det på grunnlag av de framlagte dataene ikke kunne påvises noen årsakssammenheng mellom inntak av beta-galaktosidase fra *Kluyveromyces lactis* i Colief® og reduksjon av mage- og tarmplager. Ettersom påstanden ikke oppfyller kravene i forordning (EF) nr. 1924/2006, bør den ikke godkjennes.
- 7) Tiltakene fastsatt i denne forordning er i samsvar med uttalelse fra Den faste komité for planter, dyr, næringsmidler og fôr –

¹ EUT L 404 av 30.12.2006, s. 9.

² EFSA Journal 2015;13(7):4187.

VEDTATT DENNE FORORDNING:

Artikkel 1

Helsepåstanden oppført i vedlegget til denne forordning skal ikke tas med på EU-listen over tillatte påstander omhandlet i artikkel 14 nr. 1 i forordning (EF) nr. 1924/2006.

Artikkel 2

Denne forordning trer i kraft den 20. dag etter at den er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*. Denne forordning er bindende i alle deler og kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater. Utført i Brussel, 16. august 2016.

For Kommisjonen
Jean-Claude JUNCKER
President

VEDLEGG
Avslått helsepåstand

<i>Søknad – relevante bestemmelser i forordning (EF) nr. 1924/2006</i>	<i>Næringsstoff, stoff, næringsmiddel eller næringsmiddel-kategori</i>	<i>Påstand</i>	<i>Referansenummer for EFSA-uttalelse</i>
Artikkel 14 nr. 1 bokstav b) – helsepåstand om barns utvikling og helse	Colief®	Colief® /laktaseenzym reduserer laktosebelastningen i spedbarns kosthold og lindrer besvær som skyldes nedsatt fordøyelse av laktose hos spedbarn med kolikk som ikke klarer å fordøye all laktose i kosten.	Q-2014-00404

Forordning (EU) 2016/1389

Nedenfor gjengis til informasjon norsk oversettelse av forordning (EU) 2016/1389 med de endringer og tillegg som følger av EØS-tilpasningen av rettsakten i samsvar med vedlegg II kapittel XII nr. 117.

*KOMMISJONSFORORDNING (EU) 2016/1389**av 17. august 2016**om godkjenning av en helsepåstand om næringsmidler som viser til barns utvikling og helse*

EUROPAKOMMISJONEN HAR –

under henvisning til traktaten om Den europeiske unions virkemåte,
under henvisning til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1924/2006 av 20. desember 2006 om ernærings- og helsepåstander om næringsmidler,¹ særlig artikkel 17 nr. 3, og
ut fra følgende betraktninger:

- 1) I henhold til forordning (EF) nr. 1924/2006 er helsepåstander om næringsmidler forbudt med mindre de er godkjent av Kommisjonen i samsvar med nevnte forordning og oppført på en liste over tillatte påstander.
- 2) I forordning (EF) nr. 1924/2006 er det også fastsatt at driftsansvarlige for næringsmiddelforetak kan inngi søknader om godkjenning av helsepåstander til vedkommende nasjonale myndighet i en medlemsstat. Vedkommende nasjonale myndighet skal videresende gyldige søknader til Den europeiske myndighet for næringsmiddeltrygghet (EFSA), heretter kalt «Myndigheten».
- 3) Etter at søknaden er mottatt, skal Myndigheten straks underrette de øvrige medlemsstatene og Kommisjonen og avgi uttalelse om den aktuelle helsepåstanden.
- 4) Kommisjonen skal avgjøre om helsepåstander skal godkjennes, idet det tas hensyn til Myndighetens uttalelse.
- 5) Etter en søknad fra VAB-nutrition, inngitt i henhold til artikkel 14 nr. 1 bokstav b) i forordning (EF) nr. 1924/2006, ble Myndigheten bedt om å avgi uttalelse om en helsepåstand om vitamin D og bidrag til immunsystemets normale funksjon (spørsmål nr. EFSA-Q-2014-00826).² Søkerens foreslåtte påstand hadde følgende ordlyd: «Vitamin D bidrar til immunsystemets normale funksjon».
- 6) Kommisjonen og medlemsstatene mottok 13. mai 2015 den vitenskapelige uttalelsen fra Myndigheten, som konkluderte med at det kunne fastslås en årsakssammenheng mellom inntak av vitamin D og bidrag til immunsystemets normale funksjon hos barn. En helsepåstand som gjenspeiler denne konklusjonen, bør følgelig anses å oppfylle kravene i forordning (EF) nr. 1924/2006, og den bør oppføres på EU-listen over tillatte påstander.
- 7) I artikkel 16 nr. 4 i forordning (EF) nr. 1924/2006 er det fastsatt at en positiv uttalelse om godkjenning av en helsepåstand skal inneholde bestemte opplysninger. Disse opplysningene bør derfor angis i vedlegget til denne forordning for den påstanden som godkjennes, og bør, dersom det er relevant, omfatte påstandens reviderte ordlyd, særlige vilkår for bruk av påstanden, eventuelle vilkår eller restriksjoner for bruk av næringsmiddelet og/eller en tilleggsangivelse eller -advarsel, i samsvar med reglene fastsatt i forordning (EF) nr. 1924/2006 og Myndighetens uttalelse.
- 8) Forordning (EF) nr. 1924/2006 har blant annet til formål å sikre at helsepåstander er sannferdige, tydelige, pålitelige og nyttige for forbrukeren, og at det i den forbindelse tas hensyn til formuleringen og presentasjonen av dem. Påstander som i kraft av sin ordlyd har samme betydning for forbrukerne som en godkjent helsepåstand fordi de viser til samme sammenheng mellom en næringsmiddelkategori, et næringsmiddel eller en bestanddel

av et næringsmiddel på den ene siden, og helse på den andre siden, bør derfor være underlagt de samme vilkårene for bruk som er angitt i vedlegget til denne forordning.

- 9) Tiltakene fastsatt i denne forordning er i samsvar med uttalelse fra Den faste komité for planter, dyr, næringsmidler og fôr –
- 1 EUT L 404 av 30.12.2006, s. 9.
  - 2 EFSA Journal 2015;13(5):4096.

VEDTATT DENNE FORORDNING:

Artikkel 1

1. Helsepåstanden angitt i vedlegget til denne forordning kan brukes om næringsmidler som bringes i omsetning i Den europeiske union, i samsvar med vilkårene fastsatt i nevnte vedlegg.
2. Helsepåstanden nevnt i nr. 1 skal føres opp på EU-listen over tillatte påstander nevnt i artikkel 14 nr. 1 i forordning (EF) nr. 1924/2006.

Artikkel 2

Denne forordning trer i kraft den 20. dag etter at den er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*.
Denne forordning er bindende i alle deler og kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater.
Utferdiget i Brussel, 17. august 2016.

For Kommisjonen
Jean-Claude JUNCKER
President

VEDLEGG

Tillatte helsepåstander

Søknad – relevante bestemmelser i forordning (EF) nr. 1924/2006	Søker – adresse	Næringsstoff, stoff, næringsmiddel eller næringsmiddel- kategori	Påstand	Vilkår for bruk av påstanden	Vilkår og/eller begrensninger for bruk av nærings- middelet og/eller en utfyllende erklæring eller advarsel	Referansenumm- er for EFSA- uttalelse
Artikkel 14 nr. 1 bokstav b) – helsepåstand om barns utvikling og helse	VAB-nutrition, 1 rue Claude Danziger, 63100 Clermont- Ferrand, France.	Vitamin D	Vitamin D bidrar til immun- systemets normale funksjon hos barn.	Påstanden kan brukes bare om næringsmidler som minst er en kilde til vitamin D i henhold til påstanden KILDE TIL [NAVN PÅ VITAMIN] OG/ELLER [NAVN PÅ MINERAL] i vedlegget til forordning (EF) nr. 1924/2006.		Q-2014-00826

Forordning (EU) 2016/1390

Nedenfor gjengis til informasjon norsk oversettelse av forordning (EU) 2016/1390 med de endringer og tillegg som følger av EØS-tilpasningen av rettsakten i samsvar med vedlegg II kapittel XII nr. 118.

KOMMISJONSFORORDNING (EU) 2016/1390

av 17. august 2016

om avslag på godkjenning av en helsepåstand om næringsmidler som viser til barns utvikling og helse

EUROPAKOMMISJONEN HAR –

under henvisning til traktaten om Den europeiske unions virkemåte,
under henvisning til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1924/2006 av 20. desember 2006 om ernærings- og helsepåstander om næringsmidler,¹ særlig artikkel 17 nr. 3, og
ut fra følgende betraktninger:

- 1) I henhold til forordning (EF) nr. 1924/2006 er helsepåstander om næringsmidler forbudt med mindre de er godkjent av Kommisjonen i samsvar med nevnte forordning og oppført på en liste over tillatte påstander.
- 2) I forordning (EF) nr. 1924/2006 er det også fastsatt at driftsansvarlige for næringsmiddelforetak kan inngi søknader om godkjenning av helsepåstander til vedkommende nasjonale myndighet i en medlemsstat. Vedkommende nasjonale myndighet skal videresende gyldige søknader til Den europeiske myndighet for næringsmiddeltrygghet (EFSA), heretter kalt «Myndigheten».
- 3) Etter at søknaden er mottatt, skal Myndigheten straks underrette de øvrige medlemsstatene og Kommisjonen og avgi uttalelse om den aktuelle helsepåstanden.

- 4) Kommissjonen skal avgjøre om helsepåstander skal godkjennes, idet det tas hensyn til Myndighetens uttalelse.
  - 5) Etter en søknad fra Vifor Ltd, inngitt i henhold til artikkel 14 nr. 1 bokstav b) i forordning (EF) nr. 1924/2006, ble Myndigheten bedt om å avgi uttalelse om en helsepåstand om Equazen eye q® og bedre leseferdigheter (spørsmål nr. EFSA-Q-2014-00462).² Søkerens foreslåtte påstand hadde følgende ordlyd: «Equazen eye q® (blanding av EPA:DHA:GLA i forholdet 9:3:1) gir bedre leseferdigheter og relaterte kognitive funksjoner hos barn».
  - 6) Kommisjonen og medlemsstatene mottok 13. oktober 2015 den vitenskapelige uttalelsen fra Myndigheten, som konkluderte med at det ikke var påvist noen årsakssammenheng mellom inntak av Equazen Eye q®, en blanding av EPA, DHA og GLA (i vektforholdet 9:3:1) og bedre leseferdigheter hos barn. Ettersom påstanden ikke oppfyller kravene i forordning (EF) nr. 1924/2006, bør den ikke godkjennes.
  - 7) Tiltakene fastsatt i denne forordning er i samsvar med uttalelse fra Den faste komité for planter, dyr, næringsmidler og fôr –
- ¹ EUT L 404 av 30.12.2006, s. 9.
² EFSA Journal 2015;13(10):4251.

VEDTATT DENNE FORORDNING:

Artikkel 1

Helsepåstanden oppført i vedlegget til denne forordning skal ikke tas med på EU-listen over tillatte påstander omhandlet i artikkel 14 nr. 1 i forordning (EF) nr. 1924/2006.

Artikkel 2

Denne forordning trer i kraft den 20. dag etter at den er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*. Denne forordning er bindende i alle deler og kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater.

Utfærdiget i Brussel, 17. august 2016.

For Kommisjonen
Jean-Claude JUNCKER
President

VEDLEGG
Avslått helsepåstand

<i>Søknad – relevante bestemmelser i forordning (EF) nr. 1924/2006</i>	<i>Næringsstoff, stoff, næringsmiddel eller næringsmiddelkategori</i>	<i>Påstand</i>	<i>Referansenummer for EFSA-uttalelse</i>
Artikkel 14 nr. 1 bokstav b) – helsepåstand om barns utvikling og helse	Equazen eye q®	Equazen eye q® (blanding av EPA:DHA:GLA i forholdet 9:3:1) gir bedre leseferdigheter og relaterte kognitive funksjoner hos barn.	Q-2014-00462

8. des. Nr. 1481 2016

Forskrift om endring i forskrift til lov om toll og vareførsel (tollforskriften)

Hjemmel: Fastsett av Finansdepartementet 8. desember 2016 med hjemmel i lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel (tolloven) § 16–9. Kunngjort 13. desember 2016 kl. 14.15.

I

I forskrift 17. desember 2008 nr. 1502 til lov om toll og vareførsel (tollforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 16-9-2 første ledd skal lyde:

- (1) Ulovlig innførsel av varer kan avgjøres ved forenklet forelegg ved innførsel av følgende varer, og med følgende beløp:
- a) inntil 10 liter drikk med alkoholinnhold fra og med 22,1 til og med 60 volumprosent:
<i>Antall liter</i>	<i>Beløp</i>
til og med 1	400 kr
derover til og med 2	800 kr
derover til og med 3	1 600 kr
derover til og med 4	2 500 kr
derover til og med 5	3 400 kr
derover til og med 6	4 500 kr
derover til og med 8	7 000 kr
derover til og med 10	9 500 kr

- b) inntil 20 liter drikk med alkoholinnhold over 7,0 til og med 22 volumprosent:
<i>Antall liter</i>	<i>Beløp</i>
til og med 2	400 kr
derover til og med 4	800 kr
derover til og med 6	1 600 kr
derover til og med 8	2 500 kr
derover til og med 10	3 400 kr
derover til og med 12	4 500 kr
derover til og med 16	7 000 kr
derover til og med 20	9 500 kr
- c) inntil 100 liter drikk med alkoholinnhold fra og med 2,5 til og med 7,0 volumprosent:
<i>Antall liter</i>	<i>Beløp</i>
til og med 10	400 kr
derover til og med 20	800 kr
derover til og med 30	1 600 kr
derover til og med 40	2 500 kr
derover til og med 50	3 400 kr
derover til og med 60	4 500 kr
derover til og med 80	7 000 kr
derover til og med 100	9 500 kr
- d) inntil 2 000 sigaretter, sigarer eller sigarillos:
<i>Antall</i>	<i>Beløp</i>
til og med 400	400 kr
derover til om med 600	800 kr
derover til om med 800	1 600 kr
derover til om med 1 000	2 500 kr
derover til om med 1 200	3 600 kr
derover til om med 1 600	6 100 kr
derover til om med 2 000	8 600 kr
- e) inntil 2 000 gram snus, skråtobakk og røyketobakk:
<i>Antall gram</i>	<i>Beløp</i>
til og med 500	400 kr
derover til og med 750	800 kr
derover til og med 1000	1 600 kr
derover til og med 1250	2 500 kr
derover til og med 1500	3 600 kr
derover til og med 2000	6 100 kr
- f) inntil 80 kg kjøttvarer:
<i>Antall kg</i>	<i>Beløp</i>
til og med 10	400 kr
derover til og med 20	800 kr
derover til og med 30	1 600 kr
derover til og med 40	2 500 kr
derover til og med 60	4 500 kr
derover til og med 80	6 500 kr
- g) drivstoff:
<i>Antall liter</i>	<i>Beløp</i>
til og med 100	400 kr
derover til og med 200	800 kr
derover til og med 400	1 600 kr
derover til og med 500	2 500 kr
derover til og med 600	3 400 kr
- h) andre varer til en verdi av inntil 20 000 kr:
<i>Verdi i norske kroner</i>	<i>Beløp</i>
til og med 2 800	400 kr
derover til og med 5 000	800 kr
derover til og med 7 500	1 600 kr
derover til og med 10 000	2 500 kr
derover til og med 15 000	4 500 kr
derover til og med 20 000	6 500 kr

§ 16–9–2 tredje ledd skal lyde:

(3) Omfatter en og samme overtredelse flere varetyper som nevnt i første ledd, legges bøtebeløpene sammen til en felles bot. Forenklet forelegg kan ikke utferdiges dersom bøtebeløpene til sammen overstiger 20 000 kr.

§ 16–9–4 skal lyde:

§ 16–9–4. Subsidiær fengselsstraff

Forelegget skal omfatte subsidiær fengselsstraff. Den subsidiære fengselsstraffen fastsettes på følgende måte:

- a) ved bot til og med 400 kr: 1 dags fengsel
- b) ved bot til og med 1 500 kr: 2 dager fengsel
- c) ved bot til og med 3 000 kr: 3 dager fengsel
- d) ved bot til og med 8 000 kr: 4 dager fengsel
- e) ved bot til om med 14 000 kr: 6 dager fengsel
- f) ved bot til og med 20 000 kr: 9 dager fengsel.

II

Endringene under I trer i kraft fra 1. januar 2017.

8. des. Nr. 1482 2016

Fastsettelse av forskrift om spesialistutdanning og spesialistgodkjenning for leger og tannleger (spesialistforskriften) og endringer i visse andre forskrifter

Hjemmel: Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 8. desember 2016 med hjemmel i lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. (spesialisthelsetjenesteloven) § 3–5, lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v. (helsepersonelloven) § 51 og lov 24. juni 2011 nr. 30 om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven) § 8–1. Kunngjort 13. desember 2016 kl. 14.15.

I

Forskrift om spesialistutdanning og spesialistgodkjenning for leger og tannleger (spesialistforskriften)

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

§ 1. Saklig virkeområde

Forskriften gjelder spesialistutdanning og spesialistgodkjenning av leger innen avgrensede deler av de medisinske fagområdene.

Forskriften gjelder også spesialistutdanning og spesialistgodkjenning av tannleger der dette er særskilt angitt, jf. § 28.

§ 2. Spesialistutdanningen for leger

Spesialistutdanningen for leger omfatter praktisk tjeneste, teoretisk undervisning og andre læringsaktiviteter i minst seks og et halvt år etter tildelt autorisasjon eller lisens.

Utdanningens første del består av klinisk praksis i tolv måneder i spesialisthelsetjenesten og deretter seks måneder i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Utdanningens andre del omfatter læringsaktiviteter som skal gi felles kunnskap for noen av spesialitetene. Utdanningens tredje del omfatter spesialitetsspesifikke læringsaktiviteter for hver enkelt spesialitet, enten direkte etter første del eller etter andre del.

Den praktiske tjenesten skal gjennomføres under veiledning og supervisjon av kvalifiserte leger.

Den vesentlige delen av spesialistutdanningen skal gjennomføres ved en godkjent utdanningsvirksomhet, jf. § 18. Utdanning utenfor godkjente utdanningsvirksomheter kan gjennomføres der dette er avtalt mellom utdanningsvirksomheten og andre læringssteder. Kravet om at den vesentlige delen av spesialistutdanningen skal gjennomføres ved en godkjent utdanningsinstitusjon gjelder ikke for de delene av spesialiseringen i allmennmedisin, samfunnsmedisin og arbeidsmedisin som gjennomføres utenfor sykehus.

Utdanningen skal baseres på læringsmål som følger av denne forskriftens Vedlegg II. Med læringsmål menes hva en legespesialist skal forstå, kunne eller være i stand til å utføre. Krav til gjennomførte prosedyrer kan for enkelte spesialiteter inngå i læringsmålene.

Kapittel 2. Roller og ansvar i spesialistutdanningen for leger

§ 3. Helsedirektoratet

Direktoratet skal følge med på helheten og kvaliteten i spesialistutdanningen.

Direktoratet kan fastsette endringer i vedlegg I om legespesialitetene og i vedlegg II om læringsmål. Direktoratet kan også gi anbefalinger om læringsaktiviteter og om vurderingsformer av leger i spesialisering.

Direktoratet fatter vedtak om spesialistgodkjenning, godkjenning av utdanningsvirksomheter mv. som bestemt i denne forskriften.

§ 4. De regionale helseforetakene

De regionale helseforetakene skal sørge for at regionens behov for utdanning av spesialister blir dekket. Dette innebærer blant annet å sørge for

- a) at det er tilstrekkelig med stillinger for å sikre nødvendig tilgang på spesialister
- b) at det tilbys stillinger for å kunne ta sykehussdelen av utdanningens første del
- c) at det legges til rette for helhetlige utdanningsløp for utdanningens andre og tredje del i sykehusspesialitetene på tvers av helseforetak, private aktører, andre aktuelle aktører og eventuelle læringsarenaer i primærhelsetjenesten
- d) at det opprettes regionale utdanningssentra som skal ha ansvar for å utvikle og gjennomføre læringsaktiviteter
- e) samarbeid med andre regionale helseforetak for å bidra til en samordnet og harmonisert utdanning i hele landet.

§ 5. Legeforeningen

Legeforeningens spesialitetskomiteer kan gi faglige råd til Helsedirektoratet i saker om spesialistutdanning og spesialistgodkjenning. Helsedirektoratet skal be om råd ved

- a) utarbeidelse av forslag til endringer i vedlegg II om læringsmål og til anbefalinger om læringsaktiviteter
- b) godkjenning og vurdering av utdanningsvirksomheter.

Kapittel 3. Stillinger for leger i spesialisering**§ 6. Krav til stillinger for leger i spesialisering**

Spesialistutdanning skal gjennomføres i særskilte stillinger for leger i spesialisering. Dette gjelder ikke for de delene av spesialiseringen i allmennmedisin, samfunnsmedisin og arbeidsmedisin som gjennomføres utenfor sykehus.

Stillingene skal utlyses og det skal stå i utlysningsteksten at den ledige stillingen er en stilling for lege i spesialisering.

Stillinger for leger i spesialisering skal være heltidsstillinger. En lege kan likevel ansettes på deltid dersom dette ikke er i veien for at legen kan gjennomføre de læringsaktivitetene som er nødvendige for å oppnå læringsmålene.

Leger i spesialisering har ansvaret for egen læring, blant annet ved å følge opp den individuelle utdanningsplanen og delta i læringsaktiviteter.

§ 7. Generelle vilkår for tiltredelse

Arbeidsgiveren skal påse at leger som tiltrer i stillinger for leger i spesialisering har

- a) autorisasjon eller lisens etter helsepersonelloven § 48 eller § 49
- b) tilstrekkelige språkkunnskaper for en forsvarlig yrkesutøvelse.

§ 8. Tilleggsvilkår for stillinger i utdanningens første del

Før ansettelse i stillinger i utdanningens første del skal arbeidsgiveren sjekke at det i stillingsportalen ikke er registrert at legen allerede har akseptert et tilbud om en stilling i utdanningens første del som har vært lyst ut tidligere i samme halvår, jf. § 10 tredje ledd. Dette gjelder bare ordinære stillinger i utdanningens første del, ikke reststillinger.

Før tiltredelsen skal arbeidsgiveren sjekke at legen ikke allerede har oppnådd alle læringsmålene i utdanningens første del.

§ 9. Opprettelse og fordeling av stillinger i utdanningens første del

Helsedirektoratet fastsetter hvor mange stillinger i spesialistutdanningens første del som skal opprettes i sykehusene og i kommunene. Helsedirektoratet fordeler antall stillinger i sykehus til hvert av de regionale helseforetakene. De regionale helseforetakene oppretter stillinger innen helseregionen i de enkelte helseforetakene. Stillinger i den kommunale helse- og omsorgstjenesten fastsettes fylkesvis av Helsedirektoratet, og fordeles til de enkelte kommunene i samråd med fylkesmannen.

Helsedirektoratet kan om nødvendig pålegge det enkelte regionale helseforetaket eller den enkelte kommunen å ansette leger i utdanningens første del. Et slikt pålegg skal så langt som mulig gis i god tid før legen skal starte arbeidet. Helseforetaket eller kommunen skal få anledning til å uttale seg før slikt pålegg gis.

§ 10. Utlysning av stillinger i utdanningens første del

Stillinger i utdanningens første del skal lyses ut i Helsedirektoratets stillingsportal. Søkerne ansettes på bakgrunn av søknader via portalen. Stillingene skal lyses ut samlet to ganger årlig. Helsedirektoratet fastsetter når søkerne tidligst kan gis tilbud om en stilling. Søknadsfristen skal formidles i god tid og skal ikke være kortere enn to uker. Tidligere utlyste stillinger som blir ledige (reststillinger), skal lyses ut fortløpende i portalen.

Søkernes frist for å akseptere et tilbud etter første tilbudsrunde, skal ikke være kortere enn tre virkedager.

Når en lege har akseptert et tilbud om stilling i utdanningens første del i en ordinær halvårlig utlysningspulje, skal arbeidsgiveren registrere dette i stillingsportalen og gjøre informasjonen tilgjengelig for andre arbeidsgivere. Helsedirektoratet skal gjøre merkingen av legens aksept av stillingen utilgjengelig for arbeidsgivere én uke før den aksepterte stillingens tiltredelsesdato. Helsedirektoratet skal etter søknad gjøre merkingen utilgjengelig, dersom den aksepterte stillingen er sagt opp på grunn av nedsatt funksjonsevne hos legen eller en person som legen har tilknytning til.

§ 11. Kobling av stillinger i utdanningens første del

Kommunen og helseforetak eller sykehus skal samarbeide om å lyse ut stillinger koblet, slik at den som ansettes får gjennomført hele utdanningens første del innenfor en utlyst stilling. Helsedirektoratet kan pålegge helseforetak,

sykehus og kommuner å lyse ut koblete stillinger. Stillingene i sykehuset og i kommunen er to ulike ansettelsesforhold. Stillingene kan kobles på en av følgende måter:

- a) Søkeren ansettes samtidig i en stilling ved et sykehus eller et helseforetak, og i en stilling i en bestemt kommune.
- b) Søkeren ansettes først i en stilling ved et sykehus eller et helseforetak. Søkeren gis deretter rett til ansettelse i én av de kommunene som sykehuset eller helseforetaket samarbeider med. Søkeren skal ansettes i kommunen i rimelig tid før tjenesten der er planlagt å begynne.

§ 12. Fullføring av utdanningens første del etter fravær

En lege som har hatt sykefravær, permisjoner eller annet lovfestet eller tariffestet fravær på mer enn ti prosent av utdanningstiden i stilling i utdanningens første del, skal få tilbud om å fullføre utdanningens første del hos samme arbeidsgiver etter reglene i denne bestemmelsen.

Helseforetaket, sykehuset og kommunen skal samarbeide med legen om å legge til rette for at ventetiden mellom permisjonens utløp og tiltredelsen i den nye stillingen blir så kort som mulig. Den nye stillingen skal ikke lysenes ut.

Har legen hatt fravær fra en stilling i et sykehus eller i et helseforetak, skal legen tilbys å fullføre sykehusedelen i utdanningens første del ved samme sykehus eller helseforetak. Stillingen skal gi legen en samlet praktisk tjeneste i sykehus på minst ett år.

Har legen hatt fravær fra en stilling i en kommune, skal legen tilbys å fullføre kommunedelen i utdanningens første del i samme kommune. Stillingen skal gi legen en samlet praktisk tjeneste i kommunen på minst seks måneder.

Har legen blitt ansatt av en kommune i en koblet stilling etter § 11 bokstav a og har hatt fravær fra stilling i sykehuset eller helseforetaket, skal legen tilbys en stilling i kommunen når en stilling i utdanningens første del blir ledig.

Har legen rett til å bli ansatt i en kommune som sykehuset eller helseforetaket samarbeider med, jf. § 11 bokstav b, og legen har hatt fravær fra en stilling i sykehuset eller helseforetaket, skal legen tilbys en ledig stilling i en av kommunene som sykehuset eller helseforetaket samarbeider med. Kommunene skal avtale hvem av dem som skal tilby legen en ledig stilling. Helsedirektoratet kan i samråd med Fylkesmannen pålegge en av kommunene å tilby en stilling.

§ 13. Ny stilling i utdanningens første del i særlige tilfeller

Legen kan ansettes i en ny stilling i utdanningens første del i særlige tilfeller dersom det er behov for det av andre grunner enn lovfestet eller tariffestet fravær. Dette skal ikke føre til bortfall av en stilling som ellers ville vært tilgjengelig for nye søkere. Den nye stillingen skal ikke utlyses.

§ 14. Tilskudd til kommunene

Kommunene mottar et økonomisk tilskudd for å medvirke til gjennomføringen av den praktiske tjenesten i utdanningens første del. Dersom kommunen i en periode ikke har leger ansatt på grunn av forhold den ikke selv har kontroll over, skal kommunen likevel få tildelt tilskuddet.

Misligholder kommunen sine forpliktelser etter forskriften, kan Helsedirektoratet bestemme at tilskuddet skal bortfalle eller at kommunen i en nærmere fastsatt periode fratas stillinger for utdanning av legespesialister i utdanningens første del.

§ 15. Ansvar for utdanningen i den kommunale helse- og omsorgstjenesten i utdanningens første del

For en lege som gjennomfører praktisk tjeneste i den kommunale helse- og omsorgstjenesten som en del av utdanningens første del, skal kommunen

- a) legge til rette for læringsaktiviteter slik at legen kan oppnå læringsmålene knyttet til denne delen av utdanningen
- b) sørge for at legen får nødvendig veiledning og supervisjon
- c) sørge for at det oppnevnes en individuell veileder for den enkelte lege
- d) sørge for at den enkelte lege får løpende vurdering av om læringsmålene er oppnådd
- e) sørge for at oppnådde læringsmål dokumenteres
- f) utstede bekreftelse på gjennomført praktisk tjeneste.

Kommunen kan inngå avtaler med fastlegekontorer for gjennomføring av praktisk tjeneste i den kommunale helse- og omsorgstjenesten.

§ 16. Tilleggsvilkår for stillinger i utdanningens andre og tredje del

Før tiltredelse i stilling i utdanningens andre eller tredje del skal arbeidsgiveren sjekke at legen har oppnådd alle læringsmålene i utdanningens første del. Dette gjelder ikke for leger som har gjennomført over halvparten av en spesialistutdanning i utlandet og som bare har en mindre del av læringsmålene i utdanningens første del som ikke er oppnådd. Læringsmål i utdanningens første del som ikke er oppnådd ved tiltredelsen må i disse tilfellene likevel oppnås i løpet av spesialistutdanningen.

§ 17. Spesialisering i allmennmedisin, samfunnsmedisin og arbeidsmedisin

Fastsettes senere.

Kapittel 4. Utdanningsvirksomheter for leger

§ 18. Godkjenning av utdanningsvirksomheter

En utdanningsvirksomhet er et helseforetak, privat sykehus, privat rusinstitusjon, laboratorium eller annen virksomhet som er godkjent for å kunne tilby utdanning i en eller flere medisinske spesialiteter. Godkjenningen skal

knyttes til en eller flere bestemte spesialiteter som virksomheten tilbyr utdanning i. En vesentlig del av læringsmålene for den enkelte spesialiteten skal kunne oppnås ved læringsaktiviteter i virksomheten.

Utdanningsvirksomheter godkjennes av Helsedirektoratet etter søknad. Helsedirektoratet kan fastsette hvordan det skal søkes og hvilke opplysninger søknaden skal inneholde.

Godkjenningen skal baseres på en bedømming av om utdanningsvirksomheten oppfyller kravene i § 19, § 20 og § 21 for den eller de spesialitetene det søkes for. Før det fattes vedtak skal direktoratet be om faglige råd fra Legeforeningens spesialitetskomiteer når det gjelder kravene i § 19 bokstavene c, d og e. Helsedirektoratet skal påse at også regionale helseforetak og andre aktører med interesse i saken gis anledning til å gi uttalelse.

§ 19. Utdanningsvirksomhetenes ansvar for utdanningen

Utdanningsvirksomheten skal sørge for at utdanningen av spesialister i virksomheten skjer innen faglig forsvarlige rammer og på en måte som sikrer tilstrekkelig kvalitet og gjennomstrømming i utdanningsløpet. Virksomheten skal blant annet

- a) ha en eller flere ansatte spesialister for hver av spesialitetene det søkes godkjenning for, og der minst halvparten av spesialistene skal være fast ansatte
- b) dokumentere hvordan arbeidet med spesialistutdanningen er organisert og hvordan ansvaret er plassert på alle nivåene i virksomheten, blant annet hvordan fagmiljøet og leger i spesialisering sikres innflytelse på utformingen av utdanningstilbudet
- c) dokumentere at pasientgrunnlaget, klinisk og akademisk kompetanse, medisinskfaglige aktiviteter og forskningsaktiviteter er tilstrekkelige i forhold til læringsmålene og antall leger i spesialisering i virksomheten
- d) legge til rette for læringsaktiviteter slik at legene i spesialisering kan oppnå læringsmålene
- e) utarbeide en plan for hver av spesialitetene det søkes godkjenning for. Planen skal blant annet inneholde opplysninger om
  - hvilke læringsmål virksomheten kan oppfylle
  - hvilke læringsarenaer innenfor virksomheten som kan tilby de ulike læringsmålene
  - hvilke læringsmål som kan tilbys ved andre virksomheter gjennom avtaler
  - hvordan det vil legges til rette for supervisjon på de enkelte læringsarenaene
  - hvordan veiledningen og vurderingen organiseres og gjennomføres i virksomheten
  - hvordan virksomhetens spesialister skal benyttes i supervisjonen
  - hvordan teoretisk undervisning inngår som del av spesialistutdanningen knyttet til de enkelte læringsmålene
  - hvordan forskning inngår som en del av spesialistutdanningen
  - hvordan virksomhetens akademiske og kliniske kompetanse skal benyttes for å oppnå læringsmålene knyttet til forskning.

§ 20. Internundervisning

Utdanningsvirksomheten skal gjennomføre internundervisning i minimum 70 timer per år. Undervisningen skal gi legene i spesialisering nødvendig teoretisk bakgrunn for deres faglige virksomhet.

§ 21. Utdanningsvirksomhetenes ansvar for utdanningsløpet til den enkelte lege

Overfor den enkelte lege i spesialisering skal utdanningsvirksomheten legge til rette for at legen skal kunne oppnå læringsmålene og gjennomføre et utdanningsløp for henholdsvis utdanningens første del og for utdanningens andre og tredje del. Virksomheten skal blant annet

- a) sørge for at det utarbeides en individuell utdanningsplan med et utdanningsløp i samråd med legen og at planen revideres ved behov
- b) legge til rette for at utdanningen kan skje etter den individuelle planen
- c) legge til rette for at legen får nødvendig veiledning og supervisjon
- d) oppnevne en individuell veileder
- e) utstede bekreftelse på gjennomført praktisk tjeneste.

Veilederen som oppnevnes etter første ledd bokstav d, skal være ansatt i en godkjent utdanningsvirksomhet. Veilederen for lege i utdanningens første del skal være en lege med nødvendig erfaring. Veilederen for lege i utdanningens andre og tredje del skal være godkjent spesialist i en av spesialitetene med felles faglig plattform for utdanningens andre del eller i den aktuelle spesialiteten for utdanningens tredje del.

§ 22. Vurdering og dokumentasjon av oppnådde læringsmål

Utdanningsvirksomheten skal sørge for at legen får løpende vurdering av om læringsmålene er oppnådd og at oppnådde læringsmål dokumenteres så snart som mulig. I vurderingen skal det innhentes anbefalinger fra veilederen og minst en av dem som har deltatt i supervisjonen.

Dersom en lege i spesialisering ikke får dokumentasjon på at et læringsmål er oppnådd, har legen rett til en ny vurdering. Dersom legen ber om det, skal det regionale helseforetaket sørge for en ny vurdering fra en annen virksomhet. Dersom læringsmålet heller ikke oppnås etter den nye vurderingen, kan legen kreve ny vurdering etter å ha gjennomført relevante læringsaktiviteter i minst seks måneder.

§ 23. Vurdering av utdanningsvirksomhetene

Etter at en utdanningsvirksomhet er godkjent kan Helsedirektoratet vurdere om vilkårene for godkjenning etter § 18 fortsatt er oppfylt for den eller de spesialitetene godkjenningen gjelder. Direktoratet skal blant annet vurdere om virksomheten gjennomfører utdanningen i samsvar med planene for den enkelte spesialitet og eventuell annen dokumentasjon som er lagt til grunn ved godkjenningen. Direktoratet kan kreve de opplysningene som er nødvendige for å vurdere utdanningsvirksomheten.

Helsedirektoratet kan trekke tilbake godkjenningen av en utdanningsvirksomhet dersom kravene ikke lenger er oppfylt. Før en godkjenning kan trekkes tilbake skal virksomheten få en rimelig frist til å iverksette de endringene som er nødvendige for å oppfylle kravene.

Direktoratet skal be om faglige råd fra Legeforeningens spesialitetskomiteer ved vurderingen av om en utdanningsvirksomhet gjennomfører utdanningen i samsvar med kravene i § 19 bokstavene c, d og e og § 20. Virksomheten skal også evalueres av leger i spesialisering som er ansatt i virksomheten.

Legeforeningens spesialitetskomiteer kan besøke utdanningsvirksomheter for å vurdere gjennomføringen av kravene i § 19 bokstavene c, d og e og § 20. Komiteene kan kreve de opplysningene som er nødvendige for vurderingen.

Kapittel 5. Spesialistgodkjenning av leger**§ 24. Spesialistgodkjenning**

Helsedirektoratet skal gi spesialistgodkjenning etter søknad fra legen dersom følgende vilkår er oppfylt:

- a) Det er dokumentert at læringsmålene for utdanningens første del og for den aktuelle spesialiteten i forskriftens Vedlegg II er oppnådd.
- b) Utdanningen er gjennomført i samsvar med § 2.
- c) Legen har autorisasjon etter helsepersonelloven § 48a.

Søknaden kan avslås dersom det foreligger forhold som ville gitt grunn til å tilbakekalle spesialistgodkjenningen etter helsepersonelloven § 57.

§ 25. Behandling av søknader

Helsedirektoratet kan fastsette at

- a) det skal søkes på en bestemt måte
- b) oppnådde læringsmål og gjennomført praktisk tjeneste skal dokumenteres på en bestemt måte
- c) søkeren skal betale fastsatt gebyr før søknaden behandles.

§ 26. Beregning av samlet utdanningstid

Samlet utdanningstid, jf. kravet om minste utdanningstid på seks og et halvt år etter § 2 første ledd første punktum, skal beregnes ut fra gjennomført praktisk tjeneste bekreftet etter § 21 bokstav e.

Lovfestet eller tariffestet ferie skal telle med ved beregningen av samlet utdanningstid. Det samme gjelder deltakelse på kurs eller liknende fravær som er relatert til utdanningen.

Sykefravær, permisjoner og annet fravær som ikke omfattes av andre ledd og som utgjør mer enn ti prosent av tjenestetiden, skal komme til fratrekk.

Dersom legen har vært ansatt på deltid under utdanningen skal tellende tjenestetid forkortes tilsvarende.

Praktisk tjeneste og andre læringsaktiviteter som er gjennomført i utlandet, jf. § 27, kan være tellende med inntil tre år og tre måneder.

§ 27. Spesialistutdanning som er delvis gjennomført i andre land

Deler av spesialistutdanningen kan gjennomføres i andre land etter fullført grunnutdanning i medisin, i form av spesialistutdanning, praktisk tjeneste eller andre læringsaktiviteter. Når det gjelder utdanningens første del kan Helsedirektoratet etter søknad bekrefte at ett eller flere læringsmål skal anses som oppnådd. Når det gjelder utdanningens andre og tredje del, er det en godkjent utdanningsvirksomhet som kan vurdere og dokumentere oppnåelse av ett eller flere læringsmål.

§ 28. Konvertering av spesialistgodkjenning fra andre land

Lege med norsk autorisasjon og utenlandsk spesialistgodkjenning som er anerkjent etter avtale om gjensidig godkjenning, jf. helsepersonelloven § 52, har etter søknad rett til spesialistgodkjenning i henhold til avtalen.

Søknad fra lege som har spesialistgodkjenning fra et annet EØS-land eller Sveits, behandles etter reglene i forskrift 8. oktober 2008 nr. 1130 om autorisasjon, lisens og spesialistgodkjenning for helsepersonell med yrkeskvalifikasjoner fra andre EØS-land eller fra Sveits.

Lege med norsk autorisasjon som har spesialistgodkjenning fra et land utenfor EØS eller Sveits, kan søke Helsedirektoratet om spesialistgodkjenning. Søkeren kan få godkjenning dersom utdanningen er jevn god med den norske utdanningen for den aktuelle spesialiteten. Dersom Helsedirektoratet fatter vedtak om at utdanningen ikke er jevn god med den norske, skal søkeren om mulig underrettes om hvilke læringsmål som ikke anses oppnådd og gis mulighet til å søke på nytt dersom disse læringsmålene senere bekreftes oppnådd av godkjente utdanningsvirksomheter i Norge.

Kapittel 6. Spesialistutdanning og spesialistgodkjenning av tannleger**§ 29. Spesialistutdanning og spesialistgodkjenning av tannleger**

Departementet fastsetter hvilke avgrensede deler av odontologiske fagområder det kan gis spesialistgodkjenning i. Helsedirektoratet gir godkjenning for gjennomført spesialistutdanning.

Departementet fastsetter nærmere regler om gjennomføringen av spesialistutdanning av tannleger og om vilkår for godkjenning som spesialist. Departementet kan blant annet bestemme at søkere må gjennomgå prøve for å kunne godkjennes som spesialist.

Kapittel 7. Klager, overgangsregler og ikrafttredelse

§ 30. Klage på Helsedirektoratets vedtak

Statens helsepersonellnemnd er klageinstans for vedtak om avslag på søknad om

- a) spesialistgodkjenning etter § 24, § 28 og § 29
- b) bekreftelse av oppnådde læringsmål i utdanningens første del etter § 27 andre punktum.

Nasjonalt klageorgan for helse- og omsorgstjenesten (Helseklage) er klageinstans for vedtak om

- a) pålegg om å ansette i utdanningens første del etter § 9 andre ledd
- b) avslag på søknad etter § 10 tredje ledd tredje punktum
- c) kobling av stillinger etter § 11
- d) pålegg til kommunen om ny stilling etter § 12 sjette ledd tredje punktum
- e) tilskudd til kommunene etter § 14
- f) avslag om eller tilbaketrekning av godkjenning av utdanningsvirksomhet etter § 18 eller § 23.

§ 31. Overgangsregler som følge av avvikling av turnus

Turnus som er godkjent etter forskrift 21. desember 2000 nr. 1384 om spesialistgodkjenning av helsepersonell og turnusstillinger for leger § 10 jf. forskrift 20. desember 2001 nr. 1549 om praktisk tjeneste (turnustjeneste) for lege ved loddrekning § 20, skal likestilles med oppnådde læringsmål i utdanningens første del.

Leger som per 1. mars 2017 er ansatt eller har fått tilbud om ansettelse i en turnusstilling, har frem til 1. mars 2019 rett til å fullføre turnusen i henhold til tilbudet eller ansettelsesavtalen og til å få godkjent eventuelt fullført turnus etter forskrift 21. desember 2000 nr. 1384 om spesialistgodkjenning av helsepersonell og turnusstillinger for leger § 10 jf. forskrift 20. desember 2001 nr. 1549 § 20. Dersom legen har hatt lovfestet eller tariffestet fravær, gjelder § 10 tilsvarende.

Leger som per 1. mars 2017 ikke er ansatt eller ikke har fått tilbud om ansettelse i en turnusstilling, men som har gjennomført deler av turnus, kan ansettes i reststillinger for utdanningens første del. De delene av turnus som er gjennomført skal da regnes med i vurderingen av oppnådde læringsmål i utdanningens første del.

§ 32. Overgangsregler for spesialistutdanning og spesialistgodkjenning av leger

Norsk spesialistgodkjenning som er gitt etter tidligere regler beholdes.

For leger som per 1. mars 2019 er ansatt i utdanningsstillinger gjelder følgende overgangsregler:

- a) Legene har rett til å få en vurdering av oppnådde læringsmål på bakgrunn av kompetanse oppnådd ved tjeneste og andre læringsaktiviteter som allerede er gjennomført etter forskrift 21. desember 2000 nr. 1384 om spesialistgodkjenning av helsepersonell og turnusstillinger for leger. Utdanningsvirksomheten der legen er ansatt, skal sørge for at oppnådde læringsmål vurderes og dokumenteres innen 1. mars 2022. For leger som da er i permisjon eller har annet fravær fra tjenesten, er fristen seks måneder etter at legen er tilbake i tjenesten.
- b) Praktisk tjeneste i utdanningsstilling før 1. mars 2019 skal telle med i beregningen av samlet utdanningstid etter § 26.
- c) For leger som har autorisasjon på grunnlag av gjennomført grunnleggende legeutdanning i andre EØS-land, gjelder ikke kravet i § 24 bokstav a om dokumentasjon på oppnådde læringsmål i utdanningens første del.
- d) Leger som per 1. mars 2019 har mindre enn tre år igjen av spesialistutdanningen, kan søke om spesialistgodkjenning etter forskrift 21. desember 2000 nr. 1384 om spesialistgodkjenning av helsepersonell og turnusstillinger for leger.

§ 33. Overgangsregler for godkjenning av utdanningsvirksomheter for leger

Godkjenning av utdanningsinstitusjon gitt etter forskrift 21. desember 2000 nr. 1384 om spesialistgodkjenning av helsepersonell og turnusstillinger for leger jf. generelle bestemmelser for spesialistutdanning av leger § 8, gjelder som godkjenning etter § 18 i denne forskriften frem til 1. mars 2019. Kravene etter § 21 og § 22 gjelder likevel tilsvarende.

Søknad om godkjenning etter § 18 som er sendt før 1. mars 2019, gjelder som godkjenning frem til søknaden er ferdig behandlet.

§ 34. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. mars 2017 når det gjelder utdanningens første del og når det gjelder spesialisering for tannleger etter § 29.

Forskriften trer i kraft 1. mars 2019 når det gjelder utdanningens andre og tredje del og når det gjelder spesialistgodkjenning etter § 24 til § 28.

Endringer i øvrige forskrifter trer i kraft 1. mars 2017.

Vedlegg 1. Legespesialitetene

Fastsettes senere.

Vedlegg 2. Læringsmål for spesialistutdanningen av leger

A. Læringsmål i utdanningens første del

Fastsettes senere.

B. Læringsmål for de enkelte legespesialitetene i utdanningens andre og tredje del

Fastsettes senere.

II

I forskrift 21. desember 2000 nr. 1384 om spesialistgodkjenning av helsepersonell og turnusstillinger for leger skal § 19 ha følgende ordlyd:

§ 19. Overgangsregler

Fra 1. mars 2017 gjelder forskriften bare i følgende tilfeller:

- For leger som før 1. mars 2017 har fått tilbud om turnusstilling, gjelder § 8 og § 10 til § 18.
- For leger som før 1. mars 2019 har fått tilbud om stilling som lege i spesialisering, gjelder § 1, § 3, § 4, § 9 og regler gitt i medhold av § 3.
- For leger som omfattes av overgangsordningen i spesialistforskriften § 32 andre ledd bokstav d, gjelder § 1, § 3, § 4, § 9 og regler gitt i medhold av § 3.

Merknad: Generelle bestemmelser for spesialistutdanning av leger (vedtatt av Helse- og omsorgsdepartementet 2. juli 2009 med hjemmel i forskrift 21. desember 2000 nr. 1384 om spesialistgodkjenning av helsepersonell og turnusstillinger for leger § 3 andre ledd), oppheves med virkning fra 1. mars 2017. Dette gjelder likevel ikke tilfeller som omfattes av forskriften § 19 bokstav b.

III

I forskrift 21. desember 2000 nr. 1379 om lisens til helsepersonell gjøres følgende endringer i kapittel 1a:

Kapittel 1a. Lisens til medisinske kandidater

§ 1a–1. Lisens til medisinske kandidater som tar utdanningens første del

Medisinske kandidater som har utenlandsk eksamen som er anerkjent som jevngrad med norsk cand.med.-grad, må ha lisens etter denne forskriften før spesialistutdanningens første del kan påbegynnes.

Lisens etter denne bestemmelsen kan tildeles medisinske kandidater som har bestått medisinsk eksamen i et annet EØS-land, men som mangler praktisk tjeneste for å bli godkjent som lege i utdanningslandet.

Lisens til medisinske kandidater som tar turnus er gjeldende frem til hele turnustjenesten er gjennomført.

§ 1a–2. Lisensens varighet

Lisensen gjelder fra det tidspunktet som fremgår av lisensdokumentet og frem til to måneder etter at utdanningens første del er avsluttet.

§ 1a–3. Vilkår for lisens

Det kan stilles vilkår for lisensen, jf. helsepersonelloven § 49 tredje ledd.

§ 1a–4. Søknad om lisens

Søknad om lisens sendes Helsedirektoratet eller den det bemyndiger. Det må vedlegges dokumentasjon for at avsluttet eksamen er bestått og at det er inngått arbeidsavtale om tilsetting i stilling i utdanningens første del.

IV

I forskrift 19. desember 2005 nr. 1653 om veiledet tjeneste for å få adgang til å praktisere som allmennlege med rett til trygderefusjon gjøres følgende endringer:

§ 3 får følgende ordlyd:

Det er et vilkår for å utøve virksomhet som privatpraktiserende allmennlege med rett til å utløse trygderefusjon at lege med autorisasjon

- har godkjenning som allmennlege eller har gjennomført til sammen minst tre år veiledet tjeneste, hvorav minst 6 måneder i sykehus og minst 6 måneder i allmennpraksis, jf. forskrift 18. juni 1998 nr. 590 om rett til trygderefusjon for leger, spesialister i klinisk psykologi og fysioterapeuter,
- er under veiledning for å oppnå slik rett, og har gjennomført norsk turnustjeneste eller har oppnådd alle læringsmålene i utdanningens første del, eller
- er under veiledning for å oppnå slik rett, og har søkt om godkjenning av veiledningsavtale før 1. mars 2017 på bakgrunn av tilbud om ansettelse eller vikariat i stilling som nevnt i første, andre og tredje ledd.

Vilkårene i første ledd gjelder tilsvarende for allmennleger som ansettes i kommunale fastlegestillinger og i stillinger ved kommunal legevakt.

Kravet om minst tre års veiledet tjeneste gjelder ikke for leger som tiltrer et vikariat av inntil to måneders varighet i fastlegehjemmel eller i stilling i kommunal legevakt. Kravet gjelder heller ikke for leger som deltar i kommunalt organisert legevakt utenom sitt ordinære arbeid. Legene nevnt i første og andre punktum må oppfylle vilkårene i første ledd bokstav b eller c, med unntak av vilkåret om at de må være under veiledning.

Første til tredje ledd er ikke til hinder for at turnuslege eller lege under spesialisering, som har gjennomført turnustjeneste i sykehus eller som har oppnådd læringsmålene for spesialistutdanningens første del i spesialisthelsetjenesten, kan delta i kommunal legevakt og arbeide hos fastlege. Legen i spesialistutdanningens første del skal være underlagt veiledning og supervisjon, jf. spesialistforskriften § 2 andre ledd.

§ 4 får følgende ordlyd:

Leger som mangler tilstrekkelig praktisk opplæring under veiledning for å oppfylle vilkåret i § 3, kan gjennomføre hele eller deler av den veiledelede tjenesten i Norge ved å

- a) fullføre og få godkjent norsk turnustjeneste, oppnå alle læringsmålene i utdanningens første del og/eller tiltre en
- b) fastlegehjemmel med veiledning
- c) stilling ved kommunal legevakt med veiledning
- d) stilling i helseforetak hvor legen er under spesialisering i utdanningens andre eller tredje del, eller
- e) tjeneste som vernepliktig militær lege under veiledning.

Gjennomføring av spesialistutdanningens første del på lisens etter forskrift 21. desember 2000 nr. 1379 om lisens til helsepersonell § 1a–1, teller som ett års veiledet tjeneste etter første ledd bokstav a.

§ 7 andre ledd får følgende ordlyd:

Departementet yter et økonomisk tilskudd til kommunene tilsvarende 2 timer med veiledning per uke. Tilskuddet ytes etter satser for veiledning av turnusleger eller leger i spesialistutdanningens første del, som er fastsatt i sentral avtale.

V

Spesialistforskriften trer i kraft 1. mars 2017 når det gjelder utdanningens første del og når det gjelder spesialisering for tannleger etter § 29. Spesialistforskriften trer i kraft 1. mars 2019 når det gjelder utdanningens andre og tredje del og når det gjelder spesialistkodkjenning etter § 24 til § 28. Endringer i øvrige forskrifter trer i kraft 1. mars 2017 jf. spesialistforskriften § 34.

9. des. Nr. 1483 2016

Forskrift om endring i forskrift om offentlige anskaffelser (anskaffelsesforskriften)

Hjemmel: Fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 17. juni 2016 nr. 73 om offentlige anskaffelser (anskaffelsesloven) § 16. Kunngjort 13. desember 2016 kl. 14.15.

I

I forskrift 12. august 2016 nr. 974 om offentlige anskaffelser (anskaffelsesforskriften) gjøres følgende endring:

§ 32–1 første punktum skal lyde:

Forskriften gjelder fra 1. januar 2017.

II

Forskriften trer i kraft straks.

9. des. Nr. 1484 2016

Forskrift om endring i forskrift om innkjøpsregler i forsyningssektorene (forsyningsforskriften)

Hjemmel: Fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 17. juni 2016 nr. 73 om offentlige anskaffelser (anskaffelsesloven) § 16. Kunngjort 13. desember 2016 kl. 14.15.

I

I forskrift 12. august 2016 nr. 975 om innkjøpsregler i forsyningssektorene (forsyningsforskriften) gjøres følgende endring:

§ 28–2 første punktum skal lyde:

Forskriften gjelder fra 1. januar 2017.

II

Forskriften trer i kraft straks.

9. des. Nr. 1485 2016**Forskrift om endring i forskrift om konsesjonskontrakter (konsesjonskontraktforskriften)**

Hjemmel: Fastsett av Nærings- og fiskeridepartementet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 17. juni 2016 nr. 73 om offentlige anskaffelser (anskaffelsesloven) § 16. Kunngjort 13. desember 2016 kl. 14.15.

I

I forskrift 12. august 2016 nr. 976 om konsesjonskontrakter (konsesjonskontraktforskriften) gjøres følgende endring:

§ 15–1 skal lyde:

Forskriften gjelder fra 1. januar 2017.

II

Forskriften trer i kraft straks.

9. des. Nr. 1486 2016**Forskrift om endring i forskrift om endring i forskrift om klagenemnd for offentlige anskaffelser**

Hjemmel: Fastsett av Nærings- og fiskeridepartementet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 17. juni 2016 nr. 73 om offentlige anskaffelser (anskaffelsesloven) § 16. Kunngjort 13. desember 2016 kl. 14.15.

I

I forskrift 12. august 2016 nr. 977 om endring i forskrift om klagenemnd for offentlige anskaffelser gjøres følgende endring:

Del II Ikraftsetting og overgangsbestemmelser punkt 1 skal lyde:

Endringene gjelder fra 1. januar 2017.

II

Forskriften trer i kraft straks.

9. des. Nr. 1487 2016**Forskrift om endring i forskrift om overgangsregler for lov 17. juni 2016 nr. 73 om offentlige anskaffelser (anskaffelsesloven)**

Hjemmel: Fastsett av Nærings- og fiskeridepartementet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 17. juni 2016 nr. 73 om offentlige anskaffelser (anskaffelsesloven) § 18. Kunngjort 13. desember 2016 kl. 14.15.

I

I forskrift 12. august 2016 nr. 978 om overgangsregler for lov 17. juni 2016 nr. 73 om offentlige anskaffelser (anskaffelsesloven) gjøres følgende endring:

§ 2 skal lyde:

Forskriften gjelder fra 1. januar 2017.

II

Forskriften trer i kraft straks.

9. des. Nr. 1488 2016**Forskrift om endring i forskrift om omregistreringsavgift**

Hjemmel: Fastsett av Finansdepartementet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter (motorkjøretøy- og båtavgiftsloven) og Stortingets avgiftsvedtak. Kunngjort 13. desember 2016 kl. 14.15.

I

I forskrift 2. juli 1986 nr. 1430 om omregistreringsavgift gjøres følgende endringer:

§ 5 oppheves.

§ 7 oppheves.

§ 8 oppheves.

II

Endringene under I trer i kraft 1. januar 2017.

9. des. Nr. 1489 2016**Forskrift om oppheving av forskrift om Skatteklagenemnda**

Hjemmel: Fastsatt av Finansdepartementet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) § 2–4b nr. 5, lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven) § 12–2 og lov 19. desember 2014 nr. 77 om endringer i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) del VI siste ledd annet punktum. Kunngjort 13. desember 2016 kl. 14.15.

I

Forskrift 22. januar 2016 nr. 54 om Skatteklagenemnda oppheves.

II

Endringene under I trer i kraft 1. januar 2017.

9. des. Nr. 1490 2016**Forskrift om endring i forskrift om årsavgift for motorvogn**

Hjemmel: Fastsatt av Finansdepartementet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter (motorkjøretøy- og båtavgiftsloven) og Stortingets vedtak om årsavgift. Kunngjort 13. desember 2016 kl. 14.15.

I

I forskrift 4. juli 1986 nr. 1433 om årsavgift for motorvogn gjøres følgende endringer:

§ 8 oppheves.

§ 10 oppheves.

§ 11 oppheves.

II

Endringene under I trer i kraft 1. januar 2017.

9. des. Nr. 1491 2016**Forskrift om oppheving av forskrift om oppgaveplikt i deltakerlignet selskap**

Hjemmel: Fastsatt av Finansdepartementet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) § 4–9 nr. 1 tredje punktum. Kunngjort 13. desember 2016 kl. 14.15.

I

Forskrift 19. desember 2014 nr. 1882 om oppgaveplikt i deltakerlignet selskap oppheves.

II

Opphevingen under I trer i kraft 1. januar 2017.

9. des. Nr. 1492 2016**Forskrift om oppheving av forskrift om regnskapsføring for utenlandske selskaper og personer som driver virksomhet på norsk sokkel, unntatt petroleumsutvinning og rørledningstransport (Regnskapsloven 1977)**

Hjemmel: Fastsatt av Finansdepartementet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv. (petroleumsskatteloven) § 8. Kunngjort 13. desember 2016 kl. 14.15.

I

Forskrift 29. januar 1988 nr. 117 om regnskapsføring for utenlandske selskaper og personer som driver virksomhet på norsk sokkel, unntatt petroleumsutvinning og rørledningstransport (Regnskapsloven 1977) oppheves.

II

Opphevingen under I gjelder fra 1. januar 2017.

9. des. Nr. 1493 2016**Forskrift om endring i forskrift for skattemessig behandling av deltakere i samordning og omfordeling av andeler i petroleumsforekomst**

Hjemmel: Fastsett av Finansdepartementet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv. (petroleumsskatteloven) § 10. Kunngjort 13. desember 2016 kl. 14.15.

I

I forskrift 2. desember 1988 nr. 998 for skattemessig behandling av deltakere i samordning og omfordeling av andeler i petroleumsforekomst gjøres følgende endringer:

§ 2 første ledd skal lyde:

(1) Redusere grunnlag for avskrivninger og grunnlag for friinntekt med de beløp som forholdsmessig tilsvarer reduksjonen i andelen.

For driftsmidler som avskrives etter saldometode, jf. skatteloven § 14–40, skal reduksjonen foretas i det opprinnelige saldogrunnlag.

§ 3 første ledd skal lyde:

(1) Øke grunnlaget for avskrivninger og grunnlaget for friinntekt med de beløp som forholdsmessig tilsvarer økningen i andelen.

For driftsmidler som avskrives etter saldometode, jf. skatteloven § 14–40, skal økningen foretas i det opprinnelige saldogrunnlag.

§ 7 tredje avsnitt skal lyde:

Dersom departementet finner at en skattemessig løsning som det er søkt om samtykke til etter denne paragraf er så omfattende eller teknisk komplisert at det vil medføre vesentlige administrative eller tekniske problemer å vurdere, gjennomføre eller kontrollere de elementer løsningen består av, skal departementet ikke gi samtykke til løsningen.

§ 8 skal lyde:

§ 8. De deltakerne som gjennomfører en samordning eller omfordeling etter bestemmelsene i denne forskriften skal, sammen eller hver for seg, overlevere et dokument til Finansdepartementet eller den det gir fullmakt som viser de regnskapsmessige og skattemessige effekter og endringer samordningen eller omfordelingen har medført, jf. § 2 og § 3 i denne forskriften. Dokumentet skal overleveres senest samtidig med levering av skattemeldingen for det år samordningen eller omfordelingen er foretatt.

Hver deltaker som gjennomfører en samordning eller omfordeling etter bestemmelsene i denne forskriften, skal levere et eksemplar av dokumentet som er nevnt i første ledd, i original eller kopi til Oljeskattekontoret, sammen med skattemeldingen for det år samordningen eller omfordelingen er foretatt.

II

Endringene under I trer i kraft 1. januar 2017.

9. des. Nr. 1494 2016**Forskrift om oppheving av forskrift om bindende forhåndsuttalelser for skattepliktige etter petroleumsskatteloven**

Hjemmel: Fastsett av Finansdepartementet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster m.v. § 6 nr. 4. Kunngjort 13. desember 2016 kl. 14.15.

I

Forskrift 22. november 1991 nr. 752 om bindende forhåndsuttalelser for skattepliktige etter petroleumsskatteloven oppheves.

II

Opphevingen under I gjelder fra 1. januar 2017.

9. des. Nr. 1495 2016**Forskrift om endring i forskrift om beregning og fastsetting m.v. av arbeidsgiveravgift til folketrygden**

Hjemmel: Fastsett av Skattedirektoratet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 23–2 siste ledd og § 24–5 første og annet ledd, jf. delegeringsvedtak 18. november 1997 nr. 1168. Kunngjort 13. desember 2016 kl. 14.15.

I

I forskrift 2. desember 1997 nr. 1385 om beregning og fastsetting m.v. av arbeidsgiveravgift til folketrygden gjøres følgende endring:

§ 6 skal lyde:

Fastsettelse av arbeidsgiveravgift i medhold av skatteforvaltningsloven § 12–1 skal foretas av skattekontoret for den kommunen hvor arbeidsgiveravgiften skal innbetales.

II

Endringen under I trer i kraft 1. januar 2017.

9. des. Nr. 1496 2016**Forskrift om oppheving av forskrift om gebyr ved for sent levert, mangelfull eller uriktig oppgave etter ligningsloven § 5–6 nr. 1 og 2 jf. nr. 3**

Hjemmel: Fastsatt av Finansdepartementet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) § 10–8 nr. 2. Kunngjort 13. desember 2016 kl. 14.15.

I

Forskrift 14. juli 1994 nr. 725 om gebyr ved for sent levert, mangelfull eller uriktig oppgave etter ligningsloven § 5–6 nr. 1 og 2, jf. nr. 3 oppheves.

II

Opphevingen under I trer i kraft 1. januar 2017.

9. des. Nr. 1497 2016**Forskrift om oppheving av forskrift om regnskapsføring for billedkunstnere**

Hjemmel: Fastsatt av Finansdepartementet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) § 5–2 og delegeringsvedtak 3. februar 1989 nr. 74. Kunngjort 13. desember 2016 kl. 14.15.

I

Forskrift 21. februar 1995 nr. 180 om regnskapsføring for billedkunstnere oppheves.

II

Opphevingen under I trer i kraft 1. januar 2017.

29. nov. Nr. 1498 2016**Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter sei i Nordsjøen og Skagerrak i 2016**

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeridirektoratet 29. november 2016 med hjemmel i lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevande marine ressurser (havressurslova) § 11 og § 12, jf. forskrift 15. desember 2015 nr. 1609 om regulering av fisket etter sei i Nordsjøen og Skagerrak i 2016 § 12 og delegeringsvedtak 16. oktober 2001 nr. 4686. Kunngjort 14. desember 2016 kl. 14.45.

I

I forskrift 15. desember 2015 nr. 1609 om regulering av fisket etter sei i Nordsjøen og Skagerrak i 2016 gjøres følgende endringer:

§ 5 skal lyde:

Fartøy med torsketråltillatelse som er registrert som fabrikktrålere kan maksimalt fiske og lande inntil 1 260 tonn.

Fartøy med torsketråltillatelse som er registrert som ferskfisk- og rundfrystrålere eller småtrålere kan maksimalt fiske og lande inntil 900 tonn.

§ 6 skal lyde:

Fartøy med seitråltillatelse med kvotefaktor 1,00 kan maksimalt fiske og lande inntil 600 tonn.

§ 7 skal lyde:

Fartøy med pelagisk tråltillatelse og fartøy med nordsjøtråltillatelse kan maksimalt fiske og lande inntil 600 tonn.

Fartøy med avgrenset nordsjøtråltillatelse som har fisket mer enn 325 tonn sei i ett av årene 2006, 2007 og 2008 får kvotefaktor 1 og kan maksimalt fiske og lande inntil 400 tonn. Andre fartøy med avgrenset nordsjøtråltillatelse får kvotefaktor 0,5 og kan maksimalt fiske og lande inntil 200 tonn.

Maksimalkvotene i første og andre ledd skal også dekke bifangst av sei i fartøyenes pelagiske trålfiske.

Fartøy med nordsjøtråltillatelse eller avgrenset nordsjøtråltillatelse som også har adgang til å fiske sei med konvensjonelle redskaper, kan uten hinder av forbudet i § 10 første ledd fiske begge seikvotene. Fartøyet kan til sammen likevel ikke fiske mer enn den høyeste maksimalkvoten som gjelder for én av gruppene fartøyet deltar i.

II

Forskriften trer i kraft straks.

7. des. Nr. 1499 2016

Forskrift om endring i forskrift om private virksomheters adgang til å yte spesialisthelsetjenester mot betaling fra staten

Hjemmel: Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 7. desember 2016 med hjemmel i lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. (spesialisthelsetjenesteloven) § 4–3. Kunngjort 14. desember 2016 kl. 14.45.

I

I forskrift 29. oktober 2015 nr. 1232 om private virksomheters adgang til å yte spesialisthelsetjenester mot betaling fra staten gjøres følgende endringer:

I § 2, § 3 andre ledd bokstav a), c), f), i), j) og p), § 3 tredje ledd, femte og sjette ledd, § 4 første og andre ledd, § 5 fjerde ledd, § 6 første ledd, § 8 første og andre ledd, § 9 første og andre ledd, § 10 første og andre ledd og § 12 skal uttrykket «HELFO» erstattes med «Helfo».

§ 11 skal lyde:

Følgende tjenester gir godkjente virksomheter rett til betaling fra staten:

1. *Døgnbehandling innen psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB)*

a) *Psykisk helsevern for voksne*

<i>Tjeneste</i>	<i>Unntatt fra dette</i>
Alvorlig angst, alvorlig depresjon og alvorlige traumelidelser	– Pasienter med psykiske lidelser og/eller rusavhengighet i kombinasjon med alvorlig somatisk sykdom som krever samtidig behandling fra flere deler av spesialisthelsetjenesten.
Alvorlige psykoselidelser, alvorlige bipolare lidelser, alvorlige personlighetsforstyrrelser, alvorlige spiseforstyrrelser, komplekse traumer og alderspsykiatri, samt alvorlige psykiske lidelser og samtidig omfattende rusmiddelproblemer (ROP-pasienter).	– Pasienter med lavfrekvente tilstander/sjeldne tilstander som krever høyspesialisert utredning og behandling. Dette vil bl.a. omfatte nevropsykiatriske tilstander (Epilepsi, Huntingtons sykdom, Parkinsons sykdom, Multippel sklerose, Tourettes syndrom m. flere) hvor psykiatrisk manifestasjon er en del av sykdomsbildet, alvorlige spiseforstyrrelser med livstruende lav vekt og psykisk utviklingshemning med sammensatt alvorlig problematikk.
	– Pasienter med tvang i henhold til helse- og omsorgstjenesteloven kap. 10 og psykisk helsevernloven kap. 3.

b) *Psykisk helsevern for barn og unge*

Målgruppen: barn og unge som har behov for døgnbehandling. Barn og unge med psykiske vansker som har rett til behandling i spesialisthelsetjenesten hvor et poliklinisk behandlingstilbud ikke vil være faglig tilstrekkelig

<i>Tjeneste</i>	<i>Unntatt fra dette</i>
Alvorlig depresjon eller bipolar lidelse, alvorlig atferds- og følelsesmessige forstyrrelser med samtidig alvorlig tilleggspromatikk	– Barn under 13 år
aggresjon/vold/utagering/selvskading, alvorlig psykoselidelse, samtidige alvorlige psykiske lidelser og rusmiddelproblemer, spiseforstyrrelser	– Alvorlig utviklingsforstyrrelser kombinert med alvorlig psykopatologi
	– Alvorlige tvangstanker og/eller tvangshandlinger
	– Alvorlig spiseforstyrrelse med kritisk lav vekt
	– Alvorlig angstlidelser skal primært ha poliklinisk og ambulant behandling
	– Pasienter med tvang i henhold til helse- og omsorgstjenesteloven kap. 10 og psykisk helsevernloven kap. 3.

c) *Tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB)*

<i>Tjeneste</i>	<i>Unntatt fra dette</i>
Planlagt avgiftning som del av et behandlingsforløp	– Pasienter med psykiske lidelser og/eller rusavhengighet i kombinasjon med alvorlig somatisk sykdom som krever samtidig behandling fra flere deler av spesialisthelsetjenesten.
Behandling av pasienter med rusmiddelproblemer og samtidig psykisk lidelse (ROP-pasienter)	– Pasienter med tvang i henhold til helse- og omsorgstjenesteloven kap. 10 og psykisk helsevernloven kap. 3.
Ordinær døgntilrettelagt TSB	– Pasienter med psykiske lidelser og/eller rusavhengighet i kombinasjon med alvorlig somatisk sykdom som krever samtidig behandling fra flere deler av spesialisthelsetjenesten.
	– Pasienter med tvang i henhold til helse- og omsorgstjenesteloven kap. 10 og psykisk helsevernloven kap. 3.
	– Brukerstyrte plasser

2. *Somatiske tjenester*a) *Hjerte og kar*

<i>Tjeneste</i>	<i>Diagnosekode</i>	<i>Prosedyre</i>
Hjerteutredning hos spesialist inkludert arbeids-EKG		FPFE50 Arbeids-EKG
Hjerteutredning hos spesialist inkludert ultralyd hjerte		SXF0HK Fullstendig ekkokardiografi SXF0LK Transøsofageal ekkokardiografi SXF0GK Enkel ekkokardiografi
Hjerteutredning hos spesialist inkludert arbeids-EKG og ultralyd		FPFE50 Arbeids-EKG SXF0HK Fullstendig ekkokardiografi SXF0LK Transøsofageal ekkokardiografi SXF0GK Enkel ekkokardiografi
Hjerteutredning hos spesialist (inkludert andre undersøkelser enn arbeids-EKG og ultralyd hjerte som er indisert)		
Ultralyd halskar		SPH0AK UL Halskar

b) *Gynekologi*

<i>Tjeneste</i>	<i>Diagnosekode</i>	<i>Prosedyre</i>
Operasjon av genitalt fremfall	N81.0 Uretrocele hos kvinne	LEF 00 Fremre kolporafi
	N81.1 Cystocele	LEF 03 Bakre kolporafi
	N81.2 Fullstendig uterovaginalt fremfall	LEF 10 Kolpoperineoplastikk
	N81.3 Fullstendig uterovaginalt fremfall	LEF 13 Vaginal hysterectomi for prolaps
	N81.4 Uspesifisert uterovaginalt fremfall	LEF 16 Fullstendig prolaps-plastikk
	N81.5 Vaginalt enterocele	LEF 20 Partiell kolpoplekse
	N81.6 Rektocel	LEF 23 Total kolpoplekse
	N81.8 Annet spesifisert fremfall av kvinnelige kjønnsorganer	LEF 40 Vaginal operasjon for enterocele
		LEF 41 Laparoskopisk operasjon for enterocele
Urinlekkasje	N39.3 Stressinkontinens	LEG 10 Vaginal urethrocystopeksi

c) *Øye*

<i>Tjeneste</i>	<i>Diagnosekode</i>	<i>Prosedyre</i>
Grå stær	H25.0 Begynnende aldersbetinget grå stær	CJE 10 Fakoemulsifikasjon med implantasjon av kunstig linse i fremre kammer
	H25.1 Kjernestær hos eldre	CJE 15 Fakoemulsifikasjon med implantasjon av kunstig linse i fremre kammer og iridektomi eller iridotomi
	H25.2 Aldersbetinget grå stær av Morgagni-type	CJE 20 Fakoemulsifikasjon med
	H25.8 Annen spesifisert aldersbetinget grå stær	

<i>Tjeneste</i>	<i>Diagnosekode</i>	<i>Prosedyre</i>
	H25.9 Uspesifisert aldersbetinget grå stær	implantasjon av kunstig linse i bakre kammer CJE 25 Fakoemulsifikasjon med implantasjon av kunstig linse i bakre kammer og iridektomi eller iridotomi

d) *Bevegelsesapparatet*

<i>Tjeneste</i>	<i>Diagnosekode</i>	<i>Prosedyre</i>
Hofteartrose behandling med totalprotese	M16.0 Primær hofteleddsartrose, bilateral	NFB 20 Implantasjon av primær totalprotese i hofteledd uten sement
	M16.1 Primær hofteleddsartrose, uten opplysning om bilateral manifestasjon	NFB 30 Implantasjon av primær totalprotese i hofteledd med hybrid teknikk
	M16.2 Hofteleddsartrose som følge av dysplasi, bilateral	NFB 40 Implantasjon av primær totalprotese i hofteledd med sement
	M16.3 Hofteleddsartrose som følge av dysplasi, uten opplysning om bilateral manifestasjon	
	M16.4 Posttraumatisk hofteleddsartrose, bilateral	
	M16.5 Posttraumatisk hofteleddsartrose, uten opplysning om bilateral manifestasjon	
	M16.6 Annen sekundær hofteleddsartrose, bilateral	
Kneleddsartrose behandling med protese	M16.7 Annen sekundær hofteleddsartrose, uten opplysning om bilateral manifestasjon	
	M17.0 Primær kneleddsartrose, bilateral	NGB 20 Implantasjon av primær totalprotese i kneledd uten sement
	M17.1 Primær kneleddsartrose, uten opplysning om bilateral manifestasjon	NGB 30 Implantasjon av primær totalprotese i kneledd med hybrid teknikk
	M17.2 Posttraumatisk kneleddsartrose, bilateral	NGB 40 Implantasjon av primær totalprotese i kneledd med sement
	M17.3 Posttraumatisk kneleddsartrose, uten opplysning om bilateral manifestasjon	NGB 01 Implantasjon av medial primær delprotese i kneledd uten sement
	M17.4 Annen sekundær kneleddsartrose, bilateral	NGB 02 Implantasjon av lateral primær delprotese i kneledd uten sement
	M17.5 Annen sekundær kneleddsartrose, uten opplysning om bilateral manifestasjon	NGB 03 Implantasjon av patellofemoral primær delprotese uten sement
		NGB 04 Implantasjon av flere primære delprotesekomponenter i kneledd uten sement
		NGB 11 Implantasjon av medial primær delprotese i kneledd med sement
		NGB 12 Implantasjon av lateral primær delprotese i kneledd med sement
		NGB 13 Implantasjon av patellofemoral primær delprotese med sement
		NGB 14 Implantasjon av flere primære delprotesekomponenter i kneledd med sement

<i>Tjeneste</i>	<i>Diagnosekode</i>	<i>Prosedyre</i>
Ganglion hånd	M67.4 Ganglion	NDM 39 Eksisjon av synovialt ganglion i håndledd eller hånd NDM 99 Annen operasjon på fascie, ganglion, seneskjede eller bursa i håndledd eller hånd
Ganglion fot	M67.4 Ganglion	NHM 39 Eksisjon av synovialt ganglion i ankel eller fot NHM 99 Annen operasjon på fascie, ganglion, seneskjede eller bursa i ankel eller fot
Fjerning av metall (ikke i nakke og rygg)	Z47.0 Etterbehandling som omfatter fjerning av osteosyntesemateriale	NBU 49 Fjerning av osteosyntesemateriale fra skulder eller overarm NCU 49 Fjerning av osteosyntesemateriale fra albue eller underarm NDU 49 Fjerning av osteosyntesemateriale fra håndledd eller hånd NFU 49 Fjerning av osteosyntesemateriale fra femur NGU 49 Fjerning av osteosyntesemateriale fra kne eller legg NHU 49 Fjerning av osteosyntesemateriale fra ankel eller fot
Hallux valgus	M20.1 Hallux valgus (ervert)	NHK 17 Reseksjon eller eksisjon av metatars NHK 18 Reseksjon eller eksisjon av bein i tå NHK 57 Osteotomi i metatars med aksekorreksjon, rotasjon eller forskyvning NHK 58 Osteotomi i tå med aksekorreksjon, rotasjon eller forskyvning NHG 09 Eksisjonsartroplastikk i annet ledd i fot NHG 44 Artrrodese av første tarsometatarsalledd med intern fiksasjon NHG 46 Artrrodese av første metatarsofalangealledd med intern fiksasjon NHG 49 Artrrodese av annet ledd i fot med intern fiksasjon
Hammertå	M20.4 Annen hammertå (ervert)	NHK 17 Reseksjon eller eksisjon av metatars NHK 18 Reseksjon eller eksisjon av bein i tå NHK 57 Osteotomi i metatars med aksekorreksjon, rotasjon eller forskyvning NHK 58 Osteotomi i tå med aksekorreksjon, rotasjon eller forskyvning NHG 09 Eksisjonsartroplastikk i annet ledd i fot
Carpal tunnel syndrom	G56.0 «Carpal tunnel syndrome»	ACC 51 Dekompresjon og adheranseløsning av nervus

<i>Tjeneste</i>	<i>Diagnosekode</i>	<i>Prosedyre</i>
		medianus
		NDE 11 Endoskopisk deling eller eksisjon av ligament i håndledd eller hånd
Triggerfinger	M65.3	NDE 12 Åpen deling eller eksisjon av ligament i håndledd eller hånd
Inngrodd negl		NDM 49 Spalting av seneskjede i håndledd eller hånd
Slitasje i tommelens rotledd	M18.1	QDH 10 Eksisjon av negleseng på tå
	M18.2	NDG 02 Eksisjonsartroplastikk i første karpometakarpalledd
	M18.3	NDG 12 Interposisjonsartroplastikk i første karpometakarpalledd
	M18.4	NDG 22 Annen artroplastikk i første karpometakarpalledd uten protese
	M18.5	NDG 32 Artrodese i første karpometakarpalledd uten fiksasjon
	M18.9	NDG 42 Artrodese i første karpometakarpalledd med intern fiksasjon
		NDG 52 Artrodese i første karpometakarpalledd med ekstern fiksasjon
		NDG 92 Annen eksisjon, rekonstruksjon eller artrodese i første karpometakarpalledd
Interdigitalt nevrom i fot (inkl. Mortons metatarsalgi)	G57.6	ACB 19 Eksisjon av lesjon i annen eller uspesifisert perifer nerve
	G57.8	ACB 99 Annen operasjon for lesjon i annen eller uspesifisert perifer nerve
		ACC 19 Overskjæring av annen eller uspesifisert nerve
		ACC 99 Annen operasjon for funksjonsforstyrrelse i annen eller uspesifisert perifer nerve

e) *Fordøyelsessystemet*

<i>Tjeneste</i>	<i>Diagnosekode</i>	<i>Prosedyre</i>
Mage-tarm undersøkelser		JUD 02 Gastroskopi
Gastroskopi		JUD 05 Gastroskopi med biopsi
Mage-tarm undersøkelser		JUF 32 Koloskopi
Koloskopi		JUF 35 Koloskopi med biopsi
Mage-tarm undersøkelser		JUF 42 Fleksibel sigmoidoskopi
Sigmoidoskop		JUF 45 Fleksibel sigmoidoskopi med biopsi
Mage-tarm undersøkelser		JUG 02 Rektoskopi
Rektoskopi		JUG 05 Rektoskopi med biopsi
Åpen enkeltsidig brokkoperasjon hos voksne, lår og lyske	K40.9	JAB 10 Operasjon for lyskebrokk
	K41.9	JAB 30 Operasjon for lyskebrokk med fremmed materiale
		JAB 96 Annen operasjon for lyskebrokk
		JAC 10 Operasjon for lårbrokk
		JAC 30 Operasjon for lårbrokk med fremmed materiale
		JAC 96 Annen operasjon for lårbrokk

<i>Tjeneste</i>	<i>Diagnosekode</i>	<i>Prosedyre</i>
Åpen dobbeltsidig brokkoperasjon hos voksne, lår og lyske	K40.2 K41.2	JAB 10 Operasjon for lyskebrokk JAB 30 Operasjon for lyskebrokk med fremmed materiale JAB 96 Annen operasjon for lyskebrokk JAC 10 Operasjon for lårbrokk JAC 30 Operasjon for lårbrokk med fremmed materiale JAC 96 Annen operasjon for lårbrokk
Laparoskopisk enkeltsidig brokkoperasjon hos voksne, lår og lyske	K40.9 K41.9	JAB 11 Laparoskopisk operasjon for lyskebrokk JAC 11 Laparoskopisk operasjon for lårbrokk
Laparoskopisk dobbeltsidig brokkoperasjon hos voksne, lår og lyske	K40.2 K41.2	JAB11 Laparoskopisk operasjon for lyskebrokk JAC11 Laparoskopisk operasjon for lårbrokk

f) *Urologi, nyre og urinveier*

<i>Tjeneste</i>	<i>Diagnosekode</i>	<i>Prosedyre</i>
Godartet forstørret prostata	N40 Benign prostata- obstruksjon	KED 22 Transurethral reseksjon av prostata
Trang forhud, voksne >15 år Cystoskopi		KGH 10 Operasjon for fimose KUC 02 Cystoskopi KUC 05 Cystoskopi med biopsi KUC 12 Retrograd endoskopi av kutan cystoenterostomi KUC 15 Retrograd endoskopi av kutan cystoenterostomi med biopsi KUC 22 Urethroncystoskopi KUC 25 Urethroncystoskopi med biopsi

g) *Hud og plastikkirurgi*

<i>Tjeneste</i>	<i>Diagnosekode</i>	<i>Prosedyre</i>
Brystreduserende operasjon kvinne		HAD 30 Reduksjonsmammoplastikk med transposisjon av areola HAD 35 Reduksjonsmammoplastikk med transplantasjon av areola HAD 20 Fettsuging i mamma, kombinert med HAD 30 Reduksjonsmammoplastikk med transposisjon av areola HAD 20 Fettsuging i mamma, kombinert med HAD 35 Reduksjonsmammoplastikk med transplantasjon av areola
Brystreduserende operasjon mann (gynecomasti)		HAD 30 Reduksjonsmammoplastikk med transposisjon av areola HAD 35 Reduksjonsmammoplastikk med transplantasjon av areola HAD 20 Fettsuging i mamma, kombinert med HAD 30 Reduksjonsmammoplastikk med transposisjon av areola HAD 20 Fettsuging i mamma,

<i>Tjeneste</i>	<i>Diagnosekode</i>	<i>Prosedyre</i>
		kombinert med HAD 35 Reduksjonsmammoplastikk med transplantasjon av areola

Helsedirektoratet fastsetter og kunngjør priser for tjenestene.

Prisen omfatter alle deler av helsehjelpen, herunder undersøkelser, behandling og oppfølging, som for eksempel etterkontroller eller oppfølging av infeksjoner og andre komplikasjoner.

II

Endringene gjelder fra 1. januar 2017.

8. des. Nr. 1500 2016

Forskrift om endring i forskrift om krav til kvalitet og sikkerhet ved håndtering av humane celler og vev (forskrift om håndtering av humane celler og vev) og endring i forskrift om kvalitet og sikkerhet for humane organer beregnet for transplantasjon (forskrift om humane organer til transplantasjon)

Hjemmel: Hjemmel: Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 8. desember 2016 med hjemmel i lov 7. mai 2015 nr. 25 om donasjon og transplantasjon av organ, celler og vev (transplantasjonslova) § 4 andre ledd. Kunngjort 14. desember 2016 kl. 14.45.

I

I forskrift 7. desember 2015 nr. 1430 om krav til kvalitet og sikkerhet ved håndtering av humane celler og vev (forskrift om håndtering av humane celler og vev) gjøres følgende endring:

§ 8 skal lyde:

§ 8. Internkontroll mv.

Virksomhetene skal følge forskrift 28. oktober 2016 nr. 1250 om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten. Virksomhetene skal blant annet utarbeide:

- Standardprosedyrer for alle prosesser som har innvirkning på kvaliteten og sikkerheten ved håndteringen av humane celler og vev. Prosedyrene skal beskrive fasene i en bestemt prosess, materialer og metoder som skal brukes og det forventede sluttproduktet.
- Retningslinjer og rutiner som sikrer effektiv, pålitelig og korrekt journalføring, donorregistrering, koding og uttaks- og mottaksrapportering.
- Prosedyrer for å håndtere avvik fra kvalitets- og sikkerhetsstandardene som følger av denne forskriften.
- Prosedyrer for identifisering, registrering og håndtering av celler og vev som ikke oppfyller kravene til kvalitet og sikkerhet som er fastsatt i denne forskriften.

Når avvik oppdages, skal det iverksettes undersøkelser og besluttes om korrigerende og forebyggende tiltak bør iverksettes.

Gjennomførte undersøkelser og korrigerende tiltak skal dokumenteres, iverksettes i rett tid, gjennomføres effektivt og evalueres.

Alle prosedyrer, retningslinjer mv. som inngår i systemet for kvalitetsforbedring ved håndtering av humane celler og vev skal nedtegnes.

Det skal foreligge en historisk oversikt over gjennomganger og eventuelle endringer i prosedyrer, retningslinjer og rutiner. Den siste versjonen av prosedyrer, retningslinjer og rutiner skal være i bruk og tilgjengelig for personalet.

Tilsynsmyndigheten, jf. § 56, kan gi pålegg om annen skriftlig dokumentasjon.

Uavhengige kvalifiserte personer skal minst hvert annet år kontrollere at virksomheter som koder, prosesserer, konserverer, oppbevarer og distribuerer celler og vev overholder forskriftens krav, prosedyrer, retningslinjer og rutiner.

II

I forskrift 7. desember 2015 nr. 1430 om krav til kvalitet og sikkerhet ved håndtering av humane celler og vev (forskrift om håndtering av humane celler og vev) gjøres følgende endring:

§ 56 fjerde ledd skal lyde:

Tilsyn med virksomhetene utføres jevnlig og minst hvert annet år. Tilsyn med import av celler og vev fra land utenfor EU/EØS og tredjelandsleverandørens aktiviteter, kan også finne sted dersom et annet EU/EØS-land retter en begrunnet anmodning om slikt tilsyn til norske myndigheter.

III

I forskrift 7. desember 2015 nr. 1401 om kvalitet og sikkerhet for humane organer beregnet for transplantasjon (forskrift om humane organer til transplantasjon) gjøres følgende endring:

§ 7 skal lyde:

§ 7. Internkontroll mv.

Virksomheten skal følge forskrift 28. oktober 2016 nr. 1250 om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten. Virksomheten skal blant annet utarbeide:

- a) Prosedyrer for;
  - verifisering av donors identitet
  - verifisering av donors eller pårørendes samtykke mv., jf. § 9
  - verifisering av donor- og organkarakterisering, jf. § 11
  - uttaking, preservering, pakking og merking, jf. § 13 og § 14 andre ledd
  - transport av organer, jf. § 14 første ledd
  - sikring av sporbarhet, jf. § 16. Prosedyrene skal klart angi oppgave- og ansvarsforholdet mellom donorsykehus, transplantasjonsvirksomheten og en eventuell europeisk organutvekslingsorganisasjon.
  - sikring av at nødvendig informasjon knyttet til donor- og organkarakterisering kommer frem til transplantasjonsvirksomheten i tide.
- b) Kvalifikasjonskrav til personalet på ethvert trinn i kjeden fra utvelgelse av donor til transplantasjon eller kassasjon.
- c) Instruks og rutiner for melding om alvorlige uønskede hendelser og alvorlige bivirkninger, jf. § 18 og § 19.
- d) Prosedyrer ved avvik fra de kvalitets- og sikkerhetsstandarder som følger av denne forskriften.

Når avvik fra forskriftens kvalitets- og sikkerhetsstandarder oppdages, skal det iverksettes dokumenterte undersøkelser som blant annet omfatter beslutning om eventuelle korrigerende og forebyggende tiltak. Korrigerende tiltak skal dokumenteres, iverksettes og gjennomføres effektivt og i rett tid. Etter at forebyggende og korrigerende tiltak er gjennomført, skal effekten evalueres.

Det skal foreligge en historisk oversikt over eventuelle endringer i prosedyrer, rutiner og instruks. Den siste versjonen av prosedyrer, rutiner og instruks skal være i bruk og tilgjengelig for personalet.

Tilsynsmyndigheten kan gi pålegg om annen skriftlig dokumentasjon.

IV

Endringene i I og III trer i kraft 1. januar 2017.

Endringene i II trer i kraft 29. april 2017.

8. des. Nr. 1501 2016

Forskrift om endring i forskrift om godkjenning av bil og tilhenger til bil

Hjemmel: Fastsatt av Vegdirektoratet 8. desember 2016 med hjemmel i lov 18. juni 1965 nr. 4 om vegtrafikk (vegtrafikkloven) § 13, § 14, § 15 og § 16, jf. delegeringsvedtak 24. november 1980 nr. 1.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg II kap. I nr. 45zzl (forordning (EU) nr. 582/2011 som endret ved forordning (EU) nr. 64/2012, forordning (EU) nr. 133/2014, forordning (EU) nr. 136/2014, forordning (EU) nr. 627/2014 og forordning (EU) 2016/1718). Kunngjort 14. desember 2016 kl. 14.45.

I

I forskrift 5. juli 2012 nr. 817 om godkjenning av bil og tilhenger til bil (bilforskriften) gjøres følgende endring:

§ 3 skal lyde:

Direktiv 2007/46/EF med vedlegg (rammedirektivet), med unntak av artiklene 34, 36, 46–51 og kapittel XV, som endret ved forordning (EF) nr. 1060/2008, forordning (EF) nr. 78/2009, forordning (EF) nr. 79/2009, forordning (EF) nr. 385/2009, forordning (EF) nr. 595/2009, forordning (EF) nr. 661/2009, direktiv 2010/19/EU som endret ved beslutning 2011/415/EU, forordning (EU) nr. 371/2010, forordning (EU) nr. 183/2011, forordning (EU) nr. 582/2011, forordning (EU) nr. 678/2011, forordning (EU) nr. 65/2012, forordning (EU) nr. 1229/2012, forordning (EU) nr. 1230/2012, forordning (EU) nr. 143/2013, forordning (EU) nr. 171/2013, forordning (EU) nr. 195/2013, forordning (EU) nr. 133/2014, forordning (EU) nr. 136/2014, forordning (EU) nr. 214/2014, forordning (EU) nr. 540/2014, forordning (EU) nr. 627/2014, forordning (EU) nr. 1171/2014, forordning (EU) 2015/166, forordning (EU) 2015/562, forordning (EU) 2015/758 og forordning (EU) 2016/1718 gjelder som norsk forskrift med de tilpasninger som følger av bestemmelsene i denne forskrift.

II

Forskriften trer i kraft straks.

9. des. Nr. 1502 2016

Forskrift om finansforetak og finanskonsern (finansforetaksforskriften)

Hjemmel: Fastsatt av Finansdepartementet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 10. juni 2005 nr. 44 om forsikringsvirksomhet (forsikringsvirksomhetsloven) § 7–5 (7), jf. delegeringsvedtak 13. november 2015 nr. 1309, lov 29. juni 2007 nr. 75 om verdipapirhandel

(verdipapirhandelloven) § 9–11, lov 25. november 2011 nr. 44 om verdipapirfond (verdipapirfondloven) § 1–5 og lov 10 april 2015 nr. 17 om finansforetak og finanskonsern (finansforetaksloven) § 1–6, § 1–7, § 2–10, § 2–11, § 2–12, § 4–2, § 4–3, § 5–2, § 5–4, § 5–5, § 5–7, § 6–1, § 7–3, § 7–10, § 8–2, § 8–4, § 8–16, § 8–18, § 9–1, § 10–9, § 10–10, § 11–8, § 11–9, § 11–10, § 11–11, § 11–12, § 11–13, § 11–14, § 11–15, § 12–27, § 13–6, § 13–18, § 14–3, § 14–17, § 15–1, § 15–2, § 15–3, § 15–3, § 15–4, § 15–5, § 15–6, § 16–5, § 16–7, § 16–8, § 16–10, § 17–1, § 19–1, § 19–2, § 19–3, § 19–4, § 19–6, § 19–8, § 20–1, § 20–2, § 20–3, § 20–4, § 20–6, § 20–7 og § 21–7. Kunngjort 14. desember 2016 kl. 14.45.

Kapittel 1. Formål, virkeområde, definisjoner mv.

§ 1–1. Virkeområde

Forskriften gjelder foretak og virksomhet som er omfattet av finansforetaksloven.

§ 1–2. Unntak for forsikring av husdyr

Finansforetaksloven gjelder ikke for forsikring av husdyr gjennom foretak som oppfyller følgende vilkår:

- a) foretaket har vedtektsfestet rett til å kreve tilleggsbidrag (etterutligning) eller å redusere erstatningsutbetalingene,
- b) ansvarsforsikring tilbys bare til dekning av tilleggsrisikoer,
- c) årlige premieinntekter er under en million euro,
- d) minst halvparten av premieinntektene gjelder forsikringer til medlemmer i det gjensidige selskapet,
- e) foretaket er organisert som samvirkeforetak i henhold til lov 29. juni 2007 nr. 81 om samvirkeforetak.

§ 1–3. Unntak for begravelsekasser og hjelpekasser

Finansforetaksloven gjelder ikke begravelsekasser og hjelpekasser som yter en maksimumsstøtte lik folketrygdens grunnbeløp. Finanstilsynet kan likevel pålegge kassene å gi opplysninger om sin virksomhet til Finanstilsynet. Hvis det er påkrevet av hensyn til mottakere av støtte, kan Finanstilsynet bestemme at slike ordninger helt eller delvis skal omfattes av loven.

§ 1–4. Unntak for sjøtrygdslag

Finansforetaksloven gjelder ikke forsikringsforeninger som går inn under lov 3. juli 1953 nr. 2 om sjøtrygdslag.

§ 1–5. Unntak for kraftleverandører

Kraftleverandører som felles fakturerer nettjenester og elektrisk energi i henhold til forskrift 11. mars 1999 nr. 301 om måling, avregning, fakturering av nettjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv., er unntatt fra kravet om konsesjon i finansforetaksloven § 2–1.

Finansieringsvirksomhet etter første ledd skal være begrenset til å yte kreditt til foretakets kunder for betaling av nettleie. Foretaket skal ikke låne penger fra annet enn selskaper i samme konsern og finansforetak.

Foretak som driver finansieringsvirksomhet etter første ledd, pålegges opplysningsplikt ovenfor Finanstilsynet tilsvarende den som følger av lov 7. desember 1956 nr. 1 om tilsynet med finansforetak mv. § 3 annet ledd annet punktum og tredje ledd.

Finansforetaksloven § 3–7 gjelder så langt den passer for foretak som driver finansieringsvirksomhet etter første ledd.

Kapittel 2. Krav om tillatelse til å etablere og drive virksomhet som finansforetak

Del I. Betalingsforetak

§ 2–1. Unntak fra lovens bestemmelser for betalingsforetak

Finansforetaksloven kapittel 6, med unntak av § 6–3 annet ledd, § 12–10, § 13–5 annet ledd og § 13–6 annet til syvende ledd gjelder ikke for betalingsforetak.

§ 6–1 i forskriften her gjelder for betalingsforetak.

§ 2–2. Opplysning om endringer

Betalingsforetak skal uten ugrunnet opphold melde fra til Finanstilsynet om endringer i de opplysninger som tidligere er mottatt fra virksomheten og som lå til grunn for vedtak om tillatelse.

§ 2–3. Generelt om bruk av oppdragstakere og salgskanaler

Betalingsforetaket skal påse at agenter, filialer og andre som handler på vegne av foretaket, informerer brukerne av betalingstjenestene at tilbyderer er agent, filial eller lignende for det norske betalingsforetaket.

§ 2–4. Bruk av agenter

§ 4–5 gjelder tilsvarende for betalingsforetak som skal yte betalingstjenester gjennom en agent i Norge.

§ 2–5. Begrenset tillatelse

Betalingsforetak med begrenset tillatelse etter finansforetaksloven § 2–10 tredje ledd kan stiftes og organiseres som enkeltpersonforetak. For betalingsforetak med begrenset tillatelse gjelder finansforetaksloven § 3–3 første ledd tilsvarende.

Betalingsforetak med begrenset tillatelse skal underrette Finanstilsynet dersom gjennomsnittet av de foregående 12 måneders samlede beløp for betalingstransaksjoner utført av virksomheten, inkludert eventuell agent som handler på vegne av virksomheten, overstiger et beløp tilsvarende 5 mill. NOK per måned eller annet beløp fastsatt etter reglene i finansforetaksloven § 2–10 tredje ledd bokstav c.

Finansforetaksloven kapittel 6, § 8–16 til og med § 8–21 og § 21–2 til og med § 21–6, samt § 14–12 i forskriften her gjelder ikke for betalingsforetak med begrenset tillatelse.

Finansforetaksloven § 8–1 til og med § 8–9 gjelder ikke betalingsforetak med begrenset tillatelse som er organisert som enkeltpersonforetak.

§ 2–6. Regnskap

Betalingsforetaket skal hvert halvår rapportere regnskapsopplysninger til Finanstilsynet på den måten Finanstilsynet angir.

Betalingsforetak som driver andre forretningsaktiviteter enn betalingstjenester skal fremstille regnskapet for betalingstjenestevirksomheten separat.

Del II. E-pengeforetak

§ 2–7. Unntak for lovens bestemmelser for e-pengeforetak

Finansforetaksloven § 12–10, § 13–5 annet ledd og § 13–6 annet til syvende ledd gjelder ikke for e-pengeforetak.

§ 2–8. Bruk av agenter

§ 4–5 gjelder tilsvarende for e-pengeforetak som skal yte betalingstjenester gjennom en agent i Norge.

§ 2–9. Unntak for e-pengeforetak med begrenset virksomhet

Departementet kan i enkeltvedtak unnta et e-pengeforetak fra enkelte eller samtlige bestemmelser gitt i eller i medhold av finansforetaksloven dersom det maksimalt kan lagres et beløp i norske kroner som tilsvarer 150 euro på det elektroniske medium og følgende betingelser er oppfylt:

- 1) samlet gjeld knyttet til utestående elektroniske penger skal i gjennomsnitt ikke overstige et beløp i norske kroner som tilsvarer 5 millioner euro, og
- 2) vilkårene i finansforetaksloven § 3–5 første ledd og § 8–17 første ledd første punktum er oppfylt.

Foretaket skal hvert år framlegge årsberetning eller annen redegjørelse for sin virksomhet for Finanstilsynet. Redegjørelsen skal inneholde opplysninger om størrelsen av den samlede gjeld knyttet til elektroniske penger. Redegjørelsen skal være mottatt av Finanstilsynet senest 1. august det påfølgende år.

Et e-pengeforetak som er gitt unntak etter første ledd, skal underrette Finanstilsynet om endringer som kan medføre at vilkårene for unntak ikke lenger vil oppfylles. Dersom vilkårene ikke lenger oppfylles, skal foretaket innen 30 dager søke om tillatelse i samsvar med finansforetaksloven § 3–1.

§ 2–10. Regnskap

E-pengeforetak skal hvert halvår rapportere regnskapsopplysninger til Finanstilsynet på den måten Finanstilsynet angir.

E-pengeforetak som også driver andre forretningsaktiviteter enn betalingstjenester og e-pengevirksomhet skal fremstille regnskapet for betalingstjenestevirksomheten/e-pengevirksomheten separat.

Del III. Forsikringsforetak

§ 2–11. Forsikringsklasser i livsforsikring

I livsforsikring gis det konsesjon for virksomhet i følgende forsikringsklasser:

- I. Alminnelig livsforsikring og tilleggsforsikring, som omfatter:
  - a) Kollektiv eller individuell kapitalforsikring med unntak for uføredeknninger
    - forsikring som kommer til utbetaling ved forsikredes død
    - forsikring som kommer til utbetaling ved oppnåelse av fastsatt alder
    - forsikring som kommer til utbetaling ved forsikredes død eller senest ved oppnåelse av fastsatt alder.
  - b) Kollektiv eller individuell livrente- og pensjonsforsikring med unntak for uføredeknninger.
  - c) Forsikring mot uførhet uavhengig av årsak, herunder premie- og innskuddsfritaksforsikring.
  - d) Tilleggsforsikringer til forsikringer nevnt under bokstav a eller b til dekning av
    - uførhet som følge av ulykke
    - uførhet som følge av sykdom
    - dødsfall som følge av ulykke.
- II. Ekteskaps- og fødselsforsikring, som omfatter:
  - a) Forsikring som forfaller til utbetaling ved inngåelse av ekteskap.
  - b) Forsikring som forfaller til utbetaling ved fødsel.
- III. Livsforsikring med investeringsvalg

Livsforsikring med investeringsvalg er forsikring hvor ytelsene er knyttet til verdien av spesifiserte eiendeler, som forsikringskunden velger sammensetningen av. Klassen omfatter:

  - a) Forsikringer nevnt i klasse I bokstav a og b.
  - b) Forsikringer nevnt i klasse II.
  - c) Forsikringer nevnt i klasse VI.

Klassen omfatter også forsikring nevnt i klasse I bokstav c, når forsikringen tegnes som tilleggsforsikring til forsikringer nevnt i klasse I bokstav a eller b.
- IV. Langsiktig ulykkes- og sykeforsikring

Klassen omfatter ulykkesforsikring og sykeforsikring som gjelder for lengre tid enn tre år og som ikke kan sies opp av forsikringsselskapet eller som kan sies opp bare under bestemte forhold som angis i forsikringsavtalen.

V. Forvaltning av midlene i pensjonsforetak og tilsvarende utenlandske pensjonsinnsparinger.

VI. Kapitaliseringsprodukter

Klassen omfatter sparekontrakter med utgangspunkt i aktuarielle beregninger, som består av forpliktelser av fastsatt varighet og størrelse.

§ 2–12. *Forsikringsklasser i skadeforsikring*

I skadeforsikring gis det konsesjon for virksomhet i følgende forsikringsklasser:

1. Ulykke (personforsikring)
  - forsikring som utbetales som et fast beløp (sumforsikring)
  - erstatning av økonomisk tap
  - kombinasjon av disse og
  - skade på passasjerer.
2. Sykdom (personforsikring)
  - sumforsikring
  - erstatning av økonomisk tap og
  - kombinasjon av disse.
3. Landkjøretøy (bortsett fra jernbanekjøretøy)

Skade på, eller tap av, motordrevne landkjøretøy og ikke-motordrevne landkjøretøy.
4. Jernbanekjøretøy.

Skade på eller tap av jernbanekjøretøy.
5. Luftfartøy

Skade på, eller tap av luftfartøy.
6. Skade på eller tap av havgående fartøy og fartøy på innsjø, elv eller kanal.
7. Skade på eller tap av godstransport (medregnet varer, bagasje og alt annet gods).
8. Brann- og naturskader

Skade på, eller tap av, eiendom og eiendeler (unntatt eiendom og eiendeler inkludert i klassene 3, 4, 5, 6 og 7) forårsaket av brann, eksplosjon, storm, naturkrefter, kjerne-energi og jordskred.
9. Annen skade på eiendom og eiendeler.
10. Ansvar forårsaket ved bruk av landkjøretøy (herunder førers ansvar).
11. Ansvar forårsaket ved bruk av luftfartøy (herunder førers ansvar).
12. Ansvar forårsaket ved bruk av havgående fartøy og fartøy på innsjø, elv eller kanal (herunder førers ansvar).
13. Alminnelig ansvar

Annet ansvar enn nevnt under klassene 10, 11 og 12.
14. Kreditt

Tap som følge av mislighold av forsikringstakers utestående fordringer (alminnelig insolvens, eksportkreditt, salg på avbetaling, hypotekforsikring, landbruksforsikring, restverdiforsikring mv).
15. Kausjon

Tap som følge av forsikringstakers mislighold av økonomiske forpliktelser overfor tredjemann.
16. Diverse økonomiske tap
  - tap av inntekt
  - tap av fortjeneste
  - tap ved underslag
  - indirekte handelstap
  - andre økonomiske tap.
17. Utgifter til rettshjelp.
18. Assistanse til personer som kommer i vanskeligheter under reise eller under fravær fra bostedet eller sitt faste oppholdssted.

§ 2–13. *Grupper av forsikringsklasser i skadeforsikring*

Konsesjon kan gis for virksomhet i følgende grupper av forsikringsklasser:

- a) Ulykkes- og sykeforsikring (klasse 1 og 2)
- b) Motorvognforsikring (klasse 1 fjerde strekpunkt, 3, 7 og 10)
- c) Sjø- og transportforsikring (klasse 1 fjerde strekpunkt, 4, 6, 7 og 12)
- d) Luftfartsforsikring (klasse 1 fjerde strekpunkt, 5, 7 og 11)
- e) Brann- og tingskadeforsikring (klasse 8 og 9)
- f) Ansvarsforsikring (klasse 10, 11, 12 og 13)
- g) Kreditt- og kausjonsforsikring (klasse 14 og 15)
- h) All skadeforsikring (klasse 1–13 og 16–18).

§ 2–14. *Tilleggsrisikoer i skadeforsikring*

Forsikringsforetak kan uten særskilt tillatelse dekke tilleggsrisikoer dersom de:

- a) er tilknyttet hovedrisikoen,
- b) angår det objekt som er dekket mot hovedrisikoen, og
- c) er dekket av den kontrakt som dekker hovedrisikoen.

Risikoene som omfattes av § 2–10 klasse 14, 15 og 17, kan likevel ikke anses som tilleggsrisikoer til andre klasser.

§ 2–15. Konesesjon for deler av en forsikringsklasse

Konesesjon skal gis for hele klasser, med mindre konesesjonssøknaden er begrenset til deler av en klasse.

§ 2–16. Skadeforsikring som kan overtas av livsforsikringselskaper

Livsforsikringsforetak kan gis tillatelse til å overta ulykke- og sykdomsforsikring.

Kapittel 3. Konesesjonsbehandling

§ 3–1. Egnethet

Ved søknad om konesesjon skal bare leder for nøkkelfunksjoner godkjennes av departementet.

Finansforetaket skal gi Finanstilsynet melding ved skifte av leder for nøkkelfunksjoner. Slik melding skal så vidt mulig gis på forhånd. Finansforetaksloven § 8–9 annet og tredje ledd gjelder ved slike meldinger.

Finansforetak skal gi melding til Finanstilsynet når personer som nevnt i finansforetaksloven § 3–1 fjerde ledd er skiftet ut fordi de ikke lenger oppfyller egnethetskravene.

Kapittel 4. Norske finansforetaks virksomhet i annen EØS-stat

§ 4–1. Unntak for gjenforsikringsvirksomhet

Finansforetaksloven § 4–2 og § 4–3 gjelder ikke for gjenforsikring.

§ 4–2. Pensjonsforetak

Finansforetaksloven § 4–2 gjelder ikke pensjonsforetak.

Når et pensjonsforetak skal drive grensekryssende virksomhet i annen EØS-stat, skal foretaket gi Finanstilsynet melding om:

- a) I hvilken stat dette gjelder
- b) Det pensjonstegnende firmaets navn
- c) De vesentligste kjennetegn ved den pensjonsordning som skal forvaltes for det pensjonstegnende firmaet.

Finanstilsynet skal sende melding til vertsstatens tilsynsmyndigheter senest innen tre måneder etter at melding som nevnt i annet ledd er mottatt. Dette gjelder likevel ikke hvis Finanstilsynet har grunn til å anta at foretakets organisatoriske og administrative forhold eller finansielle situasjon ikke er forsvarlig eller ledelsen ikke oppfyller kravene i lovens § 3–5.

Pensjonsforetaket kan starte forvaltningen av pensjonsordningen når foretaket har mottatt opplysninger om hvilke regler i vertslandet som skal gjelde for virksomheten og senest to måneder etter at vertslandsmyndigheten har mottatt meldingen fra Finanstilsynet.

§ 4–3. Melding om etablering av filial og grensekryssende virksomhet

Finanstilsynet kan fastsette nærmere krav til format, innhold og språk som skal benyttes ved melding etter finansforetaksloven § 4–2 første ledd og § 4–3 første ledd.

Et forsikringsforetaks melding om etablering av filial skal inneholde opplysninger om navnet på filialens generalagent og hvilke fullmakter denne har.

Et skadeforsikringsselskaps melding om filialetablering eller grensekryssende virksomhet som omfatter lovpliktig motorvognforsikring (klasse 10, ikke inkluderende transportøransvar), må vedlegges en erklæring som viser at foretaket er medlem i den nasjonale trafikksforsikringsforening og den nasjonale garantiordning i vertslandet, som dekker uforsikrede skadelidte. Melding om grensekryssende virksomhet må i tillegg inneholde navn og adresse på alle skaderepresentanter som foretaket har utpekt i vertsstaten henhold til vertslandets lovgivning.

Foretaket skal gi melding til Finanstilsynet og vertsstatens tilsynsmyndighet ved endringer av opplysninger som nevnt i tredje ledd.

§ 4–4. E-pengeforetaks og betalingsforetaks virksomhet i annen EØS-stat

Finansforetaksloven kapittel 4 og 5 gjelder ikke e-pengeforetak som departementet etter finansforetaksloven § 2–4 fjerde ledd har unntatt fra enkelte eller samtlige bestemmelser i loven eller betalingsforetak med begrenset tillatelse etter finansforetaksloven § 2–10 tredje ledd.

Finanstilsynet skal oversende melding etter finansforetaksloven §§ 4–2 til vertsstatens tilsynsmyndigheter senest én måned etter at melding er mottatt fra betalingsforetaket eller e-pengeforetaket.

§ 4–5. E-pengevirksomhet og ytelse av betalingstjenester gjennom agent

Betalingsforetak eller e-pengeforetak som skal yte betalingstjenester i en annen EØS-stat gjennom agent skal melde fra til Finanstilsynet.

Meldingen skal inneholde følgende opplysninger:

- a) Agentens navn og adresse
- b) En beskrivelse av internkontrollordningene som agenten vil benytte for å overholde pliktene etter hvitvaskingsloven

- c) Opplysninger om personer i foretakets ledelse og personer med ansvar for håndteringen av agenten, samt dokumentasjon på at disse er egnede
- d) Hvilken stat betalingstjenestene skal tilbys i
- e) Hvilke tjenester agenten skal tilby
- f) Opplysninger om de ansvarlige personer hos agenten.

Finanstilsynet skal melde fra om agenten til vertsstatens tilsynsmyndigheter senest innen én måned etter at opplysningene nevnt i annet ledd er mottatt. Meldingen til vertsstaten skal inneholde opplysningene i tredje ledd, samt informasjon om e-pengeforetaket eller betalingsforetaket, foretakets organisasjonsstruktur og en bekreftelse om at den planlagte virksomheten omfattes av foretakets tillatelse.

Dersom vertsstatens myndigheter har rimelig grunn til å mistenke at det i forbindelse med den kommende engasjeringen av agenten, har skjedd eller er blitt forsøkt hvitvasking av penger eller finansiering av terrorisme i henhold til direktiv 2005/60/EF, eller at engasjeringen av en slik agent vil kunne øke risiko for hvitvasking av penger eller finansiering av terrorisme, skal Finanstilsynet nekte å registrere agenten, eller annullere registreringen dersom denne allerede har skjedd.

E-pengeforetak kan ikke utstede e-penger gjennom agent. Innløsning og distribusjon av elektroniske penger kan skje gjennom fysiske eller juridiske personer som handler på vegne av foretaket. Agent for e-pengeforetak kan yte betalingstjenester på vegne av foretaket.

Kapittel 5. Utenlandske foretaks virksomhet her i riket

§ 5-1. Gjenforsikringsvirksomhet

Utenlandske forsikringsforetak kan drive gjenforsikringsvirksomhet her i riket grensekryssende eller gjennom filial uten å sende melding som nevnt i finansforetaksloven § 5-2 og § 5-5.

§ 5-2. Unntak fra plikt til å opplyse om garantiordning

Finansforetakslovens § 5-2 første ledd bokstav g, og § 5-5 første ledd tredje punktum gjelder ikke for forsikringsforetak.

§ 5-3. Lovens anvendelse på Lloyd's

Finansforetaksloven § 5-2 til § 5-9 gjelder også virksomheten til sammenslutningen av forsikringsgivere benevnt Lloyd's.

§ 5-4. Språk

Finanstilsynet kan kreve at en melding om filialetablering eller grenseoverskridende virksomhet gis på norsk.

§ 5-5. Forbud mot urimelige premier

Forbud etter forsikringsvirksomhetsloven § 3-6 tredje ledd, jf. finansforetaksloven § 5-4 annet ledd, kan bare gis der Finanstilsynet finner at premier eller forsikringsvilkår er urimelige.

§ 5-6. Krav til generalagent

Filial av EØS-forsikringsforetak her i riket skal ha en generalagent. Generalagenten skal være myndig og bosatt i en stat i EØS. Generalagenten skal ha vide nok fullmakter til å forplikte forsikringsforetaket overfor tredjemann og representere foretaket overfor myndighetene og domstolene i vertsstaten. Har foretaket en juridisk person som generalagent, skal denne (som sin representant) utpeke en fysisk person som oppfyller vilkårene for selv å være generalagent.

En generalagent for Lloyd's skal ha vide nok fullmakter til å kunne møte i retten som saksøkt og til å kunne forplikte de aktuelle Lloyd's-assurandører. Fullmakten må utformes slik at en eventuell tvist med Lloyd's som følge av forsikringsvirksomheten ikke medfører større vanskeligheter for forsikrede enn dersom tvisten gjelder forsikringsforetak.

§ 5-7. Utenlandske pensjonsforetak

Pensjonsforetak kan starte grensekryssende virksomhet tidligst to måneder etter at Finanstilsynet har mottatt melding fra foretakets hjemlandsmyndigheter eller etter at Finanstilsynet har gitt hjemlandets tilsynsmyndigheter underretning om de nærmere krav til virksomheten, jf. finansforetaksloven § 5-5 (3) og (4).

§ 5-8. Filial, agent og grensekryssende virksomhet for e-pengeforetak og betalingsforetak

Filialer av betalingsforetak og e-pengeforetak kan etableres når Finanstilsynet har bekreftet mottak av opplysningene i finansforetaksloven § 5-2 første ledd med unntak av bokstav f, eller tidligst én måned etter at Finanstilsynet mottok nevnte opplysninger. Det kreves ikke bekreftelse på at personer som nevnt i § 5-2 første ledd bokstav d og e oppfyller egnethetskravene.

Melding om betalingsforetak eller e-pengeforetak som skal drive grensekryssende virksomhet skal inneholde opplysninger som nevnt i § 5-2 første ledd bokstav b og h, jf. § 5-5 første ledd tredje punktum. Den grensekryssende virksomheten kan starte når hjemstatens tilsynsmyndigheter har bekreftet overfor foretaket at melding om grensekryssende virksomhet er sendt.

Agent for betalingsforetak eller e-pengeforetak kan starte virksomhet i Norge når Finanstilsynet har bekreftet mottak av melding fra vertstatens tilsynsmyndighet i samsvar med § 4-5 fjerde ledd, eller tidligst én måned etter at Finanstilsynet mottok nevnte opplysninger.

Kapittel 6. Kontroll med eiere av kvalifiserte eierandeler i finansforetak

§ 6–1. *Melding om erverv av eierandel i finansforetak*

Melding om erverv av kvalifisert eierandel skal inneholde følgende opplysninger:

1. Erververens fulle navn, adresse og organisasjons-, D- eller fødselsnummer. Utenlandske statsborgere som ikke har norsk fødselsnummer eller D-nummer, skal opplyse fødselsdato og nasjonalitet. Utenlandske foretak skal opplyse om hovedkontorets hjemstat
2. Finansforetakets navn, adresse og organisasjonsnummer, samt erververens vurdering av finansforetakets økonomiske stilling og virksomhet
3. Erververens samlede eierandel i finansforetaket
4. Størrelsen på den eierandel det tas sikte på å erverve
5. Erververens næringsvirksomhet og tilgjengelige økonomiske ressurser
6. Erververens eierinteresser i andre finansforetak
7. Andre innehavere av eierandel i finansforetaket som erververen skal konsolideres med
8. Formål med ervervet. Medfører ervervet at finansforetaket blir erververens datterforetak, skal det gis opplysninger om organiseringen og virksomheten i det konsern foretaket vil inngå i
9. Om erververen i løpet av de siste ti år har vært begjært konkurs eller underlagt konkurs- eller gjeldsbehandling i Norge eller i utlandet
10. Om erververen i løpet av de siste ti år har vært dømt for et straffbart forhold, herunder ilagt bot eller inndragning for et straffbart forhold, i Norge eller i utlandet
11. Om erververen er tiltalt eller siktet for et straffbart forhold i Norge eller utlandet
12. Om erververen i løpet av de siste ti år har vært skjønnsliknet eller ilagt tilleggsskatt eller tilsvarende i Norge eller utlandet
13. Om erververen i løpet av de siste ti år har blitt ilagt gebyr eller løpende mulkt i henhold til finanstilsynsloven, børsloven, regnskapsloven eller verdipapirlovgivningen eller tilsvarende lover i utlandet
14. Om erververen i løpet av de siste ti år har hatt styreverv eller kvalifisert eierandel i eller vært daglig leder for foretak som i samme periode har vært involvert i forhold som nevnt i punkt 9, 10, 11, 12 eller 13
15. Om erververen tidligere har vært vurdert som innehaver av kvalifisert eierandel i finansforetak i Norge eller utlandet
16. Andre forhold som erververen antar kan ha betydning for vurderingen av om det skal gis tillatelse til gjennomføringen av ervervet.

Dersom erververen er et foretak, skal det i tillegg gis opplysninger som nevnt i første ledd nr. 1, 3, 5, 6, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 og 16 om personer i foretakets styre, daglig ledelse og om eiere med en kvalifisert eierandel i foretaket. Dersom noen av disse eierne er en juridisk person, kan Finanstilsynet kreve å få oppgitt tilsvarende opplysninger om personer i dette foretakets styre, daglig ledelse og eiere med kvalifisert eierandel i dette foretaket og dets eventuelle morselskap.

Finanstilsynet skal omgående skriftlig bekrefte at melding om erverv av kvalifisert eierandel er mottatt.

I saker som skal avgjøres av Finansdepartementet, skal Finanstilsynet ha avgitt sin tilrådning innen førti arbeidsdager etter at Finanstilsynet har bekreftet å ha mottatt melding som nevnt i første ledd, med mindre annet bestemmes av departementet.

§ 6–2. *Erverver fra annen stat i Det europeisk økonomiske samarbeidsområde*

Dersom erververen er en bank, et kredittforetak, forsikringsforetak, verdipapirforetak, forvaltningsselskap for verdipapirfond eller forvalter av alternative investeringsfond med tillatelse i en annen EØS-stat, skal Finanstilsynet konsultere myndighetene i foretakets hjemstat. Det samme gjelder dersom erververen er morselskap for slikt foretak med tillatelse i en annen EØS-stat eller en fysisk eller juridisk person som kontrollerer et foretak med tillatelse i en annen EØS-stat.

§ 6–3. *Avhendelse av kvalifiserte eierandeler*

I melding om avhendelse av kvalifisert eierandel på annen måte enn over børs, skal avhender oppgi erververs navn, adresse og organisasjons- eller fødselsnummer.

§ 6–4. *Meldeplikt for finansforetak om nye eiere mv.*

Finansforetak skal snarest gi Finanstilsynet melding om erverv som innebærer at noen er blitt eier av kvalifiserte eierandeler i finansforetak.

§ 6–5. *Meldeplikt for foretak som eier kvalifiserte eierandeler i finansforetak*

Foretak som eier kvalifiserte eierandeler i et finansforetak, skal snarest gi Finanstilsynet melding om endringer i foretakets styre eller daglig ledelse og om nye eiere av kvalifiserte eierandeler i foretaket som foretaket kjenner. Endringen skal inneholde de aktuelle personenes fulle navn, adresse og organisasjons- eller fødselsnummer.

Kapittel 7. Etablering av finansforetak

§ 7–1. *Unntak fra krav om godkjenning av vedtekter*

Vedtektsendringer i finansforetak og finansstiftelser kan gjennomføres uten særskilt godkjenning, med mindre denne forskriften stiller krav om godkjenning.

§ 7–2. Krav om godkjenning av vedtektsendringer

Krav om godkjenning av vedtektsendringer etter finansforetaksloven § 7–10 første ledd gjelder vedtektsbestemmelser om:

- a) foretakets formål og den virksomheten foretaket skal drive,
- b) at ikke alle aksjer skal gi lik rett i foretaket,
- c) forbud mot pantsettelse av aksjer,
- d) overføring av generalforsamlingens rett til å velge styre til andre,
- e) at inntil halvdelen av styret velges av andre enn generalforsamlingen,
- f) strengere krav til flertallsbeslutninger i styret enn alminnelig flertall,
- g) bestemmelser om anvendelse av overskudd og av formuen ved oppløsning, dersom foretaket ved sin virksomhet ikke skal ha til formål å skaffe aksjeeierne økonomisk utbytte.

For finansforetak som ikke organiseres som aksjeselskap eller allmennaksjeselskap, gjelder kravet om godkjenning av vedtektsendringer også vedtektsbestemmelser om:

- a) foretaket skal ha adgang til å utstede omsettelige egenkapitalbevis,
- b) hvordan overskudd skal anvendes og underskudd skal dekkes, samt regler for fastsettelse av utbytte dersom foretaket skal kunne gi utbytte på kapitalen i grunnfondet,
- c) hvordan foretaket skal avvikles og foretakets kapital disponeres ved avvikling,
- d) bestemmelser som begrenser retten til å overdra eller pantsette egenkapitalbevis,
- e) at underskudd i gjensidige livsforsikringsforetak eller kredittforeninger ikke skal utliknes på medlemmene,
- f) regler for medlemskap i kredittforening, og i tilfelle regler om medlemsinnskudd, medlemmenes ansvar for foretakets forpliktelser og deres ansvar innbyrdes,
- g) størrelsen på eventuelle andelsinnskudd i samvirkeforetak, om de skal forrentes, og om de skal tilbakebetales ved utmeldelse,
- h) om det skal betales medlemskontingent.

For gjensidige forsikringsforetak gjelder kravet om godkjenning av vedtektsendringer også vedtektsbestemmelser om:

- a) det antall forsikringer og den samlede forsikringssum som skal være tegnet for at foretaket skal kunne starte virksomhet,
- b) reglene for medlemskap og medlemmenes innbyrdes ansvar for foretakets forpliktelser,
- c) medlemmenes forpliktelser til å innbetale medlemsinnskudd og fremtidige innbetalinger til grunnfondskapitalen.

§ 7–3. Krav om godkjenning av vedtektsendringer for finansstiftelser

Krav om godkjenning av vedtektsendringer etter finansforetaksloven § 12–20 annet ledd gjelder vedtektsbestemmelser om:

- a) stiftelsens formål og den virksomhet stiftelsen skal drive,
- b) stiftelsens grunnfondskapital og hvordan stiftelsens midler skal plasseres,
- c) hvordan stiftelsen skal avvikles og stiftelsens formue skal disponeres ved avvikling.

§ 7–4. Organisasjonsform og registrering av betalingsforetak og e-pengeforetak

Betalingsforetak og e-pengeforetak skal stiftes og organiseres som allmennaksjeselskap eller aksjeselskap.

Betalingsforetak med tillatelse etter finansforetaksloven § 2–10 første ledd og tredje ledd, deres agenter og filialer skal registreres i et offentlig register. Tilsvarende gjelder e-pengeforetak, herunder slike foretak som er unntatt etter § 2–7 i forskriften her.

Kapittel 8. Generalforsamling, styrings- og kontrollorganer mv.

§ 8–1. Sammensetning av generalforsamling mv.

I sparebank som ikke har utstedt eierandelskapital skal minst halvparten av medlemmene og varamedlemmene i generalforsamlingen velges av og blant innskyterne i banken. I sparebanker som har utstedt eierandelskapital skal minst en firedel av medlemmene og varamedlemmene i generalforsamlingen velges av og blant innskyterne i banken. Tilsvarende gjelder for sparebankstiftelser.

Innskytere som har og i de siste seks måneder har hatt et innskudd i banken på minst 2 500 kroner, er valgbare og har stemmerett.

I sparebanker skal en firedel av medlemmene og varamedlemmene til generalforsamlingen velges av og blant de ansatte i banken. Er antall medlemmer av generalforsamlingen ikke delelig med fire, skal minst en firedel av medlemmene og av varamedlemmene velges av de ansatte. Dette må dog ikke føre til at mer enn en firedel av de ansatte i banken blir medlemmer av generalforsamlingen.

§ 8–2. Valg til generalforsamling mv.

Valg skal avholdes innen utgangen av april.

Generalforsamlingens medlemmer og varamedlemmer velges for fire år. Av de medlemmer som er valgt ved første valg, går minst en firedel ut etter loddrekning ved hvert av de tre neste valg og deretter ved påfølgende valg de som har gjort tjeneste lengst.

Leder av foretakets øverste myndighet fastsetter tid og sted for valget. I foretak hvor det ikke er utpekt en leder av generalforsamlingen skal vedtektene inneholde bestemmelser om hvordan tid og sted for valget skal fastsettes. Informasjon om valget skal sendes ut senest 14 dager før valget gjennomføres og skal inneholde opplysninger om:

- bestemmelser om stemmerett
- hvilke tidsrom valget gjelder for og hvem som er på valg

hvor valgkomiteens forslag er lagt frem til gjennomsyn.

§ 8-3. Unntak fra krav om internrevisjon

Finansforetaksloven § 8-16 gjelder ikke finansforetak som ikke er forsikringsforetak og som i mer enn 12 måneder har hatt en samlet forvaltningskapital lavere enn 10 milliarder kroner eller inngår i finanskonsern med samlet forvaltningskapital lavere enn 10 milliarder kroner.

I foretak som ikke har internrevisjon, skal revisor gi en årlig bekreftelse til styret om risikostyringen og internkontrollen.

§ 8-4. Unntak fra adgang til å vedtektsfeste at det samlede styret i foretaket skal fungere som foretakets revisjonsutvalg

Finansforetak som i mer enn 12 måneder har hatt en samlet forvaltningskapital høyere enn 20 milliarder kroner, kan ikke fastsette i vedtektene at det samlede styret i foretaket skal fungere som foretakets revisjonsutvalg, med mindre unntakene i finansforetaksloven § 8-18 annet ledd kommer til anvendelse.

§ 8-5. Valgkomité

I finansforetak som i mer enn 12 måneder har hatt en samlet forvaltningskapital høyere enn 20 milliarder kroner, skal ha en valgkomité, jf. finansforetaksloven § 8-4 annet ledd.

Kapittel 9. Tillitsvalgte og ansatte

§ 9-1. Forbud mot gjensidig representasjon

Dersom det i henhold til et finansforetaks vedtekter skal være utpekt en leder av generalforsamlingen, skal finansforetaksloven § 9-1 første ledd gjelde tilsvarende for lederen. Det samme gjelder for eventuell nestleder i generalforsamlingen.

§ 9-2. Maksimalt antall verv

Styremedlemmer i finansforetak som i mer enn 12 måneder har hatt en samlet forvaltningskapital høyere enn 20 milliarder kroner, kan ikke inneha flere styreverv enn en av følgende kombinasjoner

- a) lederstilling i et annet foretak og to verv som styremedlem eller varamedlem
- b) fire verv som styremedlem eller varamedlem.

Ved beregning av verv etter første ledd, skal verv i flere foretak innen samme finansielle gruppe regnes som ett verv. Verv i organisasjoner som ikke hovedsakelig driver kommersiell virksomhet skal ikke medregnes.

Finanstilsynet kan ved enkeltvedtak tillate at styremedlemmer kan inneha inntil et ekstra verv som styremedlem.

Kapittel 10. Egenkapital

§ 10-1. Fordelingsnøkkel ved forhøyelse av eierandelskapital

Ved nytegning av egenkapitalbevis i finansforetak som har utstedt egenkapitalbevis fra før, skal positiv differanse mellom bokført verdi per egenkapitalbevis og pålydende verdi overføres til overkursfondet. Positiv differanse mellom tegningskurs og bokført verdi per egenkapitalbevis skal fordeles mellom overkursfondet og kompensasjonsfondet etter forholdet mellom bokført eierandelskapital etter nytegningen og bokført grunnfondskapital. Ved beregningen av eierbrøken skal overkursfondet legges til eierandelskapitalen og kompensasjonsfondet legges til grunnfondskapitalen.

Finanstilsynet kan ved forskrift eller enkeltvedtak gi nærmere bestemmelser om fordelingen av egenkapitaleffekten i forbindelse med anvendelse av nye regnskapsregler, herunder regler om fordeling av det korrigerte årsoverskuddet i etterfølgende år i tilfeller hvor engangseffekten ikke fordeles i henhold til eierbrøken.

Til grunn for beregningen av bokført verdi per egenkapitalbevis skal siste reviderte årsregnskap legges til grunn. Siste tilgjengelige delårsregnskap kan legges til grunn dersom det er revisorbekreftet i samsvar med revisjonskravet for medregning av perioderesultat etter forskrift 1. juni 1990 nr. 435 om beregning av ansvarlig kapital for banker, kreditforetak, finansieringsforetak, pensjonsforetak, oppgjørssentraler og verdipapirforetak (beregningsforskriften).

I foretak som er pliktige å føre konsernregnskap, kan bokført verdi per egenkapitalbevis beregnes ut fra siste reviderte konsernregnskap.

Eierandelskapitalens andel av økningen i annen egenkapital som skyldes inntektsføring i konsernregnskapet av resultatandeler i datterforetak, kan regnes med i grunnlaget for bokført verdi per egenkapitalbevis. Tilsvarende kan eierandelskapitalens andel av annen egenkapital som tilsvarer positiv differanse mellom balanseført verdi og anskaffelseskost for investeringer i tilknyttede foretak og felles kontrollert virksomhet medregnes. Andel av annen innskutt egenkapital som skyldes gevinst ved foretakets salg av egne egenkapitalbevis, kan regnes med i grunnlaget for bokført verdi per egenkapitalbevis.

Øvrig annen egenkapital tilordnes grunnfondskapitalen ved beregning av eierbrøken.

I foretak med hel eller deleide selskap som regnskapsføres etter egenkapitalmetoden kan eierandelskapitalens andel av fond for vurderingsforskjeller og fond for urealiserte gevinster regnes med i grunnlaget for bokført verdi per egenkapitalbevis.

Eventuelle goodwillposter skal trekkes fra i beregningen av bokført verdi per egenkapitalbevis, herunder eventuell goodwill inkludert i balanseverdien av investeringene i tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet og eventuelle goodwillposter i selskapsregnskapene til tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet.

Kapittel 11. Fremmedkapital mv.

Del I. Obligasjoner med fortrinnsrett

§ 11–1. Renterisiko

Kredittforetaket skal ha en ramme for renterisiko som er forsvarelig ut fra foretakets ansvarlige kapital og potensielle tap ved renteendringer, herunder endringer som følge av parallelle skift på ett prosentpoeng i alle rentekurver og som følge av vridning i rentekurvene. Rentekurvene skal deles inn i tidsintervaller, og verdiendringene for hvert tidsintervall skal begrenses til en forsvarelig del av total ramme for renterisiko som er satt for foretaket.

Rammen for renterisiko skal gjelde for hver sikkerhetsmasse og for foretaket totalt sett. Dersom foretaket har flere sikkerhetsmasser, skal den ansvarlige kapitalen ved denne beregningen allokere forholdsviss til samlet verdi av den enkelte sikkerhetsmasse. Rammen for renterisiko innenfor den enkelte sikkerhetsmasse skal ikke overstige det nivå for renterisiko som gjelder for foretaket samlet.

§ 11–2. Likviditetsrisiko

Foretaket skal etablere rammer for avvik mellom fremtidige inn- og utbetalinger.

Foretaket skal gjennomføre periodiske stresstester som dokumenterer en tilfredsstillende likviditetsreserve og at lovens krav er oppfylt. Ved beregning av likviditetsrisiko kan det tas hensyn til kommitterte trekkrettigheter hvis motpartene kvalifiserer til risikoklasse 2 eller bedre.

Med risikoklasse menes i dette kapitlet risikoklasse som nevnt i forskrift 14. desember 2006 nr. 1506 om kapitalkrav for forretningsbanker, sparebanker, finansieringsforetak, holdingselskaper i finanskonsern, verdipapirforetak og forvaltningsselskaper for verdipapirfond mv. (kapitalkravsforskriften) del II om beregningsgrunnlag for kredittrisiko etter standardmetoden.

§ 11–3. Derivater

Derivatavtaler som nevnt i finansforetaksloven § 11–8 første ledd bokstav e kan bare inngås med det formål å sikre kravet til stadig beløpssmessig balanse og å sikre at foretakets betalingsforpliktelser blir overholdt.

Derivatavtaler kan inngås med:

1. Oppgjørssentraler etablert i EØS eller OECD-området
2. Stater og sentralbanker i EØS eller OECD-området
3. Kredittinstitusjoner etablert i EØS eller OECD-området.

Slike motparter skal kvalifisere til risikoklasse 2 eller bedre.

I derivatavtaler som inngår i samme sikkerhetsmasse kan det avtales motregning av kontantstrømmer i samme valuta og med samme forfallstidspunkt mellom partene. Foretaket kan også avtale at løpende derivatavtaler skal erstattes med nye avtaler, så lenge kravet til stadig beløpssmessig balanse og likviditetskravet oppfylles.

Krav mot kredittforetaket som følge av en derivatavtale, kan for øvrig bare benyttes til motregning mot andre kontrakter i samme sikkerhetsmasse der administrasjonsstyret innfører betalingsstans og motregning kan foretas etter reglene i dekningsloven kapittel 8.

Verdipapirhandelloven kapittel 14 om motregning av enkelte finansielle instrumenter gjelder etter at betalingsstans er innført.

Dersom motparten i en derivatavtale ikke lenger oppfyller kravet til risikoklassifisering, skal denne stille betryggende sikkerhet i form av kontantdepot, garanti eller pant i eiendeler som tilfredsstiller kravene i § 11–4 tredje og fjerde ledd.

§ 11–4. Sikkerhetsmasse

Fordringer kan ikke ha en belåningsgrad ut over følgende verdier når disse innføres i sikkerhetsmassen:

1. 75 prosent av forsvarelig verdigrunnlag for bolighypoteklån.
2. 60 prosent av forsvarelig verdigrunnlag for eiendomshypoteklån.

Lån med pant i fritidseiendom regnes som eiendomshypoteklån.

Offentlige lån til motparter innenfor OECD-området, men utenfor EØS, skal være ytt til eller garantert av motparten som kvalifiserer til risikoklasse 1 eller bedre. Tilsvarende fordringer som kvalifiserer til risikoklasse 2 kan utgjøre høyst 20 prosent av nominell verdi (pålydende) av utestående obligasjoner med fortrinnsrett.

Kravet til risikoklassifisering i annet ledd gjelder tilsvarende når offentlige organer er motpart i derivatavtaler eller fordringer som benyttes som fyllingssikkerhet. Fordringer (eksponeringer) mot institusjoner som kvalifiserer til risikoklasse 1 eller 2, skal ikke samlet overstige 15 prosent av nominell verdi (pålydende) av utestående obligasjoner med fortrinnsrett. Fordringer (eksponeringer) mot institusjoner i risikoklasse 2, skal ikke overstige 10 prosent av

nominell verdi (pålydende) av utestående obligasjoner med fortrinnsrett. Beløp som skyldes drift og forvaltning av sikkerhetsmassen, herunder oppgjør av lån, og overføringer av betalinger til de fortrinnsberettigede fordringshaverne, skal ikke tas med i beregningen av grensen på 15 prosent. Det samme gjelder obligasjoner med fortrinnsrett utstedt av andre institusjoner, jf. femte ledd. Fordringer på institusjoner innenfor EØS med løpetid på inntil 100 dager skal kvalifisere til risikoklasse 2 eller bedre.

Utlån kan bare ytes eller erverves der staten i landet der pantobjektet for lånet befinner seg, eller der låntakeren eller garantisten i tilfelle offentlig lån har sitt hjemsted, kvalifisere til risikoklasse 2 eller bedre.

Fyllingssikkerhet i form av verdipapirer utstedt av kredittinstitusjoner med fortrinnsrett i sikkerhetsmasse etter finansforetaksloven §§ 11–5 til § 11–15 eller tilsvarende lov i et annet EØS-land og verdipapirer utstedt med grunnlag i verdipapiriserte bolighypoteklån eller eiendomshypoteklån, som tilfredsstiller risikoklasse 1, kan høyst utgjøre et samlet beløp på inntil 20 prosent av nominell verdi (pålydende) av utestående obligasjoner med fortrinnsrett.

Innenfor det som følger av finansforetaksloven kan sikkerhetsmassen for øvrig inneholde eiendeler som fastsatt av myndighetene i vedkommende stat etter kravene i forordning 575/2013 artikkel 129 (1) til (4).

Eiendeler som ikke tilfredsstiller ovennevnte risikoklassifisering, kvantitative grenser, belåningsgrader eller andre krav som følger av denne paragraf, kan likevel inngå i sikkerhetsmassen, men skal ikke regnes med ved beregningen av om foretaket oppfyller balansekravet etter finansforetaksloven § 11–11. Eiendeler som overskrider ovennevnte kvantitative krav eller belåningsgrader, kan medregnes for den del som ligger innenfor kravene. Verdien av bolighypoteklån og eiendomshypoteklån kan medregnes innenfor grensene i første ledd selv om en etterfølgende verdiutvikling tilsier at grensene er overskredet.

Rente- og valutakontrakter og fyllingssikkerhet skal tilordnes den sikkerhetsmassen og det obligasjonslånet som kontraktene og fyllingssikkerheten er knyttet til. Dersom kredittforetaket har tatt opp flere obligasjonslån som ikke har fortrinnsrett til den samme sikkerhetsmasse, skal rente- og valutakontrakter og fyllingssikkerhet holdes på atskilte bank- eller VPS-kontoer for hver sikkerhetsmasse.

Sikkerhetsmassens renteavkastning skal til enhver tid være høyere enn summen av kostnadene knyttet til obligasjonsinnlånene. Ved beregning av kostnadene skal det også tas hensyn til kontantstrømmene fra inngåtte rente- og valutakontrakter.

Utlån som regnes som misligholdt, skal ikke telle med i beregningen av beløpssmessig balanse.

Ved vurdering av kravet til stadig beløpssmessig balanse skal utlån, rente- og valutakontrakter og fyllingssikkerhet verdsettes til betryggende markedsverdi. Bankinnskudd med inntil tretti dagers oppsigelsesfrist og utlån med flytende rente kan verdsettes til pålydende. Obligasjonslån skal verdsettes til summen av neddiskontert verdi av pålydende og neddiskontert kupongutbetaling. Finanstilsynet kan fastsette nærmere regler om diskonteringsrente som nevnt.

Kapitalkravsforskriften § 17–1 om generelle krav til sikkerhetsstillelse, § 17–6 første ledd bokstav c og d om krav til verddivurdering av fast eiendom og § 18–4 første ledd bokstav a om forsvarlig verdigrunnlag gjelder tilsvarende.

Ved fastsettelse av nytt forsvarlig verdigrunnlag etter finansforetaksloven § 11–9 tredje ledd kan også verddivurdering av fritidseiendommer bygge på generelle prisnivåer, så fremt det må anses forsvarlig ut fra markedsforholdene.

§ 11–5. Krav til register og til uavhengig gransker

Registeret over obligasjoner med fortrinnsrett skal inneholde:

1. En oversikt over utlånene som inneholder opplysninger om
  - a) låntakers navn,
  - b) låntakers fødselsnummer eller organisasjonsnummer,
  - c) låntakers adresse,
  - d) opprinnelig og gjenstående lånesum,
  - e) lånets forfallsstruktur og kontantstrøm,
  - f) hjemmelshaver, adresse og registerbetegnelse til pantobjektet,
  - g) verdien av pantobjektet,
  - h) eventuell garantists navn, organisasjonsnummer og adresse, garantibeløp og garantitype,
  - i) eventuelle andre krav kredittforetaket har mot låntaker eller hjemmelshaver til pantobjektet, og
  - j) statistiske opplysninger, takster og annet materiale om løpende verddivurdering av pantobjektene som inngår i sikkerhetsmassen.
2. En oversikt over fordringer og forpliktelser i form av derivatavtaler som inneholder opplysninger om
  - a) motpartens navn eller firma og eventuelt identitetsnummer, samt sist gjeldende rating,
  - b) motpartens adresse,
  - c) opprinnelig og gjenstående kontraktssum,
  - d) kontraktens forfallsstruktur og kontantstrøm,
  - e) eventuelt pantobjekts hjemmelshaver, adresse og registerbetegnelse, og
  - f) eventuelle andre krav kredittforetaket har mot motparten eller hjemmelshaver til pantobjektet.
3. En oversikt over fordringer som utgjør fyllingssikkerhet som inneholder opplysninger om
  - a) låntakers navn eller firma og eventuelt identitetsnummer, samt sist gjeldende rating,
  - b) låntakers adresse,
  - c) opprinnelig og gjenstående lånesum,
  - d) lånets forfallsstruktur og kontantstrøm,

- e) eventuelt pantobjekts hjemmelshaver, adresse og registerbetegnelse,
  - f) eventuell garantists navn eller firma og adresse, og
  - g) eventuelle andre krav kredittforetaket har mot låntaker eller hjemmelshaver til pantobjektet.
4. En oversikt over obligasjoner med fortrinnsrett som inneholder opplysninger om
- a) nominell verdi,
  - b) rentebetingelser, og
  - c) forfallsdato.

Granskeren skal minst hver tredje måned kontrollere at kravene til stadig beløpsmessig balanse og registrering av obligasjonene og sikkerhetsmassen er oppfylt.

Granskeren skal årlig gi Finanstilsynet en redegjørelse for kontrollene. Dersom granskeren har grunn til å tro at kravene ikke er oppfylt, skal granskeren underrette Finanstilsynet. Forhold som gransker rapporterer i aktsom god tro til tilsynet skal ikke anses som brudd på taushetsplikt og ikke medføre ansvar.

Foretakets valgte revisor kan oppnevnes som gransker.

§ 11–6. Felles gjeldsforfølgning mv.

Bestemmelsen i finansforetaksloven § 21–12 første ledd bokstav d, om at utbetaling til fordringshavere ikke kan skje uten Finanstilsynets godkjenning og § 21–15 annet ledd om nedsettelse av krav, gjelder ikke overfor eiere av obligasjoner med fortrinnsrett.

Kostnader til drift, forvaltning, inndrivelse og realisasjon av sikkerhetsmassen skal dekkes før eierne av fordringer med fortrinnsrett får dekning av sikkerhetsmassen.

Administrasjonsstyret skal sørge for en forsvarlig forvaltning av sikkerhetsmassen som sikrer verdiene i sikkerhetsmassen. Styret skal også sørge for at bestemmelsene om sammensetningen av sikkerhetsmassen og at bestemmelsene om likviditets-, valuta- og renterisiko blir løpende overholdt.

Administrasjonsstyret skal sørge for at eiere av fordringer med fortrinnsrett får avtalt og rettidig betaling med midler som omfattes av fortrinnsretten.

Offentlig administrasjon i kredittforetaket er ikke i seg selv tilstrekkelig grunn til oppsigelse eller heving fra eiere av fordringer med fortrinnsrett.

Lovens krav til at fordringer som inngår i sikkerhetsmassen ikke kan pantsettes eller gjøres til gjenstand for tvangsforfølgning eller motregning gjelder også etter utløpet av fristen i konkursloven § 117 tredje ledd. Dette er ikke til hinder for at derivatavtaler løper videre slik av avtalt motregning kan foretas mellom partene for kontantstrømmer i samme valuta og med samme forfallstidspunkt i samme sikkerhetsmasse. Dette er heller ikke til hinder for at administrasjonsstyret kan inngå avtale om å erstatte en derivatavtale med en ny avtale, så lenge kravet til stadig beløpsmessig balanse og likviditetskravet oppfylles.

Administrasjonsstyret kan foreta de disposisjonene som anses nødvendig for å kunne innfri krav med fortrinnsrett i sikkerhetsmassen, herunder å selge aktiva og å utstede nye obligasjoner og derivatavtaler med fortrinnsrett. Styret skal så snart som mulig informere eiere av fordringer med fortrinnsrett om beslutninger som antas å være av vesentlig betydning for disse.

Administrasjonsstyret kan kun disponere over fordringer som inngår i sikkerhetsmassen med det formål å oppfylle kravet til rettidig betaling.

Dersom det anses nødvendig av hensyn til de øvrige kreditors dekningsmuligheter, kan styret avhende hele sikkerhetsmassen dersom det oppnås et vederlag som minst gir full dekning til eiere av fordringer med fortrinnsrett.

Med full dekning menes oppgjør av rente- og valutakontrakter til markedsverdi basert på prising av sammenlignbare rente- og valutakontrakter. Full dekning av obligasjonslån innebærer oppgjør av alle påløpte renter og omkostninger samt avtalt fremtidig kontantstrøm (hovedstol og renter) frem til ordinært forfall, neddiskontert med markedsrente for sammenlignbare obligasjoner i den relevante valuta.

Administrasjonsboet trer uten særskilt vedtagelse inn i skyldnerens derivatkontrakter. Den annen part har ikke rett til å påberope seg insolvensen som opphørsgrunn etter avtalens art.

Størrelsen av fordringer som har fortrinnsrett i sikkerhetsmassen, skal beregnes på den dato administrasjonsstyret innførte betalingsstans. Beregningen av krav skjer ved neddiskontering til nåverdi i henhold til bestemmelsene i niende ledd.

Kapittel 12. Foretaksendringer, avvikling og omdanning

§ 12–1. Overdragelse av forsikringsportefølje fra norsk forsikringsforetak

Avtale om overdragelse av forsikringsportefølje som er tegnet etter reglene om etableringsadgang eller adgang til å yte tjenester som følger av EØS-avtalen krever godkjenning av departementet også der overdragelsen ikke er av vesentlig omfang.

Før det gis tillatelse til overføring av forsikringsportefølje til forsikringsforetak i annen EØS-stat skal Finanstilsynet innhente bekreftelse fra hjemlandsmyndigheten til det overtakende foretaket på at forsikringsforetaket vil oppfylle solvenskravene etter overdragelsen. Ved overdragelse fra et norsk forsikringsforetaks filial i en annen EØS-stat kan gis, skal Finanstilsynet innhente uttalelse også fra tilsynsmyndigheten i filialstaten.

Finanstilsynet skal innhente samtykke til overdragelsen fra tilsynsmyndigheten i den eller de stater hvor risikoen eller forpliktelsen består. Dersom uttalelse eller samtykke fra tilsynsmyndigheten ikke er mottatt innen tre måneder etter at anmodningen om dette er kommet frem, anses dette som et samtykke.

Ved overdragelse til forsikringsforetak etablert utenfor EØS-området skal Finanstilsynet innhente bekreftelse fra tilsynsmyndigheten til overtakende foretak om at overdragelsen ikke er i strid med lovgivningen i denne staten, samt at tilsynsmyndigheten samtykker i overdragelsen.

§ 12–2. Plikter overfor forsikringstakere i porteføljen som overdras

Ved overdragelse av forsikringsportefølje mellom forsikringsforetak i EØS, skal overdragende foretak informere de forsikringstakere som omfattes av overdragelsen senest fire uker før overdragelsen gjennomføres. Hvis det ikke er mulig å få kontakt med en forsikringstaker, skal foretaket offentliggjøre tillatelsen til overdragelsen i en avis som er alminnelig lest der risikoen eller forpliktelsen består.

Forsikringstakerne har rett til å si opp forsikringsavtalen innen fire uker etter varsel om overdragelsen. Informasjonen fra forsikringsforetaket skal omfatte oppsigelsesfristen, oppgjørsfrist ved oppsigelse, eventuelle forventede endringer i premienivået eller forsikringsytelser og eventuelle andre forhold som kan ha betydning for forsikringstakers vurdering.

Dersom informasjonsplikten ikke oppfylles, eller blir oppfylt senere enn fire uker før overdragelsen skal gjennomføres, har forsikringstaker oppsigelsesrett i fire uker etter vedkommende burde kjent til overdragelsen og adgangen til å si opp avtalen.

Kapittel 13. Krav til virksomheten i finansforetak

§ 13–1. Unntak fra krav om risikoutvalg

I finansforetak som i mer enn 12 måneder har hatt en forvaltningskapital lavere enn 20 milliarder kroner kan det samlede styret fungere som foretakets risikoutvalg.

Med mindre Finanstilsynet bestemmer noe annet gjelder krav om risikoutvalg ikke for:

- a) finansforetak som er heleid datterforetak i finanskonsern hvor morselskapet har et risikoutvalg som vurderer risiko og kapitalbehov etter finansforetaksloven § 13–6 for gruppen under ett
- b) kredittforetak som utsteder obligasjoner med fortrinnsrett
- c) finansieringsforetak som ikke har aksjer eller egenkapitalbevis notert på regulert marked, eller utestående obligasjoner eller sertifikater med samlet pålydende på 100 millioner euro eller mer.

§ 13–2. Risikoutvalgets oppgaver

Risikoutvalget skal:

- a) forberede styrets vurdering av risiko og samlet kapitalbehov,
- b) ha jevnlig kontakt med risikokontrollfunksjonen og motta relevant rapportering fra foretakets kontrollfunksjoner,
- c) minst årlig gjennomgå foretakets risikopolicyer,
- d) overvåke at foretakets risikopolicyer følges,
- e) vurdere om prisingen av foretakets produkter tar hensyn til foretakets forretningsmodell og risikostrategi.

§ 13–3. Sikring av betalingsmidler i betalingsforetak og e-pengeforetak

Betalingsforetak skal sikre betalingsmidler senest ved slutten av virkedagen dagen etter at midlene ble mottatt.

Betalingsmidler som mottas av e-pengeforetak, og som ikke er knyttet til utstedelse av e-penger, skal sikres i samsvar med første ledd.

Kapittel 14. Kapital- og soliditetskrav

Del I. Kapitalkrav for holdingforetak i forsikringskonsern

§ 14–1. Kapitalkrav for holdingforetak i forsikringskonsern

Holdingforetak i forsikringskonsern skal oppfylle et minstekapitalkrav som tilsvarer 45 prosent av kravet beregnet etter finansforetaksloven § 14–10. Finansforetaksloven § 14–1 til § 14–6 gjelder ikke for holdingforetak i forsikringskonsern.

Holdingforetak i forsikringskonsern skal innen 15. februar hvert år rapportere status for oppfyllelse av kapitalkrav ved utgangen av foregående år til Finanstilsynet. Finanstilsynet kan fastsette nærmere krav til innhold og format for rapporteringen.

Finanstilsynet kan bestemme at første og annet ledd også skal gjelde holdingforetak i finanskonsern som er unntatt fra kapitalkravsregler for banker mv. etter forskrift 22. august 2014 nr. 1097 om kapitalkrav og nasjonal tilpasning av CRR/CRD IV § 13 sjette ledd.

Del II. Kapitalkrav for betalingsforetak og e-pengeforetak

§ 14–2. Ansvarlig kapital i betalingsforetak

Et betalingsforetak skal til enhver tid ha en ansvarlig kapital som minst utgjør det høyeste av følgende beløp:

- a) startkapitalen, jf. finansforetaksloven § 3–4, eller

- b) det beløp som fremkommer etter beregning i henhold til bokstav a, b eller c i § 14–4 første ledd.
Finanstilsynet kan fastsette vilkår for oppfyllelse av kapitalkravene når betalingsforetaket inngår i finanskonsern.

§ 14–3. Ansvarlig kapital i e-pengeforetak

E-pengeforetak skal til enhver tid ha en ansvarlig kapital som minst utgjør det høyeste av følgende beløp:

- a) startkapitalen, jf. finansforetaksloven § 3–4, eller
- b) summen av
  - to prosent av gjennomsnittsverdien for de siste seks måneder av e-pengeforetakets gjeld knyttet til utestående elektroniske penger, og
  - det beløp som fremkommer etter beregning i henhold til bokstav a, b eller c i § 14–4 første ledd for eventuell betalingstjenestevirksomhet som foretaket driver og som ikke er knyttet til utstedelsen av e-penger.

Finanstilsynet kan fastsette vilkår for oppfyllelse av kapitalkravene når e-pengeforetaket inngår i finanskonsern.

§ 14–4. Beregning av krav til ansvarlig kapital for betalingsforetak og e-pengeforetak

Betalingsforetak og e-pengeforetak skal til enhver tid inneha en ansvarlig kapital beregnet i samsvar med bokstav a, b eller c nedenfor:

- a) Betalingsforetakets eller e-pengeforetakets ansvarlige kapital skal beløpe seg til minst 10 prosent av det foregående års faste kostnader. Finanstilsynet kan tilpasse dette kravet ved vesentlige endringer i et betalingsforetaks eller e-pengeforetaks virksomhet i forhold til foregående år. Når et betalingsforetak eller e-pengeforetak har utøvd sin virksomhet i mindre enn ett år på beregningstidspunktet, skal kravet være at betalingsforetakets eller e-pengeforetakets ansvarlige kapital skal beløpe seg til minst 10 prosent av de tilsvarende faste kostnadene som forespeilet i forretningsplanen, med mindre vedkommende myndigheter krever en justering av nevnte plan.
- b) Betalingsforetakets eller e-pengeforetakets ansvarlige kapital skal beløpe seg til minst summen av følgende poster multiplisert med faktoren *k* definert i annet ledd, der betalingsvolum (BV) representerer en tolvtedel av det samlede beløpet av betalingstransaksjoner utført av betalingsforetaket i foregående år:
  - a. 4,0 prosent av den del av BV som ikke overstiger 5 millioner euro,
  - b. 2,5 prosent av den del av BV over 5 millioner euro som ikke overstiger 10 millioner euro,
  - c. 1 prosent av den del av BV over 10 millioner euro som ikke overstiger 100 millioner euro,
  - d. 0,5 prosent av den del av BV over 100 millioner euro som ikke overstiger 250 millioner euro og
  - e. 0,25 prosent av den del av BV som overstiger 250 millioner euro.
- c) Betalingsforetakets eller e-pengeforetakets ansvarlige kapital skal minst beløpe seg til relevant indikator som definert under bokstav a, multiplisert med den multipliseringsfaktoren som er definert under bokstav b og med faktoren *k* definert i annet ledd.
  - a. Relevant indikator er summen av følgende:
    - renteinntekter,
    - rentekostnader,
    - mottatte provisjoner og honorarer, og
    - andre driftsinntekter.

Alle postene skal medregnes i summen, sammen med dens positive eller negative fortegn. Inntekter fra ekstraordinære eller irregulære poster kan ikke benyttes til beregning av relevant indikator. Utgifter ved driftsutsetting av tjenester som utføres av tredjemenn, kan redusere relevant indikator dersom utgiftene er pådratt fra et foretak som er underlagt tilsyn i henhold til EØS-regler som svarer til direktiv 2007/64/EF. Relevant indikator blir beregnet på grunnlag av observasjon over tolv måneder ved avslutningen av forrige regnskapsår. Relevant indikator skal beregnes over forrige regnskapsår. Ansvarlig kapital som er beregnet i overensstemmelse med metode c, skal likevel ikke være mindre enn 80 prosent av gjennomsnittet av de tre forrige regnskapsårene for relevant indikator. Når reviderte tall ikke er tilgjengelig, kan virksomhetsestimater benyttes.

- b. Multipliseringsfaktoren skal være
  - i. 10 prosent av den del av relevant indikator som ikke overstiger 2,5 millioner euro,
  - ii. 8 prosent av den del av relevant indikator som er over 2,5 millioner euro og ikke overstiger 5 millioner euro,
  - iii. 6 prosent av den del av relevant indikator som er over 5 millioner euro og ikke overstiger 25 millioner euro,
  - iv. 3 prosent av den del av relevant indikator som er over 25 millioner euro og ikke overstiger 50 millioner euro,
  - v. 1,5 prosent over 50 millioner euro.

Faktoren *k* som skal benyttes etter første ledd bokstav b og c, skal være

- a) 0,5 i de tilfeller der foretaket bare yter de betalingstjenestene som er oppført i finansavtaleloven § 11 første ledd bokstav d,
- b) 0,8 i de tilfeller der foretaket yter de betalingstjenestene som er oppført i finansavtaleloven § 11 første ledd bokstav e,

- c) 1,0 i de tilfeller der foretaket yter de betalingstjenestene som er oppført i finansavtaleloven § 11 første ledd bokstav a-c.

Kapittel 15. Godtgjørelsesordninger i finansforetak

Del I. Godtgjørelsesordninger for kredittinstitusjoner og verdipapirforetak

§ 15-1. Virkeområde og formål

Holdingforetak i finanskonsern, banker, kredittforetak, finansieringsforetak og verdipapirforetak skal ha en godtgjørelsesordning for hele foretaket som skal bidra til å fremme og gi incentiver til god styring av og kontroll med foretakets risiko, motvirke for høy risikotaking, og bidra til å unngå interessekonflikter.

Bestemmelsene i § 15-4 annet ledd får ikke anvendelse for verdipapirforetak som:

- a) kun har tillatelse til å yte investeringstjenester som nevnt i verdipapirhandelloven § 2-1 (1) nr. 1 og/eller 5, og
- b) ikke besitter kundemidler, og
- c) ikke kan yte den tilknyttede tjenesten oppbevaring og forvaltning av finansielle instrumenter og holdingselskap som kun eier slike verdipapirforetak.

§ 15-2. Fastsettelse og gjennomgang av godtgjørelsesordning

Styret i foretak som nevnt i Virkeområde og formål § 15-1 skal fastsette og sørge for at foretaket til enhver tid har og praktiserer retningslinjer og rammer for en godtgjørelsesordning som skal gjelde for hele foretaket og datterselskaper. Godtgjørelsesordningen skal inneholde særskilte regler for ledende ansatte, for andre ansatte og tillitsvalgte med arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for foretakets risikoeksponering og for andre ansatte og tillitsvalgte med tilsvarende godtgjørelse, samt for andre ansatte og tillitsvalgte med kontrolloppgaver.

I forskriften her betyr uttrykket godtgjørelse det samme som «lønn og annen godtgjørelse» som angitt i allmennaksjeloven § 6-16 a. Foretaket må også påse at variabel godtgjørelse ikke utbetales gjennom eierandeler i tilknyttede selskaper (indre selskap), eller på annen måte som innebærer en omgåelse av foretakets regelverk for godtgjørelse.

Godtgjørelsesordning nevnt i første ledd skal være i samsvar med foretakets overordnede mål, risikotoleranse og langsiktige interesser.

Foretaket skal minst én gang i året foreta en gjennomgang av praktiseringen av godtgjørelsesordningen. Foretaket skal utarbeide en skriftlig rapport om hver årlige gjennomgang. Rapporten skal gjennomgå av uavhengige kontrollfunksjoner. Rapporten skal på forespørsel oversendes til Finanstilsynet.

§ 15-3. Generelle krav til godtgjørelsesordninger

I ordningen skal det fastsettes hvilke grupper av ansatte som skal anses som ledende ansatte, som ansatte med arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for foretakets risikoeksponering, samt som ansatte med kontrolloppgaver. Ved avgjørelsen av hvem som skal anses å ha vesentlig betydning for foretakets risikoeksponering skal foretaket også vurdere å la reglene i § 15-4 gjelde for andre ansatte og tillitsvalgte med tilsvarende godtgjørelse som ledende ansatte og ansatte med arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for foretakets risikoeksponering.

Foretaket skal offentliggjøre informasjon om foretakets godtgjørelsesordning, herunder informasjon om hovedprinsippene for fastsettelse av godtgjørelse, kriterier for fastsettelse av eventuell variabel godtgjørelse, samt kvantitativ informasjon om godtgjørelse til ledende ansatte, til ansatte med arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for foretakets risikoeksponering, til andre ansatte og tillitsvalgte med tilsvarende godtgjørelse, samt til ansatte med kontrolloppgaver.

Foretak med flere enn 50 ansatte og foretak med forvaltningskapital over 5 mrd. kroner skal ha et eget godtgjørelsesutvalg oppnevnt av styret. Godtgjørelsesutvalget skal forberede alle saker om godtgjørelsesordningen som skal avgjøres av styret. Godtgjørelsesutvalget skal ha minst en representant for de ansatte. Finanstilsynet kan tillate ett felles godtgjørelsesutvalg for foretak i samme konsern.

§ 15-4. Godtgjørelse til ledende ansatte

For ledende ansatte skal sammensetningen av fast og variabel godtgjørelse være balansert. Den faste delen av godtgjørelsen skal være tilstrekkelig høy til at foretaket kan unnlate å utbetale den variable delen av godtgjørelsen.

Den variable godtgjørelsen skal ikke utgjøre mer enn den faste godtgjørelsen, det vil si 100 prosent av den faste godtgjørelsen. Generalforsamlingen, eller tilsvarende organ, kan likevel beslutte at variabel godtgjørelse kan utgjøre inntil det dobbelte av den faste godtgjørelsen, det vil si 200 prosent av den faste godtgjørelsen, hvis følgende vilkår er oppfylt:

- a) Styret i foretaket har gitt en begrunnet anbefaling av løsningen. Anbefalingen skal angi antall ansatte som vil omfattes og deres arbeidsområde, samt forventet effekt på kapitalkravet.
- b) Generalforsamlingens beslutning er gitt med tilslutning fra minst to tredeler av de stemmene som er representert. Dersom mindre enn 50 prosent av eierne er representert i generalforsamlingen, kreves tilslutning fra 75 prosent av de stemmene som er representert.
- c) Foretaket skal informere Finanstilsynet om generalforsamlingens beslutning. Styrets anbefaling til generalforsamlingen skal vedlegges.

For daglig leder samt medlemmene av ledergruppen som definert av foretaket i en bank skal det fastsettes at variabel godtgjørelse ikke kan utgjøre mer enn halvparten av den faste godtgjørelsen.

Garantert variabel godtgjørelse kan bare benyttes i særlige tilfelle ved nyansettelser, og begrenset til det første året.

Dersom variabel godtgjørelse benyttes, skal denne baseres på en kombinasjon av vurdering av vedkommende person, vedkommende forretningsenhet og foretaket som helhet. Ved måling av resultater skal risiko for foretaket og kostnader knyttet til behov for kapital og likviditet hensyntas. Grunnlag for variabel godtgjørelse knyttet til foretakets resultater skal være en periode på minst to år.

Minst halvparten av årlig variabel godtgjørelse skal gis i form av aksjer eller andre egenkapitalinstrumenter utstedt av foretaket eller et annet foretak i konsernet, eller i form av betinget kapital som avspeiler foretakets verdiutvikling, som ikke kan disponeres fritt av den enkelte tidligere enn jevnt fordelt over en periode på minst tre år. Perioden skal ta hensyn til foretakets underliggende forretningsssyklus og risikoen i foretaket. Slik del av variabel godtgjørelse skal reduseres dersom enten resultatutviklingen i foretaket eller etterfølgende resultater tilsier dette.

Samlet variabel godtgjørelse skal ikke begrense institusjonens evne til å styrke den ansvarlige kapitalen.

Sluttvederlag ved opphør av arbeidsforhold skal tilpasses de resultater som er oppnådd over tid, og utformes slik at manglende resultater ikke blir belønnet.

Ledende ansatte skal ikke ha avtaler eller forsikringer som sikrer mot bortfall av prestasjonsbetinget godtgjørelse.

Ved beregningen av verdien på inntil 25 prosent av den variable godtgjørelsen etter annet og tredje ledd, kan Finanstilsynet tillate at foretaket anvender en neddiskonteringsfaktor som fastsettes av Finanstilsynet. Denne variable godtgjørelsen skal utbetales i instrumenter med løpetid på minst 5 år. Slik del av variabel godtgjørelse skal bare kunne disponeres fritt av den enkelte med en forholdsmessig andel fordelt over en periode på minst 5 år, og skal være underlagt de samme reguleringsbestemmelser som gjelder for variabel godtgjørelse som ikke kan disponeres fritt av den enkelte over en periode på minst tre år.

§ 15–5. Godtgjørelse til ansatte med arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for foretakets risikoeksponering

Bestemmelsene i § 15–4 med unntak av tredje ledd, gjelder tilsvarende for ansatte med arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for foretakets risikoeksponering.

§ 15–6. Godtgjørelse til ansatte med kontrolloppgaver

Godtgjørelse til ansatte med kontrollansvar skal være uavhengig av resultatet i forretningsområdet som de kontrollerer.

Bestemmelsene i § 15–4 med unntak av tredje ledd, gjelder tilsvarende for ansatte med kontrolloppgaver.

§ 15–7. Godtgjørelse til tillitsvalgte

Bestemmelsene i § 15–4 med unntak av tredje ledd og § 15–6 første ledd gjelder tilsvarende for tillitsvalgte.

§ 15–8. Pålegg og sanksjoner

Finanstilsynet kan gi foretak som nevnt i § 15–1 pålegg om utforming, endring og reversering av godtgjørelsesordning. Finanstilsynet kan sette kvantitative grenser for foretakets omfang av variabel godtgjørelse i forhold til foretakets nettoresultat for å sikre kapitalgrunnlaget i foretaket.

Hvis et pålegg fra Finanstilsynet med hjemmel i denne forskriften ikke blir etterkommet, kan tilsynet fastsette at foretaket skal betale en daglig løpende mulkt til forholdet er rettet. Finanstilsynet kan fastsette pålegg om avståelse fra variabel godtgjørelse. Pålegg om mulkt er tvangsgrunnlag for utlegg.

Del II. Godtgjørelsesordninger i forsikringsforetak og pensjonsforetak

§ 15–9. Godtgjørelsesordninger i forsikringsforetak

Forsikringsforetak skal ha godtgjørelsesordninger som oppfyller kravene i artikkel 258 nr. 1 bokstav l og artikkel 275 i vedlegg til forskrift 21. desember 2015 nr. 1807 om utfyllende regler til Solvens II-forskriften.

§ 15–10. Godtgjørelsesordninger i pensjonsforetak

Pensjonsforetak skal fastsette en godtgjørelsesordning for hele foretaket som skal bidra til å fremme god styring og kontroll med foretakets risikoer. Ordningen skal motvirke for høy risikotaking og bidra til å unngå interessekonflikter.

For ledende ansatte og ansatte med arbeidsoppgaver som er av vesentlig betydning for foretakets risikoeksponering, skal sammensetningen av fast og prestasjonsbetinget godtgjørelse være balansert og bygge på resultater oppnådd over tid. Den faste delen av godtgjørelsen skal være tilstrekkelig høy til at foretaket kan unnlate å utbetale den variable delen av godtgjørelsen.

Godtgjørelse til ansatte med kontrollansvar skal være uavhengig av resultatet i forretningsområdet de kontrollerer.

Kapittel 16. Forholdet til kunder, markedsføring mv.

Del I. Produktpakker

§ 16–1. Produktpakker

Et finansforetak kan ikke tilby en tjeneste på betingelse av at kunden samtidig skaffer seg en annen tjeneste, eller gi en kunde særlig gunstige vilkår på betingelse av at dette gjøres.

Bestemmelsene i første ledd gjelder ikke der det foreligger en tilknytning mellom flere tjenester slik at tilbud av en tjeneste forutsetter samtidig tilbud av en annen tjeneste.

Bestemmelsen i første ledd gjelder ikke der særlig gunstige vilkår skyldes at et samlet tilbud av flere tjenester gir kostnadsbesparelser.

Finanstilsynet avgjør i tvilstilfelle om et vilkår er i strid med bestemmelsene her.

Finanstilsynet kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene i denne paragrafen.

Del II. Opplysningsplikter

§ 16–2. Opplysningsplikt ved tilbud om kjøp av sammensatte produkter

Bestemmelsene i forskrift 29. juni 2007 nr. 876 til verdipapirhandelloven kapittel 10 gjelder tilsvarende for finansforetaks salg av og rådgivning med hensyn til sammensatte produkter, med unntak av § 10–19, § 10–21 til § 10–24 og § 10–31 til § 10–37.

Finansforetak som tilbyr sammensatte produkter skal gi kundene følgende opplysninger:

1. om det sammensatte produktet:
  - a) Hvilke indekser eller andre nærmere definerte markedsvariabler som benyttes og hvordan disse beregnes, herunder om de er utbyttejustert og valutasikret, samt hvilken effekt dette vil få på den forventede avkastningen av produktet.
  - b) Den forventede prosentvise fordelingen av det innbetalte beløpet i produktets forskjellige deler, herunder til innskudd, derivater og totale kostnader. Denne fordelingen skal også vise forskjellen mellom beløpet som er tilgjengelig for innskudd i bank eller obligasjon og beløpet som faktisk benyttes til slikt innskudd (nåverdien av obligasjons- eller bankinnskuddet).
  - c) Hvordan avkastningen på produktet henger sammen med indeksene eller markedsvariablene og hvordan avkastningsfaktoren er utformet, herunder hvordan denne påvirkes av fordelingen av det innbetalte beløpet, og om det er satt begrensninger på avkastningen.
  - d) Hvor stor prosentandel av innbetalt beløp kunden med sikkerhet kan innløse ved utløpet av løpetiden.
  - e) Motpartsrisikoen og om innbetalt beløp er dekket av Bankenes sikringsfond.
2. om pris og totale kostnader
  - a) Opplysninger om pris og totale kostnader, herunder tegningskostnader.
  - b) Estimert øvre og nedre grense for pris på produktet i prosent av innbetalt beløp, faktisk rente p.a. på obligasjonen eller bankinnskuddet og differansen mellom obligasjons- eller innskuddsrenten og foretakets faktiske innlånsrente for lån med tilsvarende løpetid.
  - c) At ulike tilbydere vil kunne få ulik pris på derivatdelen i produktet avhengig av hvilken strategisk posisjon de har i markedet.
  - d) Kostnader som kommer i tillegg til kostnadene knyttet til produktet, herunder kostnader til VPS.
3. om avkastning:
  - a) Det skal gis en oversikt over historisk avkastning de siste 5 årene for produktets indeks eller andre nærmere definerte markedsvariabler som benyttes. I beregningen av historisk avkastning skal det korrigeres for eventuelle begrensninger, herunder gjennomsnittsberegning av sluttverdi, som produktet legger på indeksen eller markedsvariablene, slik at avkastningene blir sammenlignbare. Det skal også foretas justering for utbytte og valutakurssvingninger for de indeksene og markedsvariablene der dette er aktuelt og det skal tas hensyn til løpetiden for produktet. Avkastningen skal oppgis som effektiv rente p.a. Dersom produktets avkastning er knyttet til indekser eller markedsvariabler der 5 års historikk ikke er mulig å beregne, skal det opplyses at kravet til 5 års historikk ikke er oppfylt. Historisk avkastning skal fremstilles som følger:
    - b) Historisk avkastning fremstilles i diagrams form. En referansegraf for den samme avkastningen uten de begrensninger produktet legger på avkastningen skal vises i samme diagram.
    - c) Dersom historisk avkastning er basert på konstruerte indekser som ikke gir et relevant bilde av avkastningenes historikk, skal denne ikke gjengis i informasjonsmateriellet.
    - d) Det skal presiseres at historisk avkastning ikke er noen garanti for fremtidig avkastning.
    - e) Effekten av eventuelle begrensninger i indeksens eller markedsvariabelens avkastning eksempler på positive og negative bevegelser i markedet skal fremgå.
    - f) Det skal oppgis høyeste og laveste mulige avkastning på produktet, samt sannsynligheten for å oppnå denne avkastningen for produkter der dette er aktuelt.
    - g) Det skal oppgis hvilken avkastning en risikofri investering ville gitt i samme periode som produktets løpetid.
    - h) Det skal angis et konfidensintervall for produktets avkastning per anno, hvor produktets avkastning med 70 % sikkerhet vil befinne seg. Intervallet skal angis både uten tegningskostnader og med tilbyders høyeste anslag for tegningskostnader.
    - i) forventet årlig avkastning på produktet uten tegningskostnader, samt forventet årlig avkastning hensyntatt tilbyders høyeste anslag for tegningskostnader. Beregningen skal baseres på rimelige forutsetninger, understøttet av objektive data.

- j) hvilken avkastning indeksen eller markedsvariabelen må oppnå for at kunden skal få tilbake innbetalt beløp.
  - k) om avbrudd og likviditet:
  - l) i hvilken grad produktet er omsettelig.
  - m) kostnader og mulige tap ved å gå ut av produktet før forfall. Dersom avtalen ved avbrudd ikke gir rett til hele det garanterte beløpet, skal det opplyses hvor stor del av beløpet kunden har rett til å få tilbake.
4. om lånefinansiering av investering med sikkerhet i sammensatte produkter:
- a) Om institusjonen yter lån, eller medvirker til et låneopptak i en annen institusjon, med helt eller delvis sikkerhet i sammensatte produkter.
  - b) Effektiv rente p.a. på lånet.
  - c) Effektiv rente p.a. på innbetalt beløp inkludert lånekostnader, når det tas hensyn til at bare det garanterte beløpet tilbakebetales.
  - d) Hvilken avkastning produktet må oppnå for at kunden skal få tilbake egenkapitalen. Det skal tas hensyn til alle renter og gebyrer kunden betaler i forbindelse med låneopptaket.
5. om andre forhold
- a) Relevante skatteregler og at disse kan bli gjenstand for endring under produktets løpetid.
  - b) Selgers særskilte insentivordninger knyttet til formidling av produktet.

§ 16-3. Lenke til Finansportalen

Finansforetak som tilbyr tjenester som det informeres om på Finansportalen.no, skal på forsiden på sine hjemmesider på internett og på alle øvrige digitale plattformer hvor priser eller produkter presenteres, ha en godt synlig lenke til Finansportalen.no.

Lenken til Finansportalen.no skal utformes som følger: «Du kan sammenlikne våre priser med priser fra andre selskaper på Finansportalen.no».

§ 16-4. Opplysninger om forsikringstjenester til Finansportalen

Forsikringsforetak som tilbyr standardiserte produkter eller produktkombinasjoner som nevnt i forsikringsvirksomhetsloven § 7-5 første ledd og som tilbys forbrukere i Norge, skal holde produktinformasjon tilgjengelig for Finansportalen. Som produktinformasjon regnes opplysninger om premiene, forsikringsvilkårene samt forhold på forsikringstakerens side som etter premietariffen vil bli lagt vekt på ved beregningen av premiene.

Opplysningene skal holdes tilgjengelig på den måte som fastsettes av Finansportalen.

Finansportalen skal varsle forsikringsforetakene om hvilke standardiserte produkter eller produktkombinasjoner den anser omfattet første ledd. Opplysningene kan ikke kreves gjort tilgjengelig for Finansportalen før to måneder etter at varsel er sendt.

§ 16-5. Opplysninger om sikringsordninger

Kredittinstitusjoner kan ikke bruke opplysninger om sikringsordninger til reklameformål på en måte som kan påvirke banksystemets stabilitet eller innskytternes tillit.

Del III. Tvisteløsningsordning

§ 16-6. Plikt til å være tilknyttet utenrettslig tvisteløsningsordning

Betalingsforetak og e-pengeforetak med tillatelse til å drive virksomhet i Norge skal være tilsluttet en utenrettslig tvisteløsningsordning som nevnt i finansforetaksloven § 16-3.

Kapittel 17. Finanskonsern og samarbeidsavtaler

§ 17-1. Holdingforetak i forsikringskonsern

Holdingforetak i forsikringskonsern skal regnes som forsikringsforetak etter finansforetaksloven.

Med forsikringskonsern menes et finanskonsern som utelukkende består av forsikringsforetak.

Finanstilsynet kan bestemme at første ledd også skal gjelde holdingforetak i finanskonsern som er unntatt fra kapitalkravsregler for banker mv. etter forskrift 22. august 2014 nr. 1097 om kapitalkrav og nasjonal tilpasning av CRR/CRD IV § 13 sjette ledd.

§ 17-2. Eierforetak som morselskap til et finansforetak

Med eierforetak menes i denne bestemmelsen eierforetak som nevnt i finansforetaksloven § 17-6 annet ledd bokstav c.

Begrensningene som følger av finansforetaksloven § 17-7 første ledd gjelder ikke for eierforetak.

Finansforetaksloven § 17-8 gjelder kun mellom eierforetaket og finansforetakene i konsernet.

Finansforetaksloven § 17-9 annet ledd og tredje ledd gjelder bare for eierforetak dersom endringene gjelder finansforetak.

Når morselskapet i finanskonsernet er et eierforetak, gjelder finansforetaksloven § 17-10 første ledd om konsernforetakets navnebruk bare finansforetakene i konsernet.

Når morselskapet i finanskonsernet er et eierforetak, gjelder finansforetaksloven § 18-3 bare transaksjoner der konsernets finansforetak er part.

Eierforetak har plikt til å gi de opplysningene som Finanstilsynet finner nødvendig for å gjennomføre et hensiktsmessig og effektivt tilsyn med finansforetakene i konsernet.

Kapittel 18. Virksomhet i finanskonsern, konsolidering mv.

Kapittel 19. Bankenes sikringsfond

Del I. EØS-filialer

§ 19-1. EØS-filialers medlemskap i innskuddsgarantiordningen

Før norsk filial av kredittinstitusjon med hovedsete i annen EØS-stat kan bli medlem av innskuddsgarantiordningen skal Bankenes sikringsfond i samarbeid med hjemstatens sikringsordning avklare hvilke innskudd som er sikret i hjemstatens ordning, og hvilke innskudd som skal være sikret i Bankenes sikringsfond.

Bankenes sikringsfond kan avslå søknad om filialmedlemskap, eller sette særlige vilkår for medlemskapet, dersom soliditetssituasjonen hos søker, eller betydelig usikkerhet med hensyn til utviklingen i denne, tilsier det.

Filialmedlem kan tidligst opptas seks måneder etter at Bankenes sikringsfond har mottatt søknad om slikt medlemskap. Før filialmedlem opptas, skal dette godkjennes av Finanstilsynet.

Bestemmelsen i tredje ledd gjelder ikke ved omdanning til filial av datterselskap som er medlem av Bankenes sikringsfond. De berørte tilsynsmyndigheter og sikringsordninger skal varsles uten opphold når det er klart at omdanning vil finne sted. Finanstilsynet kan gi nærmere regler om videreføring av medlemskap i Bankenes sikringsfond ved slik omdanning.

Filialmedlemskap opphører ett år etter at Bankenes sikringsfond har mottatt oppsigelse fra filialmedlemmet.

§ 19-2. Avgiftsberegning for filialer

Garantert innskudd i filial beregnes som innskyternes samlede innskudd opp til 2 millioner kroner, med et fradrag tilsvarende den del av innskuddet som skal dekkes under hjemstatens garantiordning.

Definisjonen av garanterte innskudd i filial i første ledd har ikke betydning for Bankenes sikringsfonds faktiske forpliktelser eller adgang til å dekke innskudd.

§ 19-3. Dekning av innskudd i filialer

Bankenes sikringsfond skal dekke tap på innskudd for innskytere i filialen, med fradrag for det som skal dekkes av hjemstatens garantiordning. Det er uten betydning for Bankenes sikringsfonds forpliktelser om eller på hvilket tidspunkt hjemstatens garantiordning dekker sin del. Bankenes sikringsfond har ikke anledning til å dekke tap utover det garanterte beløpet.

Som innskyter i filial her i riket regnes innskyter som selv har foretatt innskudd i, og som har naturlig tilknytning til, filialen. Finanstilsynet kan gi nærmere regler om hvem som skal anses som innskyter. Finanstilsynet avgjør tvilstilfeller.

Filialer skal informere sine innskytere om hvilke typer innskudd som er sikret, hvilket beløp som er sikret, og hvilken sikringsordning som dekker hvilke innskudd eller deler av innskuddet.

§ 19-4. Kontakten med myndigheter og garantiordninger i filialens hjemland

Bankenes sikringsfond og hjemstatens sikringsordning skal inngå en avtale der det fremgår hvilke innskudd og hvilke beløp som er sikret i henholdsvis hjemstatens sikringsordning og i Bankenes sikringsfond. Det skal fremgå hvordan motregning av innskudd mot innskyters forfalte forpliktelser overfor filialen skal foretas.

Avtalen skal også sikre at Bankenes sikringsfond gis tilgang til den informasjon som er nødvendig for å kunne beregne sikringsfondets dekningsforpliktelser.

Finanstilsynet og tilsynsmyndighetene i filialens hjemstat skal inngå en avtale som sikrer Finanstilsynet de opplysninger tilsynet trenger for å ivareta sine funksjoner etter denne forskrift, herunder opplysninger om:

1. hjemstatens sikringsordning og filialens innskudd,
2. filialmedlemmets soliditet,
3. vesentlige negative utviklingstrekk hos filialmedlemmet og/eller dets filial,
4. hvordan Finanstilsynet skal varsles før filialmedlemmet settes under offentlig administrasjon, tas under konkursbehandling eller lignende, og
5. tilstrekkelige opplysninger til å ivareta sine oppgaver i henhold til fjerde ledd.

Finanstilsynet skal videreformidle til Bankenes sikringsfond informasjon fra hjemlandets tilsynsmyndigheter som sikringsfondet har behov for i forbindelse med vurdering av søknad om medlemskap.

§ 19-5. Administrasjons- eller konkurssituasjon hos filialmedlemmet

I en administrasjons- eller konkurssituasjon skal Finanstilsynet sikre at interessene til innskytere i filial her i riket blir ivaretatt.

I en administrasjons- eller konkurssituasjon kan filialen ikke ta i mot innskudd, påta seg nye engasjementer eller øke tidligere engasjementer uten Finanstilsynets godkjenning.

Finanstilsynet skal konsultere hjemlandets tilsynsmyndigheter før Finanstilsynet godkjenner utbetaling til innskyterne

Del II. Innbetaling av avgift til Bankenes sikringsfond

§ 19-6. Beregning av årlig avgift for medlemmene og fondets samlede kapital

Medlemmenes årsavgift skal beregnes på bakgrunn av gjennomsnittet av samlede garanterte innskudd og beregningsgrunnlaget for kapitaldekning ved utløpet av tredje og fjerde kvartal i kalenderåret to år før innbetalingsåret samt første og annet kvartal i kalenderåret før innbetalingsåret. Ved forhøyelse eller reduksjon av avgiftsbeløpet etter finansforetaksloven § 19-6 annet ledd skal kjernekapitaldekningen ved utløpet av fjerde kvartal i kalenderåret to år før innbetalingsåret legges til grunn. Beregningen skal foretas på bakgrunn av de størrelser som rapporteres til Finanstilsynet og Norges Bank.

Sikringsfondet kan pålegge medlemmene å gi de opplysninger som er nødvendig for å beregne avgiftene. Finanstilsynets taushetsplikt er ikke til hinder for at Finanstilsynet gir opplysninger som nevnt til fondet.

Minstekravet til sikringsfondets samlede ansvarlige kapital beregnes på samme måte som angitt i første ledd første punktum.

§ 19-7. Innbetaling av avgift for nye medlemmer

Filialer som ved inntreden har en innskuddsportefølge, skal for det året de inntretr betale en avgift som utgjør 1 promille av de samlede garanterte innskuddene på inntredelsestidspunktet.

Det skal foretas et forholdsmessig fradrag i avgiftene for den del av året det nye medlemmet ikke har vært medlem av sikringsfondet.

Årsavgiften for andre driftsår skal beregnes på bakgrunn av gjennomsnittet av samlede garanterte innskudd, beregningsgrunnlaget for kapitaldekning og kjernekapitaldekningen ved utløpet av hvert kvartal etter inntredelsestidspunktet, i første driftsår.

§ 19-8. Innbetalingstidspunkt

Innbetaling til sikringsfondsordningen skal skje på det tidspunkt som fastsettes av fondets styre.

§ 19-9. Beregning av avgift for medlemmer som trer ut

For medlem som trer ut av sikringsfondet i løpet av året, skal det foretas et forholdsmessig fradrag i avgiften som nevnt i § 19-6 for den del av året medlemmet ikke har vært medlem av sikringsfondet.

Kapittel 20. Garantiordninger for forsikringsvirksomhet

§ 20-1. Garantiordningen for skadeforsikring

Garantiordningen dekker bare krav som gjelder en forsikret risiko som består her i riket.

En forsikret risiko anses for å bestå her i riket ved:

- a) forsikring av fast eiendom eller fast eiendom med innbo som er dekket av samme avtale, når eiendommen ligger her i riket,
- b) forsikring av transportmidler, når transportmidlet er registrert her i riket,
- c) forsikring som dekker risikoer i forbindelse med reiser eller ferier, dersom forsikringen er tegnet her i riket og avtalen har en varighet på maksimalt fire måneder, eller
- d) annen forsikring enn forsikring som nevnt i bokstav a, b og c, når forsikringen dekker forsikringstaker eller sikret som har sitt vanlige bosted her i riket eller, dersom forsikringstaker eller sikret er en juridisk person, når den virksomhet som avtalen gjelder befinner seg her i riket.

Garantiordningen dekker ikke:

- a) kredittforsikring,
- b) livsforsikringer som kan tilbys av skadeforsikringsforetak etter tillatelse fra Finanstilsynet,
- c) energiforsikringer,
- d) luftfartsforsikringer,
- e) sjøforsikring, unntatt når forsikringen gjelder skip som ikke er registreringspliktige jf. lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) § 11 annet ledd, eller fiskefartøyer opp til og med 50 bruttotonn som er registrert i Skipsregisteret, jf. sjøloven § 11 første ledd første punktum,
- f) næringslivsforsikringer, når forsikringen gjelder foretak som ved avtaleinngåelsen eller senere fornyelser oppfyller minst to av følgende vilkår
  - har flere enn 250 ansatte,
  - har en omsetning på minst 100 millioner kroner i følge siste årsoppgjør, eller
  - har eiendeler i følge siste balanse på minst 50 millioner kroner,
- g) forsikringskrav som er reassurert i selskap som nevnt i lov 10. juni 2005 nr. 44 om forsikringsselskaper, pensjonskasser og deres virksomhet mv. § 15-8 (egenforsikringsselskap) når forsikringsavtalen er inngått av en som tilhører den krets som egenforsikringsselskapet er opprettet for,
- h) forsikringskrav fra offentlige organer.

Garantiordningen dekker likevel ansvarsforsikring tegnet for å oppfylle pålegg gitt i eller i medhold av lov (tvungen ansvarsforsikring).

Garantiordningen skal ikke dekke mer enn 90 prosent av hvert enkelt krav. Krav etter forsikringer som gjelder bolig og tvungen ansvarsforsikring skal likevel dekkes med 100 prosent.

Garantiordningen skal ikke dekke forsikringskrav utover 20 millioner kroner for hvert krav for hver sikret for hvert skadetilfelle, jf. lov 16. juni 1989 nr. 69 om forsikringsavtaler § 1–2 bokstav c første punktum.

§ 20–2. Medlemskap i garantiordningen for skadeforsikring

Følgende foretak skal ikke være medlem av garantiordningen:

- a) Forsikringsforetak som er unntatt fra forsikringsvirksomhetslovens og finansforetakslovens bestemmelser,
- b) gjensidige foretak som har rett til og årlig foretar etter avregning overfor forsikringstakerne, og
- c) foretak som ikke dekker risiko som faller innenfor garantiordningens dekningsområde.

Foretak skal likevel være medlem av garantiordningen hvis de dekker ansvarsforsikring tegnet for å oppfylle pålegg gitt i eller i medhold av lov (tvungen ansvarsforsikring).

Norsk filial av skadeforsikringsforetak med hovedsete i annen EØS-stat er unntatt fra plikten til medlemskap dersom foretaket er medlem av en garantiordning for skadeforsikring hjemlandet og filialen dokumenterer at ordningen i tilnærmet samme utstrekning dekker forsikringer som faller inn under den norske garantiordningen.

§ 20–3. Medlemmenes opplysningsplikt overfor forsikringstaker

Finanstilsynet gir regler om opplysningsplikt for medlemmene av garantiordningen om hvilken garantiordning som gjelder for virksomheten og om hvilken garanti for forsikringsforpliktelsene ordningen gir.

§ 20–4. Medlemmenes ansvar overfor garantiordningen

I beregningsgrunnlaget for medlemmenes ansvar overfor garantiordningen skal det gjøres fradrag for premieinntekter fra energiforsikringer, luftfartsforsikringer, sjøforsikringer unntatt kystkasko og forsikret risiko som ikke består her i riket.

Hvert medlem skal på egen passivapost i balanseregnskapet avsette 1 prosent årlig av beregningsgrunnlaget inntil medlemmets maksimale ansvar er dekket.

For senere år skal det avsettes manglende beløp, eller avsetningen eventuelt reduseres, slik at den samlede avsetning til enhver tid tilsvarer medlemmets maksimale ansvar.

Etter innkalling av midler gir Finanstilsynet regler om gjenoppretting av volumet.

Avkastning av de avsatte midler skal tilfalle foretaket.

Annet til femte ledd gjelder ikke for filial av forsikringsforetak med hovedsete i annen EØS-stat.

§ 20–5. Utbetaling fra garantiordningen

Garantiordningens styre kan basere sitt vedtak om utbetaling på at forsikringskravet er godkjent av administrasjonsstyret. Dersom et forsikringskrav bestrides av administrasjonsstyret, kan den som fremsetter kravet henvises til å reise sak mot forsikringsselskapet eller boet.

Garantiordningens styre kan avtale at administrasjonsstyret skal foreta utbetalinger på garantiordningens vegne. Innbetalinger fra garantiordningen til administrasjonsboet for videreformidling til dekningsberettigede inngår ikke i administrasjonsboets formuesmasse.

Garantiordningen dekker ikke rentekrav. Dette gjelder likevel ikke rentekrav knyttet til forsikring som gjelder bolig og tvungen ansvarsforsikring.

Styret kan fastsette terminer for utbetaling. Ved utbetaling fra garantiordningen kan styret beslutte først å dekke inntil 5 millioner kroner, inkludert renter, av hvert krav for hver sikret for hvert skadetilfelle. Dersom styret finner det nødvendig kan det beslutte å bare dekke deler av et krav (avkortning). I vurderingen av om krav skal avkortes og i hvilket omfang tas det hensyn til den dekningsberettigede, type forsikring og forholdene for øvrig.

Vedtak om utbetaling fra garantiordningen kan påklages til Finansdepartementet.

§ 20–6. Garantiordningens styre og dets arbeid

Finanstilsynet er styresekretariat for garantiordningen.

Finanstilsynet kan sammenkalle styret når det finner det nødvendig. Finanstilsynet skal sammenkalle styret når det er grunn til å frykte for at et medlem av garantiordningen ikke vil være i stand til å oppfylle sine forpliktelser etter forsikringskontraktene.

For å sikre garantiordningens likviditet, kan styret etablere en rammekreditt.

Dersom innbetalingene fra medlemmene ikke er tilstrekkelig til å dekke garantiordningens ansvar, kan styret ta opp likviditetslån for å dekke ansvaret.

Garantiordningen skal utarbeide årsregnskap og årsmelding. Disse skal være gjenstand for revisjon.

Lov 19. mai 2006 om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova) får anvendelse for garantiordningens virksomhet.

Lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) kapittel II, § 13 til § 13f, § 18 til § 21 og § 35 gjelder for garantiordningens virksomhet. I forhold til vedtak om utbetaling fra garantiordningen gjelder § 23 – § 25 og § 27, samt kapittel VI så langt de passer.

§ 20–7. Filialers medlemskap og samordning med garantiordninger i foretakets hjemland

Norsk filial av forsikringsforetak med hovedsete i annen EØS-stat skal årlig rapportere til Finanstilsynet brutto opptjent premie knyttet til forsikringer som dekkes av garantiordningen.

Dersom en slik filial også er medlem av en garantiordning i hjemstaten, skal den norske garantiordningen, hvis mulig, inngå en avtale med hjemstatens garantiordning om følgende:

- a) hvilke krav som skal dekkes av henholdsvis den norske garantiordningen og hjemstatens garantiordning,
- b) at garantiordningen sikres informasjon fra hjemstatens garantiordning som er nødvendig for å kunne beregne den norske garantiordningens dekningsforpliktelser i situasjoner der slike forpliktelser utløses,

I en administrasjons- eller konkurssituasjon skal Finanstilsynet sikre at interessene til forsikringstakerne i filial her i riket blir ivaretatt.

I en administrasjons- eller konkurssituasjon kan filialen ikke tegne nye eller fornye forsikringer uten Finanstilsynets tillatelse.

Finanstilsynet skal konsultere hjemlandets tilsynsmyndigheter før Finanstilsynet godkjenner utbetaling til forsikringstakerne

Kapittel 21. Soliditetssvikt og offentlig administrasjon

§ 21–1. *Offentlig administrasjon av filial av bank med hovedsete i fremmed stat*

Når en bank med hovedsete i fremmed stat og med filial i Norge ikke dekker sine forpliktelser i Norge etter hvert som de forfaller, samtidig som banken dekker sine forpliktelser etter hvert som de forfaller i hjemlandet, eller de tiltak som er iverksatt fra hjemstatens myndigheter overfor banken med sikte på å sikre fortsatt drift ikke har effekt for filialen i Norge, kan Finansdepartementet treffe vedtak om at filialen settes under offentlig administrasjon. Vedtak om offentlig administrasjon omfatter alle bankens eiendeler og forpliktelser i Norge.

Vedtak om offentlig administrasjon av filial av bank med hovedsete i annen EØS-stat kan treffes når Finansdepartementet anser det som et nødvendig og forholdsmessig tiltak for å sikre at sentrale hensyn etter EØS-regler som svarer til direktiv 2001/24/EF blir overholdt.

Bestemmelsene i finansforetaksloven § 21–7, § 21–11 første ledd tredje og fjerde punktum, tredje og fjerde ledd og § 21–12 til § 21–20 gjelder tilsvarende for offentlig administrasjon av filial i Norge av bank med hovedsete i fremmed stat.

I vedtaket om offentlig administrasjon kan det gis nærmere bestemmelser om lovens anvendelse på filialen.

Administrasjonsstyret kan inngå avtale med hjemstatens myndigheter eller med bankens representanter i hjemstaten om gjennomføringen av administrasjonsbehandlingen av filialen i Norge med sikte på å ivareta de sentrale hensyn og bestemmelser i direktiv 2001/24/EF. Avtalen skal godkjennes av Finanstilsynet.

Konkursloven § 87 om sikkerhetsstillelse for bostyrer gjelder tilsvarende for administrasjonsstyrets medlemmer.

Finanstilsynet kan gi nærmere regler om gjennomføringen av administrasjonen.

Kapittel 22. Straff. Sanksjoner

Kapittel 23. Ikrafttredelse

§ 23–1. *Ikrafttredelse*

Forskriften trer i kraft 1. januar 2017.

Vedlegg 1

Merknader til de enkelte bestemmelser i finansforetaksforskriften

Til § 1–1

Bestemmelsen slår fast at virkeområdet for forskriften er det samme som for loven.

Til § 1–2

Bestemmelsen viderefører forsikringsvirksomhetsloven § 15–2 første ledd, slik den lød frem til finansforetaksloven trådte i kraft 1. januar 2016 og forskrift 1. desember 1993 nr. 1074 om unntak for mindre gjensidige skadeforsikringsselskaper § 2, jf. Finanstilsynets høringsnotat kapittel 1.1.

Det følger av ny *bokstav e* at det er vilkår for å være omfattet av unntaket fra loven at foretaket er organisert som et samvirkelag. Gjensidige forsikringsselskap vil dermed ikke være omfattet av unntaket i § 1–2. Dette skyldes at det er finansforetaksloven som regulerer slike foretak.

Til § 1–3

Bestemmelsen viderefører forsikringsvirksomhetsloven § 15–3, slik den lød frem til finansforetaksloven trådte i kraft 1. januar 2016, jf. Finanstilsynets høringsnotat kapittel 1.1.

Til § 1–4

Bestemmelsen viderefører forsikringsvirksomhetsloven § 15–5, slik den lød frem til finansforetaksloven trådte i kraft 1. januar 2016, jf. Finanstilsynets høringsnotat kapittel 1.1.

Til § 1–5

Forskriftsutkastet inneholder en bestemmelse om at kraftleverandører som felles fakturere nettjenester og elektrisk energi i henhold til avregningsforskriften, er unntatt fra kravet om konsesjon etter finansforetaksloven § 2–9. Bestemmelsen er tatt inn etter innspill fra Norges Vassdrags- og Energidirektorat (NVE). NVE har i høringen kommet med enkelte tekniske merknader til bestemmelsen, som er tatt til følge, jf. § 1–5.

Til § 2–1

Bestemmelsen svarer til den delen av Finanstilsynets utkast § 1–5 som gjelder betalingsforetak, jf. Finanstilsynets høringsnotat kapittel 1.2.

Til § 2–2

Bestemmelsen svarer til Finanstilsynets utkast § 2–1, jf. Finanstilsynets høringsnotat kapittel 2.2.

Til § 2–3

Bestemmelsen svarer til Finanstilsynets utkast § 2–2, jf. Finanstilsynets høringsnotat kapittel 2.2.

Til § 2–4

Bestemmelsen svarer til Finanstilsynets utkast § 2–3, jf. Finanstilsynets høringsnotat kapittel 2.2. Bestemmelsen innebærer at § 4–5 også gjelder norske betalingsforetaks agenter her i riket.

Til § 2–5

Bestemmelsen svarer i hovedsak til Finanstilsynets utkast § 2–4, jf. Finanstilsynets høringsnotat kapittel 2.2. FMA foreslår etter innspill fra Finanstilsynet at finansforetakslovens krav om at departementet skal kjenne eierne i finansforetak også skal gjelde foretak med begrenset tillatelse, jf. første ledd nytt annet punktum. Dette er en videreføring av gjeldende rett.

Til § 2–6

Bestemmelsen svarer til Finanstilsynets utkast § 2–5, jf. Finanstilsynets høringsnotat kapittel 2.2.

Til § 2–7

Bestemmelsen svarer til den delen av Finanstilsynets utkast § 1–5 som gjelder e-pengeforetak, jf. Finanstilsynets høringsnotat kapittel 1.2.

Til § 2–8

Bestemmelsen svarer til Finanstilsynets utkast § 2–6, jf. Finanstilsynets høringsnotat kapittel 2.2. Bestemmelsen innebærer at § 4–5 også gjelder norske e-pengeforetaks agenter her i riket.

Til § 2–9

Bestemmelsen svarer til Finanstilsynets utkast § 2–7, jf. Finanstilsynets høringsnotat kapittel 2.2.

Til § 2–10

Bestemmelsen svarer til Finanstilsynets utkast § 2–8, jf. Finanstilsynets høringsnotat kapittel 2.2.

Til § 2–11

Bestemmelsen svarer til Finanstilsynets utkast § 2–9, jf. Finanstilsynets høringsnotat kapittel 2.1.

Til § 2–12

Bestemmelsen svarer til Finanstilsynets utkast § 2–10, jf. Finanstilsynets høringsnotat kapittel 2.1.

Til § 2–13

Bestemmelsen svarer til Finanstilsynets utkast § 2–11, jf. Finanstilsynets høringsnotat kapittel 2.1.

Til § 2–14

Bestemmelsen svarer i hovedsak til Finanstilsynets utkast § 2–12, jf. Finanstilsynets høringsnotat kapittel 2.1. I *annet ledd* er det listet opp enkelte forsikringstyper som ikke kan anses som forsikring av tilleggssisiko. I tråd med Solvens II-direktivet, er denne oppramsingen utvidet sammenlignet med finanstilsynets utkast. I tillegg til forsikring av risiko i tilknytning til kausjon (klasse nr. 14) og kreditt (klasse nr. 15), gjelder den også rettshjelpsforsikringer (klasse nr. 17).

Til § 2–15

Bestemmelsen svarer til Finanstilsynets utkast § 2–13, jf. Finanstilsynets høringsnotat kapittel 2.1.

Til § 2–16

Bestemmelsen svarer til Finanstilsynets utkast § 2–14, jf. Finanstilsynets høringsnotat kapittel 2.1.

Til § 3–1

Paragrafen svarer i hovedsak til Finanstilsynets utkast, jf. omtale i høringsnotatet kapittel 3.1. I *annet ledd* er det gjort en terminologisk endring for å presisere at det er samme personkrets som er omfattet av henholdsvis første og annet ledd. I tredje ledd er personkretsen videre, der er alle personer med nøkkelfunksjoner omfattet, ikke bare lederne for slike funksjoner. Som Finanstilsynet bemerker er det noen ansatte som foretaket selv har ansvar for at oppfyller kravene i loven. Dette presiseres i forskriften.

Det er som Finanstilsynet påpeker overlapp mellom *tredje ledd* og Solvens II-forskriften § 29. For å presisere dette endres formuleringen i tredje ledd slik at den tilsvarende Solvens II-forskriften § 29. Endringen gjør det mer presist hvilke

endringer som skal meldes til Finanstilsynet. Ettersom den aktuelle lovbestemmelsen gjelder alle finansforetakene, bør også forskriften gjøre det.

Til § 4-1

Paragrafen svarer til Finanstilsynets utkast, jf. omtale i høringsnotatet kapittel 4.2.1. Reglene om filialetablering og grenseoverskridende virksomhet, jf. Solvens II-direktivet artikkel 145 flg. gjelder ikke for gjenforsikring, jf. artikkel 13 nr. 1 som fastsetter at meldepliktreglene bare gjelder direkte forsikring.

Til § 4-2

Paragrafen svarer til Finanstilsynets utkast, jf. omtale i høringsnotatet kapittel 4.2.6.

Til § 4-3

Paragrafen svarer til Finanstilsynets utkast, jf. omtale i høringsnotatet kapittel 4.

Til § 4-4

Paragrafen svarer til Finanstilsynets utkast, jf. omtale i høringsnotatet kapittel 4.3.

Til § 4-5

Paragrafen svarer til Finanstilsynets utkast, jf. omtale i høringsnotatet kapittel 4.3. Første ledd i Finanstilsynets utkast til paragraf er flyttet til *siste ledd* i paragrafen her for å fremheve det som er hovedregelen, jf. nytt *første ledd* (annet ledd i Finanstilsynets utkast). Paragrafen gjelder ikke bare grensekryssende agentforhold, men også agentforhold der både foretaket og agenten driver virksomhet i Norge, jf. henvisningene fra §§ 2-4 og 2-8.

Til § 5-1

Paragrafen svarer til § 5-1 første ledd i Finanstilsynets utkast, men det er foretatt en teknisk presisering i bestemmelsen for å få frem det sentrale poenget om at gjenforsikringsvirksomhet kan drives grensekryssende uten forutgående melding etter reglene i finansforetaksloven kapittel 4 og 5, jf. Solvens II artikkel 145 lest i sammenheng med artikkel 13 nr. 1 som fastsetter at meldepliktreglene bare gjelder direkte forsikring (i motsetning til gjenforsikring).

Til § 5-2

Paragrafen svarer til § 5-1 annet ledd i Finanstilsynets utkast, jf. høringsnotatet kapittel 5.2.

Til § 5-3

Paragrafen svarer til § 5-2 i Finanstilsynets høringsutkast, som viderefører den forskrift 1. desember 1993 nr. 1075 om sammenslutningen av forsikringsgivere benevnt Lloyd's, jf. omtale i høringsnotatet punkt 5.2.1. Som nevnt i høringsnotatet er ikke Lloyd's et foretak i tradisjonell forstand, men en sammenslutning av forsikringsgivere. Det følger av Solvens II-direktivet Annex III (27) at Lloyd's anses som et foretak etter Solvens II-reglene.

Til § 5-4

Paragrafen svarer til § 5-3 i Finanstilsynets høringsutkast, jf. omtale i punkt 5.1.4.

Til § 5-5

Paragrafen svarer til § 5-4 i Finanstilsynets utkast, og viderefører filialforskriften for forsikringsselskap § 10 nr. 2, jf. omtale i høringsnotatet punkt 5.2.3.

Til § 5-6

Paragrafen svarer til § 5-5 i Finanstilsynets høringsutkast og viderefører gjeldende filialforskrift § 6 om generalagent, jf. omtale i høringsnotatet punkt 5.2.2.

Til § 5-7

Paragrafen svarer til § 5-6 i Finanstilsynets høringsutkast og erstatter gjeldende filialforskrift § 8 a, jf. omtale i høringsnotatet punkt 5.2.5.

Til § 5-8

Paragrafen svarer til § 5-7 i Finanstilsynets høringsutkast og viderefører de delene av e-pengeforskriften §§ 11 til 23 og betalingsforetaksforskriften §§ 24-28 som ikke er dekket av finansforetaksloven, jf. omtale i høringsnotatet punkt 5.3.

Til § 6-1

Paragrafene i kapittel 6 i hovedsak til Finanstilsynets høringsutkast og viderefører gjeldende bestemmelsene i forskrift 18. desember 2003 nr. 1639 om eierkontroll i finansinstitusjoner, jf. omtale i høringsnotatet kapittel 6.

I § 6-1 nytt *tredje og fjerde ledd* videreføres eksisterende bestemmelser om saksbehandlingsfrister fra eierkontrollforskriften. Denne paragrafen gjelder for betalingsforetak med ordinær konsesjon, jf. § 2-1 annet ledd, men ikke for betalingsforetak med begrenset konsesjon, jf. § 2-5 tredje ledd.

Til § 6–2

Paragrafene i kapittel 6 i hovedsak til Finanstilsynets høringsutkast og viderefører gjeldende bestemmelsene i forskrift 18. desember 2003 nr. 1639 om eierkontroll i finansinstitusjoner, jf. omtale i høringsnotatet kapittel 6.

Paragrafen gjelder ikke betalingsforetak, jf. § 2–1.

Til § 6–3

Paragrafene i kapittel 6 i hovedsak til Finanstilsynets høringsutkast og viderefører gjeldende bestemmelsene i forskrift 18. desember 2003 nr. 1639 om eierkontroll i finansinstitusjoner, jf. omtale i høringsnotatet kapittel 6.

Paragrafen gjelder ikke betalingsforetak, jf. § 2–1.

Til § 6–4

Paragrafene i kapittel 6 i hovedsak til Finanstilsynets høringsutkast og viderefører gjeldende bestemmelsene i forskrift 18. desember 2003 nr. 1639 om eierkontroll i finansinstitusjoner, jf. omtale i høringsnotatet kapittel 6.

Paragrafen gjelder ikke betalingsforetak, jf. § 2–1.

Til § 6–5

Paragrafene i kapittel 6 i hovedsak til Finanstilsynets høringsutkast og viderefører gjeldende bestemmelsene i forskrift 18. desember 2003 nr. 1639 om eierkontroll i finansinstitusjoner, jf. omtale i høringsnotatet kapittel 6.

Paragrafen gjelder ikke betalingsforetak, jf. § 2–1.

Til § 7–1

Paragrafen viderefører forskrift 1. desember 2015 om godkjenning av vedtektsendringer i finansforetak og finansstiftelser § 1 annet ledd. Paragrafen svarer til Finanstilsynets utkast, jf. omtale i høringsnotatet kapittel 7.1.

Til § 7–2

Paragrafen viderefører forskrift 1. desember 2015 om godkjenning av vedtektsendringer i finansforetak og finansstiftelser § 2, jf. Finanstilsynets høringsnotat kapittel 7.1 og høringsutkastet § 7–2, men er noe justert i lys av høringsmerknader fra Brønnøysundregisteret.

Annet ledd bokstav f svarer til fjerde ledd i Finanstilsynets utkast. *Bokstav g og h* svarer til forskrift 1. desember 2015 om godkjenning av vedtektsendringer i finansforetak og finansstiftelser § 4 bokstav b og c, jf. Finanstilsynets utkast § 7–4 bokstav b og c.

Til § 7–3

Paragrafen viderefører forskrift 1. desember 2015 om godkjenning av vedtektsendringer i finansforetak og finansstiftelser § 3, jf. Finanstilsynets høringsnotat kapittel 7.1 og høringsutkastet § 7–3.

Til § 7–4

Paragrafen svarer til Finanstilsynets høringsutkast § 7–5, jf. omtale i høringsnotatet kapittel 2.2.

Til § 8–1

Paragrafen svarer i hovedsak til Finanstilsynets høringsutkast, jf. omtale i høringsnotatet kapittel 8.2. I annet ledd er det foretatt en endring sammenlignet med utkastet, slik at også juridiske personer med innskudd skal være valgbare og ha stemmerett ved valg til generalforsamling mv. Det er blir opp til foretakene selv å ta stilling til hvem som skal stemme på vegne av, og eventuelt representere, innskytere som ikke er personlige.

Finansdepartementet følger opp Finanstilsynets forslag til tredje ledd. Departementet viser til at loven gir anvisning på at de valgte medlemmene samlet avspeiler kundestruktur og andre interessegrupper. I en selveiende institusjon som sparebank, er ansatte klart en «interessegruppe», jf. finansforetaksloven § 8–2 første ledd.

Finanstilsynets forslag til fjerde ledd om at Finanstilsynet kan bestemme at valg er ugyldig, er ikke fulgt opp i forskriften. Dette innebærer at tvister om gyldigheten av valg i stedet må bringes inn for domstolene.

Til § 8–2

Paragrafen svarer i hovedsak til Finanstilsynets utkast, jf. høringsnotatet punkt 8.2. Bestemmelsen er imidlertid justert i lys av at loven ikke stiller krav om at valget må avholdes i et formelt valgmøte. Som enkelte høringsinstanser påpekte, kan valget også avholdes på andre måter. I tråd med innspill fra høringen, er derfor bestemmelsene i paragrafen gjort nøytrale med hensyn til hvordan valget foretas, jf. bl.a. første ledd og tredje ledd.

I annet ledd er bestemmelsen gjort mer fleksibel, ved at den lar det være opp til foretaket selv hvor ofte det ønsker å avholde valg. Det avgjørende er at det er kontinuitet i valget ved at ikke alle medlemmer utskiftes samtidig.

I tredje ledd er det videre fastsatt at foretak som ikke har utpekt en leder av generalforsamlingen, må fastsette i vedtektene hvordan tid og sted for valget skal fastsettes.

Til § 8–3

Paragrafen viderefører gjeldende unntak i forskrift om risikostyring og internkontroll § 9 første ledd, og svarer til Finanstilsynets utkast, jf. omtale i høringsnotatet kapittel 8.3. Unntaket gjelder ikke forsikringsforetak, ettersom Solvens II-direktivet ikke åpner for at forsikringsforetak unntas fra krav om internrevisjon.

Til § 8–4

Paragrafen svarer i hovedsak til Finanstilsynets utkast, jf. omtale i høringsnotatet kapittel 8.4, men det er gjort enkelte presiseringer i utformingen av bestemmelsen på bakgrunn av innspill fra Finans Norge.

Til § 8–5

I bestemmelsen fastsettes det en grense for hvilke foretak som må ha valgkomité. Det følger av finansforetaksloven § 8–4 annet ledd at departementet kan gi forskrift om dette. I spesialmerkningen står det følgende om dette:

«Etter annet ledd annet punktum kan departementet fastsette krav om at finansforetak skal ha valgkomité, herunder kriterier for hvilke foretak som skal ha valgkomité. Det følger av CRD IV artikkel 88 nr. 2 at foretak som er «significant in terms of their size, internal organisation and the nature, scope and complexity of their activities» skal ha valgkomité. Valgkomiteen skal etter CRD IV bestå av styremedlemmer som ikke utfører noen ledelsesoppgaver i foretaket. Solvens II-direktivet inneholder ikke bestemmelser om valgkomité, men stiller generelt krav om at «system of governance» må være proporsjonalt «to the nature, scope and complexity of the operations (...)».

Vilkåret om «significant in terms of their size ... » i CRD IV er det samme vilkåret som benyttes i CRD IV for foretak som må ha revisjonsutvalg. Det følger av gjeldende rett at grensen for at det samlede styret kan være revisjonsutvalg er satt ved «finansforetak som i mer enn 12 måneder har hatt en samlet forvaltningskapital høyere enn 20 milliarder kroner». Samme grensen foreslås derfor her, samt for virkeområdet for § 9–2 om maksimalt antall verv.

Til § 9–1

Paragrafen svarer materielt til Finanstilsynets utkast, jf. omtale i høringsnotatet kapittel 9. Flere høringsinstanser har påpekt at det ikke er krav om leder og nestleder i loven. Bestemmelsen er derfor omformulert sammenlignet med tilsynets utkast for å ta hensyn til merkningene om at «leder» og «nestleder» ikke er betegnelser som forekommer i loven, samtidig som det materielle i bestemmelsen om at dersom et finansforetak har slik leder, så bør vedkommende være underlagt habilitetsbestemmelsene i finansforetaksloven.

Til § 9–2

Paragrafen er ny, og gjennomfører kommende EØS-regler som vil svare til CRDIV-direktivet artikkel 91 nr. 3. Paragrafen gjelder bare signifikante foretak, dvs. foretak som i mer enn 12 måneder har hatt en forvaltningskapital på mer enn 20 mrd. kroner. Departementet er enig med Finanstilsynet i de materielle kravene i denne bestemmelsen følger implisitt av kravene til forsvarlig virksomhetsstyring i finansforetaksloven § 13–5, men har likevel funnet det hensiktsmessig å innta de konkrete grensene i bestemmelsen her. Det vises til omtale i høringsnotatet kapittel 8.1.

Til § 10–1

Paragrafen svarer til Finanstilsynets utkast, jf. høringsnotatet kapittel 10.

Til § 11–1

Paragrafen viderefører OMF-forskriften (forskrift av 25. mai 2007 nr. 550 om kredittforetak som utsteder obligasjoner med fortrinnsrett i en sikkerhetsmasse bestående av offentlige lån, utlån med pant i bolig eller annen fast eiendom) § 5, og svarer til Finanstilsynets høringsutkast, jf. omtale i høringsnotatet kapittel 11.

Til § 11–2

Paragrafens første og annet ledd viderefører OMF-forskriften (forskrift av 25. mai 2007 nr. 550 om kredittforetak som utsteder obligasjoner med fortrinnsrett i en sikkerhetsmasse bestående av offentlige lån, utlån med pant i bolig eller annen fast eiendom) § 6 annet og tredje ledd. Tredje ledd viderefører OMF-forskriften § 3. Paragrafen svarer til Finanstilsynets høringsutkast, jf. omtale i høringsnotatet kapittel 11.

Til § 11–3

Paragrafen viderefører OMF-forskriften (forskrift av 25. mai 2007 nr. 550 om kredittforetak som utsteder obligasjoner med fortrinnsrett i en sikkerhetsmasse bestående av offentlige lån, utlån med pant i bolig eller annen fast eiendom) § 8, og svarer til Finanstilsynets høringsutkast, jf. omtale i høringsnotatet kapittel 11.

Til § 11–4

Paragrafen svarer i hovedsak til Finanstilsynets utkast, jf. høringsnotatet kapittel 11.1. Etter tiende ledd skal utlån som regnes som misligholdt ikke telle med i beregningen av beløpsmessig balanse. Det er ikke ethvert misligholdt som trigger denne bestemmelsen, men utlån som regnes som misligholdt etter bestemmelsene i kapitalkravsforskriften § 10–1 (Standardmetoden) og § 5–11 (for IRB-banker).

Til § 11–5

Paragrafen viderefører i hovedsak OMF-forskriften § 11, og svarer til Finanstilsynets utkast, jf. høringsnotatet kapittel 11.1. Første ledd gir bestemmelser om registerets innhold, utforming og tilgjengelighet. Dersom det føres flere registre, gjelder kravene for hvert av registrene. Kravet i OMF-forskriften § 11 første ledd første punktum om at det skal føres register følger nå av finansforetaksloven § 11–13 første ledd. Annet til fjerde ledd utfyller finansforetaksloven § 11–14 om uavhengig gransker.

Til § 11–6

Paragrafen viderefører kapittel 2 til 4 i OMF-forskriften, og svarer til Finanstilsynets utkast, jf. høringsnotatet kapittel 11.1.

Til § 12–1

Paragrafen svarer til Finanstilsynets utkast og viderefører, sammen med § 12–2, bestemmelsene i forskrift 22. mai 1996 om overdragelse av forsikringsportefølje tegnet etter reglene om etableringsrett eller utveksling av tjenesteytelser. Det vises til omtale i høringsnotatet kapittel 12.

Til § 12–2

Paragrafen svarer til Finanstilsynets utkast og viderefører, sammen med § 12–1, bestemmelsene i forskrift 22. mai 1996 om overdragelse av forsikringsportefølje tegnet etter reglene om etableringsrett eller utveksling av tjenesteytelser. Paragrafens virkeområde er i tråd med Finanstilsynets forslag utvidet sml. med gjeldende rett ved at den ikke bare gjelder overdragelse av portefølje tegnet etter reglene om etableringsrett eller grensekryssende tjenesteyting, men også rent nasjonale porteføljeoverdragelser. Dette er i samsvar med hvordan den gjeldende bestemmelsen har blitt praktisert. Det vises til omtale i høringsnotatet kapittel 12.

Til § 14–1

Bestemmelsen viderefører forskrift 18. desember 2015 nr. 1765 om kapitalkrav for holdingforetak i finanskonsern som hovedsakelig består av forsikringsforetak § 1 tredje og fjerde ledd, samt § 2.

Til § 14–2

Paragrafen viderefører forskrift om betalingsforetak § 9, og svarer til Finanstilsynets utkast § 14–1, jf. omtale i høringsnotatet punkt 14.4.

Til § 14–3

Paragrafen viderefører forskrift om e-pengeforetak § 5, og svarer til Finanstilsynets utkast § 14–2, jf. omtale i høringsnotatet punkt 14.4.

Til § 14–4

Paragrafen svarer til vedlegg 1 til forskriften om betalingsforetak, jf. betalingstjenestedirektivet artikkel 8.

Til § 15–1

Paragrafen viderefører forskrift om godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner, verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond § 1, jf. omtale i Finanstilsynets høringsnotat kapittel 15. Forskriften er inkorporert i samleforskriften her, men for øvrig er endringene i forskriften i samsvar med Finanstilsynets utkast.

Til § 15–2

Paragrafen viderefører forskrift om godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner, verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond § 2, jf. omtale i Finanstilsynets høringsnotat kapittel 15.

Til § 15–3

Paragrafen viderefører forskrift om godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner, verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond § 3, jf. omtale i Finanstilsynets høringsnotat kapittel 15.

Det følger av CRD IV artikkel 95, jf. nr. 2 tredje punktum at de ansatte har rett til å være representert i godtgjørelsesutvalget i de foretakene hvor det er krav om ansatterepresentasjon i styret i henhold til nasjonal rett. I tråd med dette er det tatt inn en ny bestemmelse i tredje ledd om at godtgjørelsesutvalget skal ha minst en representant for de ansatte.

Til § 15–4

Paragrafen viderefører forskrift om godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner, verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond § 4, jf. omtale i Finanstilsynets høringsnotat kapittel 15.

Til § 15–5

Paragrafen viderefører forskrift om godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner, verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond § 5, jf. omtale i Finanstilsynets høringsnotat kapittel 15.

Til § 15–6

Paragrafen viderefører forskrift om godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner, verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond § 6, jf. omtale i Finanstilsynets høringsnotat kapittel 15.

Til § 15–7

Paragrafen viderefører forskrift om godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner, verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond § 7, jf. omtale i Finanstilsynets høringsnotat kapittel 15.

Til § 15–8

Paragrafen viderefører forskrift om godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner, verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond § 8, jf. omtale i Finanstilsynets høringsnotat kapittel 15.

Til § 15–9

Paragrafen henviser til bestemmelsene om godtgjørelsesutvalg i Solvens II-forordningen. Den har ikke selvstendig betydning, men er tatt inn av hensyn til oversiktligheten.

Til § 15–10

Paragrafen svarer til Finanstilsynets forslag til bestemmelse om godtgjørelsesordninger i pensjonsforetak, jf. utkastet til pensjonsforskrift § 28, jf. omtale i høringsnotatet punkt 22.8. Paragrafen er flyttet hit fra pensjonsforskriften for at bestemmelsene om godtgjørelse skal være samlet i en forskrift.

Til § 16–1

Paragrafen viderefører bestemmelsene i forskrift 1. juni 1990 nr. 429 om produktpakker, og svarer til Finanstilsynets høringsutkast, jf. omtale i Finanstilsynets høringsnotat punkt 16.3.

Til § 16–2

Paragrafen viderefører bestemmelsene i forskrift 25. september 2006 nr. 1317 om opplysningsplikt ved tilbud om kjøp av sammensatte produkter, og svarer til Finanstilsynets høringsutkast, jf. omtale i Finanstilsynets høringsnotat punkt 16.3.

Til § 16–3

Paragrafen viderefører bestemmelsene i forskrift 22. april 2016 nr. 403 om lenke til Finansportalen.

Til § 16–4

Paragrafen er gitt med hjemmel i forsikringsvirksomhetsloven § 7–5, og viderefører bestemmelsene i forskrift 26. september 2012 nr. 911 om opplysningsplikt til informasjonsordning for finansielle tjenester, jf. omtale i Finanstilsynets høringsnotat punkt 16.3.

Til § 16–5

Paragrafen viderefører bestemmelsen i forskrift 17. oktober 2001 om sikringsordninger for kredittinstitusjoner § 3 som sier at kredittinstitusjoner ikke kan bruke opplysninger om sikringsordninger til reklameformål, jf. omtale i høringsnotatet 16.2. Paragrafen svarer til Finanstilsynets utkast til § 16–4.

Til § 16–6

Paragrafen svarer til utkastet § 16–5 og viderefører bestemmelsene i forskrift om betalingsforetak § 1 femte ledd og forskrift om e-pengeforetak § 1 tredje ledd, jf. omtale i høringsnotatet kapittel 16.1

Til § 17–1

Bestemmelsen viderefører forskrift 18. desember 2015 nr. 1765 om kapitalkrav for holdingforetak i finanskonsern som hovedsakelig består av forsikringsforetak § 1 første, annet og fjerde ledd.

Til § 17–2

Paragrafen viderefører eierkontrollforskriften § 8. Bestemmelsen gjør unntak for enkelte av konsernreglene i lovens kapittel 17 og 18 for finanskonsern der morselskapet er et eierforetak. Slike selskap er ikke selv underlagt konsesjon eller løpende kapitalkrav. Det er forutsatt i proposisjonen at det vil kunne være aktuelt å unnta denne typen konsernforhold fra en del av reglene om finanskonsern, slik det også er etter gjeldende rett, jf. eierkontrollforskriften § 8.

Til § 19–1

Paragrafen viderefører forskrift 6. juli 2005 nr. 802 om EØS-filialers medlemskap i innskuddsgarantiordningen i Bankenes sikringsfond (tilleggsdekning) § 1, jf. omtale i Finanstilsynets høringsnotat kapittel 19.

Til § 19–2

Paragrafen viderefører forskrift 6. juli 2005 nr. 802 om EØS-filialers medlemskap i innskuddsgarantiordningen i Bankenes sikringsfond (tilleggsdekning) § 2, jf. omtale i Finanstilsynets høringsnotat kapittel 19.

Til § 19–3

Paragrafen viderefører forskrift 6. juli 2005 nr. 802 om EØS-filialers medlemskap i innskuddsgarantiordningen i Bankenes sikringsfond (tilleggsdekning) § 3, jf. omtale i Finanstilsynets høringsnotat kapittel 19.

Til § 19–4

Første og annet ledd viderefører forskrift 6. juli 2005 nr. 802 om EØS-filialers medlemskap i innskuddsgarantiordningen i Bankenes sikringsfond (tilleggsdekning) § 4, jf. omtale i Finanstilsynets høringsnotat kapittel 19.

Tredje ledd viderefører § 5 i samme forskrift og fjerde ledd viderefører § 6.

Til § 19–5

Paragrafen viderefører forskrift 6. juli 2005 nr. 802 om EØS-filialers medlemskap i innskuddsgarantiordningen i Bankenes sikringsfond (tilleggsdekning) § 7, jf. omtale i Finanstilsynets høringsnotat kapittel 19.

Til § 19–6

Paragrafens første og annet ledd viderefører forskrift 6. mai 1997 nr. 429 om innbetaling av avgift til Bankenes sikringsfond § 2, jf. omtale i Finanstilsynets høringsnotat kapittel 19. Tredje ledd viderefører forskriftens § 3.

Til § 19–7

Paragrafen viderefører forskrift 6. juli 2005 nr. 802 om EØS-filialers medlemskap i innskuddsgarantiordningen i Bankenes sikringsfond (tilleggsdekning) §§ 4 og 5, jf. omtale i Finanstilsynets høringsnotat kapittel 19. Første og annet ledd svarer til § 5 tredje og fjerde ledd. Tredje ledd svarer til § 4.

Til § 19–8

Paragrafen viderefører forskrift 6. mai 1997 nr. 429 om innbetaling av avgift til Bankenes sikringsfond § 6, jf. omtale i Finanstilsynets høringsnotat kapittel 19.

Til § 19–9

Paragrafen svarer til bestemmelsen som ble vedtatt i forskrift 19. september 2016 nr. 1075 om endring i innbetaling av avgift til Bankenes sikringsfond § 2.

Til §§ 20–1 til 20–7

Paragrafene svarer viderefører bestemmelsene i forskrift 22. desember 2006 nr. 1617 om garantiordning for skadeforsikring, jf. Finanstilsynets høringsnotat kapittel 20.

Til § 21–1

Paragrafen viderefører bestemmelsene i forskrift 12. oktober 2008 nr. 1102 om offentlig administrasjon av filial av bank med hovedsete i fremmed stat, og svarer til Finanstilsynets utkast, jf. omtale i høringsnotatet kapittel 21.

9. des. Nr. 1503 2016**Forskrift om pensjonsforetak**

Hjemmel: Fastsett av Finansdepartementet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 10. juni 2005 nr. 44 om forsikringsvirksomhet (forsikringsvirksomhetsloven) § 2–5, § 2–6 og § 3–9, jf. delegeringsvedtak 13. november 2015 nr. 1309 og lov 10. april 2015 nr. 17 om finansforetak og finanskonsern (finansforetaksloven) § 8–16, § 13–5 annet ledd, § 13–6 fjerde og syvende ledd, § 13–10 og § 14–16 første og tredje ledd. Kunngjort 14. desember 2016 kl. 14.45.

*Kapittel 1. Alminnelige bestemmelser***§ 1. Virkeområde**

Forskriften gjelder for pensjonsforetak som har tillatelse til å drive virksomhet her i riket etter finansforetaksloven § 2–16 og § 2–17.

I denne forskrift benyttes betegnelsen pensjonskasse om pensjonskasser som driver livsforsikringsvirksomhet.

*Kapittel 2. Forsikringsmessige avsetninger mv.***§ 2. Beregningsrente for pristariffer**

Finanstilsynet fastsetter høyeste tillatte beregningsrente for pristariffer. Finanstilsynet kan fastsette særskilte beregningsrenter for kontrakter som inngås i fremmed valuta.

§ 3. Minstekrav til forsikringsmessige avsetninger

Et pensjonsforetak skal til enhver tid ha forsikringsmessige avsetninger til dekning av samtlige foreliggende forsikringsforpliktelser. Avsetningene skal omfatte:

- Pensjonsforetakets forpliktelser knyttet til kontrakter med kontraktsfastsatte forpliktelser, beregnet etter regler gitt i eller i medhold av forsikringsvirksomhetsloven § 3–9 og § 3–19.
- Pensjonsforetakets forpliktelser knyttet til verdien av særskilt investeringsportefølje, beregnet etter regler gitt i forsikringsvirksomhetsloven § 3–10 og denne forskrift § 4.
- Pensjonsforetakets forpliktelser knyttet til premiefond, innskuddsfond, bufferavsetning, pensjonistenes overskuddsfond, pensjonsreguleringsfond og reguleringsfond knyttet til en kontrakt, beregnet etter regler gitt i forsikringsvirksomhetsloven § 3–20.
- Pensjonsforetakets øvrige forsikringsmessige forpliktelser, herunder kursreguleringsfond og risikoutjevnsfond.

Ved beregning av minstekrav til forsikringsmessige avsetninger for de enkelte kontrakter kan pensjonskassen ikke benytte høyere diskonteringsrente enn beregningsrenten fastsett etter reglene i § 2 på det tidspunkt de enkelte deler av forpliktelsene etter kontrakten er oppstått.

§ 4. Avsetninger til dekning av særskilt avkastningsgaranti

En pensjonskasse som har knyttet avkastningsgaranti til en særskilt investeringsportefølje, skal foreta supplerende avsetning til dekning av garantiforpliktelsen. Avsetningen skal tilsvare kapitalverdien på beregningstidspunktet av den garanterte avkastning, med tillegg av den porteføljeverdi som garantien etter avtalen til enhver tid er knyttet til, og med fradrag av verdien av investeringsporteføljen.

En pensjonskasse som avgir flerårig avkastningsgaranti knyttet til pensjonsordninger opprettet i henhold til foretakspensjonsloven § 11–1 eller forsikringsvirksomhetsloven § 4–15, skal foreta supplerende avsetninger til dekning av sitt garantiansvar i samsvar med første ledd.

Kapittel 3. Krav til ansvarlig kapital**§ 5. Beregning av kapitalkrav for pensjonsforetak**

Pensjonskasser skal beregne solvensmarginkravet etter reglene i § 7 til § 10.

Pensjonskasser som ikke driver livsforsikringsvirksomhet samt innskuddspensjonsforetak, skal beregne ansvarlig kapital i samsvar med forskrift 1. juni 1990 nr. 435 om beregning av ansvarlig kapital for finansinstitusjoner, oppgjørssentraler og verdipapirforetak.

§ 6. Definisjoner

I dette kapittel betyr:

Forsikringsfond: Summen av pensjonskassens samlede premiereserve, tilleggsavsetninger, premiefond og pensjonsreguleringsfond.

Bruttoforsikringsfond: Forsikringsfond før fradrag for avgitt gjenforsikring.

Forsikringsfond for egen regning: Forsikringsfond fratrukket avgitt gjenforsikring.

Risikosummen: Differansen mellom beløp som forfaller ved dødsfall og kapitalverdien av forsikringsmessige avsetninger knyttet til forsikringen.

Udekket risiko brutto: Risikosummen for hver enkelt forsikret før fradrag for gjenforsikring. Det skal bare tas hensyn til forsikrede hvor risikosummen er positiv.

Udekket risiko for egen regning: Risikosummen for hver enkelt forsikret fratrukket gjenforsikring. Det skal bare tas hensyn til forsikrede hvor risikosummen er positiv.

§ 7. Beregningsmetode

Kravet til solvensmargin er summen av beløpene i første til og med tredje resultat i denne paragraf.

Første resultat utgjør 4 prosent av brutto forsikringsfond med fradrag for 50 prosent av pensjonskassens tilleggsavsetninger i forsikringsfondet, multiplisert med det høyeste tall av 0,85 og forholdet mellom forsikringsfond for egen regning og brutto forsikringsfond.

Annet resultat utgjør, for de kontrakter hvor udekket risiko ikke er negativ, 0,3 prosent av udekket risiko brutto, multiplisert med det høyeste tall av 0,5 og forholdet mellom udekket risiko for egen regning og udekket risiko brutto. For opphørende dødsrisikoforsikringer av høyst 3 års varighet settes prosentsatsen i første punktum til 0,1. For opphørende dødsrisikoforsikringer på over 3 år, men av høyst 5 års varighet, settes prosentsatsen i første punktum til 0,15.

Tredje resultat utgjør det høyeste av de beløp som fremkommer ved beregning etter § 8 og § 9.

Resultatene beregnes av pensjonskassens virksomhet innenfor følgende klasser:

Første og annet resultat: Klasse I a og I b

Tredje resultat: Klasse I c og I d, samt forsikringer under klasse III.

§ 8. Beregningsmetode, nr. 1 (med basis i premieinntektene)

Beregningsgrunnlaget består av det største av følgende beløp:

- a) Samlet opptjent bruttopremie i siste regnskapsår.
- b) Samlet forfalt bruttopremie i siste regnskapsår.

Premier annullert i løpet av regnskapsåret og skatte- og avgiftsbeløp fratrekkes beregningsgrunnlaget.

Beregningsgrunnlaget etter første ledd inndeles i

- a) 50 mill. euro av beregningsgrunnlaget eller hele beregningsgrunnlaget dersom dette er mindre enn 50 mill. euro, og
- b) den delen av beregningsgrunnlaget som overstiger 50 mill. euro.

Solvensmarginkravet beregnes ved at 18 prosent av beløpet etter foregående ledd bokstav a og 16 prosent av beløpet etter foregående ledd bokstav b summeres og multipliseres med forholdet mellom summen av påløpne erstatninger for egen regning og summen av påløpne bruttoerstatninger for de tre siste regnskapsår. Forholdstallet kan ikke settes lavere enn 1/2.

§ 9. Beregningsmetode. nr. 2 (med basis i erstatningsutbetalingene)

Beregningsgrunnlaget består av gjennomsnittlige påløpne bruttoerstatninger i de tre siste regnskapsår, fratrukket innbetalte regressbeløp.

Beregningsgrunnlaget etter første ledd inndeles i:

- a) 35 mill. euro av beregningsgrunnlaget eller hele beregningsgrunnlaget dersom dette er mindre enn 35 mill. euro, og
- b) den delen av beregningsgrunnlaget som overstiger 35 mill. euro.

Solvensmarginkravet beregnes ved at 26 prosent av beløpet etter foregående ledd bokstav a og 23 prosent av beløpet etter foregående ledd bokstav b summeres og multipliseres med forholdet mellom summen av påløpne erstatninger for egen regning og summen av påløpne bruttoerstatninger for de tre siste regnskapsår. Forholdstallet kan ikke settes lavere enn 1/2.

§ 10. Solvensmarginkapitalens sammensetning

Pensjonskassens samlede solvensmarginkapital er lik summen av pensjonskassens ansvarlige kapital og annen solvensmarginkapital. Den ansvarlige kapitalen beregnes i samsvar med forskrift 1. juni 1990 nr. 435 om beregning av ansvarlig kapital i banker, kredittforetak, finansieringsforetak, pensjonsforetak, oppgjørssentraler og verdipapirforetak. Kun tilleggskapital som tilfredsstiller vilkårene i nevnte forskrift § 4 nr. 2 og 3, kan medregnes i solvensmarginkapitalen.

Annen solvensmarginkapital består av følgende poster:

1. Halvparten av pensjonskassens avsetninger i risikoutjevningsfondet.
2. Halvparten av pensjonskassens tilleggsavsetninger i forsikringsfondet.

§ 11. Begrensninger

Bestemmelsene gitt ved forskrift 1. juni 1990 nr. 435 om beregning av ansvarlig kapital i banker, kredittforetak, finansieringsforetak, pensjonsforetak oppgjørssentraler og verdipapirforetak § 9 bokstav a og b skal være oppfylt for all tilleggskapital som medregnes i solvensmarginkapitalen.

Ansvarlig lånekapital med fastsatt løpetid kan inngå i solvensmarginkapitalen med et beløp som svarer til inntil 25 prosent av det laveste beløp av samlet solvensmarginkapital og solvensmarginkravet.

Summen av ansvarlig lånekapital uten fastsatt løpetid og ansvarlig lånekapital med fastsatt løpetid kan inngå i solvensmarginkapitalen med et beløp som svarer til inntil 50 prosent av det laveste beløp av samlet solvensmarginkapital og solvensmarginkravet.

§ 12. Særregler for nye pensjonskasser

For pensjonskasse under stiftelse og nystartet pensjonskasse skal solvensmarginkravet beregnes på grunnlag av pensjonskassens driftsplan.

Dersom pensjonskassens økonomiske stilling forverres i forhold til driftsplanen eller driftsplanen endres, skal pensjonskassen foreta nye beregninger av solvensmarginkravet.

Kapittel 4. Kapitalforvaltning**§ 13. Definisjoner**

I dette kapittel betyr:

1. *Bufferkapital*: Kapital som formelt og reelt kan brukes til å dekke de tap som kan oppstå ved kapitalforvaltningen.
2. *Regulert marked*: Marked som definert i direktiv 2014/65/EU artikkel 4 nr. 21 (MiFID II) og lov 29. juni 2007 nr. 74 om regulerte markeder (børsloven) § 3 første ledd, samt børs i øvrige stater i sone A.
3. *Stat i sone A*: Stater innen OECD-området og Det europeiske økonomiske fellesskap, unntatt stater som i løpet av de siste fem årene har avsluttet reforhandling av sin statlige utenlandsgjeld.
4. *Derivat*: Finansielt instrument som nevnt i lov 29. juni 2007 nr. 75 om verdipapirhandel § 2–2.
5. *Verdipapirfond*: Fond forvaltet av forvaltningsselskap i samsvar med lov 25. november 2011 nr. 44 om verdipapirfond, samt tilsvarende fond eller foretak for kollektiv investering i finansielle instrumenter hvor eier av andelene ikke hefter for mer enn investert beløp.
6. *Netto finansielle tilgodehavende i en valuta*: Summen av eiendeler i samme valuta, med fradrag for kortsiktig og langsiktig gjeld samt ansvarlige lån i samme valuta, og korrigert for posisjoner i valutaderivater.
7. *Infrastrukturinvesteringer*: Direkte investeringer i fysiske installasjoner og anlegg som ivaretar viktige samfunnsmessige behov. Investeringen må gi langsiktig, stabil og forutsigbar avkastning.

§ 14. Kapitalforvaltningsstrategi

Pensjonsforetaket skal ha oversikt over, helhetlig styring av, og god kontroll med de risikoer som oppstår ved pensjonsforetakets kapitalforvaltning.

Pensjonsforetaket skal ha en dokumentert kapitalforvaltningsstrategi. Strategien skal være vedtatt av styret, og styret skal minst en gang i året foreta en vurdering av strategien. Styrets vurdering skal være skriftlig og nedfelt i styrereferatet. Dissens i styret skal referatføres.

Kapitalforvaltningsstrategien skal på en klar og tydelig måte sikre at kapitalforvaltningen utøves slik at:

1. selskapsporteføljen forvaltes forsvarlig,

2. de risikoer pensjonsforetaket er eksponert for gjennom forvaltning av kapital i kollektiv- og i investeringsvalgporteføljen er forsvarlige i forhold til pensjonsforetakets bufferkapital, og at
3. kundenes interesser blir ivaretatt på en betryggende måte, jf. forsikringsvirksomhetsloven § 3–11 syvende og åttende ledd.

Kapitalforvaltningsstrategien skal omfatte pensjonsforetakets overordnede retningslinjer for forvaltningen av midler i selskapsporteføljen, kollektivporteføljen og investeringsvalgporteføljen, herunder overordnede forhold knyttet til organisering og ansvarsforhold, styre- og ledelsesrapportering, samt uavhengig kontroll. Det kan fastsettes ulike retningslinjer for forvaltning av ulike porteføljer og underporteføljer, jf. forsikringsvirksomhetsloven § 3–11 første ledd.

Kapitalforvaltningsstrategien skal sikre at det er klar uavhengighet og arbeidsdeling mellom enheter og personell med utøvende funksjoner, og enheter og personell med ansvar for overvåkning.

§ 15. Nærmere om overvåkning av kapitalforvaltningen

Den enhet som overvåker kapitalforvaltningen, skal løpende vurdere om, og påse at, kapitalforvaltningen utøves i tråd med kapitalforvaltningsstrategien og øvrige retningslinjer for forvaltningen.

Det skal være etablert rutiner for å overvåke at kapitalforvaltningen utøves i henhold til myndighetsfastsatte krav og pensjonsforetakets kapitalforvaltningsstrategi. Overvåkningen skal være betryggende i forhold til kapitalforvaltningens omfang, kompleksitet og risiko. I enkelte tilfeller vil særlig aktsom overvåkning av kapitalforvaltningen kreves. Dette gjelder blant annet i forhold til:

1. eiendeler som alene, eller når de vurderes i sammenheng, kan utgjøre en betydelig konsentrasjon av risiko,
2. derivater og andre eiendeler som må antas å kunne være særskilt utsatt for vesentlige og brå verdiendringer,
3. eiendeler som består av andeler i verdipapirfond eller lignende eiendeler hvor det kan forekomme opplåning, eller hvor det kan antas å være særskilt krevende å få en betryggende oversikt over de underliggende eiendeler og risikoen ved disse,
4. eiendeler som verdsettes med utgangspunkt i skjønnsutøvelse, og hvor skjønnsutøvelsen må antas å ha ikke uvesentlig betydning for forsikringskunders tilgodehavende eller pensjonsforetakets resultater,
5. eiendeler som overføres mellom pensjonsforetakets ulike porteføljer, samt
6. investeringer i infrastruktur, herunder eiendeler som nevnt i § 18 første ledd nr. 14.

Dersom overvåkningsenheten avdekker brudd på kapitalforvaltningsstrategien eller øvrige etablerte retningslinjer, skal enheten uten unødig opphold rapportere dette til den instans som har vedtatt retningslinjene. Alvorlige brudd skal rapporteres umiddelbart.

Den enhet som overvåker kapitalforvaltningen skal, jevnlig rapportere til styret og ledelsen i pensjonsforetaket om risiko, resultater og etterlevelse. Rapportene skal være skriftlige. Frekvensen og innholdet i rapportene skal tilpasses kompleksiteten og omfanget av virksomheten.

Pensjonsforetakets system for styring og kontroll med kapitalforvaltningen skal jevnlig evalueres av uavhengige kontrollfunksjoner.

§ 16. Nærmere om risikoanalyser

Et pensjonsforetak skal jevnlig, og minst ved utgangen av hvert kvartal, analysere hvordan uvanlige markedsforhold, herunder rente- og valutakursendringer, samt utslag av forsikrings- og kredittrisiko, vil påvirke pensjonsforetakets bufferkapital. Analysene skal gjennomføres på foretaksnivå og for relevante porteføljer og underporteføljer. Analysene skal utføres med utgangspunkt i foretakets balanse på vurderingstidspunktet, og under den forutsetning at foretakets forvaltningskapital, herunder eventuelle derivater, og forpliktelser, måles til bokført verdi.

Viser analysene i første ledd at selskapet kan bli påført tap som innebærer at pensjonsforetaket ikke lenger vil oppfylle soliditets- og sikkerhetskrav fastsatt i lov eller forskrift, skal foretaket vurdere å iverksette tiltak som reduserer risikoen eller som øker bufferkapitalen.

Pensjonsforetaket skal jevnlig analysere hvordan uvanlige markedsforhold, herunder rente- og valutakursendringer, samt utslag av forsikrings- og kredittrisiko, ville påvirket foretakets bufferkapital under den forutsetning at foretakets eiendeler, herunder eventuelle derivater, og foretakets forpliktelser, måles til virkelig verdi. Dersom analysen gir grunn til å tro at pensjonsforetakets fremtidige finansielle stilling vil være utsatt, skal pensjonsforetaket vurdere å iverksette tiltak som nevnt i annet ledd.

Omfanget og frekvensen av analysene som nevnt i første og tredje ledd skal tilpasses kompleksiteten og risikoen i pensjonsforetakets kapitalforvaltning.

En enhet som er uavhengig av utøvende enhet skal ha ansvaret for analysene. Resultatene av analysene skal jevnlig rapporteres til styret. Styret skal nedfelle sin vurdering i styreferatet. Dissens i styret skal referatføres.

§ 17. Anvendelse av derivater

Derivater kan bare anvendes i den utstrekning de bidrar til å redusere pensjonsforetakets risiko eller på annen måte effektiviserer forvaltningen av foretakets eiendeler eller forpliktelser. Et pensjonsforetak kan bare anvende derivater som nevnt i § 18 første ledd nr. 19 når det foreligger en betydelig handel med betryggende kursfastsettelse på derivatets underliggende. Derivatet må kunne verdiberegnes på en pålitelig og kontrollerbar måte.

Det skal angis i kapitalforvaltningsstrategien om derivater kan anvendes eller ikke. Kan derivater anvendes, skal kapitalforvaltningsstrategien konkret angi hvilke derivater som kan anvendes. Det skal videre klart fremgå hva formålet

med derivatbruken er, herunder om derivatet skal anvendes for å redusere risikoen på andre eiendeler, og i tilfelle hvilke eiendeler dette er, eller om derivatene på annen måte brukes for å effektivisere kapitalforvaltningen.

Kapitalforvaltningsstrategien skal klart an vise hvilke metoder som skal benyttes for å anslå risikoen ved bruk av derivatene, og hvilken risiko som aksepteres. De metoder som benyttes for å anslå risikoen ved derivatene, skal være objektive og kontrollerbare.

Den enhet som utøver kapitalforvaltningen, og den enhet som overvåker utøvelsen, skal til enhver tid ha god kunnskap om de derivater som benyttes og de metoder som anvendes for å vurdere risikoen ved derivatene.

§ 18. Eiendeler som kan dekke forsikringsmessige avsetninger

Følgende eiendeler kan dekke forsikringsmessige avsetninger i pensjonskasser:

1. fordring i form av lån til eller garantert av stat i sone A eller sentralbank, fylkeskommune, kommune eller tilsvarende offentlig organ i stat i sone A,
2. fordring i form av lån til eller garantert av en internasjonal organisasjon der minst én av statene innenfor EØS-området er medlem,
3. fordring i form av innskudd i og lån til, eller lån garantert av, finansforetak under offentlig tilsyn i stat i sone A,
4. fordring i form av lån garantert av forsikringsforetak under offentlig tilsyn i stat i sone A,
5. fordringer (tilgodehavende) på gjenforsikrer og fordringer på andre forsikringsforetak når fordringen er oppstått som ledd i koassurans,
6. fordringer med sikkerhet i livsforsikringsavtaler innenfor avtalens gjenkjøpsverdi,
7. fordringer med tinglyst pantesikkerhet i fast eiendom som nevnt i nr. 10 og nr. 11 samt fordringer sikret med pant i realregistrerte formuesgoder som inngår i infrastrukturinvesteringer nevnt i § 13 nr. 7 og som er godkjent av Finanstilsynet,
8. rentebærende fordringer notert på regulert marked i stat i sone A,
9. gjenforsikringsandel av forsikringsforpliktelser i livsforsikring,
10. fast eiendom i form av omsettelig bolig- og forretningseiendom,
11. fast eiendom som ikke omfattes av nr. 10,
12. eierandeler med begrenset ansvar i eiendomsselskap, uten gjeld utover normal driftskreditt hvis virksomheten er begrenset til plasseringer som nevnt i nr. 10. Bestemmelsen er ikke til hinder for lån mellom morselskap og heleide datterforetak, eller at eiendomsselskapet nevnt i første punktum kjøper eierandeler i et annet foretak uten gjeld utover normal driftskreditt hvis virksomhet er begrenset til plasseringer som nevnt i nr. 10, i inntil fire ledd. Finanstilsynet kan i forskrift eller enkeltvedtak stille krav til selskapsformen på slikt eiendomsselskap og til utformingen av, og nivået for, ansvarsbegrensningen.
13. — — —
14. aksjer i foretak uten gjeld utover normal driftskreditt, hvis virksomhet er begrenset til infrastrukturinvesteringer nevnt i § 13 nr. 7. Erverv av aksjer nevnt i første punktum skal godkjennes av Finanstilsynet,
15. andeler i verdipapirfond som omfattes av direktiv 2009/65/EF (UCITS-direktivet),
16. andeler i nasjonale fond som ikke er spesialfond, jf. verdipapirfondloven § 7–1, og andeler i tilsvarende utenlandske verdipapirfond tillatt markedsført i Norge, jf. verdipapirfondloven § 9–4,
17. aksjer notert på regulert marked i stat i sone A,
18. fordringer som er en del av den ansvarlige kapital til aksjeselskap som nevnt i nr. 17, og fordringer med konverteringsplikt eller konverteringsrett når fordringene er notert på regulert marked i stat i sone A,
19. derivater, og
20. aksjer, eierandeler, fordringer, andeler i verdipapirfond og lignende eiendeler, som ikke omfattes av nr. 1 til og med nr. 19. Det er et vilkår at eiendeler som nevnt i første punktum kan realiseres på kort sikt. Dette vilkåret gjelder likevel ikke andeler i verdipapirfond eller lignende eiendeler, eller omsettelige verdipapirer utstedt av finansforetak etablert i Norge, kredittinstitusjon eller forsikringsforetak etablert i stat innenfor EØS-området.

Pensjonskassen skal ikke direkte medregne aksjer eller annen eierandel i datterforetak til dekning av forsikringsmessige avsetninger i kollektivporteføljen. Eiendeler eiet av datterforetak kan inngå til dekning av forsikringsmessige avsetninger i kollektivporteføljen, dvs. konsolideres inn i pensjonskassens oversikt over de ulike eiendeler etter første ledd. Dersom datterforetaket ikke er heleiet, dersom bare deler av datterforetakets eiendeler inngår til dekning av forsikringsmessige avsetninger i kollektivporteføljen, eller dersom datterforetaket har gjeld til andre enn pensjonskassen, skal pensjonskassen i tilfelle medregne en forholdsmessig andel av datterforetakets eiendeler. Andelen skal reflektere at deler av datterforetakets eiendeler må anses å tilhøre andre eiere og/eller kreditorer.

Eiendeler som det er gitt pant eller andre rettigheter i for å gi sikkerhet for fordringer på pensjonskassen, kan ikke brukes til å dekke forsikringsmessige avsetninger.

§ 19. Generelle plasseringsbegrensninger

Eiendeler som omfattes av § 18 første ledd nr. 14 skal til sammen ikke utgjøre mer enn 5 prosent av forsikringsmessige avsetninger til dekning av forpliktelser i kollektivporteføljen. Eiendeler som omfattes av § 18 første ledd nr. 20 skal til sammen ikke utgjøre mer enn 10 prosent av forsikringsmessige avsetninger til dekning av forpliktelser i kollektivporteføljen. Finanstilsynet kan gi nærmere regler om sammensetningen av eiendeler som omfattes av § 24 første ledd nr. 20, herunder begrense andelen som kan investeres i verdipapirfond og lignende eiendeler.

Ikke-standardiserte usikrede lån som omfattes av § 18 første ledd nr. 20 kan ikke utgjøre mer enn 5 prosent av forsikringsmessige avsetninger.

Foretakets netto finansielle tilgodehavende i en valuta skal til enhver tid minst motsvare 70 prosent av de forsikringsmessige avsetningene knyttet til kontraktfastsatte forpliktelser i samme valuta. Denne begrensningen gjelder ikke der netto finansielle tilgodehavende i valutaen, ved full dekning av de forsikringsmessige avsetningene i samme valuta, utgjør 7 prosent eller mindre av de samlede aktiva i andre valutaer.

Ved beregning av netto tilgodehavende i en valuta etter tredje ledd, kan pensjonskassen velge å anse finansielt tilgodehavende i euro og norske kroner som valutaekvivalente. Dette gjelder bare eiendeler som angitt i § 18 nr. 12, 15, 16, 17 og nr. 19 og ikke rentebærende eiendeler som nevnt i nr. 18 og nr. 20. Dersom andeler i verdipapirfond eller lignende finansielle instrumenter skal anses som valutaekvivalente, skal pensjonskassen kunne dokumentere at disse utelukkende består av eiendeler som angitt i dette ledd, og at fondet ikke har tatt opp lån.

§ 20. Plasseringsbegrensninger på enkeltrisikoer

Eiendeler som dekker forsikringsmessige avsetninger, skal være satt sammen slik at det er god variasjon og spredning av eiendelene. Pensjonskassen kan ikke eie finansielle instrumenter utstedt av én enkelt utsteder eller ha fordringer på én enkelt debitor som utsetter pensjonskassen for en betydelig risikokonsentrasjon.

En pensjonskasse kan ikke ha eiendeler utstedt av én utsteder eller ha fordringer på én debitor som til sammen utgjør mer enn 4 prosent av de forsikringsmessige avsetninger.

Følgende eiendeler kan holdes utenfor beregningen i annet ledd:

1. fordringer som oppstår i forbindelse med oppgjør av valutatransaksjoner og oppgjøret finner sted innen 48 timer etter avtalt oppgjørstidspunkt samt fordringer som oppstår i forbindelse med kjøp og salg av verdipapirer og oppgjøret finner sted innen fem virkedager etter avtalt oppgjørstidspunkt,
2. fordringer som omfattes av § 18 første ledd nr. 1, 2 og 6 med unntak for lån til eller lån garantert av kommuner,
3. aksjer og andre plasseringer i datterforetak som omfattes av § 18 annet ledd,
4. —
5. eierandeler i selskap hvis virksomhet etter vedtektene er begrenset til å foreta plasseringer som nevnt i § 18 første ledd nr. 1,
6. innskudd i bank når innskuddet er ledd i betalingsformidling mv. knyttet til pensjonskassens virksomhet,
7. krav på et forsikringsforetak i forbindelse med flytting av forsikringskontrakt eller pensjonsordning,
8. krav på forsikringsforetak i forbindelse med utbetaling av pensjon til kunder,
9. derivater, dersom anerkjent oppgjørssentral med daglige marginkrav er uavhengig part ved oppgjør av kontrakten, og
10. eiendeler hvis verdi er sikret av derivater.

Fra begrensningen i annet ledd gjelder følgende unntak:

1. Lån til eller lån garantert av en kommune kan ikke utgjøre mer enn 20 prosent av de forsikringsmessige avsetninger.
2. Obligasjoner med fortrinnsrett etter bestemmelsene i finansforetaksloven kapittel 11 del II utstedt av en enkelt utsteder, kan ikke utgjøre mer enn 20 prosent av de forsikringsmessige avsetninger.
3. Andeler i ett enkelt spesialfond eller lignende eiendeler omfattet av § 18 første ledd nr. 20, kan ikke utgjøre mer enn 1 prosent av de forsikringsmessige avsetninger.
4. Usikret lån til en enkelt låntaker omfattet av § 18 første ledd nr. 20, kan ikke utgjøre mer enn 1 prosent av de forsikringsmessige avsetninger.
5. Andeler i ett enkelt verdipapirfond som omfattes av § 18 første ledd nr. 15, kan til sammen ikke utgjøre mer enn 10 prosent av pensjonskassens forsikringsmessige avsetninger.
6. Andeler i ett enkelt verdipapirfond som nevnt i § 18 første ledd nr. 16, som etter vedtektene utelukkende skal plasseres i fordringer som omfattes av § 24 første ledd nr. 1 og 2, kan til sammen ikke utgjøre mer enn 10 prosent av pensjonskassens forsikringsmessige avsetninger.

Bestemmelsene i denne paragrafen gjelder også engasjementer med to eller flere utstedere eller låntakere når bestemmende innflytelse eller økonomiske forbindelser mellom disse kan ha vesentlig betydning ved risikovurderingen.

§ 21. Plasseringsbegrensninger for fast eiendom mv.

En pensjonskasse kan ikke ha mer enn 7 prosent av pensjonskassens forsikringsmessige avsetninger i eiendeler som omfattes av § 18 første ledd nr. 7 samt nr. 10–14 og nr. 20, som innebærer en risiko knyttet til én enkelt eiendom eller flere eiendommer som ligger tilstrekkelig tett sammen til å anses som en enkelt plassering.

§ 22. Nærmere regler om lokalisering av eiendeler som skal dekke forsikringsmessige avsetninger

Eiendeler som skal dekke forsikringsmessige avsetninger for forpliktelser som består i EØS-området, skal være lokalisert i stat innenfor EØS-området.

Ved avgjørelse av hvor forsikringsrisikoen består, gjelder reglene i lov 27. november 1992 nr. 111 om lovvalg i forsikring.

§ 23. Dispensasjon

Finanstilsynet kan i særlige tilfelle og for en tidsbegrenset periode gi dispensasjon fra bestemmelsene i § 18 til § 21.

§ 24. Plassering av midler i livsforsikring med investeringsvalg hvor pensjonskassen bærer hele eller deler av avkastningsrisikoen

En investeringsvalgportefølje som er tilordnet en kontrakt med investeringsvalg hvor pensjonskassen bærer hele eller deler av avkastningsrisikoen, kan bare bestå av:

1. andeler i norske verdipapirfond og andeler i verdipapirfond tillatt markedsført i Norge, jf. verdipapirfondloven kapittel 9, unntatt andeler i spesialfond som omfattes av verdipapirfondloven § 1–2 første ledd nr. 6 og tilsvarende utenlandske fond,
2. andeler i verdipapirfond som tillates markedsført i stat innenfor EØS-området i henhold til kravene i direktiv 2009/65/EF (UCITS-direktivet), men som ikke har oppfylt betingelsene for markedsføring i Norge, jf. verdipapirfondloven § 9–3,
3. andeler i en særskilt investeringsvalgportefølje, og
4. kontanter og tilsvarende likvider.

Fordringer på pensjonskassen sikret ved pant eller andre rettigheter i pensjonskassens eiendeler skal dekkes av eiendeler som nevnt i § 18 første ledd. Eiendeler som det er gitt pant eller andre rettigheter i for å gi sikkerhet for fordringer på pensjonskassen, kan ikke inngå i investeringsvalgporteføljen sammensatt i henhold til kravene i første ledd.

En særskilt investeringsvalgportefølje, jf. første ledd nr. 3, skal settes sammen enten i henhold til verdipapirfondloven § 6–5 til § 6–9 så langt de passer, eller i henhold til kravene i forskriften § 24 til § 28.

Reglene i kapittel § 18 til § 22 gjelder for forvaltning av eiendeler som skal inngå i kollektivporteføljen i henhold til forsikringsvirksomhetsloven § 3–11 fjerde ledd.

§ 25. Investeringer i foretak som har pensjonsordning i pensjonsforetaket

Et pensjonsforetak kan ikke stille garanti for lån til tredjemann. Pensjonsforetak kan heller ikke oppta lån, med mindre lånet skal dekke kortsiktige likviditetsbehov, eller gjelder opptak av ansvarlig lånekapital etter samtykke av Finanstilsynet.

Et pensjonsforetak kan ikke ha investeringer på mer enn 4 prosent av forvaltningskapitalen i et foretak som har pensjonsordning i pensjonsforetaket, herunder finansielle instrumenter utstedt av foretaket. Inngår foretak med pensjonsordning i pensjonsforetaket i et konsern eller annen tilsvarende gruppe, skal de samlede investeringene i foretak i gruppen, ikke overstige 8 prosent av forvaltningskapitalen i pensjonsforetaket.

Dersom flere foretak har pensjonsordning i samme pensjonsforetak skal disse foretakene anses som en gruppe, jf. annet ledd.

§ 26. Unntak fra regler i finansforetaksloven om risikostyring og internkontroll

Krav til uavhengige kontrollfunksjoner med ansvar for risikostyring og etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av finansforetaksloven § 13–5 annet ledd, gjelder ikke for pensjonsforetak.

Krav til uavhengig kontrollfunksjon med ansvar for internrevisjon i finansforetaksloven § 8–16 og § 13–5 annet ledd gjelder bare for pensjonsforetak som i mer enn 12 måneder har hatt en samlet forvaltningskapital på mer enn 10 milliarder kroner.

Finansforetakslovens § 13–6 om vurdering av risiko og samlet kapitalbehov, gjelder ikke for pensjonsforetak.

Kravet til opprettelse av risikoutvalg gjelder ikke for pensjonsforetak.

§ 27. Utfyllende krav til risikostyring og internkontroll

Forskrift 22. september 2008 nr. 1080 om risikostyring og internkontroll gjelder for pensjonsforetak.

§ 28. Godtgjørelsesordninger

Pensjonsforetak skal ha godtgjørelsesordninger i samsvar med forskrift om finansforetak og finanskonsern § 15–10.

Kapittel 5. Ansvarshavende aktuar**§ 29. Ansvarshavende aktuar**

Godkjenning som ansvarshavende aktuar faller bort når aktuaren fyller 72 år.

§ 30. Godkjenning av aktuar

Finanstilsynet kan godkjenne en person som aktuar dersom

1. vedkommende har høyere eksamen fra universitet eller høyskole i forsikringsteknisk eller finansiell matematikk,
2. vedkommende etter eksamen har minst 3 års relevant praksis fra livsforsikring eller praksis som må kunne anses likeverdig med dette,
3. vedkommende bortsett fra lønn eller godtgjørelse for utført arbeid er økonomisk uavhengig av pensjonskassen, det ikke i forbindelse med aktuarens tidligere virksomhet foreligger forhold som omhandlet i § 35, og som kan føre til tilbakekall av godkjenning.

Eksamen fra utenlandsk institusjon kan bare godtas dersom Finanstilsynet finner at eksamenen kan anses likeverdig med eksamen med aktuarkompetanse fra norsk universitet.

Finanstilsynet kan i særlige tilfelle fravike kravene i første ledd.

Søker pensjonskassen om skifte av aktuar, skal søknaden angi årsaken til skiftet.

§ 31. *Tilbakekalling av godkjenning*

Finanstilsynet kan tilbakekalle en godkjenning dersom

1. aktuaren har tilsidesatt eller forsømt sine plikter etter dette kapittel,
2. aktuaren unnlater å gi tilfredsstillende forklaring til Finanstilsynet om forhold som vedrører aktuarens ansvar og plikter etter forskriften her når Finanstilsynet ber om slik forklaring,
3. de forhold som lå til grunn for godkjenningen har endret seg på en slik måte at forutsetningen for den ikke lenger er til stede.

§ 32. *Aktuarens ansvarsområde*

Aktuaren skal sørge for

1. at pensjonskassens virksomhet til enhver tid blir drevet på en forsikringsteknisk ansvarlig måte,
2. beregning av forsikringsmessige avsetninger samt endringer i avsetningsgrunnlaget,
3. tilordning av avkastning og overskudd ved forvaltning av midler samt overskudd på risikoresultat i henhold til forsikringsvirksomhetsloven,
4. at pensjonskassens premier ikke er fastsatt i strid med forsikringsvirksomhetsloven,
5. at meldinger fra pensjonskassen i henhold til forsikringsvirksomhetsloven § 3–7 første ledd blir sendt Finanstilsynet,
6. at det blir utarbeidet statistikk over forsikringsbestanden.

§ 33. *Aktuarens plikter*

Aktuaren plikter uten opphold å gi melding til daglig leder og styre dersom:

1. Kravene til avsetninger i denne forskrift § 3 ikke er oppfylt.
2. Pristariffer og premier ikke er i samsvar med forsikringsvirksomhetsloven.
3. Pensjonskassens forretnings- eller regnskapsførsel ikke tilfredsstiller de forsikringstekniske kravene.
4. Fordelingen i henhold til forsikringsvirksomhetsloven § 3–13 til § 3–18 ikke er rimelig.

Hvis forhold som nevnt i første ledd nr. 1 og 2 ikke bringes i orden i løpet av fire uker, skal aktuaren underrette Finanstilsynet. Ved forhold som nevnt i første ledd nr. 3 skal også revisor varsles.

Aktuaren skal ved sin underskrift bekrefte alle meldinger til Finanstilsynet i henhold til forsikringsvirksomhetsloven § 3–7 første ledd. Melding som nevnt kan sendes elektronisk dersom det er benyttet en betryggende metode som kan autentisere avsender og sikre dokumentets innhold og mottager har godtatt det.

§ 34. *Aktuarens rettigheter*

Aktuaren har rett til å få tilgang til alle opplysninger som er nødvendige for utøvelsen av arbeidet.

Aktuaren kan kreve å være til stede når styret behandler melding som nevnt i § 33 første ledd.

§ 35. *Kjøp av aktuartjenester*

Et livsforsikringsforetak eller et annet foretak (et konsulentfirma) kan godkjennes som ansvarshavende aktuar.

Konsulentfirmaet skal godtgjøre at det har nødvendig aktuarkompetanse som kan utføre de pålagte funksjoner i pensjonskassen. Konsulentfirmaet plikter å gi melding til Finanstilsynet om de personer med aktuarkompetanse som til enhver tid er ansatt, med angivelse av de opplysninger som er relevante for godkjenning, jf. § 30.

§ 36. *Ikrafttredelse*

Forskriften trer i kraft 1. januar 2017.

9. des. Nr. 1504 2016

Forskrift om endring i forskrift til forsikringsvirksomhetsloven (livsforsikring mv.)

Hjemmel: Fastsatt av Finansdepartementet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 10. juni 2005 nr. 44 om forsikringsvirksomhet (forsikringsvirksomhetsloven) § 3–1, § 3–3, § 3–9, § 3–23 og § 4–16 jf. delegeringsvedtak 13. november 2015 nr. 1309 og lov 13. desember 2013 nr. 106 om tjenstepensjon (tjenstepensjonsloven) § 1–3. Kunngjort 14. desember 2016 kl. 14.45.

I

I forskrift 30. juni 2006 nr. 869 til forsikringsvirksomhetsloven (livsforsikring mv.) gjøres følgende endringer:

§ 1–1 første ledd skal lyde:

Forskriften gjelder for livsforsikringsforetak og pensjonsforetak med hovedsete her i riket, med mindre annet er særskilt fastsatt i forskriften her.

§ 1–2 skal lyde:

§ 1–2. Livsforsikringsforetaks virksomhet

Et livsforsikringsforetak har adgang til å overta pensjonsordninger med innskuddspensjon med tilstrekkelig forsikringselement. Innskuddsfritak ved uførhet regnes her som tilstrekkelig forsikringselement. Finanstilsynet avgjør ellers hva som regnes som tilstrekkelig forsikringselement.

Et livsforsikringsforetak kan overta kontrakter som fastsetter at midlene knyttet til en kontrakt skal forvaltes i en særskilt investeringsportefølje, og i tilfelle knytte særskilt avkastningsgaranti til slik portefølje.

Første og annet ledd gjelder tilsvarende for et livsforsikringsforetaks adgang til å overta individuelle livsforsikrings- og pensjonsavtaler.

§ 1–4 oppheves.

§ 1–5 blir ny § 1–4.

§ 1–4 skal lyde:

§ 1–4. Skadeforsikringsforetaks virksomhet

Reglene i § 2–8 og § 2–9 gjelder tilsvarende så langt de passer for skadeforsikringsforetak som har tillatelse til å overta livsforsikringer etter finansforetaksloven § 2–14 annet ledd.

Skadeforsikringsforetak som har tillatelse etter finansforetaksloven § 2–14 annet ledd til å overta livsforsikringer, kan også overta forsikringer knyttet til uførisiko hvor det er avtalt at det i en periode på inntil fem år skal utbetales årlig innskuddsfritak/premiefritak og i tilfelle årlig uførepensjon i samsvar med uføregraden, med tillegg av utbetaling av et engangsbeløp i samsvar med uføregraden ved utløpet av femårsperioden.

Engangsbeløpet skal benyttes til dekning av engangspremie etter avtale med livsforsikringsforetak eller pensjonskasse som gir rett til årlige uføreytelser inntil nådd opptjeningsalder.

§ 2–1 annet ledd skal lyde:

Foretaket skal så vidt mulig bygge på senest oppdaterte risikostatistikk. Når foretakets risikoresultater tilsier det, kan finanstilsynet pålegge foretaket å foreta analyser av de enkelte elementer i pristariffene og i tilfelle å endre pristariff som er ubetryggende eller urimelig.

§ 2–2 annet til femte ledd skal lyde:

Pristariffer som fastsetter foretakets vederlag for dets risiko ved forvaltningen av kapital knyttet til kontrakter med rett til overskudd av avkastningsresultatet, skal angi hvilken beregningsrente som er lagt til grunn. Det kan benyttes ulike pristariffer for porteføljer med ulike investeringsstrategier. Tas det i pristariffen hensyn til tilleggsavsetninger knyttet til den enkelte kontrakt, skal det også angis hvordan dette er gjort.

For kontrakter som inngår i kollektivporteføljen eller i en underportefølje i kollektivporteføljen, kan det utarbeides pristariff for kapitalforvaltning som også omfatter vederlag for foretakets risiko ved forvaltningen.

Foretaket skal ha særskilte pristariffer for vederlag for avkastningsgarantier knyttet til midler forvaltet i særskilte investeringsporteføljer som tar hensyn til varigheten av avkastningsgarantien og hvilke rammer som er fastsatt for investeringsvalget. Foretaket skal kreve særskilt vederlag for bruk av rett til investeringsvalg.

Når foretakets resultat tilsier det, kan Finanstilsynet pålegge foretaket å foreta analyser av pristariffene og i tilfelle å endre pristariff som er ubetryggende eller urimelig.

§ 2–3 oppheves.

§ 2–4 blir ny § 2–3.

§ 2–3 skal lyde:

§ 2–3. Resultatavhengig vederlag for kapitalforvaltning

Foretaket kan ikke for kontrakter med rett til overskudd av avkastningsresultatet benytte pristariff eller andre vilkår overfor forsikringstakeren som innebærer at vederlaget for kapitalforvaltningen varierer med størrelsen av oppnådd avkastning.

Avtale om at midler knyttet til en kollektiv pensjons- eller livrenteordning skal forvaltes av foretaket i særskilt investeringsportefølje i samsvar med fastsatt investeringsstrategi og risikoprofil i en eller flere underporteføljer i investeringsvalgporteføljen, kan likevel fastsette at vederlaget for kapitalforvaltningen skal forhøyes eller reduseres etter fastsatte regler avhengig av om det årlige avkastningsresultatet blir høyere eller lavere enn avkastningen av en fastsatt referanseportefølje, herunder børsindeksportefølje.

Foretaket kan bare inngå avtale om resultatavhengig vederlag etter annet ledd med forsikringstaker som må anses som profesjonell kunde. Foretak som er små foretak etter regnskapsloven § 1–6, regnes her ikke som profesjonell kunde.

§ 2–5 blir ny § 2–4.

§ 2–4 tredje ledd skal lyde:

Provisjon til forsikringsformidler som dekkes av foretaket, skal inngå som særskilt pristillegg for den kontrakt det gjelder.

§ 2–6 blir ny § 2–5.

§ 2–5 første ledd skal lyde:

Det kan fastsettes i livsforsikringskontrakt at forsikringstakeren ved oppsigelse av kontrakten før forsikringstiden er utløpt, skal betale et avbruddsgebyr som ikke overstiger flyttegebyret etter § 10–3. Avbruddsgebyr kan ikke kreves hvis oppsigelsen gjelder flytting av kontrakten til annet foretak.

§ 2–7 blir ny § 2–6.

§ 2–6 skal lyde:

§ 2–6. Fripoliser, pensjonsbevis og pensjonskapitalbevis. Engangsbetalte kontrakter

Foretaket skal ha særskilt pristariff for forvaltning og administrasjon av fripoliser, pensjonsbevis og pensjonskapitalbevis med kontraktsfastsatte ytelser til bruk ved beregning av premiereserve for slike kontrakter, jf. § 5–2. Tilsvarende gjelder for engangsbetalte kontrakter.

Foretaket kan hvert år kreve vederlag for forvaltning og administrasjon av fripoliser, pensjonsbevis og pensjonskapitalbevis med særskilte investeringsporteføljer. § 2–2 første ledd tredje punktum og fjerde ledd og § 2–4 første ledd gjelder tilsvarende.

§ 2–8 blir ny § 2–7.

§ 2–7 første ledd skal lyde:

Foretaket kan for fortsettelsesforsikringer benytte en pristariff for risiko knyttet til person som avviker fra tariffen for den fripolise som er utstedt, og som legger til grunn:

- a) andre forutsetninger om sivilstand og antall barn,
- b) at prisen for uføredekninger i kollektiv pensjonsforsikring skal svare til den pris foretaket anvender for individuelle pensjonsforsikringer av personer med normal helse, eller fastsettes med et rimelig prosentvis tillegg til kollektivtariffen,
- c) at prisen for fortsettelsesforsikringer etter utmelding fra gruppelivsforsikring baseres på pristariffen for individuelle ettårige risikoforsikringer anvendt ut fra de helseopplysninger som forelå ved opptak av medlemmet i gruppelivsforsikringen.

§ 2–9 blir ny § 2–8.

§ 2–8 første ledd skal lyde:

Når et forsikrings- eller pensjonsprodukt første gang blir markedsført eller solgt, skal foretaket sende produktmelding til Finanstilsynet. Det samme gjelder ved produktendring.

§ 2–8 tredje ledd skal lyde:

Melding skal i tilfelle også inneholde opplysninger om:

- a) grunnlaget for beregning av premien og premiereserven, herunder den diskonteringsrente og det formelverk for beregning av risiko knyttet til person som vil bli benyttet,
- b) prinsipper for beregning av fripoliserettigheter, pensjonsbevis og pensjonskapitalbevis,
- c) avbruddsgebyr og prinsipper for beregning av gjenkjøpsverdi, og
- d) forhold som forsikringstakeren skal gi opplysning om til bruk ved vurdering av risiko knyttet til person.

§ 2–10 blir ny § 2–9.

§ 2–9 skal lyde:

§ 2–9. Melding av pristariffer

Melding om pristariffer foretaket har fastsatt, skal sendes til Finanstilsynet når pristariffene blir tatt i bruk. Det samme gjelder ved endring av pristariff. Meldingen skal angi fra hvilket tidspunkt en pristariff gjelder.

Meldingen skal i tilfelle også inneholde opplysninger om:

- a) det formelverk for beregning av risiko knyttet til person som er benyttet,
- b) den beregningsrente som er benyttet,
- c) fortjenesteelement som er bygget inn i pristariffen,
- d) kontraktsgebyr for nye kontrakter,
- e) flyttegebyr etter § 10–3,
- f) prinsipper for beregning av vederlag for avkastningsgaranti knyttet til særskilte investeringsporteføljer, og
- g) andre prinsipper for utformingen av pristariff.

§ 2–11 blir ny § 2–10.

§ 2–10 skal lyde:

§ 2–10. Pensjonskasser med kollektiv pensjonsforsikring for én arbeidsgiver

For pensjonskasser med virksomhet som bare omfatter kollektiv pensjonsforsikring for én arbeidsgiver, gjelder § 2–1 annet ledd og § 2–2 tredje og fjerde ledd tilsvarende. § 2–6 til § 2–9 gjelder tilsvarende så langt de passer. Arbeidsgiveren skal gis gjenpart av melding til Finanstilsynet.

§ 2–12 blir ny § 2–11.

§ 2–11 skal lyde:

§ 2–11. Pensjonsforetak som driver virksomhet som ikke regnes som livsforsikring

For pensjonsforetak som driver virksomhet som ikke regnes som livsforsikring, gjelder bestemmelsene i § 2–2 til § 2–6 tilsvarende. Det samme gjelder bestemmelsene i forsikringsvirksomhetsloven § 3–5, § 3–6 første og annet ledd og § 3–7 annet og tredje ledd.

Bestemmelsene i § 2–8 og § 2–9 gjelder tilsvarende så langt de passer. Skal pensjonsforetakets virksomhet omfatte pensjonsordning med innskuddspensjon tilknyttet innskuddsfritak ved uførhet eller annet livsforsikringsprodukt, skal melding til Finanstilsynet etter § 2–8 og § 2–9 også omfatte:

- a) opplysning om avtalen med det foretak som skal levere produktene,
- b) en beskrivelse av produktene, og
- c) de pristariffer for slike produkter som vil bli benyttet.

For pensjonskasse med virksomhet som bare omfatter pensjonsordning med innskuddspensjon for én arbeidsgiver, gjelder § 2–10 og annet ledd i paragrafen her tilsvarende.

§ 3–1 skal lyde:

§ 3–1. Pensjonsforetaks kapitalforvaltning

Regler for pensjonsforetaks kapitalforvaltning er gitt i forskrift 9. desember 2016 nr. 1503 om pensjonsforetak.

§ 3–2 skal lyde:

§ 3–2. Forvaltning av premie- eller innskuddsfond

Bestemmelsene om forvaltning av premiefond og innskuddsfond i forskrift 21. november 1989 nr. 1170 om forvaltning og bruk av midler i premiefond, pensjonsreguleringsfond og innskuddsfond gjelder for livsforsikringsforetak og pensjonsforetak.

§ 3–3 annet ledd skal lyde:

Ved beregning av kontraktens tilleggsavsetninger gjelder § 10–2 om kursreguleringsfond tilsvarende.

§ 4–1 skal lyde:

§ 4–1. Overskudd på kontrakter uten overskuddsrett

Overskudd som etter forsikringsvirksomhetsloven § 3–13 første ledd, jf. § 2–6, er tilordnet kontrakter uten overskuddsrett, tilfaller foretaket. Det samme gjelder overskudd etter forsikringsvirksomhetsloven § 3–14 tredje ledd, jf. § 2–6.

§ 4–2 skal lyde:

§ 4–2. Overskudd tilordnet fripoliser, pensjonsbevis og pensjonskapitalbevis mv.

Reglene om anvendelsen av overskudd i forsikringsvirksomhetsloven § 3–16, jf. § 2–6, gjelder også:

- a) fripoliser med ytelser under utbetaling,
- b) opptjente rettigheter i kommunale pensjonsordninger som tilordnes overskudd etter forsikringsvirksomhetsloven § 4–14 annet ledd, og
- c) individuelle livsforsikringskontrakter med kontraktsfastsatte ytelser som er inngått før 1. januar 2008, unntatt når samtlige slike kontrakter er skilt ut til forvaltning som egen portefølje etter bestemmelsene i § 7–1.

Reglene i forsikringsvirksomhetsloven § 3–16, jf. § 2–6, gjelder ikke pensjonsspareavtaler og pensjonsforsikringsavtaler etter innskuddspensjonsloven § 7–3.

Overskriften i kapittel 5 skal lyde:

Kap. 5. Beregning av forsikringskapitalen

§ 5–1 skal lyde:

§ 5–1. Beregning av premiereserven

Ved beregningen av premiereserven for de enkelte kontrakter kan foretaket ikke benytte høyere premieberegningsrente enn den rentesats som ble benyttet i premieberegningsgrunnlaget på det tidspunkt de enkelte deler av forpliktelsene etter kontrakten oppsto, jf. forsikringsvirksomhetsloven § 3–9.

§ 5–2 skal lyde:

§ 5–2. Premie for fremtidig administrasjon

Premie for fremtidig administrasjon for fripoliser, pensjonsbevis og pensjonskapitalbevis med kontraktsfastsatte ytelser skal tilføres kontraktens premiereserve. Det kan også tilføres slik premie til dekning av fremtidig kostnadsansvar knyttet til engangsbetalte kontrakter og andre grupper av kontrakter. Premiereserve for engangsbetalte kontrakter kan i stedet beregnes ut fra kapitalverdien av bruttoforpliktelsene etter kontraktene.

Premie for fremtidig administrasjon av fripoliser, pensjonsbevis og pensjonskapitalbevis med kontraktsfastsatte ytelser skal beregnes uten fortjenesteelement.

Gjeldende § 5–3 oppheves.

Ny § 5–3 skal lyde:

§ 5–3. Premiereserve knyttet til kontraktsfastsatte forpliktelser

Foretakets premiereserve beregnet etter forsikringsvirksomhetsloven § 3–9, skal inneholde avsetning for foretakets forventede erstatningsutbetalinger for forsikringstilfeller som ved regnskapsårets utgang ikke er meldt til eller ferdigbehandlet i foretaket.

Avkastningen av midlene svarende til denne premiereserven skal tilordnes avsetningen. Når forsikringstilfellene er ferdigbehandlet, skal kontrakten tilordnes sin andel av avkastningen med virkning fra forsikringstilfellets inntreden.

§ 5–4 tredje ledd skal lyde:

Tilleggsavsetninger knyttet til kollektiv pensjonsordning skal ved opphør og avvikling eller endringer i arbeidsgiverforetaket disponeres i samsvar med reglene om pensjonsordningens midler i foretakspensjonsloven kapitlene 12 til 15, innskuddspensjonsloven kapitlene 10 til 14 og tjenstepensjonsloven kapittel 7.

§ 5–5 skal lyde:

§ 5–5. Annen bruk av tilleggsavsetninger

Har et foretak tapt sin ansvarlige kapital, og kan kravet til premiereserve for en eller flere kontrakter ikke oppfylles ved overføring fra tilleggsavsetninger knyttet til den eller de kontrakter det gjelder, skal kravet til premiereserve oppfylles ved overføring av gjenværende tilleggsavsetninger knyttet til de kontrakter som har tilstrekkelig premiereserve. Størrelsen av de gjenværende tilleggsavsetninger for hver kontrakt legges til grunn ved fordeling.

§ 5–6 skal lyde:

§ 5–6. Beregning av tilleggsavsetninger

Et livsforsikringsforetak kan ved fastsettelsen av årets tilleggsavsetninger i prosent av premiereserve knyttet til den enkelte kontrakt i kollektivporteføljen etter forsikringsvirksomhetsloven § 3–19 annet ledd, bruke en høyere prosentsats for grupper av kontrakter uten eller med lave tilleggsavsetninger med sikte på at disse kontraktene tilleggsavsetninger skal tilsvare 3,5 prosent av premiereserven for den enkelte kontrakt.

§ 5–7 skal lyde:

§ 5–7. Risikoutjevningssfond

Foretaket kan ikke uten samtykke etter forsikringsvirksomhetsloven § 3–15 første ledd foreta overføring til risikoutjevningssfondet som medfører at fondet vil overstige 150 prosent av foretakets samlede risikopremier i regnskapsåret. Dette gjelder ikke avkastning tilordnet risikoutjevningssfondet etter forsikringsvirksomhetsloven § 3–13 første ledd.

Foretakets overskudd på risikoresultatet i et år beregnes ut fra risikoresultatet for samtlige grupper av kontrakter. Overføringen til risikoutjevningssfondet i et år fordeles mellom de grupper hvor det er overskudd på risikoresultatet etter størrelsen av overskuddet i den enkelte gruppe.

Reglene om overskudd på risikoresultatet i forsikringsvirksomhetsloven § 3–14 tredje ledd gjelder ikke risikoforsikringer av høyest ett års varighet som etter melding til Finanstilsynet ikke har rett til overskudd. Overskudd på risikoresultatet for slike forsikringer tilordnes foretaket.

Dersom foretaket skal styrke premiereserven etter reglene i forsikringsvirksomhetsloven § 3–15, kan risikoutjevningssfondet benyttes til å dekke manglende premiereserve.

§ 6–1 skal lyde:

§ 6–1. Flerårig avkastningsgaranti for særskilt investeringsportefølje

I avtale etter foretakspensjonsloven § 11–1 eller forsikringsvirksomhetsloven § 4–15 om at midlene i en kollektiv pensjonsordning med kontraktsfastsatte ytelser skal forvaltes i en særskilt investeringsportefølje, kan det fastsettes at livsforsikringsforetaket eller pensjonskassen garanterer at avkastningen av investeringsporteføljen over et bestemt antall år, minst skal ligge på det nivå avtalen angir. Slik garanti kan ikke dekke en periode som overstiger fem år.

§ 6–2 skal lyde:

§ 6–2. Krav til premiereserve

Premiereserve for alders-, uføre- og etterlatteytelser skal beregnes ut fra premieberegningsgrunnlaget for pensjonsordningen og medlemmenes opptjente rett til pensjon til enhver tid. Overstiger avkastningen på investeringsporteføljen i et regnskapsår de årlige tilordningskrav etter beregningsgrunnlaget, kan det også foretas tilleggsavsetninger.

Er avkastningen på investeringsporteføljen i et regnskapsår ikke så stor som forutsatt i premieberegningsgrunnlaget for pensjonsordningen, herunder diskonteringsrenten, og kan differansen ikke dekkes etter reglene om tilleggsavsetninger, skal livsforsikringsforetaket eller pensjonskassen straks sørge for at manglende premiereserve blir dekket ved overføring fra bufferavsetningen etter § 6–3 eller, om nødvendig, fra premiefondet knyttet til pensjonsordningen. Udekket rest skal dekkes ved tilskudd fra arbeidsgiverforetaket, eller i tilfelle belastes livsforsikringsforetaket eller pensjonskassen etter foretakspensjonsloven § 11–1 fjerde ledd eller forsikringsvirksomhetsloven § 4–15 tredje ledd.

§ 6–3 skal lyde:

§ 6–3. Bufferavsetning. Overskudd

Overstiger avkastningen på investeringsporteføljen i et regnskapsår den årlige økningen av premiereserven etter § 6–2 første ledd, skal restbeløpet etter fradrag av overskudd til pensjonistenes overskuddsfond avsettes som bufferavsetning for pensjonsordningen.

Overstiger bufferavsetningen den avtalte øvre grense, skal det overskytende beløp regnes som overskudd og tilføres arbeidsgiverforetakets premiefond. Er bufferavsetningen mindre enn den avtalte nedre grense, skal arbeidsgiverforetaket etter krav fra livsforsikringsforetaket eller pensjonskassen dekke det manglende beløp ved særskilt tilskudd til premiefondet eller bufferavsetningen eller stille tilsvarende sikkerhet som livsforsikringsforetaket eller pensjonskassen godtar. Tilskudd fra arbeidsgiverforetaket som nevnt i § 6–2 annet ledd siste punktum, regnes her som tilskudd til bufferavsetningen.

§ 6–4 skal lyde:

§ 6–4. Avbruddsgebyr

Avtale som nevnt i § 6–1 kan fastsette at arbeidsgiverforetaket skal betale et særskilt avbruddsgebyr dersom garantitiden er på mer enn tre år og arbeidsgiverforetaket avslutter eller flytter kontrakten før utløpet av garantiperioden.

§ 6–5 oppheves.

§ 7–1 skal lyde:

§ 7–1. Eksisterende portefølje av individuelle livsforsikringskontrakter

Et livsforsikringsforetak kan skille ut samtlige individuelle livsforsikringskontrakter med kontraktsfastsatte ytelser som er inngått før 1. januar 2008, til forvaltning som egen portefølje etter reglene i paragrafen her. Porteføljen skal i tilfelle også omfatte slike individuelle kontrakter med engangsbetalt premie.

Foretaket skal ha et system for registrering av hvilke kontrakter som omfattes av porteføljen.

For foretakets forvaltning av porteføljen gjelder bestemmelsene i forsikringsvirksomhetsloven kapittel 3 med følgende unntak:

- a) bestemmelsene i § 3–3 til § 3–6 gjelder ikke.
- b) eiendeler motsvarende forsikringskapitalen for de kontrakter porteføljen omfatter, skal forvaltes som egen underportefølje i kollektivporteføljen.
- c) overskudd ved forvaltningen av eiendeler som nevnt i bokstav b) beregnes og fordeles etter de tidligere gjeldende regler i lov 10. juni 1988 nr. 39 om forsikringsvirksomhet § 8–1 med tilhørende forskrifter.
- d) premiereserve skal beregnes på bruttobasis ut fra forskjellen mellom kapitalverdien av samtlige bruttoforpliktelser etter kontrakten, herunder fremtidige kostnader, og kapitalverdien av bruttopremier som skal betales etter kontrakten, dersom dette gir høyere premiereserve enn beregning etter § 3–9.
- e) bestemmelsene om kursreguleringsfond i § 3–21, jf. § 10–2 i forskriften her, gjelder summen av urealiserte gevinster på finansielle omløpsmidler som inngår i underporteføljen nevnt i bokstav b.
- f) Bestemmelsene om risikoutjevningssfond i § 3–14 og § 3–22 gjelder ikke.

Finansinntekter og finanskostnader som knytter seg til portefølje som nevnt i første ledd skal fordeles mellom kontraktene i forhold til de forsikringsmessige avsetninger som er knyttet til kontraktene. Som finansinntekter eller finanskostnader regnes

- a) renter, gebyrer, provisjoner o.l. som foretaket mottar eller yter for å sikre, opprettholde eller opprette fordrings- eller gjeldsforhold som går ut på betaling i penger,
- b) gevinst eller tap ved omsetning av eller kursendringer på verdipapirer eller valutakursendringer for så vidt gevinst eller tap skal tas med i resultatregnskapet,
- c) gevinst eller tap på fordringer eller andre aktiva som ikke omfattes av bokstav b) for så vidt gevinsten eller tapet tas med i resultatregnskapet,
- d) aksjeutbytte som foretaket mottar.

§ 7–2 skal lyde:

§ 7–2. Endringsavtale. Flytting

En forsikringskontrakt utgår av porteføljen etter § 7–1 første ledd dersom den blir endret ved avtale mellom foretaket og forsikringstakeren, med mindre virkningen for premie, ytelse eller forsikringstid er uvesentlig.

Ved flytting av en forsikringskontrakt gjelder reglene i forsikringsvirksomhetsloven kapittel 6.

§ 8–1 skal lyde:

§ 8–1. Anvendelsesområde

Forsikringsvirksomhetsloven § 3–23 og § 4–16 gjelder for livsforsikringsforetak, innskuddspensjonsforetak, samt pensjonskasser som har overtatt pensjonsordninger for mer enn ett foretak eller én institusjon.

Forsikringsvirksomhetsloven § 3–23 og § 4–16 gjelder ikke

- a) døds- og uførerisikoforsikringer uten rett til overskudd
- b) ved forvaltning av utenlandske foretaks pensjonsordning
- c) pensjonsavtaler som omfattes av lov 27. juni 2008 nr. 62 om individuell pensjonsordning,
- d) pensjonsbevis som omfattes av lov 13. desember 2013 nr. 106 om tjenestepensjon
- e) innskuddspensjonsordninger som omfattes av forskrift 30. juni 2006 nr. 870 om innskuddspensjonsordninger som skal oppfylle minstekravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon.

For et livsforsikringsforetak som har skilt ut samtlige individuelle livsforsikringskontrakter med kontraktsfastsatte forpliktelser inngått før 1. januar 2008 til forvaltning som egen portefølje, jf. forsikringsvirksomhetsloven § 3–2 annet ledd med forskrift, gjelder bestemmelsene i kapitlet her så langt de passer for kontraktene i denne porteføljen.

§ 8–3 annet ledd bokstav d) og e) skal lyde:

- d) Årets avkastning på midler knyttet til kontrakten, herunder eventuell avkastning som er benyttet til å dekke vederlag for forvaltning av midlene. I tillegg skal det opplyses om årets overskudd på avkastning tilordnet midlene og fordeling av overskuddet til henholdsvis premiereserve, pensjonskapital, tilleggsavsetninger, premiefond, innskuddsfond, pensjonistenes overskuddsfond og bufferavsetning. Hvis årets avkastning ikke er tilstrekkelig til å dekke økningen av premiereserve etter kontraktens premieberegningsgrunnlag, skal bruk av tilleggsavsetninger og bufferavsetning samt tilførte midler fra foretaket fremgå.
- e) Årets overskudd på risikoresultatet tilordnet kontrakten og fordeling av overskuddet til henholdsvis premiereserve, premiefond og pensjonistenes overskuddsfond. Hvis årets risikoresultat er negativt, skal bruk av risikoutjevningssfond og tilførte midler fra foretaket fremgå.

§ 8–3 tredje til femte ledd skal lyde:

Kontoutskriften skal opplyse om kontraktens betingede andel av kursreserven ved utgangen av året. Det skal opplyses om at eventuell andel av kollektivporteføljens kursreserve vil inngå som del av flytteverdien dersom forsikringskontrakten flyttes til annet forsikringsforetak. Det skal samtidig opplyses om at kursreservens størrelse endres gjennom året som følge av endring i markedsverdien på finansielle omløpsmidler.

Kontoutskriften skal opplyse om risikoutjevningssfondets størrelse ved utgangen av året. Størrelsen skal oppgis både i kroner og i prosent av forsikringskapitalen. Det skal også opplyses om kontraktens andel av årets overskudd som overføres til risikoutjevningssfondet. Andelen beregnes ved at det etter at overføringen til risikoutjevningssfondet er fordelt mellom de enkelte grupper av kontrakter iht. § 5–7 annet ledd annet punktum i forskriften her, foretas en fordeling på de enkelte kontrakter i gruppen etter forholdet mellom de risikopremier som er betalt for den enkelte kontrakt.

Kontoutskriften skal også opplyse om bokført kapitalavkastningsrente for regnskapsåret for den portefølje kontrakten inngår i, beregnet etter forskrift fastsatt av Finanstilsynet. foretaket kan eventuelt opplyse om den kapitalavkastningsrente som er benyttet i forbindelse med tildeling av årets overskudd på den enkelte kontrakt dersom dette gir et riktigere bilde av tilført avkastning.

§ 8–5 skal lyde:

§ 8–5. Tilleggsopplysninger for fripoliser, pensjonsbevis og pensjonskapitalbevis

For fripoliser, pensjonsbevis og pensjonskapitalbevis med kontraktsfastsatte forpliktelser, jf. forsikringsvirksomhetsloven § 3–16, skal kontoutskriften opplyse om foretakets prosentvise andel av overskuddet på avkastningsresultatet som er tilordnet kontrakten. Hvis negativt risikoresultat er dekket ved fradrag i overskudd på avkastningsresultatet tilordnet kontrakten, skal dette fremgå.

§ 8–6 første ledd skal lyde:

Kontoutskriften for individuelle rente- og pensjonsavtaler, herunder fripoliser, pensjonsbevis og pensjonskapitalbevis med kontraktsfastsatte forpliktelser, skal vise sikrede og opptjente pensjonsbeløp ved utgangen av foregående år og ved utgangen av året.

Kapittel 9 oppheves.

Kapittel 10 blir nytt kapittel 9.

§ 9–1 skal lyde:

§ 9–1. *Innbetaling av premier for kommunale pensjonsordninger*

Ordinær årspremie beregnet etter forsikringsvirksomhetsloven § 4–5 første ledd, skal betales forskuddsvis ved forsikringsårets begynnelse. Premien kan etter avtale med forsikringsforetaket innbetales forskuddsvis i halvårlige terminer, kvartalsvise terminer eller i månedlige terminer. Ved oppdeling av premien i terminer skal det beregnes et termentillegg som dekker økte administrasjonskostnader og reduserte renteinntekter. Termentillegg benyttes tilsvarende ved reguleringspremie og engangspremier.

Ordinær årspremie for nye medlemmer eller premie som følge av lønnsøkning for medlemmene, skal kreves innbetalt så snart den er beregnet. Premien kan etter avtale med forsikringsforetaket fordeles over de premierterminer som gjenstår av forsikringsåret.

Reguleringspremie som nevnt i forsikringsvirksomhetsloven § 4–5 annet ledd skal kreves innbetalt så snart den årlige reguleringspremien er fastsatt. Innbetalingen kan fordeles over de premierterminer som gjenstår av forsikringsåret når reguleringspremien er fastsatt.

Engangspremier som nevnt i forsikringsvirksomhetsloven § 4–5 tredje ledd skal kreves innbetalt så snart de er fastsatt. Det kan fastsettes at innbetaling først skal skje samtidig med årets siste premiertermin eller senest ved årets utgang.

§ 9–2 oppheves.

Kapittel 11 blir nytt kapittel 10.

§ 10–1 skal lyde:

§ 10–1. *Beregning etter forsikringsvirksomhetsloven § 6–7*

Ved beregning etter forsikringsvirksomhetsloven § 6–7 av midler knyttet til den kontrakt som skal flyttes, skal avkastning frem til beregningstidspunktet etter § 6–7 tredje ledd tilordnes kontrakten og disponeres etter reglene i forsikringsvirksomhetsloven § 3–13 første ledd, jf. § 2–6, eller i tilfelle etter § 3–16 annet og tredje ledd, jf. § 4–2 og § 7–1 i forskriften her.

§ 10–2 skal lyde:

§ 10–2. *Kursreguleringsfond*

Ved flytting av en kontrakt skal tilleggsavsetningene knyttet til kontrakten i avgivende foretak som beregnet etter forsikringsvirksomhetsloven § 6–7, jf. § 6–11 til § 6–14 forhøyes etter reglene i paragrafen her.

Ved flytting av individuelle kontrakter, herunder fripoliser, pensjonsbevis og pensjonskapitalbevis, skal kontraktens forholdsmessige andel av kursreguleringsfondet på beregningstidspunktet etter forsikringsvirksomhetsloven § 6–7 tredje ledd, tilordnes kontrakten som tilleggsavsetninger.

Ved flytting av kollektiv pensjonsordning eller annen kollektivkontrakt skal kontraktens forholdsmessige andel av kursreguleringsfondet på beregningstidspunktet etter forsikringsvirksomhetsloven § 6–7 tredje ledd, tilordnes kontrakten som tilleggsavsetninger. foretaket har likevel adgang til å holde tilbake den forholdsmessige del av kursreguleringsfondet som utgjør inntil to prosent av kontraktens premiereserve.

Ved anvendelsen av annet og tredje ledd beregnes en kontrakts forholdsmessige andel av kursreguleringsfondet ut fra forholdet på beregningstidspunktet etter forsikringsvirksomhetsloven § 6–7 tredje ledd mellom de midler som er knyttet til den kontrakt som skal flyttes, og midlene knyttet til samtlige kontrakter i kollektivporteføljen som nevnt i forsikringsvirksomhetsloven § 3–11 annet ledd.

Kontraktens andel av kursreguleringsfondet skal likevel ikke overføres dersom kontrakten er etablert eller flyttet til et foretak fra et annet foretak mindre enn tolv måneder før flyttetidspunktet.

Ved flytting av pensjonsordning fra en pensjonskasse som bare omfatter pensjonsordning for ett arbeidsgiverforetak eller én arbeidsgiver, skal hele kursreguleringsfondet anses som tilleggsavsetninger.

§ 10–3 tredje ledd skal lyde:

Foretaket kan ikke kreve dekning av kostnader knyttet til overføringen av en forsikring utover flyttegebyret.

Kapittel 12 blir nytt kapittel 11.

Kapitteloverskriften skal lyde:

Kap. 11. Informasjonsplikt for pensjonsforetak

§ 11–1 skal lyde:

§ 11–1. *Nærmere om informasjonsplikten i forsikringsvirksomhetsloven § 2–7 annet ledd første punktum*

Har pensjonsforetaket innskuddspensjonsordninger skal informasjon som nevnt i forsikringsvirksomhetsloven § 2–7 annet ledd første punktum omfatte pensjonskapitalens størrelse.

Har pensjonsforetaket kommunale pensjonsordninger skal informasjon som nevnt i forsikringsvirksomhetsloven § 2–7 annet ledd første punktum omfatte opptjent pensjon basert på beregnet folketrygd, jf. forsikringsvirksomhetsloven § 4–5 fjerde ledd.

Informasjon som nevnt i første og annet ledd, skal inneholde opplysninger om de forutsetninger som er lagt til grunn for beregningen av pensjonens størrelse.

§ 11–2 skal lyde:

§ 11–2. Informasjonsplikt når medlemmene bærer investeringsrisikoen

Pensjonsforetak som forvalter pensjonsordninger med investeringsvalg skal på en tydelig måte gi medlemmene informasjon om at ytelser avhenger av verdi og avkastning på de tilordnede eiendelene. Pensjonsforetaket skal gi medlemmene i pensjonsordningen opplysninger om risikoen i de valgte investeringene samt om provisjoner og andre kostnader som påløper ved forvaltning.

Pensjonsforetaket skal opplyse medlemmene i pensjonsordningen om at de på forespørsel har rett til å motta opplysninger etter verdipapirfondloven § 8–2 (Prospekt) og § 8–3 (Nøkkelinformasjon) for fond som inngår i porteføljen. Forskriften gjelder så langt den passer for særskilte investeringsvalgporteføljer.

Pensjonsforetaket skal minst halvårlig gi medlemmene opplysninger om verdiutviklingen på medlemmenes investeringsvalgporteføljer.

For pensjonsordninger med kollektivt investeringsvalg i henhold til innskuddspensjonsloven § 3–2a og foretakspensjonsloven § 11–1a, skal medlemmene etter anmodning gis slik informasjon som nevnt i første og annet ledd.

§ 11–3 skal lyde:

§ 11–3. Informasjon om investeringsstrategien

Redegjørelsen for investeringsstrategien som nevnt i forsikringsvirksomhetsloven § 2–7 fjerde ledd, skal etter anmodning stilles til rådighet for pensjonsordningens medlemmer og pensjonister.

Kapittel 13 oppheves.

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2017.

9. des. Nr. 1505 2016

Forskrift om endring i forskrift om skatt til Svalbard

Hjemmel: Fastsett av Finansdepartementet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 29. november 1996 nr. 69 om skatt til Svalbard (Svalbardskatteloven) § 1–5, § 4–4, § 4–5 og § 4–9. Kunngjort 14. desember 2016 kl. 14.45.

I

I forskrift 15. desember 1997 nr. 1305 om skatt til Svalbard gjøres følgende endringer:

§ 1 oppheves.

§ 2 oppheves.

§ 3 oppheves.

§ 6 annet ledd skal lyde:

(2) Ved fastsettelse og innkreving mv av arbeidsgiveravgift gjelder reglene i folketrygdloven kapittel 24 med utfyllende bestemmelser, likevel slik at skattemyndighetene for Svalbard har de samme funksjonene som er tillagt de ordinære skattemyndighetene og innfordringsmyndighetene for Svalbard har de samme funksjonene som er tillagt de ordinære innfordringsmyndighetene.

§ 6 fjerde ledd oppheves.

§ 9 første ledd skal lyde:

(1) For bolig- eller fritidseiendom ervervet før 1. januar 1998, kan skattyter kreve at inngangsverdien oppreguleres til omsetningsverdien pr. 1. januar 1998. Skattyter må godtgjøre omsetningsverdien pr. 1. januar 1998 ved takst som godkjennes av skattemyndighetene. Krav om oppregulering må fremsettes skriftlig, og senest 1. juli 1998.

II

Endringene under I trer i kraft 1. januar 2017.

9. des. Nr. 1506 2016**Forskrift om endring i forskrift til utfylling og gjennomføring av reglene i lov om skatt på honorar til utenlandske artister mv.**

Hjemmel: Fastsatt av Finansdepartementet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 13. desember 1996 nr. 87 om skatt på honorar til utenlandske artister mv (artistiskatteloven) § 10. Kunngjort 14. desember 2016 kl. 14.45.

I

I forskrift 17. desember 1997 nr. 1400 til utfylling og gjennomføring av reglene i lov om skatt på honorar til utenlandske artister mv. gjøres følgende endringer:

§ 2–5 første ledd skal lyde:

(1) Søknad om skattefratak etter artistiskatteloven § 5 skal sendes skattekontoret senest samtidig med melding som nevnt i skatteforvaltningsforskriften § 8–8–1.

§ 3–1 oppheves.

§ 3–2 oppheves.

§ 3–3 skal lyde:

§ 3–3. Oppgaveplikt

Oppgaveplikt etter skatteforvaltningsloven § 7–2 inntreffer fra og med inntektsåret forut for det inntektsåret da vilkårene i skatteloven § 2–1 annet ledd for å anses som bosatt, er oppfylt. Oppgaveplikten for tiden før bosettingsvilkårene blir oppfylt gjelder bare for inntekter fra den som er arbeidsgiver når bosettingsvilkårene blir oppfylt.

§ 3–4 oppheves.

Kapittel 5 oppheves.

II

Endringene under I trer i kraft 1. januar 2017.

9. des. Nr. 1507 2016**Forskrift om endring i forskrift fastsatt av Skattedirektoratet til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14**

Hjemmel: Fastsatt av Skattedirektoratet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) § 4–10, § 5–13, § 6–13, § 6–21, § 7–3, § 7–11, § 9–5, § 10–50, § 10–70, § 10–80, § 12–20, § 14–5, § 15–3 og § 16–30, jf. forskrift 19. november 1999 nr. 1158 til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14 § 4–10–9, § 5–13–8, § 6–21, § 7–3–1, § 7–11, § 10–63, § 12–2 og § 15–3–1, lov 27. mai 2016 nr. 14 om skatteforvaltning (skatteforvaltningsloven) § 8–14, jf. delegeringsvedtak 16. september 2016 nr. 1067 og lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 23–2 og § 24–6, jf. delegeringsvedtak 20. september 1995 nr. 821 og delegeringsvedtak 18. november 1997 nr. 1168. Kunngjort 14. desember 2016 kl. 14.45.

I

I forskrift 22. november 1999 nr. 1160 fastsatt av Skattedirektoratet til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14 gjøres følgende endringer:

Hjemmelshenvisningen skal lyde:

Hjemmel: Fastsatt av Skattedirektoratet 22. november 1999 med hjemmel i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) § 4–10, § 5–13, § 6–13, § 6–21, § 7–3, § 7–11, § 9–5, § 10–50, § 10–70, § 10–80, § 12–20, § 14–5, § 15–3 og § 16–30, jf. forskrift 19. november 1999 nr. 1158 til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14 § 4–10–9, § 5–13–8, § 6–21, § 7–3–1, § 7–11, § 10–63, § 12–2 og § 15–3–1, lov 27. mai 2016 nr. 14 om skatteforvaltning (skatteforvaltningsloven) § 8–14, jf. delegeringsvedtak 16. september 2016 nr. 1067 og lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 23–2 og § 24–6, jf. delegeringsvedtak 20. september 1995 nr. 821 og delegeringsvedtak 18. november 1997 nr. 1168.

Overskriften til § 4–10–3 og paragrafen skal lyde:

§ 4–10–3. Nedsettelse av formuesverdien

Boligeiendommen regnes som sekundærbolig i forhold til reglene om nedsettelse av formuesverdien etter skatteloven § 4–10 første ledd. Dette gjelder selv om eier bruker en av boenhetene til fast bolig.

§ 6–21–7 første ledd tredje punktum skal lyde:

Dersom boligen er større eller mer kostbart innredet enn vedkommendes eget behov skulle tilsi, gis det ikke fradrag for den del av boligen som etter skattemyndighetenes skjønn må regnes som kostnad ved representasjon.

Overskriften til § 7–3–1 og annet ledd skal lyde:

§ 7–3–1. *Vilkår for å fastsette skatt på andelshaverens hånd*

(2) Retten til å få fastsatt skatten etter skatteloven § 7–3 kan falle bort selv om prosentkravet i skatteloven § 7–3 tredje ledd er oppfylt, dersom boligselskapets hovedformål ikke er å gi andelshaverne bolig eller fritidsbolig i hus eiet av selskapet. Dette gjelder blant annet når en større andel av leilighetene fremleies, eller hvor leilighetene leies ut over lengre tidsrom.

§ 7–3–2 første ledd skal lyde:

(1) Skattemyndighetene kan dispensere fra kravet om at minst 85 prosent av leieinntektene skal komme fra andelshavere mv.

§ 7–3–3 annet ledd bokstav d skal lyde:

- d. en kort begrunnelse for hvorfor fastsetting av skatten etter skatteloven § 7–3 vil gi et riktigere resultat enn fastsetting etter regnskap.

§ 7–3–3 femte ledd oppheves.

Overskriften til § 7–3–4 og paragrafen skal lyde:

§ 7–3–4. *Fastsetting av skatt for boligselskap som ikke oppfyller vilkårene for fastsetting av skatt på andelshaverens hånd*

Boligselskap som ikke oppfyller krav til å få fastsatt skatten etter reglene i skatteloven § 7–3, og som heller ikke har fått dispensasjon, skal få fastsatt skatten som eget skattesubjekt etter reglene i skatteloven kapittel 10.

Overskriften til § 7–11–1 og fjerde ledd skal lyde:

§ 7–11–1. *Fastsetting av skatt for andelshavere i boligselskaper*

(4) Andelshaver som ved inntektsfastsettingen skal fastsette skatten direkte for boligen og derved har krav på fradrag for påløpt husleie til boligselskapet i år fordeling skjer, skattlegges ikke for akkumulerte inntekter eller utgifter.

Overskriften til § 7–11–2 og fjerde ledd første punktum skal lyde:

§ 7–11–2. *Skattlegging i boligsameie av eierseksjon som ikke skal skattlegges etter regnskap*

I tillegg til eierseksjonens formuesverdi, skal den enkelte sameier skattlegges for sin andel av felles bankinnskudd og andre formuesposter utenom boligkomplekset.

§ 9–5–1 annet ledd annet punktum skal lyde:

Formue omfatter i denne sammenheng bare de eiendeler som ikke inngår i boligselskapets formuesverdi.

§ 9–5–1 fjerde ledd skal lyde:

(4) Når det må antas at vederlaget i betydelig grad er påvirket av at eiendeler som ikke inngår i boligselskapets formuesverdi har en annen verdi enn den bokførte, eller at vederlaget er påvirket av vilkårene for selskapets gjeldsforpliktelser, skal det tas hensyn til verdiforskjellen ved gevinstberegningen.

§ 12–2–1 skal lyde:

Den avgjørelse skattemyndighetene har truffet ved eventuell fastsetting av grunnlaget for arbeidsgiveravgift med hensyn til om en yttelse anses opptjent utenfor eller som ledd i næringsvirksomhet, jf. folketrygdloven § 23–2 første og annet ledd, blir å legge til grunn ved fastsetting av mottakerens personinntekt og trygdeavgift, jf. skatteloven § 12–2 og folketrygdloven § 23–3 og § 24–1 første ledd.

§ 16–30–1 første og annet ledd skal lyde:

- (1) Skattyter som krever fradrag som nevnt i skatteloven § 16–30, skal i vedlegg til skattemeldingen dokumentere:
  - a. morselskapets eierandel og andel av stemmene som kan avgis på generalforsamlingen i det utenlandske datterselskapet i en sammenhengende periode på to år som omfatter tidspunktet for innvinning av utbytte,
  - b. det utbytte morselskapet har mottatt, eventuell kildeskatt av utbyttet som er betalt til datterselskapets hjemstat samt hvordan og for hvilken periode utbyttet er beregnet,
  - c. de selskaps- og regnskapsrettslige regler i datterselskapets hjemstat om inntektsår og utbytteutdeling,
  - d. inntektsskatten som datterselskapet faktisk har betalt til sin hjemstat og det skattemessige overskudd denne skatten er fastsatt på, for det inntektsåret som utbyttet kan henføres til og de fire forutgående år når fradrag kreves for disse,
  - e. at beløpet som det kreves fradrag for utgjør utenlandsk skatt som er fradragsberettiget i norsk skatt,
  - f. at beløpet er innbetalt til datterselskapets hjemstat, og
  - g. at beløpet utgjør endelig fastsatt skatt ved ordinær fastsetting i datterselskapets hjemstat.
- (2) Når det foreligger skatteavtale med datterselskapets hjemstat er det i forhold til første ledd e tilstrekkelig å dokumentere at skatten er omfattet av avtalen, samt hva slags skatt det kreves fradrag for. Kravet i første ledd g om at skatten må være endelig fastsatt ved ordinær fastsetting gjelder ikke hvor skatten er en kildeskatt ilagt etter skatteavtale.

§ 16–30–1 fjerde ledd skal lyde:

(4) Skattemyndighetene kan kreve ytterligere dokumentasjon, herunder kan kreves fremlagt regnskap for datter- eller datterdatterselskapet.

§ 16–30–2 skal lyde:

(1) Skattemyndighetene kan kreve at dokumentasjon etter § 16–30–1 i denne forskrift fremlegges i notarialbekreftet kopi.

(2) Skattemyndighetene kan kreve at dokumentasjon etter § 16–30–1 i denne forskrift fremlegges sammen med oversettelse til norsk av autorisert translatør.

Overskriften til § 16–30–3 og paragrafen skal lyde:

§ 16–30–3. Opplysningsplikt om endret fastsetting

Et norsk morselskap som har fått fradrag i norsk skatt for skatt betalt av utenlandsk datter- eller datterdatterselskap har plikt til å informere norske skattemyndigheter dersom datter- eller datterdatterselskapets fastsetting i utlandet endres slik at den utenlandske skatten tilbakebetales eller nedsettes.

II

Endringene under I trer i kraft 1. januar 2017.

9. des. Nr. 1508 2016

Forskrift om endring i forskrift om nedsettelse av pensjonsgivende inntekt, pensjonspoeng og avgift når utlignet skatt og avgift helt eller delvis ikke er betalt

Hjemmel: Fastsatt av Finansdepartementet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 3–15 femte ledd. Kunngjort 14. desember 2016 kl. 14.45.

I

I forskrift 18. desember 1997 nr. 1408 om nedsettelse av pensjonsgivende inntekt, pensjonspoeng og avgift når utlignet skatt og avgift helt eller delvis ikke er betalt gjøres følgende endringer:

Forskriftens tittel skal lyde:

Forskrift om nedsettelse av pensjonsgivende inntekt, pensjonsopptjening og avgift når fastsatt skatt og avgift helt eller delvis ikke er betalt

§ 1 skal lyde:

§ 1. Pensjonsgivende inntekt som nevnt i folketrygdloven § 3–15 første og annet ledd, skal nedsettes hvis trygdeavgift som nevnt i folketrygdloven § 23–3 og skatt og avgift som er fastsatt sammen med denne, ikke er betalt fullt ut innen 3 år etter utløpet av skattefastsettingsåret. Slik nedsettelse skal likevel foretas tidligere når det foreligger vedtak om utgiftsføring eller nedsettelse/ettergivelse av fastsatt skatt og avgift. Pensjonsgivende inntekt reduseres tilsvarende forholdet mellom ubetalt beløp og samlet fastsatt skatt og avgift i samsvar med reglene i folketrygdloven kapittel 3.

Nedsettelse av den pensjonsgivende inntekt etter folketrygdloven § 3–15 femte ledd foretas som endringssak etter skatteforvaltningsloven kapittel 12. Fristen for å ta opp en sak til endring skal være 2 år etter det tidspunkt da nedsettelsen kunne vært foretatt. Når grunnlaget for nedsettelse er vedtak om utgiftsføring eller nedsettelse/ettergivelse av skatt og avgift som nevnt i første ledds annet punktum, skal fristen være 2 år fra utløpet av det år slikt vedtak ble truffet.

§ 2 skal lyde:

§ 2. Nedsettelse av den pensjonsgivende inntekt foretas likevel ikke i den utstrekning skyldige skatter og avgifter betales innen en frist som angis i varsel etter skatteforvaltningsloven § 5–6. Fristen skal være minst 14 dager. Når særlige grunner foreligger, kan den angitte frist forlenges. Når nedsettelse/ettergivelse av fastsatt skatt og avgift i medhold av skattebetalingsloven § 15–1 og § 15–2, vil føre til nedsettelse av den pensjonsgivende inntekt etter folketrygdloven § 3–15 fjerde ledd, skal skattyteren underrettes om dette i varsel etter skatteforvaltningsloven § 5–6 før vedtak om skattenedsettelse treffes. Skattyteren skal også underrettes ved slikt varsel om at pensjonsgivende inntekt vil bli nedsatt, dersom det foretas utgiftsføring av fastsatt skatt og avgift.

§ 3 skal lyde:

§ 3. Pensjonsgivende inntekt nedsettes ikke når:

- a) nedsettelsen av den pensjonsgivende inntekt ikke vil utgjøre mer enn 25 prosent av folketrygdens grunnbeløp for det inntektsår nedsettelsen gjelder,
- b) fastsatt skatt nedsettes etter søknad i forbindelse med etterbetaling av skatte- og avgiftspliktige ytelser etter opptjeningsåret,

- c) det pågår avdragsbetaling i henhold til avtale mellom skatteoppkrever og skattyter, og denne ikke misligholdes,
- d) det pågår tvangsmessig innfordring i form av påleggstrekk,
- e) videre innfordring etter skatteoppkreverens avgjørelse foreløpig er stilt i bero fordi skatte- og avgiftskravet er sikret ved pant,
- f) skatte- og avgiftskravet er brakt inn for domstolene, og saken ikke er endelig avgjort,
- g) det er klart at fastsettingen vil bli endret,
- h) foreldre, adoptivforeldre eller pleieforeldre som skattlegges under ett med barn, jf. skatteloven § 2–14 første, annet og tredje ledd, får nedsatt eller ettergitt skatt av formue og/eller inntekt som ikke har inngått i beregningsgrunnlaget for pensjonsgivende inntekt.

§ 4 skal lyde:

§ 4. Ny pensjonsopptjening beregnes etter reglene i folketrygdloven § 3–13 og § 3–14 på grunnlag av den nedsatte pensjonsgivende inntekt. Reglene i § 1 annet ledd og § 2 gjelder tilsvarende.

§ 5 skal lyde:

§ 5. Reduksjon av pensjonsgivende inntekt og pensjonsopptjening får ikke konsekvenser for:

- a) allerede utbetalte ytelser,
- b) løpende sykepenges.

§ 6 skal lyde:

§ 6. Innbetaling av ubetalte skatter og avgifter etter at nedsettelse av pensjonsgivende inntekt og pensjonsopptjening er foretatt, medfører ikke adgang til å tilbakeføre pensjonsopptjening.

§ 7 første ledd skal lyde:

Fastsatt trygdeavgift etter folketrygdloven § 23–3 annet ledd nr. 2 og 3 blir å nedsette av skattemyndighetene på grunnlag av vedtak om nedsettelse av den pensjonsgivende inntekt og pensjonsopptjening. Nedsettelsen foretas tilsvarende forholdet mellom ubetalt skatt og avgift og samlet fastsatt skatt og avgift. Skattebetalingsloven § 7–2 kommer ikke til anvendelse.

II

Endringene under I trer i kraft 1. januar 2017.

9. des. Nr. 1509 2016

Forskrift om endring i forskrift om kompensasjon av merverdiavgift til kommuner, fylkeskommuner mv.

Hjemmel: Fastsatt av Skattedirektoratet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 12. desember 2003 nr. 108 om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv. (merverdiavgiftskompensasjonsloven) § 16 og § 18, jf. delegeringsvedtak 14. januar 2011 nr. 33. Kunngjort 14. desember 2016 kl. 14.45.

I

I forskrift 12. desember 2003 nr. 1566 om kompensasjon av merverdiavgift til kommuner, fylkeskommuner mv. gjøres følgende endringer:

§ 1 oppheves.

§ 2 oppheves.

§ 3 oppheves.

§ 4 første, tredje og fjerde ledd oppheves.

§ 4 skal lyde:

§ 4. *Attesting av revisor*

Som underlagsdokumentasjon i regnskapet skal det ved innsending av skattemeldingen være underskrevet attest fra revisor som inneholder erklæring om at:

1. Enheten er omfattet av kompensasjonsordningen
2. Oppgitt beløp er kompensasjonsberettiget
3. Opplysninger er kontrollert i henhold til god revisjonsskikk, jf. ISA 805 «Særlige hensyn ved revisjon av enkeltstående regnskapsoppstillinger og spesifikke elementer, kontoer eller poster i en regnskapsoppstilling».

§ 5 oppheves.

§ 6 fjerde ledd skal lyde:

Samlet justering av kompensert merverdiavgift som omfatter et helt kalenderår, tas med i skattemeldingen for sjette periode.

II

Endringene under I trer i kraft 1. januar 2017.

9. des. Nr. 1510 2016

Forskrift om oppheving av forskrift om bruk av bokføringsregler i lov om regnskapsplikt m.v. og enkelte andre lover

Hjemmel: Fastsatt av Finansdepartementet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap m.v. (regnskapsloven) § 10–1, lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) § 5–1 og lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) § 14–5. Kunngjort 14. desember 2016 kl. 14.45.

I

Forskrift 16. desember 1998 nr. 1235 om bruk av bokføringsregler i lov om regnskapsplikt m.v. og enkelte andre lover oppheves.

II

Opphevingen under I trer i kraft 1. januar 2017.

9. des. Nr. 1511 2016

Forskrift om endring i forskrift til merverdiavgiftsloven (merverdiavgiftsforskriften)

Hjemmel: Fastsatt av Skattedirektoratet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven) § 6–20, § 8–6, § 9–5, § 9–9, § 11–6, § 13–2, § 14–1, § 14–5, § 15–3, § 15–4, § 15–7, § 16–8, § 16–11, § 20–1 og § 22–1, jf. delegeringsvedtak 15. desember 2009 nr. 1523. Kunngjort 14. desember 2016 kl. 14.45.

I

I forskrift 15. desember 2009 nr. 1540 til merverdiavgiftsloven (merverdiavgiftsforskriften) gjøres følgende endringer:

Hjemmelshenvisningen skal lyde:

Hjemmel: Fastsatt av Skattedirektoratet 15. desember 2009 med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven) § 1–3, § 2–1, § 2–3, § 2–4, § 3–11, § 3–12, § 3–13, § 4–2, § 4–3, § 4–4, § 4–7, § 4–8, § 4–9, § 5–2, § 5–5, § 6–2, § 6–3, § 6–5, § 6–6, § 6–7, § 6–8, § 6–9, § 6–13, § 6–20, § 6–25, § 6–27, § 6–28, § 6–30, § 6–31, § 6–32, § 6–34, § 8–2, § 8–3, § 8–6, § 8–8, § 9–1, § 9–3, § 9–5, § 9–7, § 9–9, § 10–1, § 10–2, § 10–3, § 10–4, § 10–6, § 11–1 sjette ledd, § 11–6, § 15–9, § 15–10, § 15–11 og § 22–1, jf. delegeringsvedtak 15. desember 2009 nr. 1523. Fastsatt av Finansdepartementet 15. desember 2009 med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven) § 7–4, § 7–6 og § 7–8.

§ 6–20–1 første ledd skal lyde:

(1) Fritaket i merverdiavgiftsloven § 6–20 første ledd gjelder avgiftssubjekter som skal levere skattemelding en gang i året etter skatteforvaltningsforskriften § 8–3–7 første ledd.

§ 8–6–1 skal lyde:

Et tilbakegående avgiftsoppgjør omfatter inngående merverdiavgift på varer og tjenester som er anskaffet før den to-måneders terminen registreringen ble foretatt i. Dette gjelder både for avgiftssubjekter som leverer skattemelding seks ganger i året og for avgiftssubjekter som leverer skattemelding en gang i året.

§ 9–5–1 første ledd skal lyde:

(1) Ved endringer i bruken av kapitalvare i forhold til fradragsberettigede formål, skal det skje en årlig justering av inngående merverdiavgift. Årlig justering skal innberettes i skattemeldingen for sjette termin. For avgiftssubjekter som leverer skattemelding en gang i året, skal årlig justering innberettes etter leveringsfristene i skatteforvaltningsforskriften § 8–3–10 annet og tredje ledd.

§ 9–6–1 skal lyde:

Tilbakeføringen skal skje ved en korrigerende skattemelding for den terminen personkjøretøyet selges eller omdisponeres til bruk som ikke ville gitt fradragsrett for inngående merverdiavgift.

§ 9–8 oppheves.

§ 9–8–1 oppheves.

§ 11–6–2 annet ledd skal lyde:

(2) Søknaden skal være vedlagt skattemelding som skal omfatte:

- a) særskilt avregning av utgående og inngående merverdiavgift fra 1. januar det året søknaden sendes og fram til utløpet av siste kalendermåned før søknadsdato,
- b) opplysninger om eventuell mottatt refusjon av inngående merverdiavgift i samme tidsrom for redskapshold i lottfiske.

Kapittel 13 oppheves.

Kapittel 14 oppheves.

§ 15–3 oppheves.

§ 15–3–1 oppheves.

§ 15–3–2 oppheves.

§ 15–3–3 oppheves.

§ 15–4 oppheves.

§ 15–4–1 oppheves.

§ 15–7 oppheves.

§ 15–7–1 oppheves.

§ 15–7–2 oppheves.

Kapittel 16 oppheves.

Kapittel 20 oppheves.

§ 22–1–2 tredje ledd skal lyde:

(3) De leverte ytelsene skal faktureres senest innen en måned etter at satsen ble endret. Omsetningen, som skal avgiftsberegnes med den gamle merverdiavgiftssatsen, skal tas med den ordinære skattemeldingen.

§ 22–1–3 fjerde ledd skal lyde:

(4) Dersom det før satsen ble endret er foretatt betaling ut over verdien av de leverte ytelsene (forskudd) og det dermed uriktig er beregnet for mye merverdiavgift, skal dette framgå av oppstillingen. Ved fakturering etter at satsen er endret skal det tas hensyn til dette. Korreksjonene skal tas med i den ordinære skattemeldingen.

§ 22–1–4 skal lyde:

For bygge- eller anleggsarbeider som utføres for egen regning skal det i siste skattemelding før satsen endres tas med omsetningsverdien av det som er utført. § 22–1–3 første til femte ledd gjelder tilsvarende.

§ 22–1–5 skal lyde:

Korreksjoner etter at satsen ble endret som følge av heving av kjøp, tap på utestående fordringer, innbetalinger på tidligere avskrevne fordringer o.l. som gjelder omsetning av varer og tjenester før satsen ble endret, skal tas med i den ordinære skattemeldingen. Andre korreksjoner skal tas med i endringsmelding (tilleggsmelding eller korrigeret melding).

II

Endringene under I trer i kraft 1. januar 2017.

14. des. Nr. 1512 2016

Forskrift om endring i forskrift om gjennomføring av nedsettelse av pensjonsgivende inntekt, pensjonspoeng og avgift når utlignet skatt og avgift helt eller delvis ikke er betalt

Hjemmel: Fastsett av Skattedirektoratet 14. desember 2016 med hjemmel i forskrift 18. desember 1997 nr. 1408 om nedsettelse av pensjonsgivende inntekt, pensjonspoeng og avgift når utlignet skatt og avgift helt eller delvis ikke er betalt § 8. Kunngjort 14. desember 2016 kl. 14.45.

I

I forskrift 19. desember 1997 nr. 1421 om gjennomføring av nedsettelse av pensjonsgivende inntekt, pensjonspoeng og avgift når utlignet skatt og avgift helt eller delvis ikke er betalt gjøres følgende endringer:

Overskriften skal lyde:

Forskrift om gjennomføring av nedsettelse av pensjonsgivende inntekt, pensjonsopptjening og avgift når fastsatt skatt og avgift helt eller delvis ikke er betalt

§ 1 skal lyde:

Skatteoppkreveren sender hvert år oppgave til Skattedirektoratet over skattytere som det er foretatt utgiftsføring eller nedsettelse/ettergivelse av fastsatt skatt og avgift for. Tilfelle som nevnt i Finansdepartementets forskrift 18. desember 1997 nr. 1408 om nedsettelse av pensjonsgivende inntekt, pensjonspoeng og avgift når utlignet skatt og avgift helt eller delvis ikke er betalt § 3 bokstav b medtas ikke. Videre skal oppgaven omfatte skattytere med skatte- og avgiftsrestanser som fortsatt står ubetalt 3 år etter utløpet av skattefastsettingsåret.

§ 2 skal lyde:

Skattedirektoratet utarbeider på grunnlag av de mottatte data forslag til nedsettelse av den pensjonsgivende inntekt, pensjonsopptjening og trygdeavgift for de skattytere hvor nedsettelsen vil tilsvare minst 25 prosent av grunnbeløpet i folketrygden, jf. Finansdepartementets forskrift 18. desember 1997 nr. 1408 om nedsettelse av pensjonsgivende inntekt, pensjonspoeng og avgift når utlignet skatt og avgift helt eller delvis ikke er betalt § 3 bokstav a. Lister over beregnede nedsettelser og avgifter til folketrygden og utkast til varsel etter skatteforvaltningsloven § 5–6, jf. nevnte forskrift § 2 første til tredje punktum, oversendes de respektive skattekontorer.

§ 3 skal lyde:

Skattekontoret kontrollerer at det ikke har skjedd endring av fastsetting som ikke er registrert av Skattedirektoratet. Videre skal skattekontoret fjerne fra listen de saker hvor skatte- og avgiftskravet ikke er endelig avgjort, jf. Finansdepartementets forskrift 18. desember 1997 nr. 1408 om nedsettelse av pensjonsgivende inntekt, pensjonspoeng og avgift når utlignet skatt og avgift helt eller delvis ikke er betalt § 3 bokstavene f og g, samt eventuelle saker som nevnt i paragrafens bokstav b. Skattekontoret skal oversende den kontrollerte listen og de aktuelle varselbrevene til skatteoppkreveren.

§ 4 skal lyde:

Skatteoppkreveren ekspederer de mottatte varselbrev om endring av fastsettingen. Skatteoppkreveren må påse at varsel ikke sendes skattytere som omfattes av noen av unntaksbestemmelsene i Finansdepartementets forskrift 18. desember 1997 nr. 1408 om nedsettelse av pensjonsgivende inntekt, pensjonspoeng og avgift når utlignet skatt og avgift helt eller delvis ikke er betalt § 3 bokstavene c–e, og korrigere listen tilsvarende. Etter utløpet av den betalingsfristen som er fastsatt i varselet, returnerer skatteoppkreveren den korrigerte listen til skattekontoret.

§ 5 skal lyde:

Skattemyndighetene gjennomfører nedsettelsene i henhold til den korrigerte listen. Skattedirektoratet underrettes om endringene for videre informasjon til Arbeids- og velferdsdirektoratet. Skattekontoret sender melding til skatteoppkreveren om nedsettelse av trygdeavgift i henhold til Finansdepartementets forskrift 18. desember 1997 nr. 1408 om nedsettelse av pensjonsgivende inntekt, pensjonspoeng og avgift når utlignet skatt og avgift helt eller delvis ikke er betalt § 7. På grunnlag av meldingen posterer skatteoppkreveren nedsettelsen. Skatteoppkreveren må påse av det ikke skjer noen utbetaling av nedsatt trygdeavgift.

II

Endringene under I trer i kraft 1. januar 2017.

7. des. Nr. 1525 2016

Forskrift om endring i forskrift om studier ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU)

Hjemmel: Fastsatt av styret ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) 7. desember 2016 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 3–3 og § 3–9. Kunngjort 15. desember 2016 kl. 16.20.

I

I forskrift 8. desember 2015 nr. 1449 om studier ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) gjøres følgende endringer:

§ 2–9 (3) andre avsnitt skal lyde:

Fakultetet selv kan fastsette krav om inntil 90 nye studiepoeng for bestemte utdanninger. Rektor kan fastsette krav om inntil 90 nye studiepoeng for sivilingeniørutdanningen, de 5-årige lektorutdanningene og den 3-årige rammeplanstyrte ingeniørutdanningen.

§ 3–4 (3) skal lyde:

En student må ha gjennomført minst 30 studiepoeng av emnene som inngår i studieprogrammet for å søke om permisjon uten å grunngi søknaden. Permisjon gis fortrinnsvis for et helt studieår. I studieprogram med praksis kan fakultetet bestemme at studenten må begrunne søknaden.

§ 4–1 (2) skal lyde:

Fakultetet vedtar opprettelse og nedleggelse av studier på mindre enn 60 studiepoeng, herunder emner. For emner i de 5-årige lektorutdanningene skal dette skje i samråd med Rektor. Rektor oppretter og nedlegger emner i sivilingeniørutdanningen og den 3-årige rammeplanstyrte ingeniørutdanningen.

§ 4–2 (1) første avsnitt skal lyde:

Alle studieprogram skal være beskrevet i en studieplan. Det fakultetet som administrerer studieprogrammet, vedtar studieplan. Rektor vedtar studieplanen for sivilingeniørutdanningen, de 5-årige lektorutdanningene og den 3-årige rammeplanstyrte ingeniørutdanningen. Studieplanen skal gi opplysninger om eventuelle opptakskrav og rangeringsregler for studieprogrammet.

Ny § 4–10 skal lyde:

§ 4–10. Emnestørrelse

- (1) Emnene som tilbys skal være på 7,5 studiepoeng eller multiplum av dette. Rektor kan innvilge unntak fra dette.
- (2) Felles emnestørrelse skal være implementert i studiene senest fra studieåret 2019/20.

Ny § 4–11 skal lyde:

§ 4–11. Fellesemner

- (1) Alle studieprogram som fører til lavere grad og integrerte studieprogram som fører til høyere grad eller profesjonsgrad, skal inneholde to fellesemner:
  - a) Ex.phil. på 7,5 studiepoeng.
  - b) Områdeemne på 7,5 studiepoeng.
- (2) Rektor vedtar nærmere bestemmelser for fellesemnene og kan fastsette unntak for enkelte studieprogram.
- (3) Den nye ordningen for fellesemner skal være implementert i studiene senest fra studieåret 2019/20.

Ny § 4–12 skal lyde:

§ 4–12. Eksperter i team (EiT)

- (1) I mastergradene og gradene cand.med. og cand.psychol. skal det inngå et emne på 7,5 studiepoeng som skal være felles for alle studentene og som skal fokusere på problembasert læring og tverrfaglig samarbeid om reelle problemstillinger for samfunn og næringsliv.
- (2) Rektor vedtar organisering og emnebeskrivelse for Eksperter i team.
- (3) Eksperter i team skal være innført ved alle masterprogram fra og med vårsemesteret 2021.
- (4) Rektor vedtar hvilke studieprogram som kan unntas fra kravet om Eksperter i team og retningslinjer for når studenter kan fritas fra Eksperter i team.

§ 8–1 skal lyde:

Fakultetet selv kan gi utfyllende regler til forskriften. For tverrfakultære studieprogram skal utfyllende regler godtas av alle involverte fakultet. For sivilingeniørutdanningen, den 5-årige lektorutdanningen og den 3-årige rammeplanstyrte ingeniørutdanningen vedtar rektor utfyllende regler.

II

Endringene i § 4–1 (2) og § 4–2 (1) trer i kraft fra studieåret 2017–2018 (1. august 2017), og nye § 4–10 og § 4–11 trer i kraft fra studieåret 2019–2020 (1. august 2019). De øvrige endringene trer i kraft straks.

7. des. Nr. 1526 2016

Forskrift om endring i forskrift om arbeidsmarkedstiltak

Hjemmel: Fastsatt av Arbeids- og sosialdepartementet 7. desember 2016 med hjemmel i lov 10. desember 2004 nr. 76 om arbeidsmarkedstjenester (arbeidsmarkedsloven) § 12. Kunngjort 15. desember 2016 kl. 16.20.

I

I forskrift 11. desember 2015 nr. 1598 om arbeidsmarkedstiltak (tiltaksforskriften) gjøres følgende endring:

§ 7–3 sjette ledd annet punktum oppheves.

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2017.

8. des. Nr. 1527 2016**Forskrift om endring i forskrift om kompensasjon for utgifter til renter til investeringer for istandsetting av kirker og kirkeinventar fra Husbanken**

Hjemmel: Fastsett av Kulturdepartementet 8. desember 2016 med hjemmel i lov 29. mai 2009 nr. 30 om Husbanken § 1. Kunngjort 15. desember 2016 kl. 16.20.

I

I forskrift 1. september 2014 nr. 1139 om kompensasjon for utgifter til renter til investeringer for istandsetting av kirker og kirkeinventar fra Husbanken gjøres følgende endringer:

§ 5 annet skal lyde:

Det beregnes kompensasjon fra den dato som Husbanken godkjenner søknad om utbetaling. Etter utløpet av den avdragsfrie perioden reduseres beregningsgrunnlaget etterskuddsvis med 1/15 per år.

§ 5 tredje ledd skal lyde:

Det vises til forskrift om rente- og avdragsvilkår for lån i Husbanken.

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2017.

9. des. Nr. 1528 2016**Forskrift om endring i diverse forskrifter om finansforetak mv.**

Hjemmel: Fastsett av Finansdepartementet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 7. desember 1956 nr. 1 om tilsynet med finansforetak mv. (finansstilsynsloven) § 2, jf. § 1 og § 4 nr. 2, lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap m.v. (regnskapsloven) § 10–1, lov 24. mars 2000 nr. 16 om foretakspensjon (foretakspensjonsloven) § 1–3, lov 24. november 2000 nr. 81 om innskuddspensjon i arbeidsforhold (innskuddspensjonsloven) § 1–3, lov 27. juni 2008 nr. 62 om individuell pensjonsordning § 1–1 annet ledd og § 1–3, lov 13. desember 2013 nr. 106 om tjenestepensjon (tjenestepensjonsloven) § 1–3 og lov 10. april 2015 nr. 17 om finansforetak og finanskonsern (finansforetaksloven) § 1–7, § 13–6 (7), § 13–7 (5), § 14–1 (2), § 14–2 (6), § 14–3 (6), § 14–5 (2), § 14–16 og § 23–2 (3). Kunngjort 15. desember 2016 kl. 16.20.

I

I forskrift 21. november 1989 nr. 1170 om forvaltning og bruk av midler i premiefond, pensjonsreguleringsfond og innskuddsfond gjøres følgende endringer:

Forskriftens tittel skal lyde:

Forskrift om forvaltning og bruk av midler i premiefond og innskuddsfond

§ 1 skal lyde:

§ 1. Anvendelsesområde

Forskriften gjelder for:

1. premiefond for foretakspensjonsordning
2. premiefond for individuell pensjonsavtale
3. innskuddsfond for innskuddspensjonsordning
4. premiefond for tjenestepensjonsordning.

§ 2 og § 3 oppheves.

Nåværende § 4 blir § 2 og skal lyde:

§ 2. Premiefond og innskuddsfond

Premiefond og innskuddsfond kan opprettes i og forvaltes av slik pensjonsinnretning som pensjonsordning eller pensjonsavtale som nevnt i § 1 kan opprettes i. Dessuten kan premiefond og innskuddsfond opprettes i og forvaltes av bank eller forvaltningsselskap for verdipapirfond.

Når en forsikringstaker har opprettet pensjonsordning i flere pensjonsinnretninger, kan det opprettes premiefond eller innskuddsfond for den enkelte pensjonsordning i hver pensjonsinnretning.

Det kan totalt for den enkelte pensjonsordning ikke opprettes mer enn ett premiefond eller innskuddsfond i tillegg til fond som måtte være opprettet i den pensjonsinnretning der pensjonsordning er opprettet.

Nåværende § 5 blir § 3 og skal lyde:

§ 3. Tilskudd til premiefond og innskuddsfond

Forsikringstaker kan for det enkelte år ikke yte fradragsberettiget tilskudd til premiefond og innskuddsfond, som overstiger de beløp som er fastsett i skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14.

Har forsikringstaker pensjonsordning i flere pensjonsinnretninger, skal skattelovens bestemmelser om avsetning til premiefond og innskuddsfond gjelde tilsvarende for hver enkelt pensjonsordning.

§ 6 oppheves.

Nåværende § 7 blir § 4 og skal lyde:

§ 4. Overføring av midlene

Midler i premiefond og innskuddsfond kan overføres til annen bank eller forvaltningsselskap for verdipapirfond for så vidt dette er i samsvar med § 2 og § 3.

Nåværende § 8 blir § 5 og skal lyde:

§ 5. Plikter for bank og forvaltningsselskap for verdipapirfond

Bank eller forvaltningsselskap for verdipapirfond plikter å påse at midler i premiefond og innskuddsfond ved uttak blir overført til den pensjonsinnretning der pensjonsordningen er etablert. Er det flere banker eller forvaltningsselskap for verdipapirfond, skal disse hver for seg påse at bestemmelsene overholdes. Hver bank eller forvaltningsselskap for verdipapirfond plikter å innhente opplysninger fra arbeidsgiver om hvorvidt det er flere banker eller forvaltningsselskaper for verdipapirfond.

Nåværende § 9 blir ny § 6 og skal lyde:

§ 6. Pensjonsinnretningens plikter

Pensjonsinnretningen plikter:

1. å påse at forsikring med fradragsberettiget premie er i overensstemmelse med foretakspensjonsloven, innskuddspensjonsloven, lov om individuell pensjonsordning, tjenestepensjonsloven og forskrift til skatteloven.
2. å påse at midler i premiefond og innskuddsfond for pensjonsordninger som nevnt i nr. 1 ikke benyttes i strid med reglene.
3. å påse at midler i premiefond og innskuddsfond blir anvendt etter formålet.

Bestemmelsene i § 5 gjelder tilsvarende når det er flere pensjonsinnretninger.

Nåværende § 10 blir § 7 og skal lyde:

§ 7. Arbeidsgiverens opplysningsplikt

Arbeidsgiver skal den 1. januar hvert år gi opplysninger om:

1. hvilke pensjonsordninger arbeidsgiveren har
2. hvor pensjonsordningen er opprettet
3. hvilken bank eller forvaltningsselskap for verdipapirfond som forvalter premiefond og innskuddsfond.

Opplysningene nevnt i første ledd skal gis til samtlige pensjonsinnretninger hvor pensjonsordning er opprettet, samt til banken eller forvaltningsselskapet for verdipapirfond.

Nåværende § 11 blir § 8.

§ 12 oppheves.

II

I forskrift 1. juni 1990 nr. 435 om beregning av ansvarlig kapital for finansinstitusjoner, oppgjørssentraler og verdipapirforetak gjøres følgende endringer:

Forskriftens tittel endres til:

Forskrift om beregning av ansvarlig kapital for banker, kredittforetak, finansieringsforetak, pensjonsforetak, oppgjørssentraler og verdipapirforetak

§ 1 skal lyde:

Del A i denne forskrift gjelder for forvaltningsselskaper for verdipapirfond og forvaltere av alternative investeringsfond som ikke har tillatelse til å drive aktiv forvaltning, oppgjørssentraler og pensjonsforetak, og angir hvordan den ansvarlige kapital i disse foretakene defineres og beregnes i samsvar med de lovmessige minstekrav og krav om forsvarlig kapitaldekning.

Del B i denne forskrift gjelder for banker, kredittforetak, finansieringsforetak, holdingforetak i finanskonsern som ikke er forsikringskonsern, verdipapirforetak og forvaltningsselskaper for verdipapirfond og forvaltere av alternative investeringsfond som har tillatelse til å drive aktiv forvaltning, og angir hvordan den ansvarlige kapital i disse foretakene defineres og beregnes i samsvar med de lovmessige minstekrav og krav om forsvarlig kapitaldekning.

I § 3 første ledd gjøres følgende endringer:

Nr. 5 og 6 oppheves.

Nr. 7 til 11 blir nr. 5 til 9.

§ 4 nr. 3 skal lyde:

3. 45 prosent av netto urealisert gevinst på aksjer, andeler og grunnfondsbevis klassifisert som tilgjengelig for salg, jf. International Accounting Standards (IAS) 39. Bestemmelsen gjelder ikke for pensjonsforetak.

§ 4 nr. 4 skal lyde:

4. 45 prosent av urealiserte gevinster på investeringseiendommer og varige driftsmidler som omfattes av § 7 første ledd bokstav i, jf. International Accounting Standards (IAS) 40 og IAS 16. Bestemmelsen gjelder ikke for pensjonsforetak.

I § 7 første ledd gjøres følgende endringer:

Bokstav g annet punktum skal lyde:

Bestemmelsen gjelder ikke pensjonsforetak.

Bokstav h annet punktum skal lyde:

Bestemmelsen gjelder ikke pensjonsforetak.

Bokstav i annet punktum skal lyde:

Bestemmelsen gjelder ikke pensjonsforetak.

Bokstav n skal lyde:

Femti prosent av bokførte verdier av ansvarlig kapital som ikke trekkes fra i henhold til første ledd bokstav m første punktum og annet ledd bokstav b første punktum, for den delen av summen av slik ansvarlig kapital som overstiger ti prosent av finansforetakets egen ansvarlige kapital. Bestemmelsene i første punktum gjelder ikke for livsforsikring med investeringsvalg uten avkastningsgaranti.

Bokstav o, p og q oppheves.

Bokstav r andre punktum skal lyde:

Bestemmelsen gjelder pensjonsforetak.

§ 7 annet ledd skal lyde:

Følgende poster skal trekkes fra i tilleggskapitalen:

- a. Beholdning av egne instrumenter nevnt i § 4 nr. 2 og 3.
- b. Femti prosent av bokført verdi av ansvarlig kapital i andre finansforetak og verdipapirforetak for den del av den ansvarlige kapital i det mottakende finansforetaket eller verdipapirforetaket som overstiger to prosent. Det skal ikke gjøres fradrag for ansvarlig kapital i andre finansforetak og verdipapirforetak som ved anvendelsen av kapitaldekningsreglene på konsolidert basis skal konsolideres med det rapporterende foretaket. Bestemmelsene i første og annet punktum gjelder ikke for livsforsikring med investeringsvalg uten avkastningsgaranti.
- c. Femti prosent av bokførte verdier av ansvarlig kapital som ikke trekkes fra i henhold til første ledd bokstav m første punktum og annet ledd bokstav b første punktum, for den delen av summen av slik ansvarlig kapital som overstiger ti prosent av finansforetakets egen ansvarlige kapital. Bestemmelsene i første punktum gjelder ikke for livsforsikring med investeringsvalg uten avkastningsgaranti.

§ 8 første ledd skal lyde:

Følgende poster skal legges til kjernekapitalen:

- a. Netto urealisert tap på utlån, sertifikater og obligasjoner klassifisert som tilgjengelig for salg, jf. IAS 39, med unntak for nedskrivning som følge av svekket kredittverdighet. Bestemmelsen gjelder ikke for pensjonsforetak.
- b. Netto urealisert tap på sikringsinstrumenter ved kontantstrømssikring, jf. International Accounting Standards (IAS) 39.
- c. Urealisert tap fratrasket kjernekapitalen som følge av økt verdi av gjeld og som skyldes en bedring av foretakets egen kredittverdighet, jf. International Accounting Standards (IAS) 39.

§ 9 skal lyde:

Følgende begrensninger skal gjelde:

- a. Summen av de poster som inngår i tilleggskapitalen kan ikke utgjøre mer enn 100 prosent av kjernekapitalen etter fradrag og tillegg som spesifisert i bokstav e.
- b. Ansvarlig lånekapital med fastsatt løpetid kan ikke tilsvare et høyere beløp enn tilsvarende 50 prosent av kjernekapitalen etter fradrag og tillegg som spesifisert i bokstav e.
- c. –
- d. Summen av annen godkjent kjernekapital i henhold til § 3a første ledd bokstav a, b og c kan ikke utgjøre mer enn 50 prosent av kjernekapitalen etter fradrag og tillegg som spesifisert i bokstav e. Summen av annen godkjent kjernekapital i henhold til § 3a første ledd bokstav a og b kan ikke utgjøre mer enn 35 prosent av kjernekapitalen etter fradrag og tillegg som spesifisert i bokstav e. Annen godkjent kjernekapital i henhold til § 3a første ledd bokstav a kan ikke utgjøre mer enn 15 prosent av kjernekapitalen etter fradrag og tillegg som spesifisert i bokstav e.

e. Fradrag av postene nevnt i § 7 første ledd bokstav a til l og r og tillegg av postene nevnt i § 8 bokstav a til c.

Finanstilsynet kan i særlige tilfeller og for en tidsbegrenset periode samtykke i at et finansforetak kan ha en sammensetning av den ansvarlige kapitalen som overskrider grensene som følger av første ledd.

§ 10 andre ledd skal lyde:

Finanstilsynet kan i særlige tilfeller og for en tidsbegrenset periode samtykke i at et finansforetak kan ha en sammensetning av den ansvarlige kapitalen som overskrider grensene som følger av første ledd.

§ 12 første ledd skal lyde:

Med selskap i finansiell sektor menes:

Banker, kredittforetak, finansieringsforetak, verdipapirforetak, forvaltningsselskap for verdipapirfond, forsikringsforetak, holdingforetak i finanskonsern, betalingsforetak, e-pengeforetak og låneformidlingsforetak samt foretak som yter tilknyttede tjenester jf. kapitalkravsforskriften § 1–2 bokstav n).

§ 15 nr. 4 bokstav e skal lyde:

Nedskrivning av annen kjernekapital skal skje med endelig virkning dersom dette er avtalt eller nedskrivningen er foretatt etter reglene i finansforetaksloven § 21–6.

§ 17 første ledd bokstav j romertall i skal lyde:

- i. Verdipapiriseringsposisjoner som alternativt vil ha en risikovekt på 1250 prosent, jf. kapitalkravsforskriften del VI;

§ 18 annet ledd bokstav c skal lyde:

- c. Det skal ikke gjøres fradrag for investeringer i selskap i finansiell sektor som omfattes av tilsyn på konsolidert basis.

III

I forskrift 22. oktober 1990 nr. 875 om minstekrav til kapitaldekning i finansinstitusjoner og verdipapirforetak gjøres følgende endringer:

Forskriftens tittel skal lyde:

Forskrift om minstekrav til kapitaldekning i banker, kredittforetak, finansieringsforetak, holdingforetak i finanskonsern og verdipapirforetak som benytter IRB- eller AMA-metode

§ 1 skal lyde:

§ 1. Virkeområde

Denne forskriften gjelder som grunnlag for å beregne minstekravet som er fastsatt i CRR/CRD IV-forskriften § 4 for finansforetak som benytter IRB- eller AMA-metode.

§ 2 skal lyde:

Foretakene skal til enhver tid ha en kapitaldekning tilsvarende 8 pst. av beregningsgrunnlaget slik dette er fastsatt i § 4.

§ 4 tredje ledd skal lyde:

Den ansvarlige kapital skal ha en sammensetning som fastsatt i forskrift 1. juni 1990 nr. 435 om beregning av ansvarlig kapital for banker, kredittforetak, finansieringsforetak, pensjonsforetak, oppgjørssentraler og verdipapirforetak.

§ 5 skal lyde:

§ 5. Risikovekter for eiendelspostene

De ulike eiendelspostene skal ha følgende risikovekter:

A. Eiendelsposter med risikovekt 0 pst.

- Kassebeholdning og tilsvarende eiendelsposter
- Fordringer på og fordringer garantert av De europeiske fellesskap samt stater og sentralbanker innen EØS eller OECD-området med unntak av stater som har reforhandlet sin utenlandske statsgjeld de siste 5 år
- Fordringer sikret ved pant i verdipapirer utstedt eller garantert av De europeiske fellesskap samt stater og sentralbanker innen EØS eller OECD-området med unntak av stater som har reforhandlet sin utenlandske statsgjeld de siste 5 år
- Fordringer på stater og sentralbanker utenom EØS og OECD-området som lyder på debtors valuta og som er finansiert ved innlån i samme valuta
- Fordringer garantert av stater og sentralbanker utenom EØS og OECD-området som lyder på og som er finansiert ved innlån i garantistens og debtors felles valuta
- Fordringer med sikkerhet i finansforetakets egne innlån
- Gjensikringsandel av forsikringstekniske bruttoavsetninger i skadeforsikring.

- B. Eiendelsposter med risikovekt 10 pst.
- Fordringer på og fordringer garantert av norsk statsforetak tatt opp før 1. januar 2003
  - Obligasjoner med fortrinnsrett etter bestemmelsene i finansforetaksloven § 11–5 til § 11–15.
- C. Eiendelsposter med risikovekt 20 pst.
- Fordringer på og fordringer garantert av de multilaterale utviklingsbankene
  - Fordringer sikret ved pant i verdipapirer utstedt eller garantert av de multilaterale utviklingsbankene
  - Fordringer på og fordringer garantert av innenlandske finansforetak og utenlandske kredittinstitusjoner innen EØS eller OECD-området med unntak av stater som har reforhandlet sin utenlandske statsgjeld de siste 5 år, som ikke er en del av disse foretakenes ansvarlige kapital
  - Fordringer på og fordringer garantert av banker utenom EØS og OECD-området med avtalt løpetid på ett år eller mindre, som ikke er en del av disse foretakenes ansvarlige kapital
  - Fordringer på og fordringer garantert av norske kommuner
  - Fordringer på og fordringer garantert av utenlandsk offentlig sektor innen EØS eller OECD-området med unntak av stater som har reforhandlet sin utenlandske statsgjeld de siste 5 år utenom stater og sentralbanker
  - Fordringer på og fordringer garantert av verdipapirforetak innen EØS eller OECD-området, anerkjente verdipapirforetak fra tredjestater eller anerkjente oppgjørssentraler eller børser, og som ikke er en del av disse foretakenes ansvarlige kapital.
- D. Eiendelsposter med risikovekt 50 prosent:
- Lån med pantesikkerhet i bolig som er eller vil bli bebodd av låntaker eller i bolig som er utleid innenfor 80 prosent av forsvarlig verdigrunnlag
  - Tidsavgrensede eiendelsposter (opptjente, ikke forfalte inntekter og forskuddsbetalte kostnader). Poster som fordeles på debitorsektor gis risikovekt avhengig av den gruppe postens debitor går inn under.
- E. Eiendelsposter med risikovekt 100 pst.:
- Øvrige eiendelsposter i balansen, med unntak av eiendelsposter som er trukket fra ved beregningen av finansforetakets ansvarlige kapital, jf. forskrift 1. juni 1990 nr. 435 om beregning av ansvarlig kapital for banker, kredittforetak, finansieringsforetak, pensjonsforetak, oppgjørssentraler og verdipapirforetak.

Eiendeler som er tilknyttet avtale om livsforsikring med investeringsvalg og hvor foretaket ikke har gitt noen avkastningsgaranti, skal ha en risikovekt på 20 pst. av risikovekten som fastsatt i denne paragrafs første ledd.

I § 5a skal første ledd lyde:

Ved anvendelsen av reglene i § 4 tredje ledd, jf. forskrift 1. juni 1990 nr. 435 om beregning av ansvarlig kapital for banker, kredittforetak, finansieringsforetak, pensjonsforetak, oppgjørssentraler og verdipapirforetak, og av reglene i § 5, skal eierandel i verdipapirfond eller tilsvarende investeringsfond regnes som en tilsvarende direkte eierandel i de eiendeler som forvaltes av fondet

- a) når fondets midler bare er plassert i eiendelsposter som etter § 5 har risikovekt 0,
- b) når fondets midler bare er plassert i eiendelsposter som etter § 5 har risikovekt på 10 prosent,
- c) når fondets midler bare er plassert i eiendelsposter som etter § 5 har risikovekt 20 prosent,
- d) når fondets midler bare er plassert i eiendelsposter som etter § 5 har risikovekt 50 prosent,
- e) i den utstrekning fondets midler er plassert i ansvarlig kapital i finansforetak eller verdipapirforetak.

I § 6 gjøres følgende endringer.

Annet ledd nr. 2 skal lyde:

2. Overdragelser av eiendeler med gjenkjøpsavtale og transaksjoner med regress hvor finansforetaket selv beholder kredittrisikoen, samt endosserte lånedokumenter (f.eks. rediskonterte veksler og avbetalingskontrakter) som ikke er forpliktende undertegnet av annet finansforetak, skal ha konverteringsfaktor 100 pst. Den beregnede kredittrisikoen innveies etter de risikovekter som er angitt i § 5 avhengig av den gruppe debitor ifølge det underliggende låneinstrumentet/eiendelen tilhører.

Tredje ledd første punktum skal lyde:

Foretak som handler i begrenset omfang med slike instrumenter, kan etter Finanstilsynets tillatelse foreta omregning til kredittrisiko ved å multiplisere de nominelle beløp med en konverteringsfaktor avhengig av avtalt løpetid (opprinnelig engasjement metoden).

§ 6a første ledd skal lyde:

Ved konvertering av derivater til kredittrisiko som nevnt i § 6 annet ledd nr. 8 (konvertering etter markedsverdimetoden), godkjennes bilaterale motregningsavtaler som nevnt i lov 19. juni 1997 nr. 79 om verdipapirhandel § 10–1, samt motregningsavtaler som reguleres i en annen jurisdiksjon og som i denne jurisdiksjonen kan gjøres gjeldende i en konkurs, som risikoreducerende på følgende vilkår:

1. Foretaket må ha inngått en motregningsavtale med sin motpart som skaper én enkelt juridisk forpliktelse som omfatter samtlige transaksjoner i derivater, slik at foretaket ved motpartens manglende evne til å oppfylle sine forpliktelser, vil ha en fordring på eller forpliktelse til å betale nettosummen av transaksjonenes positive og negative markedsverdi.

2. Foretaket må ha meddelt Finanstilsynet at den besitter skriftlig og begrunnet juridisk uttalelse om at den aktuelle type motregningsavtale medfører at foretakets fordringer og forpliktelser i slike tilfeller er begrenset til nettosummen, etter:
  - a) gjeldende lovgivning i den stat motparten har sitt forretningskontor, og gjeldende lovgivning i den stat en filial har forretningskontor,
  - b) lovgivningen som regulerer de aktuelle transaksjoner, og
  - c) lovgivningen som regulerer enhver kontrakt eller avtale som er nødvendig for å gjennomføre motregningsavtalen.
3. Foretaket må ha fastsatt rutiner som sikrer at motregningsavtalens juridiske gyldighet vurderes løpende i lys av eventuelle endringer i aktuell lovgivning.

§ 6b skal lyde:

§ 6b. Fradragsposter

- a) Ved bruk av egenkapitalmetoden i selskapsregnskapet skal en eventuell positiv differanse mellom investeringens balanseførte verdi og investeringens anskaffelseskost komme til fradrag i beregningsgrunnlaget.
- b) Det skal gjøres fradrag for avsetninger til tap på utlån og garantier (både spesifiserte og uspesifiserte).
- d) Ved bruk av internasjonale regnskapsstandarder (IFRS) eller regnskapsstandarder tilpasset IFRS, skal urealiserte gevinster som ikke inngår i resultatet eller beregningen av den ansvarlige kapitalen komme til fradrag i beregningsgrunnlaget. Urealiserte tap som ikke er gjort fradrag for i resultatet eller ved beregningen av den ansvarlige kapitalen, skal legges til beregningsgrunnlaget. Fradraget og tillegget i beregningsgrunnlaget beregnes som differansen mellom balanseført verdi og anskaffelseskostnad for hver enkelt eiendelspost multiplisert med tilhørende risikovekt under hensyn til andelen som ikke er innregnet, jf. forskrift 1. juni 1990 nr. 435 om beregning av ansvarlig kapital for banker, kredittforetak, finansieringsforetak, pensjonsforetak, oppgjørssentraler og verdipapirforetak.

§ 7 første ledd skal lyde:

Dersom et foretak som er regulert av denne forskrift har eierandeler i andre finansforetak som representerer 20 pst. eller mer av aksjekapitalen eller stemmene, skal kapitaldekningsreglene etter denne forskrift også anvendes på konsolidert basis, jf. finansforetaksloven § 18–2 med tilhørende forskrift. Finanstilsynet kan gi pålegg om slik konsolidering også for eierandeler i selskaper som ikke er finansforetak og for eierandeler ned til 10 pst.

IV

I forskrift 28. desember 1993 nr. 1257 om tilsyn med finansinstitusjoner og forvaltningsselskap som har hovedsete i annen EØS-stat og som driver virksomhet i Norge m.v. gjøres følgende endringer:

Forskriftens tittel skal lyde:

Forskrift om tilsyn med finansforetak og forvaltningsselskap som har hovedsete i annen EØS-stat og som driver virksomhet i Norge mv.

§ 1 første ledd første punktum skal lyde:

Finanstilsynet fører tilsyn med livsforsikringsforetak, skadeforsikringsforetak, gjenforsikringsforetak, pensjonsforetak, kredittinstitusjoner, forvaltningsselskap og e-pengeforetak som har hovedsete i annen EØS-stat og driver virksomhet i Norge.

Ny § 5 skal lyde:

§ 5. Pålegg om opphør av virksomhet

Finanstilsynet kan pålegge et finansforetak å opphøre med virksomhet her i riket, dersom foretaket har gjort seg skyldig i grov eller vedvarende overtredelse av sine plikter etter andre lover og forskrifter som gjelder her i riket.

Ny § 6 skal lyde:

§ 6. Forbud mot å råde over eiendeler i riket

Finanstilsynet kan etter anmodning fra tilsynsmyndigheten i foretakets hjemland forby foretak som driver virksomhet her i riket i henhold til denne forskrift, å råde over dets eiendeler her i riket, eller begrense dets rådighet over disse.

Nåværende § 5 blir ny § 7.

I følgende bestemmelser skal uttrykkene «forsikringsselskap» og «forsikringsselskaper» endres til «forsikringsforetak»:

1. § 2 første og tredje ledd
2. § 4.

V

I forskrift 22. juni 2000 nr. 632 om minstekrav til kapitaldekning for markedsrisiko mv. for kredittinstitusjoner og verdipapirforetak gjøres følgende endringer:

Forskriftens tittel skal lyde:

Forskrift om minstekrav til kapitaldekning for markedsrisiko mv. for kredittinstitusjoner og verdipapirforetak som benytter IRB- eller AMA-metode

§ 1–1 skal lyde:

§ 1–1. Virkeområde

Denne forskriften gjelder for verdipapirforetak med tillatelse etter lov 29. juni 2007 nr. 75 om verdipapirhandel (verdipapirhandelloven) § 9–1 og kredittinstitusjoner som benytter IRB- eller AMA-metode. Forskriften gjelder som grunnlag for å beregne minstekravet som er fastsatt i CRR/CRDIV-forskriften § 4.

Kredittinstitusjon og verdipapirforetak benevnes institusjon i denne forskrift.

I § 1–2 gjøres følgende endringer:

Nr. 12 skal lyde:

12. *Ansvarlig kapital:* som definert i forskrift 1. juni 1990 nr. 435 om beregning av ansvarlig kapital for banker, kredittforetak, finansieringsforetak, pensjonsforetak, oppgjørssentraler og verdipapirforetak.

Nr. 13 skal lyde:

13. *Kapitaldekningsforskriften:* forskrift 22. oktober 1990 nr. 875 om minstekrav til kapitaldekning i banker, kredittforetak, finansieringsforetak, holdingforetak i finanskonsern og verdipapirforetak som benytter IRB- eller AMA-metode.

VI

I forskrift 21. desember 2004 nr. 1740 om regnskapsmessig behandling av utlån og garantier i finansinstitusjoner gjøres følgende endringer:

Forskriftens tittel skal lyde:

Forskrift om regnskapsmessig behandling av utlån og garantier i finansforetak

§ 1–1 første ledd skal lyde:

Forskriften gjelder banker, kredittforetak, finansieringsforetak, forsikringsforetak, private og kommunale pensjonskasser, samt morselskap som nevnt i finansforetaksloven § 1–3 første ledd bokstav f.

§ 1–1 annet ledd skal lyde:

Forskriften gjelder også for filialer av utenlandske kredittinstitusjoner, finansieringsforetak, forsikringsforetak og pensjonskasser.

§ 2–4 annet ledd skal lyde:

Objektive bevis på at et utlån har verdifall inkluderer observerbare data foretaket har kjennskap til om følgende tapshendelser:

- a) vesentlige finansielle problemer hos debitor,
- a) betalingsmislighold eller andre vesentlige kontraktsbrudd,
- b) innvilget utsettelse av betaling eller ny kreditt til betaling av termin, avtalte endringer i rentesatsen eller i andre avtalevilkår som følge av finansielle problemer hos debitor,
- c) det anses som sannsynlig at debitor vil inngå gjeldsforhandling, annen finansiell restrukturering eller at debtors bo blir tatt under konkursbehandling.

§ 4–1 annet ledd oppheves.

VII

I forskrift 14. desember 2006 nr. 1506 om kapitalkrav for forretningsbanker, sparebanker, finansieringsforetak, holdingselskaper i finanskonsern, verdipapirforetak og forvaltningsselskaper for verdipapirfond mv. (kapitalkravsforskriften) gjøres følgende endringer:

Forskriftens tittel skal lyde:

Forskrift om kapitalkrav for banker, kredittforetak, finansieringsforetak, holdingforetak i finanskonsern, verdipapirforetak og forvaltningsselskaper for verdipapirfond mv. (kapitalkravsforskriften)

§ 1–1 første ledd skal lyde:

(1) Denne forskriften gjelder for banker, kredittforetak, finansieringsforetak, holdingselskaper i finanskonsern, verdipapirforetak og forvaltningsselskaper for verdipapirfond som har tillatelse til å drive aktiv forvaltning og forvalter av alternative investeringsfond med tillatelse til å yte aktiv forvaltning.

§ 1–2 første ledd bokstav w skal lyde:

w) *Institusjon*:

1. innenlandske banker, kredittforetak, finansieringsforetak og holdingforetak i finanskonsern,
2. utenlandske kredittinstitusjoner,
3. utenlandske holdingforetak i finanskonsern og andre utenlandske finansieringsforetak enn kredittinstitusjoner som er underlagt konsesjon og tilsyn som er omfattet av soliditets- og sikkerhetskrav tilsvarende kravene som gjelder for kredittinstitusjoner, og
4. verdipapirforetak, forvaltningsselskap for verdipapirfond som driver aktiv forvaltning, forvalter av alternative investeringsfond og kvalifiserte sentrale motparter og børser,

§ 1–2 første ledd bokstav tt skal lyde:

Tradisjonell verdipapirisering: verdipapirisering der engasjementer overdras til et juridisk uavhengig spesialforetak for verdipapirisering. Spesialforetaket finansierer ervervet av engasjementene ved å utstede verdipapirer. Engasjementene utgår normalt fra overdragende institusjons balanse,

§ 2–1 skal lyde:

(1) Institusjonen skal til enhver tid ha en ansvarlig kapitaldekning som utgjør minst åtte prosent av beregningsgrunnlaget for kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Det samme beregningsgrunnlaget gjelder for beregningen av bevaringsbuffer, systemrisikobuffer, buffer for systemviktige finansforetak og motsyklik kapitalbuffer som angitt i finansforetaksloven § 14–3 (kombinert kapitalbufferkrav).

(2) Det skal ikke beregnes kapitalkrav for engasjementer som er trukket fra i den ansvarlige kapitalen etter forskrift 1. juni 1990 nr. 435 om beregning av ansvarlig kapital for banker, kredittforetak, finansieringsforetak, pensjonsforetak, oppgjørssentraler og verdipapirforetak § 17. Overfinansiering av pensjonsforpliktelser og investeringer i selskap i finansiell sektor som inngår i kapitalberegningen på konsolidert basis som ikke er trukket fra ansvarlig kapital etter beregningsforskriften § 17 første ledd bokstav f og § 18 annet ledd bokstav c skal inngå i beregningsgrunnlaget for kredittrisiko etter del II eller del III. Beløp som ikke er trukket fra ren kjernekapital etter beregningsforskriften § 18 tredje ledd skal inngå i beregningsgrunnlaget med 250 prosent risikovekt.

(3) For institusjoner som benytter IRB- eller AMA-metode kan beregningsgrunnlaget ikke være lavere enn 80 prosent av beregningsgrunnlaget etter forskrift 22. oktober 1990 nr. 875 om minstekrav til kapitaldekning i banker, kredittforetak, finansieringsforetak, holdingforetak i finanskonsern og verdipapirforetak som benytter IRB- eller AMA-metode og forskrift 22. juni 2000 nr. 632 om minstekrav til kapitaldekning for markedsrisiko mv. for kredittinstitusjoner og verdipapirforetak som benytter IRB- eller AMA-metode. For institusjoner som fikk tillatelse til å benytte IRB- eller AMA-metode 1. januar 2010 eller senere kan Finanstilsynet tillate at beregningsgrunnlaget minst tilsvarende 80 prosent av beregningsgrunnlaget fastsatt etter del II, del VII og del VIII kapittel 42 eller 43. Justert forventet tap beløp trukket fra kjernekapitalen i henhold til forskrift 1. juni 1990 nr. 435 om beregning av ansvarlig kapital for banker, kredittforetak, finansieringsforetak, pensjonsforetak, oppgjørssentraler og verdipapirforetak § 16 første ledd bokstav e skal multipliseres med 12,5 og trekkes fra beregningsgrunnlaget etter nevnte forskrift eller del II, del VII og del VIII kapittel 42 eller 43 i denne forskrift. Tilsvarende skal justert forventet tap beløp som inngår i tilleggskapitalen i henhold til beregningsforskriften § 16 første ledd bokstav b multipliseres med 12,5 og legges til dette beregningsgrunnlaget.

§ 5–14 syvende ledd skal lyde:

(7) Andeler i verdipapirfond skal i den utstrekning fondets midler er plassert i ansvarlig kapital i finansforetak eller verdipapirforetak, risikovektes etter bestemmelsene i § 5–15 fjerde ledd ved at andelene i verdipapirfondet regnes som direkte eierandeler i de eiendelene som forvaltes av fondet.

§ 17–9 tredje ledd skal lyde:

Det kan tas hensyn til garantier som er dekket av en statlig godkjent garantiordning eller er garanti eller kontragaranti gitt av garantistene nevnt i § 17–10 første ledd, dersom garantien ikke inneholder klausuler som nevnt i annet ledd bokstav c nr. 1 til 4, institusjonen har rett til innen rimelig tid å motta en foreløpig utbetaling fra garantisten på grunnlag av et pålitelig tapsestimat som inkluderer tap som er knyttet til manglende rentebetalinger og øvrige forpliktelser for låntaker, og institusjonen kan påvise at garantien er tilfredsstillende og inkluderer tap knyttet til manglende rentebetalinger og andre typer betalinger som låntaker er forpliktet til.

Kapittel 47 oppheves.

VIII

I forskrift 22. desember 2006 nr. 1615 om kredittinstitusjoners og verdipapirforetaks store engasjementer gjøres følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

Forskriften gjelder banker, kredittforetak, finansieringsforetak, holdingforetak i finanskonsern, verdipapirforetak med tillatelse til å drive virksomhet etter verdipapirhandelloven § 9–1, jf. verdipapirhandelloven § 2–1 første ledd nr. 2, 3, 6 og 7, og morselskap som nevnt i verdipapirhandelloven § 9–21 første ledd nr. 3.

§ 5 tredje ledd skal lyde:

Når institusjonens ansvarlige kapital er mellom 150 millioner euro og 600 millioner euro og motparten er et annet foretak omfattet av denne forskriften, kan samlet engasjement ikke overstige 150 millioner euro. Når institusjonens ansvarlige kapital er lavere enn 150 millioner euro, skal institusjonens samlede engasjement med foretaket ikke overstige 100 prosent av institusjonens ansvarlige kapital. Dersom samlet engasjement omfatter obligasjoner med fortrinnsrett, skal engasjementet før anvendelse av risikovekt i § 6 første ledd nr. 2 bokstav a likevel ikke overstige 250 prosent av ansvarlig kapital. Dette ledd gjelder ikke for engasjementer som er risikovektet i samsvar med § 6 første ledd nr. 3 bokstav a.

§ 5 fjerde ledd skal lyde:

Institusjonen skal til enhver tid overholde de fastsatte øvre grenser. Dersom engasjementene overstiger de øvre grensene, skal melding om dette straks sendes Finanstilsynet. Finanstilsynet kan fastsette en frist for institusjonen til å tilpasse seg de øvre grensene, og kan pålegge fradrag i den ansvarlige kapitalen.

§ 6 første ledd nr. 2 bokstav a skal lyde:

- a) Engasjementer i form av obligasjoner med fortrinnsrett. Tilsvarende gjelder for obligasjoner med fortrinnsrett som er utstedt av utenlandsk kredittinstitusjon og som oppfyller kravene i forordning (EU) nr. 575/2013 artikkel 129, og kravene som er fastsatt av myndighetene i vedkommende stat

§ 6 første ledd nr. 3 bokstav a skal lyde:

- a) Engasjementer med eller garantert av finansforetak i samme konsern, dersom foretakene er undergitt tilsyn på konsolidert grunnlag. Dette gjelder likevel ikke engasjementer som nevnt under første ledd nr. 1 bokstav e.

IX

I forskrift 29. juni 2007 nr. 747 om forsvarlig likviditetsstyring gjøres følgende endringer:

§ 1 første ledd skal lyde:

Holdingforetak i finanskonsern, banker, kredittforetak, finansieringsforetak, verdipapirforetak og forvaltningsselskaper for verdipapirfond skal sørge for forsvarlig likviditetsstyring slik at foretaket til enhver tid har tilstrekkelig likvider til at det kan dekke sine forpliktelser ved forfall.

§ 4 annet ledd skal lyde:

Minstekrav til beholdning av likvide eiendeler for banker, kredittforetak og holdingforetak i finanskonsern som ikke er forsikringskonsern, følger av forskrift 22. august 2014 nr. 1097 om kapitalkrav og nasjonal tilpasning av CRR/CRD IV del IV.

§ 12 oppheves.

X

I forskrift 22. september 2008 nr. 1080 om risikostyring og internkontroll gjøres følgende endringer:

I § 1 gjøres følgende endringer:

Første ledd nr. 1 oppheves.

Nåværende nr. 2 til nr. 12 blir nr. 1 til nr. 11.

§ 6 tredje ledd oppheves.

§ 8 tredje ledd oppheves.

§ 9 første ledd første punktum skal lyde:

Foretak som nevnt i § 1 første ledd nr. 1, 5 og 6 skal ha internrevisjon.

XI

I forskrift 22. august 2014 nr. 1097 om kapitalkrav og nasjonal tilpasning av CRR/CRD IV (CRR/CRD IV-forskriften) gjøres følgende endringer:

§ 3 første ledd skal lyde:

Foretaket skal til enhver tid ha en ansvarlig kapital som utgjør minst åtte prosent av beregningsgrunnlaget for kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Det samme beregningsgrunnlaget gjelder for beregningen av bevaringsbuffer, systemrisikobuffer, buffer for systemviktige finansforetak og motsyklisk kapitalbuffer som angitt i finansforetaksloven § 14–3.

§ 3 annet ledd skal lyde:

For beregningen av det foretaksspesifikke kravet til motsyklisk kapitalbuffer skal satsen som fastsatt i forskrift 12. desember 2013 nr. 1440 om nivå på motsyklisk kapitalbuffer § 1 anvendes for engasjementer i Norge.

§ 4 skal lyde:

§ 4. *Basel-I gulvet*

For foretak som benytter IRB- eller AMA-metode kan beregningsgrunnlaget ikke være lavere enn 80 prosent av beregningsgrunnlaget etter forskrift 22. oktober 1990 nr. 875 om minstekrav til kapitaldekning i banker, kredittforetak, finansieringsforetak, holdingforetak i finanskonsern og verdipapirforetak som benytter IRB- eller AMA-metode og forskrift 22. juni 2000 nr. 632 om minstekrav til kapitaldekning for markedsrisiko mv. for kredittinstitusjoner og verdipapirforetak som benytter IRB- eller AMA-metode.

For foretak som fikk tillatelse til å benytte IRB- eller AMA-metode 1. januar 2010 eller senere kan Finanstilsynet tillate at beregningsgrunnlaget minst tilsvare 80 prosent av beregningsgrunnlaget fastsatt i forskrift 14. desember 2006 nr. 1506 om kapitalkrav for banker, kredittforetak finansieringsforetak, holdingforetak i finanskonsern, verdipapirforetak og forvaltningsselskaper for verdipapirfond mv. (kapitalkravsforskriften) del II, del VII og del VIII kapittel 42 eller 43.

Justert forventet tapt beløp trukket fra kjernekapitalen i henhold til forskrift 1. juni 1990 nr. 435 om beregning av ansvarlig kapital for banker, kredittforetak, finansieringsforetak, pensjonsforetak, oppgjørssentraler og verdipapirforetak § 17 første ledd bokstav e skal multipliseres med 12,5 og trekkes fra beregningsgrunnlaget etter nevnte forskrift eller del II, del VII og del VIII kapittel 42 eller 43 i kapitalkravsforskriften. Tilsvarende skal justert forventet tapt beløp som inngår i tilleggskapitalen i henhold til beregningsforskriften § 16 første ledd bokstav b multipliseres med 12,5 og legges til dette beregningsgrunnlaget.

§ 5 skal lyde:

§ 5. *Minstekrav til ansvarlig kapital*

Dersom et foretak skulle komme i brudd med minstekravene til ansvarlig kapital, gjelder reglene i finansforetaksloven § 21–1 til § 21–6.

§ 6 skal lyde:

Dersom et foretak ikke oppfyller kombinerte kapitalbufferkrav (summen av krav til bevaringsbuffer, systemrisikobuffer, buffer for systemviktige finansforetak og motsyklisk kapitalbuffer som angitt i finansforetaksloven § 14–3) skal en kapitalplan oversendes Finanstilsynet senest fem virkedager etter at manglende oppfyllelse foreligger. Kapitalplanen skal minst inneholde følgende:

1. estimat over inntekter og kostnader og en prognose for balansen, og
2. en plan og tidsramme for å øke foretakets kapitaldekning for å oppfylle det kombinerte bufferkravet.

Dersom et foretak ikke oppfyller det kombinerte bufferkravet kan disponeringer som nevnt i leddet her bare foretas innen rammen av et maksimalt disponeringsbeløp beregnet etter tredje ledd. Følgende disponeringer skal være begrenset til maksimalt disponeringsbeløp:

- a. utbetaling av utbytte eller konsernbidrag,
- b. innløsning eller tilbakekjøp av egne aksjer eller egenkapitalbevis,
- c. tilbakebetaling av innbetalte beløp i forbindelse med aksjer eller egenkapitalbevis,
- d. utdeling av annen innbetalt eller opptjent ren kjernekapital,
- e. avtale å betale variabel godtgjørelse eller særskilte pensjonsytelser, eller
- f. betaling av rente på annen kjernekapital (fondsobligasjoner).

Maksimalt disponeringsbeløp er delårsresultat og årsresultat som ikke er inkludert i ren kjernekapital fratrasket påregnelig betalbar skatt multiplisert med forholdet mellom ren kjernekapital utover minstekravet i finansforetaksloven § 14–1 og kombinert bufferkrav, beregnet som følger:

- i. faktoren skal være null dersom forholdet er fra 0 inntil 25 prosent,
- ii. faktoren skal være 0,2 dersom forholdet er fra 25 inntil 50 prosent,
- iii. faktoren skal være 0,4 dersom forholdet er fra 50 inntil 75 prosent,
- iv. faktoren skal være 0,6 dersom forholdet er fra 75 inntil 100 prosent.

Disposisjoner som nevnt i annet ledd kan ikke foretas før foretaket har gitt Finanstilsynet følgende informasjon:

- a. foretakets kapital inndelt i ren kjernekapital, annen kjernekapital og tilleggskapital,
- b. delårsresultat og årsresultat,
- c. maksimalt disponeringsbeløp beregnet etter fjerde ledd, og
- d. planlagt disponering av overskudd fordelt mellom disponeringene beskrevet i andre ledd.

Ny del VI skal lyde:

Del VI: Systemviktige foretak

§ 22. Innhold og formål

Denne delen fastsetter fremgangsmåte og kriterier for å fastsette hvilke foretak som skal pålegges et høyere krav til ren kjernekapital, fordi de er systemviktige og har særlig stor betydning for det finansielle systemet og norsk økonomi. Slike systemviktige foretak skal ha et høyere krav til ren kjernekapital for å ha en større tapsbærende evne, og dermed redusere sannsynligheten for at foretakene får økonomiske problemer som kan ha alvorlige negative konsekvenser for det finansielle systemet og realøkonomien.

§ 23. Identifisering av systemviktige foretak

Finansdepartementet skal hvert år treffe beslutning om hvilke foretak som skal anses som systemviktige i Norge. Beslutningen skal normalt tidligst tre i kraft 12 måneder etter at beslutningen er fattet. I særlige tilfeller kan tidligere ikrafttredelse besluttes.

Foretak som oppfyller minst ett av følgende kriterier, skal anses som systemviktige:

- a) foretak som ved utgangen av det foregående år hadde forvaltningskapital som utgjorde mer enn 10 prosent av Fastlands-Norges BNP,
- b) foretak som ved utgangen av foregående år hadde utlån til publikum i Norge som utgjorde mer enn 5 prosent av samlede utlån til publikum i Norge.

Kriteriene skal bygge på foretakenes konsernregnskap og Fastlands-Norges BNP for det foregående år. For foretak som har eierandeler i kredittforetak som utsteder obligasjoner med fortrinnsrett, skal deres forholdsmessige andel regnes med i grunnlaget for beregningen av foretakets forvaltningskapital og utlån til publikum.

Finansdepartementet kan i særlige tilfelle bestemme at foretak som oppfyller kriteriene i annet ledd, ikke skal anses som systemviktige. Finansdepartementet kan også fastsette at andre foretak enn de som oppfyller minst ett av kriteriene i annet ledd, likevel skal anses som systemviktige. Ved denne vurderingen skal Finansdepartementet legge vekt på kriteriene som er angitt i § 24 og råd fra Finanstilsynet.

§ 24. Råd fra Finanstilsynet

Finanstilsynet skal hvert år innen utgangen av første kvartal gi et begrunnet råd til Finansdepartementet om hvilke foretak som bør anses som systemviktige i Norge. Råd etter første punktum skal baseres på en vurdering av blant annet foretakets størrelse, foretakets omfang av virksomhet i Norge og i andre land, foretakets kompleksitet, foretakets rolle i den finansielle infrastrukturen og i hvilken grad foretaket er sammenvevet med resten av det finansielle systemet, jf. også § 23 annet ledd.

Ny del VII skal lyde:

Del VII: Systemet for risikostyring og internkontroll

§ 25. Styrets rolle

Foretakets styre skal godkjenne og regelmessig vurdere retningslinjer for å påta foretaket risikoer og for å identifisere, styre, overvåke og kontrollere risikoer som foretaket er eller kan bli eksponert for, herunder risikoer knyttet til makroøkonomiske forhold.

Styret skal fastsette retningslinjer for å skille mellom foretakets forskjellige kontrollfunksjoner og for å unngå interessekonflikter. For å sikre at kontrollfunksjoner kan ivareta sine arbeidsoppgaver på en effektiv og uavhengig måte skal foretaket påse at:

- a) personer som er involvert i foretakets kontrollfunksjon ikke involveres i utøvelsen av de tjenester eller funksjoner de skal kontrollere, og
- b) personer som er involvert i foretakets kontrollfunksjon ikke får fastsatt sin godtgjørelse på en måte som påvirker, eller er egnet til å påvirke, deres objektivitet.

Styret skal evaluere sitt arbeid og sin kompetanse knyttet til foretakets risikostyring og internkontroll minimum årlig.

§ 26. Systemet for risikostyring og internkontroll

Foretakets retningslinjer og rutiner for styring og kontroll av risiko skal minst omfatte følgende risikoer:

- a) kreditt- og motpartsrisiko,
- b) restrisiko,
- c) konsentrasjonsrisiko,
- d) risikoer knyttet til verdipapiriseringsaktiviteter,
- e) markedsrisiko,
- f) renterisiko i portefølje for annen virksomhet enn handelsportefølje,
- g) operasjonell risiko,
- h) likviditetsrisiko og
- i) risiko knyttet til uforsvarlig gjeldsoppbygging.

Kredittporteføljene skal diversifiseres i samsvar med foretakets markedsmålsetting og overordnede kredittstrategi.

Retningslinjene for kreditt- og motpartsrisiko skal minst omfatte prosedyrer for bevilgning, endring, fornyelse og refinansiering av kreditt, prosedyrer for identifisering og håndtering av problemengasjementer og prosedyrer for verdireguleringer og nedskrivninger.

Ved verdipapirisering som omfatter trekkrettigheter med adgang til førtidig innfrielse, skal det tas hensyn til likviditetssituasjonen både ved avtalt og ved førtidig innfrielse.

Retningslinjene for operasjonell risiko skal omfatte beredskapsplaner for å sikre at driften kan videreføres og tap begrenses ved alvorlige driftsforstyrrelser.

Foretaket skal sørge for en forsvarlig likviditetsstyring, jf. kravene i forskrift 29. juni 2007 nr. 747 om forsvarlig likviditetsstyring.

§ 27. Gjennomføring av internkontrollen

Ledere på alle vesentlige virksomhetsområder skal løpende vurdere gjennomføringen av internkontrollen.

Det skal minst én gang årlig foretas en oppsummerende vurdering av om internkontrollen har vært gjennomført på en tilfredsstillende måte og om det er behov for nye tiltak.

Vurderingene etter første og andre ledd skal dokumenteres.

Daglig leder skal, minimum én gang årlig, utarbeide en samlet vurdering etter første og andre ledd som skal forelegges styret til behandling.

Dokumentasjonen skal oppbevares i minst tre år, og være tilgjengelig for Finanstilsynet

§ 28. Risikokontroll

Risikokontrollfunksjonen skal sikre at alle vesentlige risikoer i foretaket er identifisert, målt og rapportert av de relevante organisatoriske enhetene.

Foretaket skal ha en uavhengig risikokontrollfunksjon med tilstrekkelig kompetanse og ressurser. Risikokontrollfunksjonen skal ha en leder som skal rapportere til daglig leder. Leder av risikokontrollfunksjonen skal ikke kunne avsettes uten samtykke fra styret. I mindre foretak med mindre kompleks struktur, kan en leder med andre ansvarsområder i tillegg ha ansvaret for risikokontrollfunksjonen dersom interessekonflikter unngås.

Risikokontrollfunksjonen skal kunne rapportere direkte til styret i tilfeller der styret ikke får nødvendig informasjon om vesentlige risikoer via den alminnelige rapporteringen samt varsle styret i tilfeller der identifiserte risikoer påvirker eller kan påvirke foretaket.

§ 29. Kontroll av etterlevelse (compliance)

Foretaket skal ha retningslinjer og prosedyrer for å avdekke risiko for at foretaket ikke oppfyller sine forpliktelser etter lov og forskrift. Foretaket skal iverksette forebyggende tiltak og prosedyrer for å begrense slik risiko.

Foretaket skal ha en uavhengig kontrollfunksjon med tilstrekkelig kompetanse og ressurser, som skal:

- a) kontrollere at foretaket oppfyller sine forpliktelser etter første ledd,
- b) regelmessig vurdere om de nevnte retningslinjer, prosedyrer og tiltak er tilstrekkelig effektive,
- c) vurdere eventuelle tiltak som iverksettes for å avhjelpe manglende etterlevelse av regelverket.

Kontrollfunksjonen skal ha en leder som skal rapportere til daglig leder. Leder av kontrollfunksjonen skal ikke kunne avsettes uten samtykke fra styret. I mindre foretak med mindre kompleks struktur, kan en leder med andre ansvarsområder i tillegg ha ansvaret for kontrollfunksjonen dersom interessekonflikter unngås.

§ 30. Internrevisjon

Styret skal godkjenne internrevisjonens ressurser og planer på årlig basis.

Internrevisjonen skal ha rett til å møte i styremøtene.

Internrevisjonen skal gjennomføres i henhold til anerkjente standarder.

Del VI blir ny del VIII.

§ 22 blir ny § 31.

XII

Følgende forskrifter oppheves:

1. Forskrift 29. juni 1978 nr. 8554 om valgkomiteer i sparebanker
2. Forskrift 8. november 1979 nr. 1 om kommunestyrets/fylkestingets valg av varamedlemmer til sparebankenes forstanderskap
3. Forskrift 8. september 1989 nr. 931 om minstekrav til egenkapitalen for norske forsikringsselskaper
4. Forskrift 5. oktober 1989 nr. 1025 om finansieringsforetaks virksomhet med kontokort
5. Forskrift 21. november 1989 nr. 1166 om hvilke forsikringer som skal regnes som kredittforsikring
6. Forskrift 21. november 1989 nr. 1167 om fordeling av kostnader, tap, inntekter, fond mv mellom forsikringsselskaper i konsernforhold og mellom bransjer og kontrakter i et forsikringsselskap
7. Forskrift 1. juni 1990 nr. 429 om produktpakker m.v.
8. Forskrift 1. juni 1990 nr. 433 om gjensidig representasjon i styrende organer
9. Forskrift 1. juni 1990 nr. 434 om aktuar
10. Forskrift 14. september 1990 nr. 764 om sikkerhetsstillelse for låneformidlere

11. Forskrift 20. desember 1991 nr. 850 om overgangsregler til lov av 6. desember 1991 nr. 79 om endringer i lov av 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner og visse andre lover
12. Forskrift 24. august 1992 nr. 629 om administrasjon av morselskap i forsikringskonsern
13. Forskrift 1. desember 1993 nr. 1074 om unntak for mindre gjensidige skadeforsikringsselskaper
14. Forskrift 1. desember 1993 nr. 1075 om sammenslutningen av forsikringsgivere benevnt Lloyd's
15. Forskrift 13. april 1994 nr. 252 om krav til den ansvarlige kapitalen for etablerte kredittinstitusjoner
16. Forskrift 2. mai 1994 nr. 326 om filial av banker og andre kredittinstitusjoner med hovedsete i annen stat innen Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, m.m.
17. Forskrift 7. juli 1994 nr. 717 om grenseoverskridende tjenesteyting av utenlandske banker og andre kredittinstitusjoner med hovedsete i annen stat innenfor det europeiske økonomisk samarbeidsområdet, m.m.
18. Forskrift 19. mai 1995 nr. 481 om beregning av solvensmarginkrav og solvensmarginkapital for norske livsforsikringsselskaper
19. Forskrift 18. september 1995 nr. 797 om inndeling i forsikringsklasser som grunnlag for konsesjonstildeling
20. Forskrift 22. september 1995 nr. 827 om forsikringstjenesteytelser og etablering av filial av forsikringsselskap og pensjonsforetak med hovedsete i annen stat i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde m.m.
21. Forskrift 11. oktober 1995 nr. 854 om norske forsikringsselskapers og pensjonsforetaks tjenesteytelser og etablering av filial i annen stat i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde
22. Forskrift 18. desember 1995 nr. 1106 om instruks for kontrollkomiteer i finansieringsforetak
23. Forskrift 22. mai 1996 nr. 506 om overdragelse av forsikringsportefølje tegnet etter reglene om etableringsrett eller utveksling av tjenesteytelser
24. Forskrift 28. juni 1996 nr. 678 om norske kredittinstitusjoners virksomhet i annen stat i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde
25. Forskrift 6. mai 1997 nr. 429 om innbetaling av avgift til Bankenes sikringsfond
26. Forskrift 2. august 1999 nr. 878 om lokalisering av eiendeler som skal dekke forsikringsmessige avsetninger
27. Forskrift 17. desember 1999 nr. 1358 om organisering av finanskonsern etter etablering av morselskap i henhold til finansieringsvirksomhetsloven § 2a–16
28. Forskrift 20. desember 2000 nr. 1328 om unntak fra minstekravet til egenkapital for GIEK Kredittforsikring AS
29. Forskrift 17. oktober 2001 nr. 1190 om sikringsordninger for kredittinstitusjoner
30. Forskrift 23. april 2003 nr. 549 om underretning og kunngjøring ved reorganisering og avvikling av finansinstitusjoner
31. Forskrift 18. desember 2003 nr. 1639 om eierkontroll i finansinstitusjoner
32. Forskrift 6. juli 2005 nr. 802 om EØS-filialers medlemskap i innskuddsgarantiordningen i Bankenes sikringsfond (tilleggsdekning)
33. Forskrift 16. desember 2005 nr. 1514 om innskyteres valg på valgdager eller valgmøter til forstanderskapet
34. Forskrift 30. juni 2006 nr. 868 om overgangsregler til lov 10. juni 2005 nr. 44 om forsikringsselskaper, pensjonsforetak og deres virksomhet (forsikringsloven).
35. Forskrift 25. september 2006 nr. 1317 om opplysningsplikt ved tilbud om kjøp av sammensatte produkter
36. Forskrift 22. desember 2006 nr. 1617 om garantiordning for skadeforsikring
37. Forskrift 25. mai 2007 nr. 550 om kredittforetak som utsteder obligasjoner med fortrinnsrett i en sikkerhetsmasse bestående av offentlige lån, utlån med pant i bolig eller annen fast eiendom
38. Forskrift 17. desember 2007 nr. 1457 om livsforsikringsselskapers og pensjonsforetaks kapitalforvaltning
39. Forskrift 12. oktober 2008 nr. 1102 om offentlig administrasjon av filial av bank med hovedsete i fremmed stat
40. Forskrift 21. november 2008 nr. 1240 om dispensasjon fra sparebankloven § 23
41. Forskrift 29. juni 2009 nr. 913 om egenkapitalbevis i sparebanker, kredittforeninger og gjensidige forsikringsselskaper
42. Forskrift 11. januar 2010 nr. 18 om hvilke finansinstitusjoner som kan vedtektsfeste at det samlede styret skal fungere som institusjonens revisjonsutvalg
43. Forskrift 1. juli 2010 nr. 1049 om betalingsforetak
44. Forskrift 1. desember 2010 nr. 1507 om godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner, verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond
45. Forskrift 21. desember 2011 nr. 1444 om e-pengeforetak
46. Forskrift 26. september 2012 nr. 911 om opplysningsplikt til informasjonsordning for finansielle tjenester
47. Forskrift 12. mai 2014 nr. 627 om identifisering av systemviktige finansinstitusjoner
48. Forskrift 1. desember 2015 nr. 1376 om godkjennelse av vedtektsendringer i finansforetak og finansstiftelser
49. Forskrift 18. desember 2015 nr. 1765 om kapitalkrav for holdingforetak i finanskonsern som hovedsakelig består av forsikringsforetak
50. Forskrift 22. april 2016 nr. 403 om lenke til Finansportalen.

XIII

Forskriften trer i kraft 1. januar 2017.

9. des. Nr. 1529 2016**Forskrift om endring i forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skattebetalingsloven (skattebetalingsforskriften)**

Hjemmel: Fastsett av Skattedirektoratet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven) § 5-2, § 5-3, § 5-4, § 5-5, § 5-6, § 5-8, § 5-10, § 5-10a, § 5-11, § 6-5, § 7-1, § 7-2 og § 7-4, jf. forskrift 21. desember 2007 nr. 1766 til utfylling og gjennomføring mv. av skattebetalingsloven (skattebetalingsforskriften) § 5, § 6 og § 7. Kunngjort 15. desember 2016 kl. 16.20.

I

I forskrift 21. desember 2007 nr. 1766 til utfylling og gjennomføring mv. av skattebetalingsloven (skattebetalingsforskriften) gjøres følgende endringer:

Hjemmelshenvisningen skal lyde:

Hjemmel: Fastsett av Finansdepartementet 21. desember 2007 med hjemmel i lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven) § 1-2, § 2-1, § 2-3, § 2-6, § 2-7, § 2-8, § 4-1, § 4-6, § 5-1, § 5-2, § 5-3, § 5-4, § 5-5, § 5-6, § 5-7, § 5-8, § 5-9, § 5-10, § 5-11, § 6-3, § 6-5, § 7-1, § 7-2, § 7-4, § 8-1, § 9-1, § 10-4, § 10-10, § 10-20, § 10-21, § 10-22, § 10-40, § 10-41, § 11-4, § 11-5, § 11-7, § 13-6, § 14-4, § 14-5, § 14-10, § 14-11, § 14-20, § 14-21, § 15-1, § 16-30, § 16-42, § 16-50, § 17-1 og § 19-2 og lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 24-5. Fastsett av Skattedirektoratet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven) § 5-2, § 5-3, § 5-4, § 5-5, § 5-6, § 5-8, § 5-10, § 5-10a, § 5-11, § 6-5, § 7-1, § 7-2 og § 7-4, jf. forskrift 21. desember 2007 nr. 1766 til utfylling og gjennomføring mv. av skattebetalingsloven (skattebetalingsforskriften) § 5, § 6 og § 7.

Overskriften til kapittel 5 skal lyde:

Kapittel 5. Forskuddstrekk og skattetrekk

§ 5-2-2 skal lyde:

(1) Prosentkort skal utstedes når skattyteren har slike inntekts- og formuesforhold at prosenttrekk vil gi vesentlig bedre samsvar mellom forskudd og forventet fastsett skatt og trygdeavgift enn tabelltrekk. Det gjelder for eksempel når:

- a) skattyteren har betydelig inntekt hos flere arbeidsgivere,
- b) det ikke er utarbeidet trekktabeller som i tilstrekkelig grad kan ta hensyn til summen av skattyters øvrige økonomiske forhold. Forhold som alene eller sammen kan føre til at det skal utskrives prosentkort, kan være:
  - betydelige fradrag i alminnelig inntekt
  - betydelige skattepliktige, men ikke trekkpliktige inntekter
  - betydelig formue
  - skattebegrensning etter skatteloven § 17-1
  - fastsetting av skatt for ektefeller under ett etter skatteloven § 2-10, jf. § 2-13 første ledd.
- c) skattyter vil være uten trekkpliktig inntekt av betydning for en lengre periode,
- d) skattyter vil få trekkpliktig inntekt av betydning som deltaker i fiske eller fangstvirksomhet, herunder hvalfangst (hyre, lott, prosenter),
- e) skattyter omfattes av § 5-2-3.

(2) For barn som det fastsettes skatt for under ett med foreldrene, jf. skatteloven § 2-14 første ledd, og som antas å få høyere trekkpliktig inntekt enn beløpsgrensen i fribeløpskortet, skal det utstedes prosentkort. Prosentsatsen fastsettes slik at forskuddstrekket svarer til skatten av barnets inntekt beregnet på toppen av foreldrenes inntekt.

(3) Også i andre tilfeller kan det utstedes prosentkort når skattemyndighetene på grunn av særlige forhold anser det lite tjenlig å utstede tabellkort.

(4) Prosentsatsen på skattekortet skal fastsettes uten desimaler.

Overskriften til § 5-2-10 og paragrafen skal lyde:

§ 5-2-10. Fordeling av forskudd mellom ektefeller som helt eller delvis fastsetter skatt under ett

(1) For ektefeller som fastsetter skatt under ett, jf. skatteloven § 2-10, og som skal fordele samlet skatt etter skatteloven § 2-13, settes forskuddet til det beløpet som ventes å falle på hver av dem.

(2) For ektefeller som fastsetter skatt særskilt, jf. skatteloven § 2-11, legges andel formuesskatt fordelt etter skatteloven § 2-13 første ledd bokstav c sammen med skatt av inntekt som fastsettes særskilt.

§ 5-3-2 første ledd skal lyde:

(1) Fribeholdskort utstedes for skattyter som ikke ventes å få så høy inntekt at det for vedkommende vil bli fastsett skatt og trygdeavgift.

§ 5-3-2 tredje og fjerde ledd skal lyde:

(3) For barn som det skal fastsettes skatt for sammen med foreldrene, jf. skatteloven § 2-14 første ledd, kan Skattedirektoratet fastsette beløpsgrensen.

(4) Fribeløpskort kan også utstedes til skattytere som ventes å fastsette skatt under ett med ektefellen etter skatteloven § 2-10 med fordeling av skatten etter skatteloven § 2-13. Beløpsgrensen fastsettes individuelt etter reglene i annet ledd.

§ 5-4-3 annet og tredje ledd skal lyde:

(2) Arbeidsgiveren kan la være å foreta forskuddstrekk i ytelser som er unntatt fra opplysningsplikt etter skatteforvaltningsforskriften § 7-2-1 første ledd annet punktum, annet ledd, fjerde ledd eller sjette ledd.

(3) Skattefrie selskaper, foreninger og institusjoner som nevnt i skatteloven § 2-32 første ledd, er fritatt forplikten til å beregne forskuddstrekk for verdien av kostbesparelse i hjemmet etter § 5-8-13 første til tredje ledd, når samlet lønnsutbetaling mv., eksklusiv beregnet kostbesparelse, til en person i løpet av inntektsåret ikke overstiger grensen for opplysningsplikt i skatteforvaltningsforskriften § 7-2-1 annet ledd. Trekkplikten inntreffer fra og med det tidspunktet hvor lønn mv. overstiger grensen for opplysningsplikt som nevnt i første punktum.

§ 5-5-2 fjerde ledd skal lyde:

(4) Arbeidsgiveren skal korrigere forskuddstrekket når det ved en feil er beregnet for høyt, eller når det er trukket i en godtgjørelse som ikke er trekkpliktig. Det samme gjelder når skattemyndighetene setter ned verdien av en naturaltelse som skal tas med i beregningsgrunnlaget for forskuddstrekket. Slik korleksjon kan bare foretas i forskuddstrekk for samme inntektsår.

§ 5-6-12 åttende ledd skal lyde:

(8) Alle oppstillinger og reiseregninger etter denne bestemmelsen skal oppbevares som bilag til arbeidsgiverens regnskaper.

§ 5-6-13 syvende ledd skal lyde:

(7) Alle anslag og oppgaver etter denne bestemmelsen skal oppbevares som bilag til arbeidsgiverens regnskaper eller notater.

§ 5-6-30 første ledd skal lyde:

(1) Når forsikringstakeren har bedt selskapet om å foreta forskuddstrekk, jf. skattebetalingsloven § 5-6 første ledd bokstav d, skal selskapet ved utbetaling av forsikringen foreta forskuddstrekk av forventet avkastning i utbetalingsåret, og av foregående års beregnet eller forventet avkastning, når trekk ikke allerede er foretatt. Trekket beregnes etter skattebetalingsloven § 5-5 tredje ledd. Krav om forskuddstrekk gjelder inntil forsikringstakeren har gitt ny beskjed.

§ 5-6-31 annet ledd skal lyde:

(2) Selskapet har ikke plikt til å trekke skatt etter § 5-6-30 og sende oppgave over avkastningen til skattemyndighetene etter skatteforvaltningsloven § 7-3, dersom samlet årlig avkastning av sparing under forsikringstakerens kapitalforsikring(er) i selskapet ikke overstiger 300 kroner.

§ 5-8-1 skal lyde:

Beregningsgrunnlaget for forskuddstrekk hos prosentlønnen serveringspersonale skal settes til prosentgodtgjørelsen med tillegg av én prosent av omsetningen, samt mulig annen kontantytelse enn prosentgodtgjørelsen. Skattemyndighetene kan, med virkning for det enkelte serveringsstedet eller for den enkelte stasjonen eller stillingen, fastsette høyere eller lavere prosentsats for tillegget, eller bestemme at tillegg ikke skal gjøres. Tillegget skal bare beregnes av omsetning som serveringspersonalet innkasserer betaling for.

Overskriften til § 5-8 kapittel C skal lyde:

C. Naturaltelser som verdsettes individuelt av skattemyndighetene

§ 5-8-20 første ledd skal lyde:

(1) Bolig som arbeidstakeren får stilt til disposisjon og som arbeidsgiveren eier eller leier, plikter arbeidsgiveren å ta med i beregningsgrunnlaget for forskuddstrekk med den leieverdi som skattemyndighetene fastsetter etter § 5-8-22. Bestemmelsene i § 5-8-30 fjerde ledd gjelder tilsvarende.

§ 5-8-21 fjerde ledd skal lyde:

(4) Når en bolig som tidligere har vært verdsatt overtas av en annen arbeidstaker, kan arbeidsgiveren unnlate å kreve den verdsatt på nytt dersom bruken løper uendret, og heller ikke andre grunner taler for en ny verdsettelse. Arbeidsgiveren har i disse tilfellene plikt til å vise arbeidstakeren de vedtak som skattemyndighetene har truffet med hensyn til leieverdien.

§ 5–8–22 annet og tredje ledd skal lyde:

(2) Skattemyndighetene kan når som helst verdsette en bolig på nytt dersom det fremkommer at verdsettelsen bygger på uriktige faktiske forutsetninger.

(3) Skattemyndighetene kan fastsette ny leieverdi når det har skjedd en endring av betydning i det generelle prisnivået.

§ 5–8–24 skal lyde:

Arbeidsgiveren skal vedlegge regnskapet eller lønningslisten alle meldinger vedrørende skattemyndighetenes individuelle fastsettelse av leieverdi av bolig.

§ 5–8–34 skal lyde:

All dokumentasjon av betydning for verdsettelsen skal oppbevares som vedlegg til arbeidsgiverens regnskaper eller lønningsliste.

§ 5–10–20 tredje og fjerde ledd skal lyde:

(3) Når inntektsåret er ute, skal arbeidsgiver gi skattyteren dokumentasjon for det samlede forskuddstrekket i vedkommende inntektsår. Dokumentasjon gis etter skatteforvaltningsloven § 7–12 tredje ledd. Opphører arbeids- eller kontraktsforholdet i inntektsåret, skal samlet dokumentasjon gis når skattyteren krever det. Samlet dokumentasjon for utleggstrekk skal gis skyldneren når utleggstrekket opphører.

(4) Opplysningspliktige som omfattes av avgiftsfritak i folketrygdloven § 23–2 sjette til åttende ledd og som leverer forenklet a-melding etter a-opplysningsforskriften § 3–1, skal ikke gi sammenstilling etter skatteforvaltningsloven § 7–12 tredje ledd.

Ny § 5–10a skal lyde:

§ 5–10a. Gjennomføring av skattetrekk i aksjeutbytte til utenlandsk aksjonær og i utbyttekompensasjon

§ 5–10a–1. Skattetrekkgrunnlag

(1) Dersom det utbetalende selskapet ikke kjenner den endelige utbyttemottakerens identitet og skattemessige status, skal selskapet trekke 25 prosent kildeskatt i aksjeutbyttet.

(2) Selskaper registrert i VPS kan likevel trekke lavere kildeskatt enn 25 prosent i aksjeutbytte når aksjen er registrert på konto i VPS med en lavere kildeskattesats.

§ 5–11–3 oppheves.

§ 6–5–2 skal lyde:

Skattyter kan kreve endring i utskrevet forskuddsskatt, når det er overveiende sannsynlig at det vil oppstå et større avvik mellom utskrevet forskuddsskatt og fastsatt skatt, jf. skattebetalingsloven § 6–5 fjerde ledd. Med større avvik skal forstås at avviket utgjør mer enn 10 prosent og ikke mindre enn 2 000 kroner.

§ 7–1–1 bokstav b skal lyde:

b) tilleggskforskudd: Forskuddsskatt som er innbetalt med høyere beløp enn det som er utskrevet fordi utskrevet forskuddsskatt antas å bli utilstrekkelig til dekning av den skatt som blir fastsatt ved skattefastsettingen.

§ 7–1–2 første kolon skal lyde:

Avregningen skjer ved at følgende beløp går til fradrag i den fastsatte skatten:

§ 7–1–3 skal lyde:

(1) Forskudd på skatt vedrørende en person skal avregnes i skatt som er fastsatt på samme person.

(2) For inntekt og formue som fastsettes under ett etter skatteloven § 2–10, skal hver ektefelles forskudd avregnes i den del av skatten som etter skatteloven § 2–13 blir fastsatt på hver av dem. For inntekt som fastsettes særskilt etter skatteloven § 2–11, skal hver ektefelles forskudd avregnes i den skatten som fastsettes på hver av dem, sammen med eventuell skatt av formue fordelt etter skatteloven § 2–13.

(3) Når barns inntekt og formue fastsettes på foreldrene etter skatteloven § 2–14, skal forskudd som vedrører denne inntekten eller formuen tilordnes den av foreldrene som barnets skatt fastsettes på.

§ 7–1–4 første ledd skal lyde:

(1) Dersom det for skattyter blir fastsatt skatt i flere kommuner, skal avregning foretas mot de respektive forskuddene i hver av dem.

§ 7–1–5 oppheves.

§ 7–1–6 første ledd skal lyde:

(1) Går personlig skattyter konkurs, skal det for det inntektsåret da konkursåpningen finner sted foretas separat avregning for:

- a) skatt fastsatt for skattyter som boet er ansvarlig for, og forskudd fra før konkursåpningen,
- b) fastsatt skatt som skattyter alene er ansvarlig for, og forskudd fra etter konkursåpningen.

§ 7–2–1 skal lyde:

Det skal foretas ny avregning dersom det skjer endring av de beløp (forskudd på skatt) som skal gå til fradrag i den fastsatte skatt, jf. skattebetalingsloven § 7–1. Skattebetalingsloven § 10–53 annet ledd gjelder tilsvarende.

§ 7–4–1 skal lyde:

Når skatt er forhåndsfastsatt etter skatteforvaltningsforskriften § 8–2–4, skal det foretas en forhåndsavregning. Den del av skatten som etter vanlige forfallsregler ikke er forfalt når avregning blir foretatt, forfaller til betaling i samsvar med skattebetalingsloven § 10–51 første ledd bokstav b.

§ 7–4–3 første ledd skal lyde:

(1) Har arbeidsgiver innbetalt ansvarsbeløp som alene eller sammen med annet forskudd som skal godskrives skattyteren etter skattebetalingsloven § 7–1 første ledd, jf. forskriften § 7–1–2 første ledd bokstav b, er større enn den fastsatte skatten, kan den del av tilgodebeløpet som tilsvarer det innbetalte ansvarsbeløpet, bare utbetales skattyteren hvis han ved skriftlig erklæring fra arbeidsgiveren eller på annen måte godtgjør å ha dekket arbeidsgiverens regresskrav. Dette gjelder bare hvor ansvarsbeløpet skyldes at det ikke er gjennomført forskuddstrekk.

II

Endringene under I trer i kraft 1. januar 2017.

9. des. Nr. 1530 2016

Forskrift om opphevelse av forskrift om offentlige myndigheters mv. plikt til ukrevet å gi ligningsmyndighetene opplysninger om utbetaling av erstatninger, tilskudd, bidrag, trygder, stønader mv.

Hjemmel: Fastsett av Skattedirektoratet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) § 6–3 nr. 3 og lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven) § 16–3 tredje ledd, jf. delegeringsvedtak 14. februar 2014 nr. 134. Kunngjort 15. desember 2016 kl. 16.20.

I

Forskrift 17. april 2008 nr. 386 om offentlige myndigheters mv. plikt til ukrevet å gi ligningsmyndighetene opplysninger om utbetaling av erstatninger, tilskudd, bidrag, trygder, stønader mv. oppheves.

II

Opphevingen under I trer i kraft 1. januar 2017.

9. des. Nr. 1531 2016

Forskrift om opphevelse av forskrift om opplysningsplikt til skattekontoret om forhold av betydning for arveavgift og ligning

Hjemmel: Fastsett av Skattedirektoratet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver (arveavgiftsloven) § 28, jf. delegeringsvedtak 23. juni 1997 nr. 629 og lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) § 5–8, jf. delegeringsvedtak 8. august 2013 nr. 960. Kunngjort 15. desember 2016 kl. 16.20.

I

Forskrift 15. desember 2011 nr. 1364 om opplysningsplikt til skattekontoret om forhold av betydning for arveavgift og ligning oppheves.

II

Opphevingen under I trer i kraft 1. januar 2017.

9. des. Nr. 1532 2016

Forskrift om endring i forskrift om skattemessig behandling av leie av flyttbar produksjonsinnretning på kontinentalsokkelen

Hjemmel: Fastsett av Finansdepartementet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv. (petroleumsskatteloven) § 3 bokstav i. Kunngjort 15. desember 2016 kl. 16.20.

I

I forskrift 18. august 1998 nr. 819 om skattemessig behandling av leie av flyttbar produksjonsinnretning på kontinentalsokkelen gjøres følgende endringer:

§ 1 første ledd skal lyde:

Skattepliktig etter petroleumsskatteloven § 5 kan kreve at leie av flyttbar produksjonsinnretning skal følge reglene i denne forskrift på de vilkårene som er angitt. Krav om fastsetting etter forskriften må fremsettes i leietakers skattemelding for det år leieperioden starter, eventuelt tidligere etter § 7 annet ledd, og er bindende for hele leieperioden.

§ 4 skal lyde:

§ 4. Skattemessig fradrag for avskrivninger og friinntekt

Leietaker kan kreve skattemessig fradrag for avskrivninger etter petroleumsskatteloven § 3 b og friinntekt etter petroleumsskatteloven § 5 fjerde ledd beregnet av grunnlag som fastsatt i annet ledd.

Grunnlaget for beregning av avskrivninger og friinntekt etter første ledd fastsettes til innretningens kostpris på utleiers hånd redusert med 4 prosent lineære avskrivninger årlig fram til leieforholdet påbegynnes, herunder forholdsmessig reduserte avskrivninger for anskaffelsesåret og utleieåret. Dersom skattyter godtgjør at markedsprisen på nevnte tidspunkt ved leie av brukt innretning utvilsomt avviker fra grunnlaget etter dette ledds første punktum, skal slik markedspris i stedet legges til grunn. Dersom skattemyndighetene godtgjør at markedsprisen på nevnte tidspunkt ved leie av brukt innretning avviker fra grunnlaget etter dette ledds første punktum, skal slik markedspris i stedet legges til grunn.

På anmodning fra potensiell leietaker skal Oljeskattekontoret avgi bindende forhåndsuttalelse om markedspris etter annet ledd annet punktum. Dersom kravet til sannsynliggjøring er oppfylt, skal uttalelsen angi innretningens markedspris. Uttalelsen skal gjelde innretningens markedspris på avgjørelsestidspunktet. Forhåndsuttalelse som nevnt i dette ledd er bindende dersom endelig avtale om leieforholdet inngås innen to måneder etter at uttalelsen er avgitt og leietaker ikke har gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger. For øvrig gjelder bestemmelsene i skatteforvaltningsforskriften § 6–1 kapittel A tilsvarende så langt de passer, med unntak av § 6–1–4 femte ledd og § 6–1–6.

II

Endringene under I trer i kraft 1. januar 2017.

9. des. Nr. 1533 2016

Forskrift om opphevelse av forskrifter gitt i medhold av lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven)

Hjemmel: Fastsatt av Skattedirektoratet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) § 3–14, § 4–2, § 4–2 nr. 2, § 4–2 nr. 6, § 4–3, § 4–3 nr. 2, § 4–4 nr. 6, § 4–4 nr. 7, jf. nr. 4, § 4–4 nr. 8, § 4–5, § 4–5 nr. 6, § 4–7 nr. 7 og 8, § 4–9 nr. 1, § 4–9 nr. 8, § 5–1, § 5–1 nr. 8, § 5–2, § 5–3 nr. 2, § 5–4, § 5–5 nr. 3, § 5–7, § 5–9, § 5–11 nr. 1, § 5–12, § 6–3 nr. 4, § 6–10, § 7–1, § 7–1 nr. 3 og § 8–7, jf. delegeringsvedtak 22. januar 1982 nr. 1998, delegeringsvedtak 5. mars 1984 nr. 3450, delegeringsvedtak 24. oktober 1991 nr. 742, delegeringsvedtak 25. januar 1996 nr. 106, delegeringsvedtak 20. desember 2000 nr. 1391, delegeringsvedtak 28. november 1994 nr. 1064, delegeringsvedtak 9. desember 1997 nr. 1264, delegeringsvedtak 11. mai 2000 nr. 427, delegeringsvedtak 5. februar 2001 nr. 116, delegeringsvedtak 14. desember 2007 nr. 1445, delegeringsvedtak 8. august 2013 nr. 960, delegeringsvedtak 4. april 2014 nr. 391, delegeringsvedtak 30. april 2014 nr. 590 og Skattedirektoratets instruksjonsmyndighet. Kunngjort 15. desember 2016 kl. 16.20.

I

Følgende forskrifter gitt i medhold av lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) oppheves:

- Forskrift 5. mars 1984 nr. 1255 om plikt til å gi ytterligere opplysninger og legitimasjoner for bestemte poster i vedlegg til selvangivelsen
- Noteringsforskrift 5. mars 1984 nr. 1257 for skattepliktige som driver jordbruk, gartneri eller skogbruk
- Forskrift 5. mars 1984 nr. 1259 om avrunding av formue, inntekt og fradrag m.v. ved ligningen
- Forskrift 4. desember 1984 nr. 2280 om fritak for plikt til å sende årsoppgjør ved utleie av fast eiendom
- Forskrift 4. desember 1992 nr. 1009 om oppgave over konti i utenlandsk bank
- Forskrift 15. mars 1993 nr. 199 om oppgaveplikt for norske deltakere i utenlandske ansvarlige selskaper mv og norske deltakere i norsk-kontrollerte selskaper i lavskatteland
- Forskrift 7. mars 1996 nr. 260 om plikt til å gi oppgaver over innbetalinger av underholdsbidrag mv.
- Forskrift 22. desember 2000 nr. 1569 om forhåndsutfylt selvangivelse
- Forskrift 16. februar 2001 nr. 155 om selvangivelsesfritak for visse grupper skattytere
- Forskrift 26. januar 2004 nr. 304 om leveringsfrist for selvangivelse på papir
- Forskrift 14. desember 2006 nr. 1418 om takseringsregler til bruk ved ligningen av utenlandske artister for inntektsåret 2007 etter lov 13. desember 1996 nr. 87 om skatt på honorar til utenlandske artister m.v.
- Forskrift 14. desember 2006 nr. 1441 om takseringsregler til bruk ved beskatning ved trekk i lønn mv. (lønnstrekkordningen) av personer som skattlegges på Svalbard i inntektsåret 2007 etter lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard
- Forskrift 19. desember 2006 nr. 1514 for verdsetting av skog
- Forskrift 13. desember 2007 nr. 1531 om taksering av formues-, inntekts- og fradragposter til bruk ved likningen for inntektsåret 2007

- Forskrift 18. desember 2007 nr. 1496 om takseringsregler til bruk ved ligningen av utenlandske artister for inntektsåret 2008 etter lov 13. desember 1996 nr. 87 om skatt på honorar til utenlandske artister m.v.
- Forskrift 18. desember 2007 nr. 1539 om takseringsregler til bruk ved beskatning ved trekk i lønn mv. (lønnstrekkordningen) av personer som skattlegges på Svalbard i inntektsåret 2008 etter lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard
- Forskrift 17. april 2008 nr. 386 om offentlige myndigheters mv. plikt til ukrevet å gi ligningsmyndighetene opplysninger om utbetaling av erstatninger, tilskudd, bidrag, trygder, stønader mv.
- Forskrift 18. desember 2008 nr. 1430 om takseringsregler til bruk ved ligningen av utenlandske artister for inntektsåret 2009 etter lov 13. desember 1996 nr. 87 om skatt på honorar til utenlandske artister m.v.
- Forskrift 18. desember 2008 nr. 1431 om takseringsregler til bruk ved beskatning ved trekk i lønn mv. (lønnstrekkordningen) av personer som skattlegges på Svalbard i inntektsåret 2009 etter lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard
- Forskrift 18. desember 2008 nr. 1506 om taksering av formues-, inntekts- og fradragposter til bruk ved likningen for inntektsåret 2008
- Forskrift 20. mai 2009 nr. 555 om veiledende retningslinjer for når et endringsspørsmål bør tas opp til realitetsbehandling etter ligningsloven § 9–5 nr. 1, 3–6 jf. nr. 7
- Forskrift 20. mai 2009 nr. 556 om veiledende retningslinjer om adgangen til å få dekket sakskostnader etter ligningsloven § 9–11
- Forskrift 1. desember 2009 nr. 1434 om fritak fra plikt til å levere næringsoppgave
- Forskrift 15. desember 2009 nr. 1686 om takseringsregler til bruk ved beskatning ved trekk i lønn mv. (lønnstrekkordningen) av personer som skattlegges på Svalbard i inntektsåret 2010 etter lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard
- Forskrift 17. desember 2009 nr. 1631 om taksering av formues-, inntekts- og fradragposter til bruk ved likningen for inntektsåret 2009
- Forskrift 18. desember 2009 nr. 1637 om takseringsregler til bruk ved ligningen av utenlandske artister for inntektsåret 2010 etter lov 13. desember 1996 nr. 87 om skatt på honorar til utenlandske artister
- Forskrift 17. desember 2010 nr. 1702 om takseringsregler til bruk ved beskatning ved trekk i lønn mv. (lønnstrekkordningen) av personer som skattlegges på Svalbard i inntektsåret 2011 etter lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard
- Forskrift 17. desember 2010 nr. 1746 om taksering av formues-, inntekts- og fradragposter til bruk ved likningen for inntektsåret 2010
- Forskrift 30. desember 2010 nr. 1847 om takseringsregler til bruk ved ligningen av utenlandske artister for inntektsåret 2011 etter lov 13. desember 1996 nr. 87 om skatt på honorar til utenlandske artister m.v.
- Forskrift 12. april 2011 nr. 390 om videreføring av § 3 og § 4 i tidligere regnskapsforskrift for skattepliktige som driver jordbruk, gartneri eller skogbruk
- Forskrift 18. november 2011 nr. 1131 om taksering av formues-, inntekts- og fradragposter til bruk ved likningen for inntektsåret 2011
- Forskrift 12. desember 2011 nr. 1269 om takseringsregler til bruk ved beskatning ved trekk i lønn mv. (lønnstrekkordningen) av personer som skattlegges på Svalbard i inntektsåret 2012 etter lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard
- Forskrift 21. desember 2011 nr. 1443 om takseringsregler til bruk ved ligningen av utenlandske artister for inntektsåret 2012 etter lov 13. desember 1996 nr. 87 om skatt på honorar til utenlandske artister
- Forskrift 22. november 2012 nr. 1101 om taksering av formues-, inntekts- og fradragposter til bruk ved likningen for inntektsåret 2012
- Forskrift 13. desember 2012 nr. 1203 om takseringsregler til bruk ved beskatning ved trekk i lønn mv. (lønnstrekkordningen) av personer som skattlegges på Svalbard i inntektsåret 2013 etter lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard
- Forskrift 19. desember 2012 nr. 1332 om takseringsregler til bruk ved ligningen av utenlandske artister for inntektsåret 2013 etter lov 13. desember 1996 nr. 87 om skatt på honorar til utenlandske artister
- Samleforskrift 17. september 2013 nr. 1092 om tredjeparters opplysningsplikt
- Forskrift 14. november 2013 nr. 1326 om taksering av formues-, inntekts- og fradragposter til bruk ved likningen for inntektsåret 2013
- Forskrift 17. desember 2013 nr. 1591 om takseringsregler til bruk ved beskatning ved trekk i lønn mv. (lønnstrekkordningen) av personer som skattlegges på Svalbard i inntektsåret 2014 etter lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard
- Forskrift 18. desember 2013 nr. 1633 om takseringsregler til bruk ved ligningen av utenlandske artister for inntektsåret 2014 etter lov 13. desember 1996 nr. 87 om skatt på honorar til utenlandske artister
- Forskrift 7. mai 2014 nr. 610 om elektronisk kommunikasjon med ligningsmyndighetene (eLigningsforskriften)
- Forskrift 14. mai 2014 nr. 637 om adgang til å innsende datautskrift som erstatning for ligningsskjema
- Forskrift 26. november 2014 nr. 1474 om taksering av formues-, inntekts- og fradragposter til bruk ved likningen for inntektsåret 2014

- Forskrift 16. desember 2014 nr. 1832 om takseringsregler til bruk ved beskatning ved trekk i lønn mv. (lønnstrekkordningen) av personer som skattlegges på Svalbard i inntektsåret 2015 etter lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard
- Forskrift 18. desember 2014 nr. 1777 om takseringsregler til bruk ved ligningen av utenlandske artister for inntektsåret 2015 etter lov 13. desember 1996 nr. 87 om skatt på honorar til utenlandske artister
- Forskrift 6. november 2015 nr. 1283 om taksering av formues-, inntekts- og fradragposter til bruk ved likningen for inntektsåret 2015
- Forskrift 14. desember 2015 nr. 1474 om takseringsregler til bruk ved ligningen av utenlandske artister for inntektsåret 2016 etter lov 13. desember 1996 nr. 87 om skatt på honorar til utenlandske artister
- Forskrift 18. desember 2015 nr. 1777 om takseringsregler til bruk ved beskatning ved trekk i lønn mv. (lønnstrekkordningen) av personer som skattlegges på Svalbard i inntektsåret 2016 etter lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard
- Forskrift 16. februar 2016 nr. 181 om elektronisk oppgaveinnlevering fra næringsdrivende.

II

Opphevingene under I trer i kraft 1. januar 2017.

9. des. Nr. 1534 2016

Forskrift om endring i forskrift til utfylling og gjennomføring av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14

Hjemmel: Fastsatt av Finansdepartementet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) § 2-1 tiende ledd, § 2-5, § 2-36 syvende ledd, § 3-1 niende ledd, § 4-10 femte ledd, § 4-12 fjerde ledd bokstav a, § 5-12 syvende ledd, § 5-14 tredje ledd, § 5-20, § 5-41, § 5-43, § 6-13 tredje ledd, § 6-40 annet ledd, § 6-45 tredje punktum, § 6-50 åttende ledd, § 4-10 femte ledd, § 8-3 annet ledd bokstav c, § 8-5 femte ledd, § 8-16 første ledd, § 8-20, § 9-3 femte ledd, § 9-8, § 9-14 trettende ledd, § 10-44 femte ledd, § 10-47, § 10-48, § 10-49, § 10-70, § 11-20 første ledd, § 11-21, § 12-20, § 14-3 femte ledd, § 14-62 tredje ledd, § 16-10, § 16-29, § 16-40 syvende ledd, § 18-2 sjette ledd, § 18-3 tolvte ledd og § 18-5 niende ledd. Kunngjort 15. desember 2016 kl. 16.20.

I

I forskrift 19. november 1999 nr. 1158 til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14 gjøres følgende endringer:

Forskriftens hjemmelsangivelse skal lyde:

Fastsatt av Finansdepartementet 19. november 1999 med hjemmel i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) § 2-1, § 2-5, § 2-30, § 2-36 syvende ledd, § 2-38 åttende ledd, § 3-1, § 4-2 tredje ledd, § 4-10 femte ledd, § 4-12, § 4-16, § 5-11, § 5-12, § 5-13, § 5-14, § 5-15, § 5-20, § 5-22, § 5-41, § 6-2, § 6-12, § 6-13, § 6-19, § 6-21, § 6-31, § 6-40, § 6-41, § 6-44, § 6-45, § 6-47, § 6-50, § 6-51 fjerde ledd, § 6-60, § 6-61, § 6-72 fjerde ledd, § 6-81, § 7-11, § 7-12, § 7-21, § 8-1, § 8-2, § 8-5, § 8-11, § 8-13, § 8-15, § 8-16, § 8-19, § 8-20, § 9-3, § 9-5, § 9-8, § 9-10, § 9-14 trettende ledd, § 10-11, § 10-12, § 10-34, § 10-42, § 10-44, § 10-47, § 10-48, § 10-49, § 10-50, § 10-70, § 10-80, § 11-20, § 11-21, § 12-13, § 12-17, § 12-20, § 14-3, § 14-5, § 14-12, § 14-23, § 14-41, § 14-48, § 14-62, § 15-3, § 15-5, § 15-12, § 15-15, § 16-1, § 16-10, § 16-11, § 16-28, § 16-29, § 16-40, § 17-5, § 18-2, § 18-3, § 18-4 og § 18-5, lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav § 5-4 fjerde ledd og § 5-6 tredje ledd og lov 27. mai 2016 nr. 14 om skatteforvaltning (skatteforvaltningsloven) § 8-14.

§ 2-1-9 skal lyde:

§ 2-1-9. Dokumentasjonsplikt

Person som krever skattenedsettelse etter skatteloven § 2-1 tiende ledd, må godtgjøre at vilkårene er oppfylt. Skattemyndighetene kan kreve at dokumentasjon på fremmed språk også fremlegges i norsk oversettelse foretatt av autorisert translatør.

§ 2-5-3 skal lyde:

§ 2-5-3. Oppgaveplikt

Skattyter skal som vedlegg til skattemeldingen levere en egen oppgave for omsetning av konsesjonskraft.

§ 2-36-2 siste punktum skal lyde:

Grunnlaget for og beregningen av skattefordelen skal fremgå av skattemeldingen.

§ 3-1-4 annet ledd skal lyde:

(2) Skattyteren må dokumentere boligenes areal av primærrom, enten ved oppmåling av takstmann eller på annen måte som skattemyndighetene finner tilfredsstillende. Skattemyndighetene kan legge bruksarealet til grunn dersom dette er bedre dokumentert enn areal av primærrom.

§ 4–10–9 første ledd skal lyde:

(1) Ved overgang fra næringseiendom til fritidsbolig skal formuesverdien i overgangsåret bygge på beregnet utleieverdi fra foregående inntektsår.

§ 4–12–2 første ledd skal lyde:

(1) Som selskapets skattemessige formuesverdi regnes dets samlede nettoformue 1. januar i inntektsåret. Nettoformuen kan ikke settes lavere enn null.

§ 4–12–4 første ledd annet punktum skal lyde:

For aksjeselskap eller allmennaksjeselskap hvor aksjekapitalen i inntektsåret er forhøyet eller satt ned uten innbetaling fra eller utbetaling til aksjonærene, fordeles selskapsformuen på aksjene i forhold til aksjenes pålydende pr. 1. januar i skattefastsettingsåret.

§ 4–12–5 skal lyde:

§ 4–12–5. Oppgaveplikt og fastsettelse

Beregning av aksjenes formuesverdi skal vedlegges selskapets skattemelding. Dette gjelder likevel ikke for ikke-børsnotert selskap som direkte eller indirekte i sin helhet eies av et børsnotert aksjeselskap eller allmennaksjeselskap. Første punktum gjelder heller ikke for ikke-børsnotert selskap som direkte eller indirekte i sin helhet er eid av personer eller institusjoner som er fritatt for skatteplikt etter skatteloven § 2–30.

§ 4–12–6 oppheves.

§ 5–12–30 annet ledd annet punktum skal lyde:

Sjablonmessig verdsettelse gjennomføres dersom arbeidstakeren ikke krever individuell verdsettelse innen fristen for skattemeldingen.

§ 5–14–12 skal lyde:

§ 5–14–12. Beregning av skatt på opsjoner i arbeidsforhold

(1) Skatt på fordel ved opsjon i arbeidsforhold kan for innløsnings- eller salgsåret fastsettes til det beløp som skatten ville ha utgjort dersom opsjonsfordelen var blitt tidfestet med et like stort beløp i hvert av inntektsårene fra og med ervervsåret til og med innløsnings- eller salgsåret. Dette gjelder likevel bare når skatten blir lavere ved slik beregning enn ved ordinær skatteberegning for innløsnings- eller salgsåret.

(2) Krav om beregning etter første ledd må settes fram av skattyteren innen fristen for levering av skattemeldingen.

§ 5–20–12 annet ledd bokstav b skal lyde:

b. å sende oppgave over avkastningen til skattemyndighetene etter skatteforvaltningsloven § 7–10.

§ 5–20–13 annet punktum skal lyde:

Skatteforvaltningsloven § 7–12 tredje ledd gjelder tilsvarende.

§ 5–41–1 første punktum skal lyde:

Bestemmelsene i denne forskrift § 5–41 får anvendelse når livrente ifølge polisen er tegnet i selskap som har hatt tillatelse til å drive forsikringsvirksomhet her i landet, og det ikke har vært gitt fradrag for premien ved fastsettingen av skatt.

§ 5–41–11 bokstav c annet til fjerde punktum skal lyde:

Innbetaling av premie og tilskudd til premiefond til Egen pensjonsforsikring etter tidligere lov 18. august 1911 nr. 8 om skatt av formue og inntekt § 44 annet ledd nr. 1, foretatt i inntektsåret 1996 eller tidligere, og som ikke har kommet til fradrag ved fastsettingen av skatt, regnes som livrente dersom vilkårene i denne forskrift er oppfylt. Et beløp tilsvarende det beløp som det ikke er gitt fradrag for, unntas fra skattlegging ved utbetaling under forsikringen. Skattyter må dokumentere, med bekreftelse fra skattekontoret, at fradrag ikke er gitt for de respektive årene.

§ 5–43–3 skal lyde:

§ 5–43–3. Skatteplikt for premie som tilbakeføres

Når det er gitt fradrag for premie etter skatteloven § 6–47 c og d første og tredje punktum og skattyter får premiefritak, skal premie som returneres tas til inntekt i tilbakeføringsåret. Inntekten begrenses til premie det er gitt fradrag for ved fastsettingen av skatt.

§ 6–13–12 tredje ledd skal lyde:

(3) Skattemyndighetene kan kreve at dokumentasjon etter denne paragraf fremlegges i notarialbekreftet kopi sammen med oversettelse til norsk av autorisert translatør.

§ 6–40–2 annet ledd skal lyde:

(2) Dokumentasjon etter første ledd skal fremlegges på skattemyndighetenes begjæring.

§ 6–40–3 annet ledd skal lyde:

- (2) Dokumentasjon etter første ledd skal fremlegges på skattemyndighetenes begjæring.

§ 6–45–3 første ledd skal lyde:

- (1) Det skal fremgå av premiekvitteringer mv. og oppgaver til skattemyndighetene at dokumentene gjelder pensjonsordning i foretak etter denne forskrift § 6–45.

§ 6–50–3 annet ledd skal lyde:

- (2) Selskapets, stiftelsens eller sammenslutningens sentrale ledd skal gi de nødvendige opplysninger til Skattedirektoratet innen fastsatte frister, jf. skatteforvaltningsloven § 7–10 bokstav c. Registreringsenheten, jf. skatteloven § 6–50 annet ledd tredje punktum, har alene innberetningsplikt som nevnt for gaver gitt til tilknyttede tros- og livssynssamfunn.

Overskriften til § 7–3 kapittel A skal lyde:

A. Vilkår for fastsetting av skatt på andelshavernes hånd

§ 7–3–13 første punktum skal lyde:

Ved fordeling etter husleiebrøk fordeles alle inntekts- og formuespostene unntatt formuesverdien av boenhet omfattet av skatteloven § 4–10 annet ledd, på andelshaverne etter forholdet mellom påløpt husleie for den enkelte boenhet i året og påløpt husleie for samtlige boenheter for andelshaverne i året.

§ 7–3–14 annet ledd første punktum skal lyde:

Øvrige inntekts- og formuesposter unntatt formuesverdien av andelshavers boenhet omfattet av skatteloven § 4–10 annet ledd, fordeles etter andelsbrøk.

§ 8–2–1 første ledd bokstav b annet punktum skal lyde:

For skogeier som etter avtale med skattemyndighetene fører felles regnskap for sine skoger, skal imidlertid den beregnede skattefrie delen av skogfondet fratrekkes i sin helhet før driftsresultatet fordeles etter avtalen.

§ 8–5–1 tredje ledd skal lyde:

- (3) Selskapets hovedregnskap samt oppgave og beregninger over inntekter som nevnt i første og annet ledd skal vedlegges skattemeldingen.

§ 8–16–11 tredje og fjerde ledd skal lyde:

- (3) Krav om reduksjon i tonnasjeskatt etter første og annet ledd må fremmes ved levering av skattemeldingen for det enkelte inntektsår.

- (4) Skattyter som fremmer krav etter denne bestemmelse anses overfor skattemyndighetene selv å ha gitt opplysningene i miljødeklarasjonen for fartøyet.

§ 8–16–12 tredje ledd skal lyde:

- (3) Skattyter kan ved klage innen fristen som følger av skatteforvaltningsloven § 13–4 første ledd kreve at vedtak etter forskrift 28. november 2000 nr. 1194 om miljødeklarasjon i forbindelse med miljødifferensiering for skip og flyttbare innretninger, overprøves av Miljøverndepartementet med virkning for fastsetting av skatt.

§ 8–16–14 skal lyde:

§ 8–16–14. Dokumentasjon

- (1) Kopi av bekreftet registrert miljødeklarasjon skal vedlegges skattemeldingen første året skattyter krever reduksjon i tonnasjeskatten for skipet eller hjelpefartøyet etter bestemmelsene i § 8–16 del B.

- (2) Er det i løpet av inntektsåret gitt ny miljødeklarasjon for skip eller hjelpefartøy, skal bekreftet kopi av denne vedlegges skattemeldingen for dette året.

§ 8–16–15 skal lyde:

§ 8–16–15. Ugyldig miljødeklarasjon

- (1) Skattyters fastsetting av skatt skal endres i samsvar med vedtak i henhold til forskrift 28. november 2000 nr. 1194 om miljødeklarasjon i forbindelse med miljødifferensiering for skip og flyttbare innretninger § 8 nr. 1, jf. § 6.

- (2) Skattyter plikter å opplyse om vedtak som nevnt i første ledd ved levering av skattemeldingen for det året vedtak er fattet.

§ 8–20–5 fjerde ledd skal lyde:

- (4) Det gis ikke fradrag i fond for miljøtiltak mv. for kostnader som kreves fradrett i egen eller annen skattyters inntekt eller skatt ved skattefastsetting i Norge.

§ 8–20–5 sjette ledd skal lyde:

- (6) Skattemyndighetenes avgjørelse om fradrag i fond for miljøtiltak mv. kan påklages etter reglene i skatteforvaltningsloven kapittel 13.

§ 8–20–6 første ledd skal lyde:

- (1) Skattyter skal i vedlegg til skattemeldingen fremlegge dokumentasjon vedrørende:
  - a. Restsaldo på fond for miljøtiltak mv. per 31. desember i inntektsåret.
  - b. Tiltak med miljøgevinst som er foretatt i inntektsåret.
  - c. Tiltakenes miljøgevinst, herunder at disse har en miljøvirkning i minst 12 måneder.
  - d. Kostnadene knyttet til miljøgevinsten.

§ 8–20–6 fjerde ledd skal lyde:

- (4) Det skal føres eget regnskap for fond for miljøtiltak mv.

§ 8–20–6 femte ledd oppheves.

§ 9–3–3 skal lyde:

§ 9–3–3. Frist for å benytte oppregulering

Benytter skattyter oppregulert kostpris i henhold til bestemmelsen i § 9–3–2 som inngangsverdi, må nødvendig dokumentasjon leveres sammen med skattemeldingen for det inntektsåret eiendommen realiseres.

§ 9–8–2 første ledd bokstav a skal lyde:

- a. fastsettes på grunnlag av takst som er levert til skattemyndighetene i bostedskommunen innen 1. juli 1994, i henhold til tidligere forskrift 13. januar 1993 nr. 20, eller

§ 9–8–6 skal lyde:

§ 9–8–6. Frist for å benytte oppregulering

Benytter skattyter oppregulert kostpris i henhold til bestemmelsene i § 9–8–4 og § 9–8–5 som inngangsverdi, må nødvendig dokumentasjon leveres sammen med skattemeldingen for det inntektsåret eiendommen realiseres.

§ 9–14–3 skal lyde:

§ 9–14–3. Utsettelse med innbetaling av fastsatt skatt

- (1) Utsettelse med innbetaling av fastsatt skatt etter skatteloven § 9–14 niende ledd er betinget av at det leveres oppgave over eiendeler og forpliktelser som nevnt i skatteloven § 9–14 tredje ledd a til c, med beregning av gevinst, sammen med skattemeldingen for det år gevinsten er innvunnet, jf. skatteloven § 9–14 første ledd første punktum.
- (2) Fortsett utsettelse med innbetaling av skatten er betinget av at det sammen med skattemeldingen i hvert av de påfølgende år etter skattefastsettingsåret dokumenteres at eiendel eller forpliktelse som nevnt er i behold, og hvor skattyteren har sitt skattemessige bosted. For skattyter som ikke skal levere skattemelding er fristen 31. mai.
- (3) Sikkerhetsstillelsen skal svare til skatteforpliktelsen, og kan skje i form av bankgaranti, pant i verdipapirer eller annen betryggende sikkerhet. Kravet til sikkerhetsstillelse og dens varighet fastsettes av Skattedirektoratet.
- (4) Når rett til utsettelse med innbetaling av skatten ikke lenger foreligger, skal skattyteren innen to måneder informere skattekontoret om den betalingsutførelse hendelsen.

§ 9–14–5 skal lyde:

§ 9–14–5. Oppgave med beregning av gevinst

Det skal leveres oppgave over eiendeler og forpliktelser som nevnt i skatteloven § 9–14 tredje ledd, med beregning av gevinst, sammen med skattemeldingen for det år gevinsten er innvunnet, jf. skatteloven § 9–14 første ledd første punktum.

§ 10–44–1 skal lyde:

§ 10–44–1. Særregler ved endring av fastsettingsmåte fra brutto- til nettofastsetting

- (1) For deltaker som har endret fastsettingsmåte fra brutto- til nettofastsetting i forbindelse med skattereformen 1992, og som pr. 31. desember 1991 hadde rett til oppregulering av inngangsverdien på eiendel som tilhørte selskapet, gjelder følgende:

Deltakeren kan på det tidspunkt selskapet realiserer eiendelen kreve fradrag for differansen mellom sin andel av den oppregulerte verdien og sin skattemessig bokførte verdi på eiendelen pr. 31. desember 1991.

- (2) Fradraget etter første ledd gis ved at beløpet føres på deltakerens gevinst- og tapskonto etter skatteloven § 14–45.
- (3) Ved overføring av andel følger rettighet etter første ledd andelen.

§ 10–44–2 første ledd og bokstav a og b skal lyde:

Et selskap med deltakerfastsetting anses skattemessig oppløst når:

- a. selskapet er registrert i Foretaksregisteret og det er gjennomført en formell oppløsning og avvikling etter reglene i selskapsloven.
- b. selskapet er registrert i Foretaksregisteret, virksomheten har opphørt og selskapet i de to foregående inntektsår ikke har levert selskapsmelding eller annen melding som nevnt i skatteforvaltningsloven § 8–9.

§ 10-47-1 femte ledd bokstav a og b skal lyde:

- a. Telleren baseres på nettoinntekten fastsatt ved fastsatt i Norge.
- b. Nevneren baseres på nettoinntekten fastsatt i Norge og, i den utstrekning inntekt fra selskapsdeltakelsen ikke er eller har vært skattepliktig til Norge, på nettoinntekten fastsatt i den eller de stater der inntekten er opptjent (kildestaten). For skattyter som er bosatt i et utland og som skattlegges der for hele sin forholdsmessige del av selskapsinntekten (globalskatteplikt), baseres nevneren på nettoinntekten fastsatt i skattyters bostedsstat.

§ 10-47-1 sjette ledd skal lyde:

(6) Dersom skattyter eller skattemyndigheten godtgjør at fordeling etter fjerde ledd åpenbart ikke gjenspeiler hvilket virksomhetsområde utdelingen skriver seg fra og at resultatet av å anvende nevnte fordelingsregel fremstår som urimelig, kan en annen fordeling legges til grunn.

§ 10-47-3 skal lyde:

§ 10-47-3. Dokumentasjonsplikt

(1) Skattyter som krever forholdsmessig begrensning av skatteplikt for utdeling etter skatteloven § 10-47 skal dokumentere at vilkårene er oppfylt.

(2) Skattyter har plikt til å informere norske skattemyndigheter dersom fastsettingen i en annen stat endres slik at fordelingsgrunnlaget etter § 10-47-1 fjerde ledd b endres.

§ 10-48-1 første ledd skal lyde:

(1) Ektefeller anses som selvstendige deltakere i selskap med deltakerfastsetting når samtlige av følgende vilkår er oppfylt:

- a. Det er inngått selskapsavtale etter selskapsloven § 2-3 hvor begge ektefellene er oppført som selvstendige deltakere.
- b. Selskapsavtalen er registrert i Foretaksregisteret.
- c. Begge ektefellene er registrert som deltakere i Foretaksregisteret.

§ 10-48-1 fjerde og femte ledd skal lyde:

(4) Skatteloven § 9-2 tredje ledd d og e får ikke anvendelse når ektefellene omdanner et enkeltpersonforetak til selskap med deltakerfastsetting som ektefellene driver alene sammen, og hvor vilkårene i første ledd er oppfylt. Omdanning kan skje skattefritt på vanlige vilkår etter skatteloven § 11-20.

(5) Dersom to som i fellesskap driver et selskap med deltakerfastsetting som ikke er registrert i Foretaksregisteret, inngår ekteskap, skal selskapet anses oppløst fra og med det år atskilt skattlegging av ektefellene opphører. Det samme gjelder når vilkårene i første ledd ikke er oppfylt. Selskapet skal likevel ikke anses oppløst dersom vilkårene i først ledd blir oppfylt innen åtte måneder etter at ekteskapet ble inngått.

§ 10-49-1 første ledd skal lyde:

(1) Denne paragraf gjelder fastsettelse av skjermingsgrunnlag og inngangsverdi for andel i selskap med deltakerfastsetting, jf. skatteloven § 10-40, pr. 1. januar 2006.

Overskriften til § 10-70-1 skal lyde:

§ 10-70-1. Utsettelse med innbetaling av fastsatt skatt

§ 10-70-1 første ledd skal lyde:

(1) Utsettelse med innbetaling av fastsatt skatt er betinget av at det leveres oppgave over eiendeler som nevnt i skatteloven § 10-70 annet ledd og beregning av gevinst sammen med skattemeldingen for det året skattyteren påstår at skatteplikten til riket er opphørt etter skatteloven § 2-1 eller skatteavtale med annen stat. Tilsvarende gjelder når skattemyndighetene anser skattyterens skatteplikt til riket etter skatteloven § 2-1 eller skatteavtale med annen stat for å være opphørt på et annet tidspunkt enn den datoen skattyteren har fastsatt.

§ 10-70-1 fjerde ledd skal lyde:

(4) Sikkerhetsstillelsen skal svare til skatteforpliktelsen, og kan skje i form av bankgaranti, pant i verdipapirer eller annen betryggende sikkerhet. Kravet til sikkerhetsstillelse og dens varighet fastsettes av skattekontoret.

§ 10-70-2 skal lyde:

§ 10-70-2. Refusjon og reduksjon av fastsatt skatt

(1) Når skattyteren har innbetalt skatten på det tidspunktet realisasjonen anses å ha funnet sted etter skatteloven § 10-70 første ledd, gis en forholdsmessig refusjon hvis eiendelenes faktiske realisasjonsverdi er lavere enn markedsverdien fastsatt etter skatteloven § 10-70 femte ledd. Hvis rett til utsettelse med innbetaling av fastsatt skatt er bortfalt uten at skattyteren har realisert eiendelen, kan skattyteren kreve å få redusert fastsatt skatt som om gevinsten var fastsatt etter verdien på det tidspunkt retten til utsettelse med innbetalingen bortfalt. Skatteloven § 10-70 niende ledd bokstav a annet til fjerde punktum gis tilsvarende anvendelse i tilfeller som nevnt i dette ledd.

(2) Når lavt eller ikke beskattet utbytte de foregående fem år skal legges til realisasjonsverdien etter skatteloven § 10-70 niende ledd bokstav a, skal skatt betalt på utbyttet i Norge eller annen stat komme til fradrag i skatt etter

skatteloven § 10–70. Som lavt beskattet utbytte regnes utbytte som er beskattet lavere enn to tredeler av den skatten som ville blitt fastsatt dersom skattyteren var bosatt i riket.

§ 11–20–3 tredje og fjerde ledd skal lyde:

(3) Det må fremlegges for skattemyndighetene erklæring fra revisor om at overtatte eiendeler ikke er ført opp i selskapets balanse med høyere beløp enn virkelige verdier. Dette gjelder også når overføring av virksomheten skjer til selskap nystiftet ved kontantinnskudd og hvor overføringen ikke medfører kapitalutvidelse i selskapet.

(4) Aksjekapitalens pålydende kan ikke settes høyere enn den positive netto egenkapital som fremkommer etter de verdien ved skattefastsettingen, inkludert eventuelt kontantinnskudd. Minimumskravet til egenkapital i aksjeloven § 3–1 første ledd eller allmennaksjeselskapsloven § 3–1 første ledd må være oppfylt både etter skattefastsatte og virkelige verdier.

§ 11–20–4 skal lyde:

§ 11–20–4. Virkningstidspunkt

(1) Overgang til selskapsfastsetting kan bare finne sted fra 1. januar i et inntektsår. Er selskapet stiftet og melding sendt Foretaksregisteret innen 1. juli, kan selskapsfastsetting gjennomføres med virkning fra 1. januar samme år, forutsatt at selskapet har foretatt skattetrekk og beregnet arbeidsgiveravgift senest fra 1. juli. Dokumentasjon for at aksjeselskapet eller allmennaksjeselskapet er meldt til Foretaksregisteret innen fristen, må vedlegges skattemeldingen.

(2) Omdanning av norskregistrert utenlandsk selskap skattepliktig etter skatteloven § 2–2 første ledd e kan bare ha virkning fra 1. januar i et inntektsår. Er det overtakende selskapet stiftet og melding sendt Foretaksregisteret innen 1. juli, kan det overtakende selskapet, på tilsvarende vilkår som i første ledd, skattlegges for hele den overførte virksomheten mv. fra 1. januar samme år.

§ 11–20–5 tredje ledd skal lyde:

(3) Spesifisert oppgave over eiendeler, deres alder og tilstand, og over forpliktelser som overføres, må vedlegges skattemeldingen.

§ 11–20–6 tredje ledd skal lyde:

(3) Opptjente ikke skattlagte inntekter og pådratte ikke fradragførte kostnader må overføres i den utstrekning postene kan henføres til den næring som overføres. Det samme gjelder rett til fradrag ved inntektsansettelsen etter skatteloven § 14–6 første ledd for underskudd ved skattefastsettingen i tidligere år.

§ 11–20–10 skal lyde:

§ 11–20–10. Avvikling av overdragende selskap

Når omdanning innebærer at et selskap overdrar samtlige eiendeler, rettigheter og forpliktelser til annet selskap, skal det overdragende selskapet så langt mulig oppløses og avvikles straks etter overdragelsen. Ved omdanning av selskap som nevnt i § 11–20–1 annet ledd g er det likevel tilstrekkelig at selskapet så langt det er mulig oppløses og avvikles innen fristen for å levere skattemeldingen.

§ 11–21–3 skal lyde:

§ 11–21–3. Inngangsverdier, avskrivningsgrunnlag og ervervstidspunkt på det mottakende selskaps hånd

Inngangsverdier og avskrivningsgrunnlag ved skattefastsettingen settes på det mottakende selskaps hånd lik verdien ved skattefastsettingen hos det overdragende selskap på overføringstidspunktet. Overførte eiendeler anses ervervet av det mottakende selskap på det ervervstidspunkt som ville gjelde på det overdragende selskaps hånd.

§ 11–21–4 skal lyde:

§ 11–21–4. Deling av saldo mv.

Ved overføring av driftsmidler som inngår på samlesaldo hos det overdragende selskap, må en tilsvarende del av saldo overføres til det mottakende selskap. Er det ført et fullstendig skatteregnskap for hvert enkelt driftsmiddel, legges de nedskrevne verdier som fremgår av dette til grunn. Dersom slikt skatteregnskap ikke foreligger, foretas en forholdsmessig fordeling på grunnlag av driftsmidlenes omsetningsverdi. Tilsvarende gjelder ved deling av skattefastsatt verdi av varelager.

§ 11–21–6 annet ledd første punktum skal lyde:

Består vederlaget helt eller delvis av aksjer som utstedes i det mottakende selskap, skal kostpris ved skattefastsettingen på det overdragende selskaps hånd settes lik pålydende, eventuelt med tillegg av overkurs som er tillagt det mottakende selskaps reservefond.

§ 11–21–7 skal lyde:

§ 11–21–7. Sikkerhetsstillelse for skatt

Ved overføring av eiendeler mot vederlag, enten dette ytes i form av aksjer i det mottakende selskap, kontantbeløp, gjeldsovertakelse, fordring på restkjøpesum eller annet, som overstiger fastsatt inngangsverdi av det overførte, må det

mottakende selskap stille sikkerhet for skatt som vil kunne fastsettes på gevinst ved senere realisasjon av eiendelene. Kravet til sikkerhetsstillelse og dens varighet fastsettes av skattekontoret etter nærmere bestemmelser.

§ 11-21-8 skal lyde:

§ 11-21-8. Oppgaver til skattemyndighetene

Redegjørelse for overføringen med krav om anvendelse av forskriften, herunder oppstilling som viser vederlag, inngangsverdi og de beregninger som er lagt til grunn for eventuell deling i henhold til § 11-21-4, må vedlegges selskapenes skattemeldinger for det år overføringen finner sted. Medfører overføringen utvidelse av det mottakende selskaps aksjekapital, må dessuten oppgave over selskapets samlede innbetalte aksjekapital i relasjon til skatteloven § 10-11 annet ledd vedlegges.

§ 11-21-10 skal lyde:

§ 11-21-10. Opphør av betinget skattefritak ved konsernoppbør

(1) Ved aksjesalg, kapitalutvidelse eller annen transaksjon som bringer det mottakende selskap ut av konserntilknytningen, jf. § 11-21-1, tas den fritatte inntekten til beskatning i det overdragende selskap i konsernoppbørsåret. Ved overføring som nevnt i § 11-21-1 tredje ledd tas den fritatte inntekten til beskatning i det overførende, utenlandske selskapet i overføringsåret. Det gis betalingsutsettelse frem til konsernoppbørsåret. Det mottakende selskapet er solidarisk ansvarlig for betalingsforpliktelsen, og skal melde fra til skattemyndighetene om endringer i eierforholdene innen to uker etter overføringen.

(2) Dette gjelder bare når den tidligere overførte eiendel fortsatt er i behold hos det mottakende selskap. Det skattepliktige beløp begrenses til differansen mellom dokumentert virkelig verdi på eiendelen på konsernoppbørstidspunktet og dens skattemessige inngangsverdi på det tidligere overføringstidspunktet. Ved skattlegging etter første ledd kan det mottakende selskap skrive opp skattemessig verdi på den tidligere overførte eiendel med det skattlagte beløp som gjelder denne eiendelen.

§ 11-21-11 skal lyde:

§ 11-21-11. Overføring etter § 11-21-1 fjerde ledd

(1) Overføring som nevnt i § 11-21-1 fjerde ledd skattlegges som om det var foretatt et uttak fra norsk beskatningsområde skattepliktig etter skatteloven § 9-14. Ved overføring etter denne paragraf gjelder vilkårene i skatteloven § 9-14 så langt de passer. Det overførende og mottakende selskap er solidarisk ansvarlige for betaling av skatt etter første punktum, og begge selskap er ansvarlige for å oppfylle øvrige plikter som følger av skatteloven § 9-14. Det mottakende selskap skal innen to uker etter overføringen sende en erklæring til det skattekontor hvor det overførende selskap er hjemmehørende om at det vedtar skattebetalingsplikt og øvrige plikter som nevnt i denne paragraf. Bestemmelsene i denne paragraf gjelder tilsvarende så langt de passer ved overføring fra selskap som nevnt i skatteloven § 11-21 første ledd bokstav b til tilsvarende utenlandsk selskap.

(2) Retten til utsettelse med innbetaling av den fastsatte skatten etter første ledd opphører når ett av selskapene ikke lenger er en del av konsernet, slik dette er definert i § 11-21-1.

(3) Retten til utsettelse med innbetaling av den fastsatte skatten etter første ledd opphører ikke når et selskap hjemmehørende i Norge etter skatteloven § 2-2, blir begrenset skattepliktig etter skatteloven § 2-3 og denne plikten ikke opphører som følge av skatteavtale med annen stat. Ved overføring fra selskap som nevnt i skatteloven § 11-21 første ledd bokstav e opphører retten til utsettelse med innbetaling av den fastsatte skatten etter første ledd, når skatteplikt for dette selskapet opphører etter skatteloven § 2-3 eller etter skatteavtale med fremmed stat. Det gjelder likevel ikke hvis skattyter blir hjemmehørende i riket etter skatteloven § 2-2 eller anses skattemessig hjemmehørende i en annen EØS-stat.

§ 12-12-2 første ledd første punktum skal lyde:

Eier skattyter aksje eller andel i boligselskap som fastsetter skatten etter skatteloven § 7-3 med tilknyttet leierett til lokaler som skattyteren selv benytter i sin næring, kan et fastsatt reduksjonsbeløp regnes som kapitalinntekt i forhold til skatteloven § 12-11 tredje ledd a og trekkes fra ved beregningen av personinntekt.

§ 12-12-8 skal lyde:

§ 12-12-8. Verdsettelse etter skattemessig verdi og verdien ved skattefastsettingen

(1) Verdsettelse etter skattemessig verdi eller verdien ved skattefastsettingen omfatter eiendeler som ikke går inn under § 12-12-9.

(2) Med skattemessig verdi i skatteloven § 12-12 annet ledd e menes skattemessige saldoverdier. Med verdien ved skattefastsettingen menes verdier lagt til grunn ved formuesfastsettingen.

(3) Er verdien ved skattefastsettingen for flere eiendeler fastsatt under ett, skal verdien av de eiendeler som ikke inngår i skjermingsgrunnlaget trekkes ut med det beløp som utgjør eiendelens forholdsmessige andel av verdien ved skattefastsettingen. Tilsvarende gjelder dersom noen av eiendelene som inngår i en samlet verdi ved skattefastsettingen skal verdsettes etter en annen verdsettelsesmetode.

§ 12–12–10 annet ledd første punktum skal lyde:

Valg av skjermingsrente for det enkelte inntektsår må gjøres senest ved innsending av skattemeldingen innen fristen.

§ 14–3–1 skal lyde:

§ 14–3–1. Beregning av skatt på etterbetalte pensjoner og trygdeytelser

Skatt og trygdeavgift på etterbetalte offentlige eller private pensjoner samt trygdeytelser som utbetales gjennom trygdemyndighetene i henhold til lov, skal ved skattefastsettingen for utbetalingsåret beregnes til det beløpet som skatten og trygdeavgiften ville ha utgjort om pensjons- eller trygdebeløpene var blitt skattlagt i de år utbetalingene refererer seg til. Dette gjelder likevel bare når skattyteren har skattemessig fordel av det.

§ 14–3–10 skal lyde:

§ 14–3–10. Bonus ved åremåls tilsetninger i Forsvaret

Skatt på bonus ved åremåls tilsetting i Forsvaret, som utbetales i én sum ved tjenestens slutt, skal ved skattefastsettingen for utbetalingsåret beregnes til det beløpet som skatten ville ha utgjort om beløpet var blitt fordelt på de enkelte år i tjenestetiden. Ved beregningen fordeles beløpet forholdsmessig etter størrelsen av den godtgjørelsen for det enkelte år som bonus er beregnet av. Dette gjelder likevel bare når skattyteren har skattemessig fordel av det.

§ 14–3–11 tredje og fjerde ledd skal lyde:

(3) Luftforsvaret skal

- a. snarest mulig opplyse skattemyndighetene om at kontrakt som nevnt i første ledd er inngått, om kontraktstidens lengde og om størrelsen av og tidspunktet for utbetaling av den første bonus,
  - b. innen 1. november året før annen og tredje periodes begynnelse opplyse skattemyndighetene om den bonus som utbetales i begynnelsen av det kommende år,
  - c. opplyse om bonusutbetalingen sammen med flyverens lønnsoppgave,
  - d. melde fra om endring/avbrytelse av kontrakten sammen med oppgave over eventuell tilbakebetaling av bonus og lønnstillegg.
- (4) Skattemyndighetene skal på grunnlag av opplysningene som Luftforsvaret plikter å gi etter tredje ledd
- a. sørge for en forskuddsutskrivning som tar hensyn til den særlige skatteberegning etter annet ledd for det år bonus utbetales,
  - b. foreta endelig beregning av skatten for utbetalingsåret i samsvar med annet ledd.

§ 14–3–12 annet og tredje ledd skal lyde:

(2) Luftforsvaret skal

- a. opplyse skattemyndighetene om at kontrakt som nevnt i første ledd er inngått, kontraktstidens lengde og bonusbeløpets størrelse. Denne informasjonen gis sammen med flyverens lønnsoppgave for det året tjenestekontrakten er inngått. På tilsvarende måte skal det gis melding om eventuell endring/avbrytelse av kontrakten,
- b. hvert år innhente oppgave fra skattemyndighetene over beregnet skatt som ville blitt fastsatt på den forholdsmessige andel av bonusen, jf. tredje ledd,
- c. ved utbetaling av bonusen foreta et trekk basert på summen av oppgaver innhentet i medhold av b over beregnet skatt. Har flyveren vært skattepliktig til flere kommuner i tjenestekontraktstiden, fordeles trekkbeløpet på disse i henhold til oppgaver innhentet i medhold av b.

(3) Skattemyndighetene skal på bakgrunn av opplysningene som Luftforsvaret plikter å gi etter annet ledd, hvert år beregne den skatten som ville blitt fastsatt på bonusen dersom denne var tillagt inntekten det enkelte år i kontraktstiden med et like stort beløp. Melding om skatteberegningen sendes Luftforsvaret

§ 14–5–20 bokstav c skal lyde:

- c. Endring på omvurderingskontoen i forhold til foregående inntektsår tas i betraktning med virkning for skattefastsettingen.

§ 14–5–21 skal lyde:

§ 14–5–21. Ikke-konvertibel valuta

Urealisert tap eller gevinst på langsiktig fordrings- eller gjeldspost i ikke-konvertibel fremmed valuta skal føres til omvurderingskontoen dersom skattyter konsekvent gjennomfører dette for alle fordrings- og gjeldsposter i samme ikke-konvertible valuta. Urealisert tap eller gevinst som i henhold til første punktum ikke føres til omvurderingskontoen, kan ikke utgifts- eller inntektsføres med virkning for fastsettingen av skatt.

§ 14–5–22 tredje ledd skal lyde:

(3) Dersom urealisert valutatap behandles som nevnt i første eller annet ledd, kan skattyter ikke utgiftsføre tapet med virkning for fastsettingen av skatt i henhold til skatteloven § 14–5 femte ledd og denne forskrift § 14–5 C.

§ 14–62–3 skal lyde:

§ 14–62–3. Endring av avskrivningssatsen ut fra særlige forhold

(1) Skattemyndighetene kan forhøye satsen for det enkelte driftsmiddel med inntil 50 prosent dersom særlige forhold gjør at driftsmidlets gjenværende levetid må antas å være vesentlig kortere enn hva som ellers er vanlig for driftsmidler av tilsvarende alder og art, for eksempel på grunn av ekstraordinær slitasje. Avskrivningssatsen kan økes tilsvarende dersom driftsmidlet er anskaffet brukt. I slike tilfeller fastsettes avskrivningssatsen konkret ut fra driftsmidlets antatte gjenværende levetid.

(2) Skattemyndighetene kan sette ned satsen for det enkelte driftsmiddel med inntil 50 prosent dersom særlige forhold gjør at driftsmidlets gjenværende levetid antas å være vesentlig lengre enn hva som ellers er vanlig for driftsmidler av tilsvarende alder og art.

(3) Forhøyelse etter første ledd eller nedsettelse etter annet ledd kan fastsettes for hele driftsmidlets levetid eller for enkelte perioder.

§ 16–10–3 første ledd skal lyde:

(1) For ektefeller som skattlegges under ett for begges samlede inntekt, jf. skatteloven § 2–10, og hvor skatten fordeles etter § 2–13, gis fradrag først i den skatt som fordeles på den av ektefellene som har inngått kontrakten. Overstigende beløp kommer til fradrag i skatt fordelt på den andre ektefellen. Tilsvarende gjelder ektefeller hvor inntekten blir skattlagt særskilt etter skatteloven § 2–11.

§ 16–29–4 åttende ledd skal lyde:

(8) Når ektefeller leverer egen skattemelding skal det ved beregningen av det maksimale kreditfradrag legges til grunn at vedkommende skal ha personfradrag i klasse 1. Den enkelte ektefelles gjeldsrenter som er fradragsberettiget i Norge tilordnes etter annet ledd.

§ 16–29–6 annet ledd skal lyde:

(2) Ved fastsetting av skatt etter reglene i skatteloven § 10–40 og § 10–60 flg. (NOKUS-reglene), skjer omregning etter kursen ved inntektsårets slutt.

§ 16–29–6 fjerde ledd skal lyde:

(4) Hvis skattyter kan dokumentere at en vesentlig del av utenlandsinntekten er vekslet om på et annet tidspunkt og til en annen kurs enn det som følger ved omregning etter norske regler, kan skattemyndighetene samtykke i at en annen kurs skal anvendes ved omregningen.

§ 16–29–7 skal lyde:

§ 16–29–7. Beregnet personinntekt fra utenlandsk aksjeselskap

(1) Skattyter som tilordnes beregnet personinntekt fra utenlandsk aksjeselskap kan, som et alternativ til å la denne inntekten inngå i globalinntekten i tilordningsåret ved beregning av det maksimale skattefradrag, velge å tilordne denne inntekten til foregående års globalinntekt og foreta ny beregning av det maksimale skattefradraget for foregående år. Differansen mellom det foregående års korrigerede skattefradrag og det skattefradraget som er gitt ved det foregående års skattefastsetting, kan fradras i årets skatt.

(2) Skattyter må overfor skattemyndighetene fremme krav om å få beregnet skattefradraget som angitt i første ledd. Slikt krav må fremmes til samme tid som kravet om skattefradrag fremmes.

§ 16–29–8 skal lyde:

§ 16–29–8. Dokumentasjonsplikt for den utenlandske skatten

Skattyter som krever fradrag som nevnt i § 16–29–1, skal dokumentere:

- at beløpet som det kreves fradrag for utgjør utenlandsk skatt som er fradragsberettiget i norsk skatt,
- at beløpet er innbetalt til fremmed stat, og
- at beløpet utgjør endelig skatt ved ordinær skattefastsetting i fremmed stat.

§ 16–29–9 skal lyde:

§ 16–29–9. Dokumentasjonsplikt for beregning av utenlandsk inntekt og formue

(1) Skattyter skal fastsette en fordeling av inntekter og kostnader mellom Norge og fremmede stater på et eget skjema som skal vedlegges skattemeldingen.

(2) Skattemyndighetene kan kreve nærmere dokumentasjon av inntekter og kostnader i fremmed stat, herunder eventuelt fremlagt regnskap for virksomhet i fremmed stat. Skattyter som krever tilordning av gjeldsrenter i henhold til § 16–29–4 annet ledd annet punktum, skal fremlegge dokumentasjon på at 90 prosent eller mer av gjeldsrentene er tilknyttet skattyters virksomhet i Norge.

(3) Tilsvarende gjelder for beregning av utenlandsk formue.

§ 16–29–10 skal lyde:

§ 16–29–10. Verifisering og oversettelse av dokumentasjon

(1) Skattemyndighetene kan kreve at dokumentasjon etter denne forskrift fremlegges i notarialbekreftet kopi.

(2) Skattemyndighetene kan kreve at dokumentasjon etter denne forskrift fremlegges sammen med oversettelse til norsk av autorisert translatør.

§ 16–29–11 skal lyde:

§ 16–29–11. Opplysningsplikt om endret skattefastsetting

Skattyter har plikt til å informere norske skattemyndigheter dersom den utenlandske skattefastsettingen endres slik at den utenlandske skatten nedsettes.

§ 16–29–22 sjette ledd skal lyde:

(6) Når ektefeller skattlegges særskilt eller felles med fordeling av skatt, skal hver ektefelle ses for seg ved fastsettingen av den del av den norske skatten som forholdsmessig faller på inntekten som er omfattet av § 16–29–20 første ledd. Den enkelte ektefelles gjeldsrenter som er fradragsberettiget i Norge tilordnes etter annet ledd.

§ 16–29–24 annet ledd skal lyde:

(2) Hvis skattyter kan dokumentere at en vesentlig del av inntekten som er omfattet av § 16–29–20 første ledd, er vekslet om på et annet tidspunkt og til en annen kurs enn det som følger av første ledd, kan skattemyndighetene samtykke i at en annen kurs skal anvendes ved omregningen.

§ 16–29–25 skal lyde:

§ 16–29–25. Dokumentasjonsplikt

(1) Skattyter skal foreslå en fordeling av inntekter og kostnader mellom Norge og andre stater på et eget skjema som skal vedlegges skattemeldingen.

(2) Skattemyndighetene kan kreve nærmere dokumentasjon av inntekter og utgifter i andre stater.

(3) Skattemyndighetene kan kreve at dokumentasjon etter denne forskrift fremlegges i notarialbekreftet kopi.

(4) Skattemyndighetene kan kreve at dokumentasjon etter denne forskrift fremlegges sammen med oversettelse til norsk av autorisert translatør.

§ 16–40–8 skal lyde:

§ 16–40–8. Dokumentasjonsplikt overfor skattemyndighetene

(1) Skattyter som krever fradrag etter skatteloven § 16–40 skal i vedlegg til skattemeldingen fremlegge revisors bekreftelse som nevnt i § 16–40–6. Det skal føres eget regnskap for prosjektet som på oppfordring fremlegges for skattemyndighetene.

(2) Regnskapet etter første ledd må dokumentere både de beregnede og de faktiske kostnadene. Prosjektregnskapet må føres løpende gjennom året. Som dokumentasjon av personal- og indirekte kostnader må det kunne fremlegges timelister for FoU-personale som viser, fordelt pr. dag, navn på FoU-person, antall timer samt hvilke delmål som er bearbeidet. Vedkommendes nominelle årslønn samt tidspunkt og størrelse på siste lønnsregulering må kunne dokumenteres.

(3) Norges forskningsråd gir skattemyndighetene underretning om godkjente prosjekter.

§ 16–40–9 første og annet ledd skal lyde:

(1) Skattemyndighetene avgjør om vilkårene i skatteloven § 16–40 og denne forskrift § 16–40 er oppfylt med de unntak som følger av tredje ledd.

(2) Skatteforvaltningsloven kommer til anvendelse ved skattemyndighetenes behandling av saker etter skatteloven § 16–40.

§ 16–40–11 skal lyde:

§ 16–40–11. Utveksling av opplysninger

Norges forskningsråd og skattemyndighetene kan uavhengig av taushetsplikt utveksle opplysninger for å sikre kontroll av et forsknings- og utviklingsprosjekt etter skatteloven § 16–40. Også opplysninger som Norges forskningsråd mottar etter første punktum er underlagt taushetspliktsreglene i skatteforvaltningsloven.

§ 18–2–4 tredje ledd skal lyde:

(3) Dersom produksjonstallene ikke kan dokumenteres eller sannsynliggjøres på tilfredsstillende måte, fastsetter skattemyndighetene beregningsgrunnlaget skjønnsmessig blant annet på grunnlag av de opplysningene som er registrert hos Statnett og påstemplet merkeytelse omregnet til installert effekt multiplisert med antall timer i det aktuelle tidsrommet.

§ 18–2–5 annet ledd skal lyde:

(2) Kraftverk kan imidlertid regnes som nytt i forhold til beregning av naturressursskatten dersom ombyggingen medfører at inntaksstedet og/eller utløpsstedet i vassdraget endres slik at utnyttet fallhøyde økes med 10 prosent eller mer. Skattemyndighetene avgjør om utnyttet fallhøyde er økt med 10 prosent eller mer etter å ha innhentet sakkyndig uttalelse fra Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE).

§ 18–2–8 tredje punktum skal lyde:

Skattemyndighetene godkjenner en slik reduksjon i midlere produksjonsevne etter å ha innhentet sakkyndig uttalelse fra Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE).

§ 18–2–9 første punktum skal lyde:

Fastsatt naturressursskatt som overstiger skattyterens utlignede fellesskatt for inntektsåret, kan fremføres med rente til fradrag i fellesskatt for senere år, jf. skatteloven § 18–2 fjerde ledd.

§ 18–3–3 første ledd annet punktum skal lyde:

For kraftforetak som skattlegges etter en bruttometode fastsettes likevel grunnrenteinntekt for hver deltaker, jf. skatteloven § 18–3 ellefte ledd.

§ 18–3–8 tredje ledd skal lyde:

(3) Dersom produksjonstillene ikke kan dokumenteres eller sannsynliggjøres på tilfredsstillende måte, fastsetter skattemyndighetene beregningsgrunnlaget skjønnsmessig, blant annet på grunnlag av de opplysningene som er registrert hos Statnett og påstemplet merkeytelse omregnet til installert effekt multiplisert med antall timer i det aktuelle tidsrommet.

§ 18–3–13 første ledd skal lyde:

Dersom skattyter har kraft som forbrukes i egen produksjonsvirksomhet (interne leveranser) og som skal verdsettes etter skatteloven § 18–3 annet ledd a nr. 3, eller har mottatt leveranse av kraft som skal verdsettes etter skatteloven § 18–3 annet ledd a nr. 2, må det fremlegges en dokumentert oversikt for det enkelte inntektsår som viser:

- a. årets forbruk av kraft i skattyters produksjonsvirksomhet
- b. årets krafttilgang i henhold til kontrakter eller leieavtaler som skal verdsettes etter skatteloven § 18–3 annet ledd a nr. 2
- c. årets produksjon i skattyters egne kraftverk, samt andel av kraftproduksjon som skattyter har rett til å disponere i kraftverk hvor skattyter har eierandeler.

Oversikten gis på et eget skjema som vedlegg til skattemeldingen.

§ 18–3–13 annet ledd oppheves.

§ 18–5–2 første ledd annet punktum skal lyde:

For kraftverk som skattlegges etter en bruttometode, fastsettes likevel formuesverdien for hver deltaker, jf. skatteloven § 18–5 femte ledd.

§ 18–5–4 skal lyde:

§ 18–5–4. Årlig justering av beregnet markedsverdi

Skattemyndighetene skal foreta en årlig justering av den beregnede markedsverdien, jf. § 18–5–3 første ledd første punktum.

§ 18–5–7 skal lyde:

§ 18–5–7. Nedsettelse av beregningsgrunnlaget for brutto salgsinntekter

Dersom kraftverkets midlere produksjonsevne er varig redusert med 10 prosent eller mer, nedsettes beregningsgrunnlaget for brutto salgsinntekter tilsvarende. Brutto salgsinntekter i alle år som inngår i grunnlagsperioden før produksjonsevnen er redusert, reduseres prosentvis like mye som reduksjonen i midlere produksjonsevne. Skattemyndighetene godkjenner en slik reduksjon i midlere produksjonsevne etter å ha innhentet sakkyndig uttalelse fra Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE).

§ 18–5–10 annet ledd skal lyde:

(2) For driftsmiddel som avskrives iht. skatteloven § 18–6 første ledd, kan den gjenstående levetid som er utledet av avskrivningsreglene fravikes dersom skattemyndighetene på bakgrunn av befaring etter § 18–5–13 finner å måtte legge til grunn en annen gjenstående levetid for driftsmidlet.

§ 18–5–12 første ledd skal lyde:

(1) Skattyter skal på eget skjema som vedlegg til skattemeldingen, angi hvilke driftsmidler som utgjør en del av kraftanlegget etter § 18–5–8, beregnede investeringskostnader for fremtidige utskiftninger av driftsmidlene etter § 18–5–9 og beregnede levetider for fremtidige driftsmidler etter § 18–5–11.

§ 18–5–13 skal lyde:

§ 18–5–13. Befaring etter skatteloven § 18–5 fjerde ledd tredje punktum

Det kan gjennomføres befaring av kraftanlegg for vurdering av gjenstående levetid for driftsmidler i kraftanlegg. For befaringen gjelder reglene i skatteforvaltningsloven tilsvarende

§ 18–5–14 skal lyde:

§ 18–5–14. Sakkyndig bistand

Vedkommende skattekontor engasjerer sakkyndig bistand når det skal foretas befarings i kraftanlegg, jf. skatteforvaltningsloven § 2–12. Som hovedregel skal det engasjeres særskilt takstutvalg etter skatteforvaltningsloven § 9–8.

II

Endringene under I trer i kraft 1. januar 2017.

9. des. Nr. 1535 2016

Forskrift om endring i forskrift om vektårsavgift

Hjemmel: Fastsatt av Finansdepartementet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter (motorkjøretøy- og båtavgiftsloven). Kunngjort 15. desember 2016 kl. 16.20.

I

I forskrift 29. juni 2000 nr. 688 om vektårsavgift gjøres følgende endringer:

§ 15 oppheves.

§ 16 oppheves.

II

Endringene under I trer i kraft 1. januar 2017.

9. des. Nr. 1536 2016

Forskrift om oppheving av forskrift om summarisk fellesoppgjør for krav på skatt og arbeidsgiveravgift til folketrygden

Hjemmel: Fastsatt av Finansdepartementet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) § 9–5 nr. 8 og § 6–16, lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 23–2 siste ledd og lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven) § 11–7 annet ledd. Kunngjort 15. desember 2016 kl. 16.20.

I

Forskrift 20. november 1997 nr. 1181 om summarisk fellesoppgjør for krav på skatt og arbeidsgiveravgift til folketrygden oppheves.

II

Opphevingen under I trer i kraft 1. januar 2017.

9. des. Nr. 1537 2016

Forskrift om endring i forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skattebetalingsloven (skattebetalingsforskriften)

Hjemmel: Fastsatt av Finansdepartementet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 17. juni 2005 nr. 67 § 2–1 femte ledd, § 5–13 tredje ledd, § 5–13b sjette ledd, § 10–4, § 10–10 tredje ledd, § 11–5 fjerde ledd, § 11–7 annet ledd, § 14–4 tredje ledd, § 14–11 femte ledd, § 14–20 femte ledd, § 15–1 tredje og fjerde punktum og § 16–50 annet ledd. Kunngjort 15. desember 2016 kl. 16.20.

I

I forskrift 21. desember 2007 nr. 1766 til utfylling og gjennomføring mv. av skattebetalingsloven (skattebetalingsforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 2–1–4 første ledd skal lyde:

(1) Tvangsmulkt etter skattebetalingsloven § 5–16, og etter skatteforvaltningsloven § 14–1 for manglende oppfyllelse av opplysningsplikten etter skatteforvaltningsloven kapittel 7 og § 8–2, § 8–6, § 8–8, § 8–9, § 8–10 og § 8–11, og ansvarskrav etter skattebetalingsloven § 16–51, innkreves av den kommunale skatteoppkreveren.

Ny § 2–1–5 skal lyde:

§ 2–1–5. *Innkrevning av krav på trygdeavgift fastsatt av Arbeids- og velferdsetaten med hjemmel i skatteforvaltningsloven*

Trygdeavgift fastsatt av Arbeids- og velferdsetaten i medhold av skatteforvaltningsloven innkreves etter reglene i skattebetalingsloven av det organ Arbeids- og velferdsdirektoratet bestemmer.

Overskriften til § 5–13 skal lyde:

§ 5–13. Kontroll av arbeidsgivere og andre trekkpliktige

§ 5–13–2 første ledd skal lyde:

(1) Arbeidsgiver og andre trekkpliktige plikter å gi de opplysninger og dokumenter som skatteoppkreveren anmoder om, og som er nødvendig for å kontrollere at arbeidsgiver og andre trekkpliktige gjennomfører skattetrekk, innretter sin bokføring og sender inn opplysninger om forskuddstrekk og arbeidsgiveravgift, oppgjørslister, trukket skattetrekk i samsvar med gjeldende bestemmelser.

Ny § 5–13b skal lyde:

§ 5–13b. Pålegg om revisjon

§ 5–13b–1. Pålegg om revisjon

(1) Det kan ikke gis pålegg om revisjon på bakgrunn av feil og mangler i årsregnskap hvor foretaket hadde revisjonsplikt i medhold av revisorloven § 2–1 eller pålegg etter skatteforvaltningsloven § 11–2 eller skattebetalingsloven § 5–13b.

(2) Det kan heller ikke gis revisjonspålegg på bakgrunn av feil i den løpende bokføringen, dersom årsregnskapet for den aktuelle perioden ennå ikke er fastsatt.

(3) Ved etterfølgende fusjon av selskapet med annet selskap har pålegget virkning for hele det fusjonerte selskapet. Ved etterfølgende fisjon av selskapet har pålegget virkning for hvert selskap som inngår i fisjonen.

§ 5–13b–2. Varsel

(1) Før det gis pålegg om revisjon skal det sendes varsel med anledning til uttalelse innen en nærmere angitt frist. Fristen skal som hovedregel være to uker. Varsel skal være skriftlig og gjøre rede for hva saken gjelder.

(2) Varsel kan unnlates når skattepliktig allerede på annen måte har fått kjennskap til at vedtak skal treffes og har hatt rimelig foranledning til å uttale seg, eller varsel av andre grunner må anses åpenbart unødvendig.

§ 5–13b–3. Påleggets form og innhold

(1) Et pålegg om revisjon skal være skriftlig. Bakgrunnen for pålegget skal fremgå, og det skal inntas en kort begrunnelse for pålegget.

(2) Det skal fremgå klart av pålegget for hvilke regnskapsår pålegget gjelder. Hvis pålegget gis innen de tre første månedene i regnskapsåret kan pålegges gjøres gjeldende for årsregnskapet for inneværende år.

(3) I pålegget skal det gis opplysning om plikt til å gi melding om revisor til Foretaksregisteret, og om konsekvensene av unnlatt oppfyllelse av meldeplikten.

(4) Det skal settes en frist i pålegget for foretaket til å innhente erklæring fra revisor om at denne påtar seg oppdraget (villighetserklæring). Fristen skal normalt være seks uker fra den dag pålegget ble gitt.

§ 5–13b–4. Melding til Foretaksregisteret om pålegg om revisjon

(1) Skattekontoret skal sende melding til Foretaksregisteret når kontoret har besluttet å pålegge et foretak revisjonsplikt etter skattebetalingsloven § 5–13b.

(2) Meldingen skal inneholde opplysning om navn og organisasjonsnummer for det foretaket pålegget gjelder, samt hvilke regnskapsår pålegget gjelder for.

(3) Meldingen skal sendes inn uten ugrunnet opphold etter klagefristens utløp, eller etter at endelig beslutning er truffet i klagesaken.

§ 5–13b–5. Innsending av villighetserklæring fra revisor mv.

Foretaket skal sende en kopi av villighetserklæringen til skattekontoret innen den frist som er satt i pålegget om revisjon, jf. § 5–13b–3 fjerde ledd.

§ 10–10–3 første ledd oppheves.

Ny § 10–10–7 skal lyde:

§ 10–10–7. Forfallsfrist for trygdeavgift som fastsettes av Arbeids- og velferdsetaten

Trygdeavgift som fastsettes av Arbeids- og velferdsetaten i medhold av skatteforvaltningsloven skal innbetales i slike terminer og på den måten som Arbeids- og velferdsdirektoratet bestemmer. Dersom ikke annet er bestemt, skal avgiften betales kvartalvis.

§ 10–21–1 skal lyde:

§ 10–21–1. Forfall av fastsatt skatt for konkurs- og administrasjonsbo for upersonlige skattytere

For konkurs- og administrasjonsbo som nevnt i skattebetalingsloven § 4–1 første ledd bokstav a, og som etter § 6–5–5 er unntatt fra plikten til å betale forskuddsskatt, forfaller fastsatt skatt i sin helhet til betaling tre uker etter at skatteoppgjøret ble sendt skattyter. Er skatt for boer som nevnt i første punktum forhåndsfastsatt etter skatteforvaltningsforskriften § 8–2–4, gjelder bestemmelsen om forfall i skattebetalingsloven § 10–51 bokstav d.

§ 10-30-1 skal lyde:

§ 10-30-1. Forfallsfrist ved forsinket skattemelding og fastsetting ved skjønn

Bestemmelsen i skattebetalingsloven § 10-30 gjelder også merverdiavgift innrapportert på skattemelding som ikke er levert innen leveringsfristen. Tilsvarende gjelder for merverdiavgift fastsatt ved skjønn etter skatteforvaltningsloven § 12-1 første ledd annet punktum.

§ 10-40-3 skal lyde:

§ 10-40-3. Forfall ved forsinket skattemelding for særavgift

Bestemmelsen i skattebetalingsloven § 10-40 andre ledd gjelder også særavgifter innrapportert på skattemelding som ikke er levert innen leveringsfristen.

§ 10-51-1 oppheves.

§ 10-60-1 skal lyde:

§ 10-60-1. Forfall ved reduksjon av tilgodebeløp merverdiavgift

Dersom et tilgodebeløp til registrert næringsdrivende etter merverdiavgiftsloven § 11-5 reduseres som følge av kontroll før utbetaling, regnes skattemelding som mottatt når skatte- eller avgiftsmyndigheten har godkjent beløpet til utbetaling.

§ 11-1-5 skal lyde:

§ 11-1-5. Beregning av forsinkelsesrenter ved fremskyndet forfall

Ved fremskyndet forfall etter skattebetalingsloven § 10-20 fjerde ledd og § 10-21 annet ledd skal det beregnes forsinkelsesrenter fra de ordinære forfallstidspunkter.

§ 11-2-3 første ledd skal lyde:

(1) Dersom et skatte- eller avgiftskrav økes i forhold til foregående skattemelding eller tidligere leverte opplysninger, egenretting eller vedtak, skal renteberegningen skje på grunnlag av økningen. Er det foretatt flere egenrettinger før skatte- og avgiftsmyndigheten har godkjent skattemeldingene eller opplysningene, skal renter bare beregnes av det beløpet som samlet blir å utbetale.

§ 11-2-4 skal lyde:

§ 11-2-4. Renter ved restitusjonskontroll før utbetaling av merverdiavgift

Ved økning av merverdiavgift som følge av kontroll av skattemelding som viser merverdiavgift til gode som ikke er utbetalt (restitusjonskontroll), skal renter bare beregnes av beløp som etter økningen blir å betale.

§ 11-3-1 første ledd skal lyde:

(1) Ved beregning av renter etter skattebetalingsloven § 11-3 skal også tilleggsskatt, tilleggstoll, tvangsmulkt og overtredelsesgebyr, samt renter etter skattebetalingsloven § 11-1, § 11-2, § 11-4 og § 11-5 inngå i beregningsgrunnlaget.

§ 11-4-2 skal lyde:

§ 11-4-2. Rente ved kontroll av skattemelding for merverdiavgift til gode

Ved vedtak om økning som følge av kontroll før utbetaling av krav på utbetaling av merverdiavgift til registrerte næringsdrivende etter merverdiavgiftsloven § 11-5, ytes det renter på det godkjente beløpet fra tre uker etter fristen for innlevering av skattemelding (hovedmelding) for vedkommende termin til tre uker etter beløpet er godkjent til utbetaling.

§ 11-4-4 første ledd skal lyde:

(1) Ved nedsettelse i forhold til sist foregående skattemelding eller leverte opplysninger, egenretting eller vedtak skal renteberegning skje på grunnlag av nedsettelsen. Er det foretatt flere egenrettinger før skatte- og avgiftsmyndigheten har utbetalt tilgodebeløp, skal renter bare beregnes av det beløpet som samlet blir å utbetale.

§ 11-5-2 skal lyde:

§ 11-5-2. Rentegodtgjørelse til personlige skattytere ved forhåndsfastsetting og ved tilbakebetaling av deponerte forskudd på skatt etter skattebetalingsloven § 8-4

Skattytere som etter forhåndsfastsettingen får utbetalt overskytende forskudd på skatt, eller negativ skatt som følge av at fastsatt fradrag overstiger fastsatt skatt, og skattytere som får tilbakebetalt forskudd deponert etter skattebetalingsloven § 8-4, gis rentegodtgjørelse etter følgende regler:

- a) Når utbetalingen skjer senere enn 1. juli i inntektsåret, godtgjøres renter med rentesats etter skattebetalingsloven § 11-6 annet ledd annet punktum, redusert med 25 pst., beregnet fra 1. juli i inntektsåret og fram til skatteoppgjøret blir sendt skattyter. Er det innbetalt tilleggsforskudd beregnes renter fra fristen for betaling av tilleggsforskudd etter § 4-7.

- b) Tilleggsforskudd tilbakebetales før annet forskudd. Det senest innbetalte beløpet regnes som tilbakebetalt først. Dersom utskrevet forskuddsskatt dekkes ved utleggstrekk nedlagt av skatteoppkreveren, regnes beløpet som innbetalt første dag i den oppgjørsperiode trekket skjer.

§ 11-5-3 oppheves.

§ 11-5-4 skal lyde:

§ 11-5-4. Rentetillegg for personlige skattytere

Det skal ikke beregnes rentetillegg når:

- a) skattyter får skatten begrenset etter skatteloven § 17-1,
- b) det er på det rene at restskatt som betinger rentetillegg, er fremkommet fordi arbeidsgiveren ikke har foretatt forskuddstrekk i samsvar med skattebetalingsloven og regler gitt med hjemmel i loven, og forholdet ikke skyldes forsømmelse eller mangel på tilbørlig aktsomhet fra skattyterens side (del av forskuddstrekket som ikke er godskrevet),
- c) restskatten fremkommer ved avregning etter forhåndsfastsetting, og avregningen finner sted før fristen for innbetaling av tilleggsforskudd i året etter inntektsåret etter skattebetalingsloven § 4-7.

§ 11-5-5 skal lyde:

§ 11-5-5. Rentetillegg for upersonlige skattytere

Rentetillegg skal ikke beregnes ved avregning etter forhåndsfastsetting når avregningen finner sted innen 31. mai i året etter inntektsåret.

§ 11-7-2 skal lyde:

§ 11-7-2. Utsatt beregning eller bortfall av renter

Skattedirektoratet og Tolldirektoratet kan bestemme at beregning av renter etter skattebetalingsloven § 11-1, § 11-2 og § 11-5 i enkelte tilfeller skal utsettes eller bortfalle.

§ 11-7-4 skal lyde:

§ 11-7-4. Ettergivelse av renter beregnet av merverdiavgiftskrav i korrigeringstilfeller

Skattedirektoratet og Tolldirektoratet kan sette ned eller frafalle renter etter skattebetalingsloven § 11-1 og § 11-2 av merverdiavgift beregnet ved vedtak om endring mv. eller egenretting når staten ikke er påført tap og det av særlige grunner vil virke urimelig å fastholde rentekravet. Skattedirektoratet og Tolldirektoratet kan delegere myndighet etter denne bestemmelsen til henholdsvis skattekontorene og tollregionene.

§ 14-4-3 annet ledd skal lyde:

(2) Trekket fastsettes på grunnlag av skyldnerens samlede inntekt i det tidsrom trekket regnes å ville pågå. Det kan videre tas hensyn til inntekt som hans ektefelle har og inntekt som oppebæres av hjemmeværende barn som skattlegges under ett med skyldneren.

§ 14-11-6 skal lyde:

§ 14-11-6. Utfyllende bestemmelser

Skattedirektoratet og Tolldirektoratet kan gi nærmere bestemmelser til presisering, utfylling og gjennomføring av bestemmelsene om stansning av kjøretøy.

§ 14-20-3 første ledd skal lyde:

- (1) Innvilget tollkreditt kan omgående stoppes og tilbakekalles uten varsel når:
  - a. foretaket eller dets ledelse/tillitsmenn har disponert over en vare i strid med toll- og avgiftslovgivningen,
  - b. det er disponert over en innvilget tollkredittkonto i strid med skattebetalingsloven med forskrifter eller meddelt tillatelse, herunder ved mislighold av forfallsbestemmelsene,
  - c. det ikke gis opplysninger som omhandlet i § 14-20-2 fjerde og femte ledd,
  - d. foretaket mangler lovpålagt styreleder eller revisor,
  - e. årsoppgjør og revisjonsinnberetning ikke er sendt Regnskapsregisteret i samsvar med aksje- og regnskapslovgivningens frister, eller pliktig aksjekapital ikke er innbetalt i samsvar med aksjelovgivningen eller
  - f. foretaket ikke lenger anses kredittverdig.

§ 14-20-12 første ledd skal lyde:

- (1) Tillatelse til å foreta dagsoppgjør kan omgående stoppes og tilbakekalles uten varsel når:
  - a. foretaket eller dets ledelse/tillitsmenn har disponert over en vare i strid med toll- og avgiftslovgivningen,
  - b. tillatelse til dagsoppgjør benyttes i strid med skattebetalingsloven med forskrifter eller meddelt tillatelse, herunder ved mislighold av forfallsbestemmelsene,
  - c. det ikke gis slike opplysninger som er fastsatt i § 14-20-11 tredje ledd,
  - d. foretaket mangler lovpålagt styreleder eller revisor,

- e. årsoppgjør og revisjonsinnberetning ikke er sendt Regnskapsregisteret i samsvar med aksje- og regnskapslovgivningens frister, eller pliktig aksjekapital ikke er innbetalt i samsvar med aksjelovgivningen,
- f. foretaket ikke lenger anses kredittverdig.

§ 15–1–1 første ledd skal lyde:

(1) Fylkestingene oppnevner medlemmer og varamedlemmer til skatteutvalget for regionen. Skatteforvaltningsloven § 2–8 og § 2–10 gjelder tilsvarende.

§ 16–50–4 tredje og fjerde ledd skal lyde:

(3) Ansvaret omfatter ikke ilagt tilleggsskatt, eller renter og omkostninger som angitt i skattebetalingsloven § 16–1 første ledd annet punktum.

(4) Spørsmål om fastsettelse av medansvar for kjøper kan ikke tas opp innen de frister som gjelder for den næringsdrivende etter skatteforvaltningsloven § 12–6.

§ 16–50–5 første ledd skal lyde:

(1) Det skattekontoret som behandler sak om endring av skattefastsetting og endring av merverdiavgiftskrav mot den næringsdrivende fastsetter også vederlagets størrelse samt kjøpers skatteansvar og merverdiavgiftsansvar.

§ 16–50–6 tredje ledd skal lyde:

(3) Kjøper har rett til å bli gjort kjent med opplysninger som angår den næringsdrivendes ligning og/eller merverdiavgiftsfastsetting og som danner grunnlag for ansvarskravet mot kjøper. Den som gir opplysningene, skal gjøre oppmerksom på at taushetsplikten i skatteforvaltningsloven § 3–1 første ledd gjelder for kjøper.

§ 16–50–7 skal lyde:

§ 16–50–7. Klage

Kjøper kan påklage skattekontorets vedtak knyttet til grunnlaget for ansvar for unndratt skatt, trygdeavgift og merverdiavgift til Skatteklagenemnda. jf. skatteforvaltningsloven § 2–1 og 2–8.

§ 16–50–8 skal lyde:

§ 16–50–8. Søksmål fra kjøper om grunnlaget for ansvarskravet

Kjøpers rett til rettslig prøving av skatte- og avgiftsmyndighetenes vedtak om medansvar for inntektsskatt, trygdeavgift og merverdiavgift følger reglene i skatteforvaltningsloven kapittel 15 så langt de passer.

II

Endringene under I trer i kraft 1. januar 2017.

9. des. Nr. 1538 2016

Forskrift om oppheving av forskrift om sammenstilling til skattyter over opplysninger innrapportert etter a-opplysningsloven

Hjemmel: Fastsatt av Finansdepartementet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) § 5–12 nr. 2 bokstav d, jf. § 5–11 nr. 3. Kunngjort 15. desember 2016 kl. 16.20.

I

Forskrift 18. desember 2014 nr. 1781 om sammenstilling til skattyter over opplysninger innrapportert etter a-opplysningsloven oppheves.

II

Opphevingen under I trer i kraft 1. januar 2017.

9. des. Nr. 1539 2016

Forskrift om oppheving av forskrift om overtredelsesgebyr ved manglende føring og oppbevaring av personalliste

Hjemmel: Fastsatt av Finansdepartementet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) § 10–9 nr. 6. Kunngjort 15. desember 2016 kl. 16.20.

I

Forskrift 12. september 2013 nr. 1072 om overtredelsesgebyr ved manglende føring og oppbevaring av personalliste oppheves.

II

Opphevingen under I trer i kraft 1. januar 2017.

9. des. Nr. 1540 2016

Forskrift om endring i forskrift om gjennomføring av skatte- og avgiftskontroll

Hjemmel: Fastsett av Finansdepartementet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter (særavgiftsloven) § 1, lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter (motorkjøretøy- og båtavgiftsloven) § 1, lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) § 6–10, lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven) § 16–11, lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 24–5 første ledd og lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven) § 5–13 tredje ledd. Kunngjort 15. desember 2016 kl. 16.20.

I

I forskrift 8. mars 2013 nr. 258 om gjennomføring av skatte- og avgiftskontroll gjøres følgende endringer:

Forskriftens hjemmelsanvisning skal lyde:

Fastsett av Finansdepartementet 8. mars 2013 med hjemmel i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 24–5 første ledd og lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven) § 5–13 tredje ledd.

§ 1 første ledd skal lyde:

Denne forskriften skal gjelde når Skattedirektoratet, skattekontoret, eller skatteoppkreveren foretar kontroll som nevnt i folketrygdloven § 24–4 og skattebetalingsloven § 5–13. Forskriften gjelder også når annen offentlig myndighet har fått fullmakt til å foreta kontroll etter bestemmelsene nevnt i første punktum.

II

Endringene under I trer i kraft 1. januar 2017.

9. des. Nr. 1541 2016

Forskrift om endring i forskrift om engangsavgift på motorvogner

Hjemmel: Fastsett av Finansdepartementet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter (motorkjøretøy- og båtavgiftsloven) og Stortingets årlige avgiftsvedtak. Kunngjort 15. desember 2016 kl. 16.20.

I

I forskrift 19. mars 2001 nr. 268 om engangsavgift på motorvogner gjøres følgende endringer:

§ 5–4 skal lyde:

§ 5–4. *Krav til betaling og godkjenning ved endring av avgiftsmessig status eller avgiftsmessig grunnlag*
Fastsett avgift må betales før ombyggingen starter. Ombyggingen må godkjennes av regionvegkontoret.

§ 9–2 oppheves.

II

Endringene under I trer i kraft 1. januar 2017.

9. des. Nr. 1542 2016

Forskrift om endring i forskrift om særavgifter

Hjemmel: Fastsett av Finansdepartementet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter (særavgiftsloven) § 1 og Stortingets avgiftsvedtak. Kunngjort 15. desember 2016 kl. 16.20.

I

I forskrift 11. desember 2001 nr. 1451 om særavgifter gjøres følgende endringer:

§ 2–3 første ledd skal lyde:

(1) Varer som etter Stortingets vedtak er fritatt for avgift som råstoff mv., kan kjøpes avgiftsfritt hos registrert virksomhet mot erklæring om at varene er til slik bruk. Den registrerte virksomheten kan føre slike varer uten avgift i skattemeldingen.

§ 2–4 første ledd skal lyde:

(1) Registrerte virksomheter kan føre tidligere beregnet avgift på returvarer til fradrag i skattemeldingen på følgende vilkår:

- a) varene er tilbakeført til den registrerte virksomhetens godkjente lokale,
- b) varene er tilgangsført lagerbeholdningen,
- c) det er utstedt kreditnota for vare- og avgiftsbeløp og
- d) varene er returnert innen to år regnet fra faktureringsdato.

§ 2–5 første ledd bokstav b skal lyde:

- b) tilintetgjorte varer føres som uttak uten avgift i skattemeldingen for samme avgiftstermin som tilintetgjøringen finner sted.

§ 2–7 første ledd skal lyde:

(1) Registrerte virksomheter kan føre varer som utføres til utlandet eller til Svalbard eller Jan Mayen uten avgift i skattemeldingen. Med utføres til utlandet menes utførsel av varer fra merverdiavgiftsområdet til en annen stats landterritorium. Tilsvarende gjelder avgift på varer som legges inn på tollager i samsvar med bestemmelsene i Stortingets avgiftsvedtak.

§ 3–2–4 tredje ledd oppheves.

§ 3–6–5 første ledd skal lyde:

(1) Registrerte virksomheter kan føre bensin uten avgift i skattemeldingen dersom bensinen er gjenvunnet i VRU-anlegg.

§ 3–6–12 tredje ledd skal lyde:

(3) Registrert virksomhet som har kreditert ikke-registrert virksomhet for avgift kan føre denne til fradrag i skattemeldingen. Det er et vilkår for fradrag at virksomheten har mottatt erklæring om bruken og eventuell bekreftelse på næringsundergruppe.

§ 3–7–6 første ledd skal lyde:

(1) Registrerte virksomheter kan i skattemeldingen deklareere differansen mellom full avgiftssats og det refusjonsbeløp som refererer seg til redusert utslipp. Første gang avgiftsreduksjonen deklarerer, skal uttalelse fra Miljødirektoratet eller et akkreditert laboratorium, jf. § 5–12, foreligge. Registrerte virksomheter kan, ved endret produksjonsmåte eller rensemåte, jf. § 3–7–5 annet ledd, deklareere ny binde- eller rensegrad, før uttalelse fra Miljødirektoratet eller akkreditert laboratorium foreligger. Dersom det frem til ny uttalelse foreligger, er stipulert for høyt eller lavt utslipp, skal dette avregnes på neste periodes skattemelding.

§ 3–9–4 første ledd skal lyde:

(1) Registrerte virksomheter kan føre bensin uten avgift i skattemeldingen dersom bensinen brukes til teknisk og medisinsk formål.

§ 3–11–4 annet ledd oppheves.

Overskriften til § 3–11–7 skal lyde:

§ 3–11–7. Urettmessig bruk av merket mineralolje

§ 3–11–7 tredje til sjette ledd oppheves.

§ 3–13–1 annet ledd første punktum skal lyde:

Påløpt avgift på avfall som tas ut fra registrert virksomhets deponi til ombruk, gjenvinning, sortering for gjenvinning eller overføres til annen registrert virksomhets deponi, kan føres til fradrag i virksomhetens skattemelding kun dersom avfallet er tatt ut før 1. januar 2015.

§ 3–19–11 fjerde ledd skal lyde:

(4) Utslipp som omfattes av denne bestemmelsen føres uten avgift i skattemeldingen.

§ 3–20–3 tredje ledd skal lyde:

(3) Dersom innberettet mengde drivstoff etter annet ledd er høyere eller lavere enn 5,5 volumprosent av totalt omsatt mengde drivstoff pr kalenderår, innrapporteres dette på første skattemelding etter at rapportering etter produktforskriften § 3–10 er gjennomført.

§ 3–21–6 tredje ledd skal lyde

(3) Registrert virksomhet som har kreditert ikke-registrert virksomhet for avgift kan føre denne til fradrag i skattemeldingen. Det er et vilkår for fradrag at virksomheten har mottatt erklæring om bruken.

§ 4–2–3 tredje ledd oppheves.

§ 4–4–4 sjette ledd oppheves. Syvende ledd blir nytt sjette ledd.

§ 5–3 fjerde og femte ledd oppheves.

§ 5–5 oppheves.

§ 5–6 annet ledd skal lyde:

(2) Skattekontoret skal tilbakekalle registreringen om vilkårene i § 5–3 ikke lenger er oppfylt, eller den registrerte ikke lenger oppfyller sine forpliktelser etter denne forskrift, skatteforvaltningsloven og skatteforvaltningsforskriften eller skattebetalingsforskriften.

§ 5–8 annet ledd skal lyde:

(2) Før utløpet av skattemeldingsfristen for vedkommende avgiftstermin skal registrerte virksomheter som skal føre lagerregnskap etter første ledd avstemme de tall som fremgår av skattemeldingen mot lagerregnskapet. Denne avstemmingen inngår sammen med lagerregnskapet som en del av det oppbevaringspliktige regnskapsmaterialet.

§ 5–9 oppheves.

§ 5–10 oppheves.

§ 5–13 skal lyde:

§ 5–13. Urettmessig bruk av merket mineralolje – kontroll

Dersom det er mistanke om at avgiftsfri biodiesel eller merket mineralolje er benyttet urettmessig, skal en prøve av drivstoffet sendes et laboratorium som er akkreditert for den aktuelle analysen. Laboratorium gir en skriftlig uttalelse om prøven. Uttalelsen skal legges til grunn ved en eventuell beregning av avgift etter § 3–11–7. Prøven anses å inneholde avgiftsfri biodiesel eller merket mineralolje når andelen av avgiftsfri biodiesel eller merket mineralolje overstiger tre prosent.

§ 5–14 oppheves.

§ 5–15 oppheves.

§ 5–16 oppheves.

Kapittel 6 oppheves.

II

Endringene under I trer i kraft 1. januar 2017.

9. des. Nr. 1543 2016

Forskrift om oppheving av forskrift om elektronisk tilgang til opplysninger i ligningsforvaltningens registre

Hjemmel: Fastsett av Finansdepartementet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) § 3–14. Kunngjort 15. desember 2016 kl. 16.20.

I

Forskrift 31. oktober 2003 nr. 1291 om elektronisk tilgang til opplysninger i ligningsforvaltningens registre oppheves.

II

Opphevingen under I trer i kraft 1. januar 2017.

9. des. Nr. 1544 2016

Forskrift om endring i forskrift om bokføring

Hjemmel: Fastsett av Finansdepartementet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 19. november 2004 nr. 73 om bokføring (bokføringsloven) § 2, § 3, § 5, § 6, § 7, § 8, § 10, § 11, § 12, § 13, § 13b annet ledd og § 16. Kunngjort 15. desember 2016 kl. 16.20.

I

I forskrift 1. desember 2004 nr. 1558 om bokføring gjøres følgende endringer:

Forskriftens hjemmelsangivelse skal lyde:

Hjemmel: Fastsett av Finansdepartementet 1. desember 2004 med hjemmel i lov 19. november 2004 nr. 73 om bokføring (bokføringsloven) § 2, § 3, § 5, § 6, § 7, § 8, § 10, § 12, § 13, § 13b annet ledd og § 16 og lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven) § 15–10.

§ 2–1 skal lyde:

§ 2–1. Pliktig regnskapsrapportering

Pliktig regnskapsrapportering etter bokføringsloven § 3 omfatter regnskapsrapportering fastsatt med hjemmel i:

- Lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap m.v. (regnskapsloven)
- Lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven)
- Lov 27. mai 2016 nr. 14 om skatteforvaltning (skatteforvaltningsloven), med unntak av § 8–3 første ledd bokstave, § 8–4, § 8–5 og § 8–7.

§ 5–2–2 skal lyde:

§ 5–2–2. Tidspunkt for utstedelse av salgsdokument og dokumentasjon av uttak

Salgsdokument skal utstedes snarest mulig og senest en måned etter levering, med mindre annet er bestemt i denne forskriften. Bokføringspliktige som leverer årsoppgave eller årsterminoppgave etter skatteforvaltningsforskriften § 8–3–3 eller § 8–3–7, kan likevel ikke utstede salgsdokument senere enn det kalenderår levering finner sted med mindre bestemmelsen i § 5–1–3 tredje ledd benyttes.

Dokumentasjon av uttak skal utstedes snarest mulig etter uttakstidspunktet og senest innen femten virkedager i måneden etter at uttaket fant sted. Bokføringspliktige som leverer årsoppgave eller årsterminoppgave etter skatteforvaltningsforskriften § 8–3–3 eller § 8–3–7, kan likevel ikke utstede dokumentasjonen senere enn det kalenderår uttaket fant sted med mindre bestemmelsen i § 5–1–3 tredje ledd benyttes. Uttak skal være betryggende registrert i perioden mellom uttaket skjer og dokumentasjon for uttak utstedes.

§ 5–2–4 skal lyde:

§ 5–2–4. Løpende levering av varer og tjenester

Tjenester som leveres løpende, og varer som leveres i den forbindelse, skal faktureres senest en måned etter utløpet av den alminnelige oppgaveterminen, jf. skatteforvaltningsforskriften § 8–3–1. Utstedelse av salgsdokument for løpende tjenesteleveranser kan utsettes ytterligere for ubetydelige leveranser. Ved anbudsarbeider og lignende kan avtalte betalingsplaner legges til grunn for faktureringen med mindre de avviker vesentlig fra den reelle fremdriften i perioden.

§ 8–1–2a første ledd skal lyde:

Salgsdokument skal utstedes i samsvar med bygge- og anleggsarbeidets fremdrift, senest innen en måned etter utløpet av den alminnelige oppgaveterminen, jf. skatteforvaltningsforskriften § 8–3–1.

§ 8–1–5 første ledd nr. 3 skal lyde:

3. den bokføringspliktige etter 8–1–1 har ikke mottatt bokføringspålegg i medhold av skatteforvaltningsloven eller skattebetalingsloven i løpet av de foregående 18 måneder for brudd på forskriften § 3–1 første ledd nr. 9, § 5–6 eller § 8–1–2.

§ 8–8–3 skal lyde:

§ 8–8–3. Spesifikasjon

Bokføringspliktige som har påtatt seg oppdrag som for oppdragsgiveren er rapporteringspliktig i henhold til skatteforvaltningsloven § 7–6, skal kunne spesifisere inntekter og direkte kostnader for hver kontrakt. Det må være mulig å kontrollere at all inntekt vedrørende slik virksomhet er tatt med i regnskapet.

II

Endringene under I trer i kraft 1. januar 2017.

9. des. Nr. 1545 2016

Forskrift om oppheving av forskrift om bindende forhåndsuttalelser i skatte- og avgiftssaker

Hjemmel: Fastsatt av Finansdepartementet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) § 3A–4 og lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven) § 17–4. Kunngjort 15. desember 2016 kl. 16.20.

I

Forskrift 14. juni 2005 nr. 550 om bindende forhåndsuttalelser i skatte- og avgiftssaker oppheves.

II

Opphevingen under I trer i kraft 1. januar 2017.

9. des. Nr. 1546 2016**Forskrift om oppheving av forskrift om overgangsbestemmelser ved iverksettelse av ny organisering av ligningsmyndighetene 1. januar 2008**

Hjemmel: Fastsatt av Finansdepartementet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 15. desember 2006 nr. 77 om endringer i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning del III annet ledd tredje punktum. Kunngjort 15. desember 2016 kl. 16.20.

I

Forskrift 16. november 2007 nr. 1258 om overgangsbestemmelser ved iverksettelse av ny organisering av ligningsmyndighetene 1. januar 2008 oppheves.

II

Opphevingen under I trer i kraft 1. januar 2017.

9. des. Nr. 1547 2016**Forskrift om oppheving av forskrift om ligningsmyndigheter for Svalbard**

Hjemmel: Fastsatt av Finansdepartementet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard (Svalbardskatteloven) § 4–2. Kunngjort 15. desember 2016 kl. 16.20.

I

Forskrift 4. desember 2007 nr. 1354 om ligningsmyndigheter for Svalbard oppheves.

II

Opphevingene under I trer i kraft 1. januar 2017.

9. des. Nr. 1548 2016**Forskrift om oppheving av forskrift om oppgaveplikt for kontrollerte transaksjoner og mellomværender**

Hjemmel: Fastsatt av Finansdepartementet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) § 4–12 nr. 7. Kunngjort 15. desember 2016 kl. 16.20.

I

Forskrift 7. desember 2007 nr. 1368 om oppgaveplikt for kontrollerte transaksjoner og mellomværender oppheves.

II

Opphevingen under I trer i kraft 1. januar 2017.

9. des. Nr. 1549 2016**Forskrift om endring i forskrift om samtykke til overdragelse av tillatelse og interesseoverføring etter petroleumsskatteloven § 10**

Hjemmel: Fastsatt av Finansdepartementet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv. (petroleumsskatteloven) § 10 tredje ledd. Kunngjort 15. desember 2016 kl. 16.20.

I

I forskrift 1. juli 2009 nr. 956 om samtykke til overdragelse av tillatelse og interesseoverføring etter petroleumsskatteloven § 10 gjøres følgende endringer:

§ 1 første ledd siste punktum skal lyde:

Forskriften gjelder for transaksjon som nevnt i § 3 – § 9, og vilkårene fastsatt i den aktuelle bestemmelsen legges til grunn ved skattefastsettingen for de berørte selskaper.

§ 3 syvende og åttende ledd skal lyde:

- (7) Selgers eventuelle skattemessig fradragsførte avsetninger til framtidig nedstengning av felt som omfattes av overdragelsen, skal videreføres hos kjøper for avregning mot framtidige faktiske kostnader. Ved skattefastsettingen for inntektsåret for effektiv dato skal selger øke sin særskattepliktige inntekt med et beløp tilsvarende skattemessig fradragsførte nedstengningsavsetninger og kjøper redusere sin særskattepliktige inntekt tilsvarende.

- (8) Refusjoner mellom partene for inntekter og kostnader knyttet til virksomhet i utvinningstillatelsen mellom effektiv dato og gjennomføringsdato skal behandles etter petroleumsskattelovgivningens alminnelige bestemmelser av den part inntekten endelig tilkommer eller av den part som endelig skal bære kostnaden.

Ved refusjon knyttet til salg av normprisregulert petroleum skal prisen på petroleum solgt av selger på vegne av kjøper settes til normpris i norske kroner. Ved skattefastsettingen for selger skal det ses bort fra en eventuell differanse mellom bokført salgsinntekt og refundert beløp. Ved skattefastsettingen for kjøper benyttes normpris i norske kroner.

§ 7 tredje ledd skal lyde:

- (3) Overdragelsen får ikke betydning for uavklarte skattespørsmål i det overdragende selskap før overdragelsen, og skattemyndighetenes endringsadgang for tidligere år påvirkes ikke. Det overtakende selskap trer ut inn i det overdragende selskaps partsstilling, og hefter for alle skattekrav for inntektsår før overdragelsen.

§ 8 annet ledd skal lyde:

- (2) Fusjon av selskap som er rettighetshaver i utvinningstillatelse på kontinentalsokkelen behandles etter skattelovgivningens alminnelige bestemmelser når fusjonen er skattefri etter skatteloven § 11–2. Fusjonen får ikke betydning for uavklarte skattespørsmål i det overdragende selskap før fusjonstidspunktet, og skattemyndighetenes endringsadgang for tidligere år påvirkes ikke. Det overtakende selskap trer fullt ut inn i det overdragende selskaps partsstilling, og hefter for alle skattekrav for inntektsår før fusjonen

§ 9 tredje ledd skal lyde:

- (3) Eventuelle gevinster eller tap som følge av transaksjonen skal ikke gis skattemessig virkning ved skattefastsettingen.

§ 10 skal lyde:

§ 10. Opplysningsplikt ved skattefastsettingen

Selskapene skal for inntektsåret for effektiv dato og etterfølgende år der transaksjonen medfører oppgjør mellom partene, vedlegge sine skattemeldinger en oppstilling som viser elementene i oppgjøret. Oppstillingen skal være avstemt selskapene imellom, og skal være fordelt på balanseposter, inntekter, kostnader, renter og valutaelementer, samt vise hvordan beløpene framkommer og hvordan de skattemessig er behandlet. Det skal videre redegjøres for hvordan overdragelsene regnskapsmessig er behandlet og hvordan eventuelle skattemessige korreksjoner er ført.

II

Endringene under I trer i kraft 1. januar 2017.

9. des. Nr. 1550 2016

Forskrift om endring i forskrift til merverdiavgiftsloven (merverdiavgiftsforskriften)

Hjemmel: Fastsett av Finansdepartementet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven) § 12–1 tredje ledd og § 17–4. Kunngjort 15. desember 2016 kl. 16.20.

I

I forskrift 15. desember 2009 nr. 1540 til merverdiavgiftsloven (merverdiavgiftsforskriften) gjøres følgende endringer:

Kapittel 12 Avgiftsmyndighetene oppheves.

Kapittel 17 Bindende forhåndsuttalelser oppheves.

II

Endringene under I trer i kraft 1. januar 2017.

9. des. Nr. 1551 2016

Forskrift om oppheving av forskrift om pålegg om revisjon mv.

Hjemmel: Fastsett av Finansdepartementet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) § 6–7 nr. 6, lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgifts krav (skattebetalingsloven) § 5–13b sjette ledd og lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven) § 16–8 sjette ledd. Kunngjort 15. desember 2016 kl. 16.20.

I

Forskrift 2. mai 2012 nr. 390 om pålegg om revisjon mv. oppheves.

II

Opphevingen under I trer i kraft 1. januar 2017.

9. des. Nr. 1552 2016**Forskrift om oppheving av forskrift om opplysningsplikt om realisasjon av naturgass utvunnet fra norsk kontinentalsokkel**

Hjemmel: Fastsatt av Finansdepartementet 9. desember 2016 med hjemmel i lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv. (petroleumsskatteloven) § 6 nr. 6 og § 8. Kunngjort 15. desember 2016 kl. 16.20.

I

Forskrift 29. juni 2012 nr. 693 om opplysningsplikt om realisasjon av naturgass utvunnet fra norsk kontinentalsokkel oppheves.

II

Opphevingen under I trer i kraft 1. januar 2017.

9. des. Nr. 1553 2016**Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2016**

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeridirektoratet 9. desember 2016 med hjemmel i forskrift 15. desember 2015 nr. 1676 om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2016 § 35. Kunngjort 15. desember 2016 kl. 16.20.

I

I forskrift 15. desember 2015 nr. 1676 om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2016 gjøres følgende endringer:

§ 18 første ledd (endret) skal lyde:

Fra og med 2. mai 2016 kan fartøy som lander all fangst fersk i tillegg til kvoten i § 17 fiske og lande inntil 20 % torsk regnet av samlet fangst i tidsrommet mandag kl. 00.00 til søndag kl. 23.59. Tillegget økes til 30 % fra og med 27. juni 2016. Tillegget økes til 40 % fra og med 22. august 2016, og til 60 % fra og med 24. oktober 2016. Fra og med 12. desember 2016 reduseres tillegget til 10 %.

§ 24 første ledd (endret) skal lyde:

Fra og med 2. mai 2016 kan fartøy som lander all fangst fersk i tillegg til kvoten i § 17 fiske og lande inntil 20 % torsk regnet av samlet fangst i tidsrommet mandag kl. 00.00 til søndag kl. 23.59. Tillegget økes til 30 % fra og med 27. juni 2016. Tillegget økes til 40 % fra og med 22. august 2016, og til 60 % fra og med 24. oktober 2016. Fra og med 12. desember 2016 reduseres tillegget til 10 %.

II

Forskriften trer i kraft straks.

12. des. Nr. 1554 2016**Forskrift om takseringsregler til bruk ved beskatning ved trekk i lønn mv. (lønnstrekkordningen) av personer som skattlegges på Svalbard i inntektsåret 2017 etter lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard**

Hjemmel: Fastsatt av Skattedirektoratet 12. desember 2016 med hjemmel i lov 27. mai 2016 nr. 14 om skatteforvaltning (skatteforvaltningsloven) § 9–8, jf. delegeringsvedtak 16. september 2016 nr. 1067. Kunngjort 15. desember 2016 kl. 16.20.

§ 1. Verdssettelse av naturlytelser

Når arbeidstakeren skattlegges ved trekk i lønn (lønnstrekkordningen), skal følgende naturlytelser verdsettes slik:

Fritt opphold per døgn (kost og losji)	kr	123	pr. døgn
Kost (alle måltider)	kr	89	
Kost (to måltider)	kr	70	
Kost (ett måltid)	kr	46	
Losji (eget rom eller delt rom)	kr	34	

Fri bolig:

inntil 40 kvm	kr 2 700 pr. måned
41–65 kvm	kr 3 800 pr. måned
66–90 kvm	kr 6 100 pr. måned
91–125 kvm	kr 6 800 pr. måned
over 125 kvm	kr 7 900 pr. måned

Dersom arbeidsgiver subsidierer den skattepliktiges bokostnader skal det foretas beskatning dersom den faktiske husleie er lavere enn fordelssatsen for fri bolig. Skattepliktig fordel fastsettes til differansen mellom fordelssatsen for fri bolig og faktisk husleie.

Fri bil: kr 1 850 pr. måned.

Ved beregning av fordel ved arbeidsgiverfinansiert elektronisk kommunikasjon skal det legges til grunn de samme regler og satser som gjelder på fastlandet for 2017.

§ 2. Overskudd på utgiftsgodtgjørelser mv.

Overskudd på utgiftsgodtgjørelser er skattepliktig.

Ved beregning av overskudd på godtgjørelser til dekning av utgifter ved reiser/opphold utenfor hjemmet, både med og uten overnatting, innenlands og utenlands, skal det legges til grunn de samme regler og samme satser som gjelder for utbetaling av trekkfrie utgiftsgodtgjørelser på fastlandet for 2017.

Ved beregning av overskudd på fast godtgjørelse for bruk av egen bil i yrket, skal 1/3 av godtgjørelsen, maksimalt kr 1 650 per måned, anses for medgått til dekning av utgifter. Den øvrige delen er skattepliktig.

Ved beregning av overskudd på arbeidsgivers dekning av utgifter til bruk av egen bil og egen snøscooter i yrket, skal det legges til grunn de samme regler og satser som gjelder for utbetaling av trekkfrie utgiftsgodtgjørelser på fastlandet for 2017.

For refusjon av utgifter til elektronisk kommunikasjon skal det legges til grunn de samme regler og satser som gjelder på fastlandet for 2017.

12. des. Nr. 1555 2016**Forskrift om endring i forskrift om registrering og rapportering ved fiske i farvann utenfor noen stats fiskerijurisdiksjon**

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeridirektoratet 12. desember 2016 med hjemmel i forskrift 4. mars 1998 nr. 173 om regulering av fiske i farvann utenfor noen stats fiskerijurisdiksjon § 2 og § 5. Kunngjort 15. desember 2016 kl. 16.20.

I

I forskrift 30. juni 1999 nr. 1499 om registrering og rapportering ved fiske i farvann utenfor noen stats fiskerijurisdiksjon gjøres følgende endringer:

§ 2 Registrering, andre avsnitt (endret) skal lyde:

Meldingen skal sendes på fastsatt skjema på e-post eller via Altinn og skal inneholde følgende opplysninger:

Året som registreringsmeldingen gjelder for
Fartøyets navn
Fartøyets radiokallesignal
Fartøyets registreringsnummer i Fiskeridirektoratets Merkeregister
Fartøyets IMO-nummer
Fartøyeiers navn og adresse
Havområde/r det skal fiskes i
Fiskeslag som er hovedmål for fisket
Fartøytype
Fartøyets tonnasje
Fartøyets lengde
Fartøyets maskinkraft.

Vedlegget skal lyde:

Vedlegg til forskrift om registrering og rapportering ved fiske i farvann utenfor noen stats fiskerijurisdiksjon

REGISTRERINGSMELDING (eget skjema) skal sendes til Fiskeridirektoratet enten på e-postadresse postmottak@fiskeridir.no eller via Altinn.

MANUELL RAPPORTERING VED FEILSITUASJONER:

Dersom det oppstår feil i det elektroniske rapporteringssystemet mens fisket pågår skal meldingene sendes manuelt til Fiskeridirektoratet på:

E-post: fmc@fiskeridir.no.

Meldingene skal i disse tilfellene utformes som vist nedenfor:

Melding om fiskestart:

T = COE
M
RC = LLXX
NA = KONTIKI
XR = M-999-AA
LA = N6530
LO = W00732
OB = KOLMULE 120 000 (eller 0 dersom ingenting om bord)
DS = KOLMULE
RA = 2A
PD = 20050112
DA = 20050112
TI = 0835

Daglig fangstmelding:

T = CAT
M
RC = LLXX
NA = KONTIKI
XR = M-999-AA8
LA = N6630
LO = W00350
CA = KOLMULE 400 000 (eller 0 dersom ingen fangst er tatt)
DF = 1
DA = 20050119
TI = 0955

Omlastingsmelding:

EKS 1: (Når fangst er omlastet *fra* et annet fartøy)

T = TRA
M
RC = LLXX
NA = KONTIKI
XR = M-999-AA
KG = HERRING 120 000
TF = OXRP
LA = N6823
LO = E00124
DA = 2005 0120
TI = 2300

EKS 2: (Når fangst skal omlastes *til* et annet fartøy)

T = TRA
M
RC = LLXX
NA = KONTIKI
XR = M-999-AA
KG = HERRING 120 000
TT = OXRP
LA = N6823
LO = E00124
PD = 20050120

PT = 1800
 DA = 20050119
 TI = 1800

Melding om havneanløp:

T = POR
 M
 RC = LLXX
 NA = KONTIKI
 XR = M-999-AA
 LA = N5900
 LO = E00340
 CS = DANMARK
 PO = HANSTHOLM
 PD = 20050122
 PT = 1430
 KG = KOLMULE 300 000
 OB = KOLMULE 570 000
 DA = 20050121
 TI = 1430

Melding om avslutning av fiske:

T = COX
 M
 RC = LLXX
 NA = KONTIKI
 XR = M-999-AA
 LA = N6730
 LO = W00430
 CA = KOLMULE 50 000
 DF = 1
 DA = 20050120
 TI = 1700

II

Forskriften trer i kraft straks.

12. des. Nr. 1556 2016

Forskrift om kvoter i jakt på kystsel i 2017

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeridirektoratet 12. desember 2016 med hjemmel i lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av villtlevande marine ressursar (havressurslova) § 8a, § 16, § 18, § 22 og § 36 og forskrift 22. desember 2009 nr. 1745 om regulering av sel på norskekysten § 5, jf. delegeringsvedtak 1. november 2000 nr. 1701. Kunngjort 15. desember 2016 kl. 16.20.

§ 1. Generelt forbud

Det er forbudt å drive jakt på sel langs norskekysten uten tillatelse.

§ 2. Steinkobbe

Personer som har tillatelse til å delta i jakt på kystsel i henhold til forskrift 22. desember 2009 nr. 1745 om regulering av sel på norskekysten § 5, kan jakte innenfor følgende totalkvoter av steinkobbe:

<i>FYLKE</i>	<i>KVOTE</i>
Østfold	10
Vestfold	15
Telemark	10
Rogaland	20
Sogn og Fjordane	25
Møre og Romsdal	25
Sør-Trøndelag	15
Nordland	185
Troms	75
Finnmark	75

Det er forbudt å drive jakt på steinkobbe i Lysefjorden i Rogaland fylke.

Det er forbudt å drive jakt på steinkobbe i indre Sognefjord med sidefjorder i Sogn og Fjordane fylke.

§ 3. Havert

Personer som har tillatelse til å delta i jakt på kystsel i henhold til forskrift 22. desember 2009 nr. 1745 om regulering av sel på norskekysten § 5, kan jakte innenfor følgende totalkvoter av havert:

OMRÅDE	KVOTE
Lista til Stad	60
Troms	35
Finnmark	115

§ 4. Ringsel

Personer som har tillatelse til å delta i jakt på kystsel i henhold til forskrift 22. desember 2009 nr. 1745 om regulering av sel på norskekysten § 5, kan drive fri jakt på ringsel i Nordland, Troms og Finnmark.

§ 5. Grønlandssel

Personer som har tillatelse til å delta i jakt på kystsel i henhold til forskrift 22. desember 2009 nr. 1745 om regulering av sel på norskekysten § 5, kan drive fri jakt på grønlandssel langs norskekysten.

§ 6. Straff

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer forskriften straffes i henhold til havressurslova § 61. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 7. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. januar 2017 og gjelder til og med 31. desember 2017.

13. des. Nr. 1557 2016

Forskrift om endring forskrift om parkeringstillatelse for forflytningshemmede

Hjemmel: Fastsatt av Samferdselsdepartementet 13. desember 2016 med hjemmel i lov 18. juni 1965 nr. 4 om vegtrafikk (vegtrafikkloven) § 8 første ledd bokstav f og l og annet ledd, jf. delegeringsvedtak 17. mars 1967 nr. 3462. Kunngjort 15. desember 2016 kl. 16.20.

I

I forskrift 18. mars 2016 nr. 264 om parkeringstillatelse for forflytningshemmede gjøres følgende endringer:

§ 6 annet ledd første punktum skal lyde:

Vegdirektoratet er ansvarlig for å opprette registeret innen 1. januar 2018.

§ 9 skal lyde:

Parkeringsbevis utstedt før 1. januar 2017 som er utformet etter kravene i forskrift 15. mars 1994 nr. 222 om parkering for forflytningshemmede er gyldig inntil utløpet av bevisets gyldighetstid.

Kommunene kan i perioden 1. januar–31. mars 2017 utstede parkeringsbevis utformet i samsvar med kravene i forskrift 15. mars 1994 nr. 222 om parkering for forflytningshemmede. Slike bevis er gyldige ikke lenger enn til 31. desember 2017.

Adgangen etter § 2 b) til å parkere på avgiftsbelagte kommunale parkeringsplasser uten at avgift betales gjelder med de overgangsordninger som er fastsatt i forskrift 18. mars 2016 nr. 260 om vilkårsarkivering for allmennheten og håndheving av parkeringsrestriksjoner (parkeringsforskriften) § 33 og § 65 åttende ledd.

II

Forskriften trer i kraft straks.

13. des. Nr. 1558 2016

Forskrift om forbud mot å fiske norsk vårgytende sild i fiskevernsonen ved Svalbard i 2017

Hjemmel: Fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet 13. desember 2016 med hjemmel i lov 17. desember 1976 nr. 91 om Norges økonomiske sone og lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevende marine ressurser (havressurslova) § 16 og § 59, jf. forskrift 3. juni 1977 nr. 6 om fiskevernsoner ved Svalbard § 3. Kunngjort 15. desember 2016 kl. 16.20.

§ 1. Virkeområde

Denne forskrift gjelder for fiske i fiskevernsonen ved Svalbard med norske og utenlandske fartøy av ethvert slag som driver fiske i ervervsøyemed eller som bistår fiskeflåten, herunder lete- og forsøksfartøy.

§ 2. Generelt forbud

Det er forbudt å fiske norsk vårgytende sild.

§ 3. Overtredelsesbegyr

Foretak og den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av denne forskrift, kan ilegges overtredelsesgebyr i henhold til lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevande marine ressursar § 59 og forskrift 20. desember 2011 nr. 1437 om bruk av tvangsmulkt og overtredelsesgebyr ved brudd på havressurslova.

§ 4. Straff og inndragning

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av denne forskrift, straffes etter lov 17. desember 1976 nr. 91 om Norges økonomiske sone § 8 og § 9 og lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevande marine ressursar § 61, § 64 og § 65. Forsøk og medvirkning straffes på samme måte.

§ 5. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2017 og gjelder til og med 31. desember 2017.

13. des. Nr. 1559 2016**Forskrift om forbud mot å fiske norsk vårgytende sild i Svalbards territorialfarvann i 2017**

Hjemmel: Fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet 13. desember 2016 med hjemmel i lov 17. juli 1925 nr. 11 om Svalbard § 4, jf. forskrift 28. april 1978 nr. 20 om regulering ved fiske og fangst mv. i Svalbards territorialfarvann og indre farvann § 1 og lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevande marine ressursar (havressurslova) § 16 og § 59, jf. lov 27. juni 2003 nr. 57 om Norges territorialfarvann og tilstøtende sone § 5. Kunngjort 15. desember 2016 kl. 16.20.

§ 1. Virkeområde

Forskriften gjelder for fiske i Svalbards territorialfarvann med norske og utenlandske fartøy av ethvert slag som driver fiske i ervervsøyemed eller som bistår fiskeflåten, herunder lete- og forsøksfartøy.

§ 2. Generelt forbud

Det er forbudt å fiske norsk vårgytende sild.

§ 3. Overtredelsesbegyr

Foretak og den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av forskriften, kan ilegges overtredelsesgebyr i henhold til havressurslova § 59 og forskrift 20. desember 2011 nr. 1437 om bruk av tvangsmulkt og overtredelsesgebyr ved brudd på havressurslova.

§ 4. Straff

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser i forskriften straffes i henhold til Svalbardloven § 4 og havressurslova § 61, § 64 og § 65. Forsøk og medvirkning straffes på samme måte.

§ 5. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. januar 2017 og gjelder til og med 31. desember 2017.

13. des. Nr. 1560 2016**Forskrift om regulering av fisket etter torsk i fiskevernsonen ved Svalbard i 2017**

Hjemmel: Fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet 13. desember 2016 med hjemmel i lov 17. desember 1976 nr. 91 om Norges økonomiske sone og lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevande marine ressursar (havressurslova) § 11, § 16 og § 59, jf. forskrift 3. juni 1977 nr. 6 om fiskevernsonen ved Svalbard § 3. Kunngjort 15. desember 2016 kl. 16.20.

§ 1. Virkeområde

Forskriften gjelder for fiske i fiskevernsonen ved Svalbard med norske og utenlandske fartøy av ethvert slag som driver fiske i ervervsøyemed eller som bistår fiskeflåten, herunder lete- og forsøksfartøy.

§ 2. Generelt forbud

Det er forbudt å fiske torsk i fiskevernsonen ved Svalbard med mindre annet er uttrykkelig fastsatt.

§ 3. Kvoter

Uten hensyn til forbudet i § 2 kan norske og russiske fartøy fiske norsk-arktisk torsk i fiskevernsonen ved Svalbard innenfor rammen av de kvoter som er fastsatt for fartøy fra disse land.

Uten hensyn til forbudet i § 2 kan fartøy fra stater som tradisjonelt har fisket norsk-arktisk torsk i fiskevernsonen ved Svalbard, fiske innenfor fastsatt kvantum. Dette er fartøy fra EU og Færøyene.

For fartøy fra EU fastsettes en andel av største totale fangstmengde for norsk-arktisk torsk, for fiske i fiskevernsonen ved Svalbard. I 2017 er denne kvoten 33 025 tonn.

For fartøy fra Færøyene fastsettes en andel av største totale fangstmengde for norsk-arktisk torsk, for fiske i fiskevernsonen ved Svalbard. I 2017 er denne kvoten 1814 tonn.

§ 4. Fartøy med adgang til å fiske i NØS

Fartøy med adgang til å fiske norsk-arktisk torsk i Norges økonomiske sone er unntatt fra begrensningene i § 3. Fiske i fiskevernsonen kan etter dette unntaket kun finne sted innenfor rammen av de fastsatte kvoter av norsk-arktisk torsk, og skal komme til fradrag i disse.

§ 5. Bifangst

Innblanding av norsk-arktisk torsk i fisket etter andre fiskearter på inntil 10 % er unntatt fra begrensningene i § 3.

§ 6. Bemyndigelse

Fiskeridirektøren kan stoppe fisket etter norsk-arktisk torsk i fiskevernsonen ved Svalbard i henhold til forskriften når de kvoter som er oppstilt etter forskriften er beregnet å ville bli oppfisket.

§ 7. Overtredelsesgebyr

Foretak og den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av forskriften, kan ilegges overtredelsesgebyr i henhold til havressurslova § 59 og forskrift 20. desember 2011 nr. 1437 om bruk av tvangsmulkt og overtredelsesgebyr ved brudd på havressurslova.

§ 8. Straff

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser i eller gitt i medhold av forskriften straffes i henhold til økonomiske soneloven § 8 og § 9 og havressurslova § 60, § 61, § 64 og § 65. Forsøk og medvirkning straffes på samme måte.

§ 9. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. januar 2017 og gjelder til og med 31. desember 2017.

13. des. Nr. 1561 2016**Forskrift om regulering av fisket etter hyse i fiskevernsonen ved Svalbard i 2017**

Hjemmel: Fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet 13. desember 2016 med hjemmel i lov 17. desember 1976 nr. 91 om Norges økonomiske sone og lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevande marine ressurser (havressurslova) § 11, § 16 og § 59, jf. forskrift 3. juni 1977 nr. 6 om fiskevernsonen ved Svalbard § 3. Kunngjort 15. desember 2016 kl. 16.20.

§ 1. Virkeområde

Forskriften gjelder for fiske i fiskevernsonen ved Svalbard med norske og utenlandske fartøy av ethvert slag som driver fiske i ervervsøyemed eller som bistår fiskeflåten, herunder lete- og forsøksfartøy.

§ 2. Generelt forbud

Det er forbudt å fiske hyse i fiskevernsonen ved Svalbard med mindre annet er fastsatt.

§ 3. Kvoter

Uten hensyn til forbudet i § 2 kan norske og russiske fartøy fiske hyse i fiskevernsonen ved Svalbard innenfor rammen av de kvoter som er fastsatt for fartøy fra disse land, og dette fisket skal komme til fradrag i disse kvotene.

Uten hensyn til forbudet i § 2 kan grønlandske fartøy fiske hyse i fiskevernsonen ved Svalbard, innenfor rammen av den totale kvoten av hyse som er avtalt for fartøy fra Grønland for fiske i Norges økonomiske sone nord for 62° N, og dette fisket skal komme til fradrag i denne kvoten.

§ 4. Bifangst

Uten hensyn til forbudet i § 2 kan fartøy fra EU og Færøyene ha innblanding av hyse i fisket etter andre fiskearter på inntil 14 % per hal.

§ 5. Bemyndigelse

Fiskeridirektoratet kan stoppe fisket etter hyse i fiskevernsonen ved Svalbard.

§ 6. Overtredelsesgebyr

Foretak og den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av forskriften, kan ilegges overtredelsesgebyr i henhold til havressurslova § 59 og forskrift 20. desember 2011 om bruk av tvangsmulkt og overtredelsesgebyr ved brudd på havressurslova.

§ 7. Straff

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser i eller gitt i medhold av forskriften straffes i henhold til økonomiske soneloven § 8 og § 9 og havressurslova § 60, § 61, § 64 og § 65. Forsøk og medvirkning straffes på samme måte.

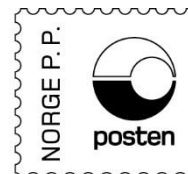
§ 8. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. januar 2017 og gjelder til og med 31. desember 2017.

Oversikt over rettelser som er inntatt i 2016-årgangen

År	Feil i hefte nr.	Side	Gjelder	Se rettelse i nr.
1999	9	1015	Forskrift nr. 406	1
2011	10	1427	Forskrift nr. 1104	9
2011	13	1777, 1781	Forskrift nr. 1258	9
2012	10	1694	Regler nr. 722	15
2013	18	3105	Forskrift nr. 1576	10
2015	7	1152	Forskrift nr. 716	12
2015	11	1807	Forskrift nr. 1081	14
2015	12	2038	Forskrift nr. 1290	2
2016	1	10, 12	Forskrift nr. 1864	4
2016	2	337	Forskrift nr. 107	9
2016	11	1803	Forskrift nr. 974	13
2016	12	2000, 2002	Forskrift nr. 1066	13
2016	14	2215	Forskrift nr. 1172	15

Returadresse:
Lovdata
Postboks 2016 Vika
N-0125 Oslo

NORSK LOVTIDEND

Avd. I   Lover og sentrale forskrifter
Avd. II   Regionale og lokale forskrifter

Utgiver: Justis- og beredskapsdepartementet
Redaksjon: Stiftelsen Lovdata

Manuskripter for kunngjøring

Manuskripter sendes i ett eksemplar med kunngjøringsskjema til Lovdata via nettsiden www.lovdata.no/lovtidend/kunngjoring.

Abonnementsordningen opphører fra 1. januar 2017. Lover og forskrifter vil bli kunngjort som i dag, og kunngjøringene vil bli lagt ut på Lovdatas nettsted – www.lovdata.no – og som PDF-filer. På samme sted finnes ajourførte versjoner av lovene og sentrale og lokale forskrifter.

Alle andre henvendelser om Norsk Lovtidend kan rettes til:

Lovdata
Postboks 2016, Vika
0125 Oslo

Tlf. 23 11 83 00
Faks 23 11 83 01
E-post: ltavd1@lovdata.no